NU VĂ ÎNCREDEŢI™

DOSARELE X

Serie creată de
Chris Carter

BRIAN LOWRY

Cu noul ghid oficial al "Dosarelor X", Brian Lowry deschide larg uşa dincolo de care s-a plăsmuit cel mai ambiţios serial din anii '90.
Intrăm la început reticenţi, pe urmă miraţi şi la final ne dăm seama că sîntem înconjuraţi nu doar de personaje, ci şi de oameni care întîmplător sînt actori. Îi recuperăm astfel pe David Duchovny şi Gillian Anderson, fără a-i da uitării pe Fox Mulder şi Dana Scully. Aflăm că ziua de lucru a lui Chris Carter are douăzeci şi cinci de ore, că lui Cigarette-Smoking Man nu-i plac defel ţigările şi că un episod din serial îşi inspiră parţial titlul din prenumele fiicei protagonistei.
Altfel spus, ni se dă voie să zăbovim în apropierea abonaţilor la premii, să le sesizăm oboseala, să le admirăm tenacitatea şi să le înţelegem izbucnirile. Ceea ce ni-i face mai iubiţi pe actori şi ne sporeşte nerăbdarea pentru proxima întîlnire de vineri seara.

RAO
International
Publishing
Company

ISBN 973-576-167-x
9 789735 761677

„Regizorii conferă, bineînţeles, propria lor sensibilitate scenariului, la fel ca şi actorii. Manners, de exemplu, este de acord cu David Duchovny, considerînd că Mulder şi Scully trebuie să evolueze pe parcursul serialului. «Ne dăm seama la sfîrşitul celui de-al treilea sezon că trebuie să li se imprime o altă dinamică», afirmă el în concluzie. «Scully nu poate rămîne atît de sceptică.» Contrar părerii celor care se opun noţiunii de a pătrunde în vieţile personale ale personajelor, Manners adaugă: «Ar trebui s-o vedem pe Scully cu un tip şi pe Mulder cu o femeie, sau cu un interes anume. Cred că serialul trebuie să evolueze în această direcţie.»

Duchovny are propriile lui păreri despre scenarii şi influenţează adeseori episoadele – punînd o replică sub semnul întrebării sau îndemnîndu-l pe Mulder să acţioneze aşa cum crede că i s-ar potrivi. Gordon consideră că inteligenţa înnăscută a lui Duchovny este un atu preţios pentru scenarişti, ca şi faptul că atît el cît şi Gillian Anderson ştiu cum să facă un episod credibil."

Titlurile seriei
Dosarele X

Duhurile

Vîrtejul

Punctul zero

Ruinele

Adevărul e dincolo de noi:
Ghidul oficial al *Dosarelor X*

Nu vă încredeţi:
Noul ghid oficial al *Dosarelor X*

DOSARELE X™
NOUL GHID OFICIAL

NU VĂ ÎNCREDEŢI™

BRIAN LOWRY

Serie creată
de Chris Carter

RAO International Publishing Company

International Publishing Company S.A.
P.O. Box 2-124 București, ROMÂNIA

BRIAN LOWRY
The Official Third Season Guide to the X Files
Copyright © 1996 by Twentieth Century Fox Film Corporation
All rights reserved

Traducere din limba engleză
ALEXANDRA PETREA

Ediția I

Copyright © 1997
International Publishing Company S.A.
pentru versiunea în limba română

Tiparul executat de
ALDINYOMDA AG
Debrecen, Ungaria

Decembrie 1997

ISBN 973-576-167-x

Cuprins

Cuvînt de mulţumire 7
Introducere 9
Cum s-a filmat „Talitha Cumi“
Partea I – Pregătirea şi scrierea 24
Partea II – Preproducţia 42
Partea III – Producţia 60
Partea IV – Postproducţia 88
Epilog – Pînă la *Millenium*...
şi dincolo de el 104
Sezonul 3: Episoadele 111
Cum se scriu *Dosarele X* 292
Întrebări puse în mod frecvent
despre *Dosarele X* 308

Cuvînt de mulţumire

La fel ca în cazul cărţii *Adevărul este dincolo de noi: Dosarele X, Ghidul oficial,* nici aceasta nu ar fi putut fi scrisă fără ajutorul, răbdarea şi colaborarea extraordinară a tuturor celor implicaţi din Los Angeles şi Vancouver, care s-au arătat extrem de generoşi faţă de acea siluetă ce dădea tîrcoale în permanenţă, ajungînd la un moment dat să fie cunoscută drept „ăla cu cartea". Mulţumiri îndeosebi lui Joanne Service, care şi-a meritat cu prisosinţă numele şi şi-a depăşit cu mult atribuţiile pentru a călăuzi un străin prin Vancouver, precum şi lui Mary Astadourian, care face ce face şi reuşeşte mereu să se ocupe şi de cărţi, pe lîngă tot ce mai are pe cap.

Mulţumiri întîrziate şi lui Jennifer Sebree, de la Studiourile Twentieth Century Fox, care a crezut în mine şi mi-a îngăduit să scriu prima carte, editorului Peter Bart de la *Daily Variety,* care a oferit aprobarea iniţială pentru îndeplinirea acestui proiect, şi departamentului de publicitate de la Fox Broadcasting, precum şi tuturor celor de la Twentieth Century Fox Television. Fie-mi permis totodată să-mi exprim recunoştinţa noilor mei şefi, directorii de la *Los Angeles Times,* pentru flexibilitate şi răbdare. Şi, cu riscul de a mă repeta, întreaga mea consideraţie (din nou) pentru Chris Carter, care l-a lăsat pe amărîtul ăla cu degetele mînjite mereu de cerneală să se plimbe în voie prin studio şi prin birouri. S-ar putea ca, dacă

acest tip de comportament rămîne acelaşi, să fie nevoit să renunţe la formula „nu vă încredeţi".

Într-un plan strict personal, recunoştinţă veşnică mamei mele, Doris, care nu numai că m-a ajutat să duc la bun sfîrşit procesul de scriere a cărţii prin mese bogate în carbohidraţi, dar a interpretat şi rolul unui corector loial, pe care nu-l poţi cumpăra cu toţi banii din lume. Acelaşi sentiment mă încearcă faţă de toţi prietenii care au înţeles că dispariţia mea din mijlocul lor a fost provocată doar de terminarea acestui volum din *Dosarele X*. În fine, sincere mulţumiri surorii mele Cathy şi familiei sale, care mi-au făcut capul calendar fiindcă am uitat să-i pomenesc în cuvîntul de mulţumire de la prima carte.

Introducere

Chris Carter, creatorul *Dosarelor X*, a inventat nişte expresii memorabile, care au pătruns în lexicul naţional, „Adevărul este dincolo de noi" fiind una dintre cele mai cunoscute. Cu toate acestea, cînd dă autografe, Carter foloseşte mereu aceeaşi expresie, destul de rigidă: „Nu vă încredeţi".

Aceste cuvinte, şoptite de Deep Throat agentului Dana Scully, în timp ce îşi dă duhul, în episodul final al primului sezon, „Clonii", reflectă nu numai viziunea pesimistă a producătorului asupra lumii, ci şi intriga acţiunii, bazată pe un gen de conspiraţie interesantă şi evazivă. Ele reprezintă de asemenea tema mereu prezentă, deşi nerostită uneori, referitoare la scepticismul şi îndoiala existenţială care au ridicat serialul dincolo de sfera divertismentului şi i-au conferit un loc în conştiinţa naţională.

Nu te-ai aştepta să găseşti o asemenea profunzime şi asemenea gînduri negre la blondul californian Chris Carter – decît dacă eşti foarte atent la serialul în sine. Cei care urmăresc cu atenţie *Dosarele X* şi au văzut că realitatea poate masca adeseori misterul pot înţelege mai uşor că înfăţişarea lui Carter camuflează această combinaţie dintre hotărîre şi intensitatea creatoare, necesară pentru a crea unul dintre cele mai populare şi unice seriale de televiziune.

Dosarele X sînt, mai mult decît orice, produsul viziunii lui Carter – fiind realizate în fiecare săptămînă prin efortul şi devota-

mentul unei echipe alese pe sprînceană, care se consideră în acelaşi timp privilegiată şi exploatată. Lucrînd adeseori din zori şi pînă-n noapte pentru a respecta termenele, aceste femei şi aceşti bărbaţi talentaţi îşi petrec mai mult timp în studiourile din Vancouver, sau în bungaloul aglomerat al Companiei Fox din Los Angeles, decît cu familiile lor, cînd se filmează serialul. (Şi se filmează zece luni pe an!) La fel ca şi Carter, personalul este devotat aceleiaşi sarcini nemiloase, dar însufleţitoare: realizarea *Dosarelor X* în aşa fel încît să fie cel mai bun serial posibil, ba chiar mai mult decît atît...

Adeseori, în munca dintr-un studiou de televiziune, dorinţele şi posibilităţile se găsesc în situaţii conflictuale, deoarece arta are de înfruntat doi tirani gemeni: timpul şi banii. De exemplu, echipa *Dosarelor X* a avut la dispoziţie numai opt zile să filmeze fiecare episod (considerat de echipă un fel de „minifilm"), în comparaţie cu lunile şi milioanele disponibile pentru un film artistic, care este de multe ori mai puţin ambiţios. Privit din această perspectivă, efortul herculean depus de Carter şi oamenii lui pentru a scrie şi a filma cu grijă serialele este cu atît mai impresionant şi explică de ce ibricele cu cafea din birourile de producţie ale *Dosarelor X* sînt întotdeauna calde.

După cum am afirmat şi în *Adevărul este dincolo de noi,* nimeni nu ar fi putut practic să anticipeze popularitatea acestui serial, apreciat atît de public, cît şi de critică. În afară de fanii săi, care-şi spun X-Philes şi accesează Internetul după fiecare episod, serialul a stat alături de cele mai titrate creaţii TV la împărţirea Premiilor Emmy şi a altor distincţii.

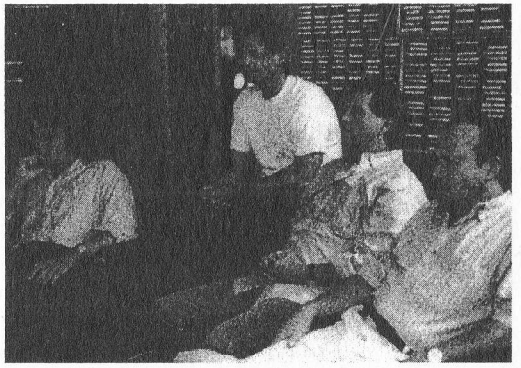

Frank Spotniz, Chris Carter, Ken Horton şi Paul Rabwin

Văzut ca o noutate în premieră, *Dosarele X* au prezentat telespectatorilor doi agenţi FBI care investighează paranormalul. Unul dintre ei, Fox Mulder, este marcat de o tragedie personală – în copilărie a fost martor la răpirea surorii sale de către extratereştri. Celălalt, Dana Scully, îl priveşte cu suspiciune şi abordează cu scepticism cruciada sa, fiind predispusă prin meseria sa de medic să caute explicaţii „ştiinţifice" evenimentelor ciudate pe care le descoperă.

Directorii reţelei de televiziune (chiar şi David Duchovny însuşi, care a acceptat rolul cu intenţia să joace cîteva săptămîni înainte să facă un alt film) s-au temut că oamenii se vor plictisi de această temă. Totuşi, Carter a demonstrat în curînd că tema concepută de el este mai mult decît o simplă explorare a monştrilor şi a extratereştrilor, examinînd misterele şi coşmarurile societăţii noastre moderne, multe din ele scoase la suprafaţă doar de *Dosarele X.* În plus, Carter a creat un păienjeniş complex de conspiraţii şi secrete guvernamentale – propria „mitologie" a spectacolului, cum o numeşte el – care se împleteşte adînc cu prezentul şi trecutul a două personaje centrale.

Nu vă încredeţi.

Aceeaşi neîncredere în autoritate ce l-a făcut pe Carter să denumească un personaj

Deep Throat, după scandalul Afacerii Watergate, care i-a umbrit adolescenţa, a atins o coardă sensibilă în conştiinţa publicului. Lucru valabil şi pentru cele două vedete ale serialului, David Duchovny şi Gillian Anderson. Duchovny avea o promiţătoare carieră artistică înainte să se apuce de seriale TV, în timp ce Anderson era aproape o necunoscută. Lucrase mai ales în lumea teatrului înainte să vină la Los Angeles ca să-şi caute de lucru şi fusese şomeră pînă să fie aleasă pentru acest serial. Carter şi-a dat seama imediat că găsise combinaţia potrivită în cei doi, deşi a luptat să-şi impună părerea faţă de alţii, care doreau mai multă sexualitate în rolul lui Anderson.

Nu vă încredeţi.

Cealaltă vedetă a *Dosarelor X* este telespectatorul. Carter ştia că va atrage un număr semnificativ de oameni şi a avut dreptate. Cu atît mai mult cu cît a insistat să lase loc liber interpretării prin acele finaluri cu mai multe răspunsuri, evitînd să ofere un rezultat definitiv. Iar publicul s-a simţit implicat.

Nu vă încredeţi?

Chiar şi poveştile de dragoste au rămas enigmatice şi evazive. Relaţia jucăuşă uneori, dar întotdeauna respectuoasă, dintre cele două personaje principale se rezumă doar la o legătură platonică, strict profesională – altă idee inspirată a lui Carter. În felul acesta, *Dosarele X* au evitat să alunece pe panta romantismului ieftin, care a schilodit un serial ca *Moonlighting* sau a avut drept rezultat o caricatură memorabilă, ca în *Cheers*.

Încă de la început, *Dosarele X* s-au distins prin stilul lor horror. Cei doi agenţi FBI au avut de înfruntat fel de fel de pericole înspăimîntătoare, nemaivăzute într-un serial TV, cum

ar fi viermele spaţial arctic care folosea corpul uman drept gazdă (şi pe care-l vedeai cum se mişca pe sub pielea victimei) sau mutantul care mînca ficat de om şi putea să se strecoare prin ţevi de apă şi conducte de aerisire. Asemenea imagini macabre nu au mai fost întîlnite într-un serial TV înainte de *Night Stalker*, una dintre creaţiile timpurii ale lui Carter. Această aducere în prim-plan a scenelor horror era extrem de neobişnuită într-un serial cu personaje atît de sofisticate şi o intrigă atît de complexă.

Pe măsură ce acest amestec de calităţi a fost remarcat, cota de audienţă a serialului a crescut vertiginos. În sezonul TV 1995-96, care ţine oficial din septembrie pînă în mai (inclusiv reluările), numărul telespectatorilor a crescut cu mai mult de şapte procente, adică peste cincisprezece milioane de oameni săptămînal. Datorită audienţei ridicate a *Dosarelor X* şi a farmecului misterios al lui Duchovny şi Anderson, serialul a devenit de asemenea preferatul presei – reviste ca *Entertainment Weekly, Rolling Stones* şi *People* se întrec să-l prezinte în paginile lor. De aceea nu este de mirare că numărul revistei australiene *Rolling Stones* care avea pe copertă fotografia lui Duchovny şi Anderson în pat împreună s-a vîndut cel mai bine şi coperta a fost preluată şi de ediţia SUA a publicaţiei.

Dar realizările comerciale ale serialului nu se opresc aici. Reţeaua de televiziune prin cablu fX a cumpărat drepturile de difuzare pentru a retransmite serialul de luni pînă vineri, în septembrie 1997. Succesul *Dosarelor X* s-a întins de asemenea dincolo de graniţele Statelor Unite, devenind primul serial SUA care s-a bucurat de succes în

Japonia şi impunîndu-se în ţări ca Anglia şi Australia. Conform agenţiei de ştiri Associated Press, ultimul serial TV american care s-a bucurat de un succes similar în Japonia a fost *Twin Peaks,* în care au jucat atît Duchovny, cît şi alţi actori care au apărut în *Dosarele X.*

Romanele care au stat la baza serialelor au început să apară pe lista best-seller-urilor SUA din 1994 şi se menţin şi azi. Casetele video cu primele episoade s-au bucurat de un mare succes, la fel ca şi CD-ul cu muzica lui Mark Snow şi alte melodii din serial. Melodiile respective au devenit succese de top în sine. Iar Snow a savurat momentul. „Sînt în meserie de douăzeci de ani", spune el. „ În calitate de compozitor pentru seriale TV, nu te aştepţi să creezi hituri, dar, dacă este posibil, cu atît mai bine." S-a discutat chiar despre comercializarea celor cinci teme iniţiale create de Snow pentru *Dosarele X,* înainte ca el şi Carter să adopte cunoscutul fundal melodic din şase note.

Pentru Carter însă, aceste aspecte rămîn pe planul doi. El şi echipa lui sînt interesaţi în primul rînd de serialul în sine – de echilibrarea momentelor tensionate cu cele umoristice, de asigurarea revelaţiilor care sporesc mitologia serialului, fără să dezvăluie prea mult sau prea curînd. Astfel, „adevărul" atît de dezbătut în cadrul serialului rămîne „dincolo de noi", lăsînd loc liber speculaţiilor.

În cadrul celui de-al treilea sezon, Carter a conferit o nouă dimensiune serialului şi un nou grad de dificultate. După ce s-a devotat timp de trei ani în exclusivitate *Dosarelor X,* el şi-a găsit timp să scrie şi să producă episodul-pilot pentru un alt serial pentru Fox, şi

anume *Millenium.* Cu o simplitate dezarmantă, Carter declară că implicarea sa în noul serial – o producţie stranie, care-i are drept protagonişti pe Lance Henriksen şi Megan Gallagher – nu i-a ştirbit atenţia, ci l-a obligat să muncească de două ori mai mult. Iar faptele i-au confirmat spusele. De cînd lucrează la acest al doilea proiect, Carter nu a a rămas în urmă cu *Dosarele X,* ci şi-a pus amprenta pe toate cele 24 de episoade ale sezonului.

Acum, cînd *Dosarele X* se mută duminică noaptea – Carter speră că audienţa serialului va creşte cu această ocazie – şi *Millenium* a moştenit spaţiul de vineri, soarta reţelei TV se sprijină substanţial pe umerii lui Carter. Dar, chiar dacă producătorul simte această presiune, nu se resimte de pe urma ei. Se ocupă perfect de ambele proiecte şi, aşa cum le spunea Megan Gallagher criticilor TV, „este o plăcere să priveşti arta cu care jonglează".

În ciuda eforturilor sale, Carter este primul care recunoaşte că *Dosarele X* sînt, mai presus de orice, rezultatul unui efort de echipă. Deşi Carter rămîne sufletul serialului, devotamentul lui i-a inspirat pe ceilalţi: de la scriitorii care sînt gata să transpună cele mai bizare idei ale lui şi pînă la personalul tehnic, care caută în permanenţă noi moduri de a crea efecte speciale, cît mai deosebite şi puţin costisitoare.

Acest devotament apare atît în aspectele mărunte, cît şi în cele importante. Atmosfera de pe platourile de filmare şi din birourile de producţie denotă mai mult perseverenţă şi devotament decît fascinaţia specifică filmărilor. Majoritatea membrilor echipei lucrează în blugi şi tricouri, cîte douăsprezece ore pe zi, chiar mai mult. Aproape două

sute de oameni din Vancouver şi Los Angeles participă la crearea unui episod din *Dosarele X,* iar Carter se împarte între cele două localităţi.

Producţia propriu-zisă are loc la Vancouver, Columbia Britanică, unde oamenii muncesc cu avînt, în ciuda ploii permanente şi a întîrzierilor. Acest spirit însufleţit se regăseşte la echipa de filmare, în biroul de producţie şi pe platouri, pe măsură ce se pregătesc scenele pentru seriale. În perimetrul platourilor de filmare înconjurat de pomi lucrează mulţi veterani ai industriei TV de seriale, care sînt încîntaţi de *Dosarele X.* Mulţi dintre membrii echipei recunosc că au rara ocazie să lucreze într-un program care acordă mai multă atenţie detaliului decît cele pentru care au lucrat pînă atunci sau pentru care vor lucra în viitor. Nu-i de mirare deci că acceptă noile proiecte ale lui Carter, care-i previne însă de la început ce-i aşteaptă.

La Los Angeles, la o mie trei sute de mile depărtare, scriitorii şi personalul neimplicat direct în filmări se înghesuie într-un bungalou al Studiourilor Twentieth Century Fox, lucrînd la fel de intens şi înnoptînd adeseori pe o canapea. Este surprinzător faptul că, pentru mulţi dintre ei, *Dosarele X* reprezintă prima lor participare la un serial. Cei din California de Sud au drept sarcină realizarea scenariilor, culegerea de informaţii, adăugarea efectelor sonore şi muzicale, editarea scenelor primite de la Vancouver şi asigurarea continuităţii fiecărei scene. Toate aceste proceduri sînt guvernate de un singur ţel, rostit adeseori în şoaptă, cu respect: „controlul calităţii".

Deşi Carter nu le cere mai mult oamenilor săi decît lui însuşi, el recunoaşte că

aceştia dau dovadă de mult devotament. Deoarece îşi petrec atîta timp împreună în bungaloul de la Twentieth Century Fox sau la Vancouver, au devenit o adevărată familie. Blue, cîinele lui Duchovny, şi Piper, fiica lui Anderson, sînt nelipsiţi din studiourile de filmare. Şi cînd o vezi pe Piper mergînd de-a buşilea prin studiou, sau pe Blue aşteptîndu-şi răbdător stăpînul, uiţi de monştrii care apar pe ecran.

Cu toate că menţin permanent legătura telefonică între birourile din Vancouver şi cele din Los Angeles, cele două echipe se întîlnesc doar la sfîrşitul sezonului, la „petrecerea tradiţională" – care sărbătoreşte ce s-a realizat, înainte de pauza mult-aşteptată, pînă la noul sezon. Dar, în ciuda distanţei care-i separă, există o reală camaraderie între cele două echipe, născută din dorinţa lor comună de a produce un serial de calitate, menit să reziste la proba timpului. Această dorinţă şi mîndrie animă fiecare episod şi fac mai uşor de suportat orele lungi de muncă, filmările pe ploaie şi inevitabilele întîrzieri. Toate aceste atribute fac din *Dosarele X* un serial de succes.

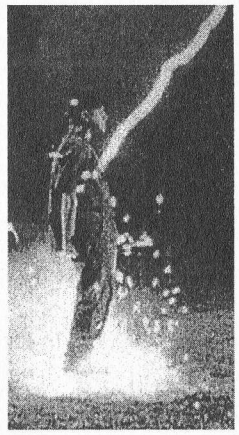

Pentru că aceste elemente sînt atît de caracteristice serialului, Carter nu este de acord cu o invazie extraterestră de un alt gen şi respinge vehement noţiunea că *Dosarele X* în cel de-al treilea sezon au devenit „constante", aşa cum sugerează unii analişti din mass-media.

„Nu este adevărat", spune Carter. „Este acelaşi serial întunecat, ba chiar mai întunecat decît a fost vreodată. Dar şi-a cîştigat un public constant."

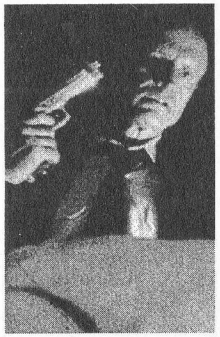

Într-adevăr, sezonul 1995-96 a reprezentat un succes în plan creator pentru *Dosarele X,* deşi lărgirea audienţei a implicat alte probleme. Şi anume, satisfacerea noilor spectatori fără să se modifice esenţa serialului. Duchovny şi Anderson au continuat să sondeze în profunzimea personajelor pe care le întruchipează. Anderson, de exemplu, a cîştigat primul ei Premiu Guild şi a fost nominalizată pentru Emmy, alături de cei care s-au ocupat de scenarii, decoruri, regie şi sunet.

Chiar dacă *Dosarele X* îşi propun să evite stereotipiile, cel de-al treilea sezon combină cele mai profunde coşmaruri şi mituri ale Americii, concentrîndu-se asupra unei intrigi guvernamentale care-i vizează pe agenţii Fox Mulder şi Dana Scully, cu un impact direct asupra vieţii lor personale şi familiale. Povestirea cuprinde adeseori două episoade. Şi monştrii sînt mai realizaţi şi variaţi. Să ne gîndim de exemplu la adolescentul care aruncă fulgere din „D.P.O.", la cel care se infiltrează în Internet în „2Shy", la psihopaţii ucigaşi, ca personajul din „Pusher", la veteranul mutilat din „Plimbarea", sau la formele mai pămînteşti de bestialitate, ca răpitorul fetiţei din „Oubliettte", ucigaşul în serie din „Grotesque" sau banda care vinde părţi ale corpului din „Banii iadului". Ca de obicei, monştrii transmit un mesaj şi mai înspăimîntător – ne arată că lumea în care trăim este mai ciudată decît ştim şi mai misterioasă decît vrem să credem.

„Se poate spune, cred, că a fost un sezon de calitate, poate cel mai calitativ dintre toate", declară Carter.

Cel mai remarcabil fapt este poate acela că al treilea sezon s-a dovedit mai eclectic ca

stil decît cele din primii doi ani. Încurajat de popularitatea lui „Humbug", un episod caracterizat printr-un comic macabru, cu personaje groteşti de circ, scris de Darin Morgan în timpul celui de-al doilea sezon, serialul a revenit la acest gen de cîteva ori între 1995-96. „Odihna lui Clyde Bruckman", episod scris de Morgan (cu memorabila participare a actorului Peter Boyle, nominalizat de asemenea pentru Emmy la secţiunea actorie), „Războiul coprofagilor" (unde apar o puzderie de gîndaci) şi „*Din spaţiu,* de Jose Chung" (episodul preferat al echipei de filmare, în care a jucat Charles Nelson Reilly) au continuat această îmbinare de umor şi horror, la fel ca episodul „Sygyzy", caracterizat de asemenea prin umor negru, în care două fete gemene întorc pe dos orăşelul în care trăiesc.

Gîndacii nu au fost singurele creaturi pămînteşti care au apărut în Sezonul Trei. Dintre invitaţi, amintim viermii din „Lista", şobolanii, pisicile şi spiritul jaguarului din „Teso dos Bichos", o broască ciudată în „Banii iadului" şi, bineînţeles, un şpiţ nefericit pe nume Queequeg, care a apărut în „Odihna lui Clyde Bruckman" şi „Mlaştina". Înnebunită de atîtea creaturi ciudate, Gillian Anderson a caracterizat sezonul drept „plin de gîndaci". (De fapt, Anderson s-a făcut remarcată prin faptul că a băgat un gîndac în gură, în timp ce se filma o scenă din „Humbug", cu un an înainte, dar, contrar zvonurilor, l-a scuipat imediat.)

Duchovny, care nu s-a culcat niciodată pe laurii succesului – continuînd să joace un rol activ în regizarea serialului şi lucrînd cot la cot cu Carter şi coproducătorul Howard Gordon la anumite seriale – este încîntat de

cel de-al treilea sezon, dar nerăbdător să extindă paleta emoţională a serialului. Referindu-se la unul dintre episoadele de început al celei de-a doua serii, el remarcă:

„Atunci cînd am filmat «Duane Barry», cred că ne-am ridicat la un nivel înalt şi am menţinut ştacheta un timp, însă fără s-o depăşim. Nici nu vom reuşi din punct de vedere tehnic, dar putem insista în privinţa personajelor, introducînd o viaţă personală de un anumit fel. Cred că este inevitabil. Trebuie s-o facem." Cînd i se atrage atenţia că fanii serialului şi Carter însuşi sînt împotriva implicării lui Mulder şi Scully într-o relaţie romantică, Duchovyn ridică din umeri şi spune că nuanţele la care se referă nu implică neapărat o idilă. „Daţi-i lui Mulder un prieten. Pe cineva cu care să joace squash," sugerează el. „Este necesar. Şi nu prea îmi pasă de părerea celorlalţi." Anderson este mai categorică în această privinţă, deşi este şi ea interesată de extinderea paletei emoţionale a personajelor, înţelegînd însă că această evoluţie trebuie să se încadreze în parametrii serialului.

Carter continuă să discute aceste probleme cu actorii şi este atent la răspunsurile primite prin Internet, deşi el este cel care va lua hotărîrea finală. „Am idei foarte clare în privinţa progresului serialului", spune el. „Plec urechea la aceste sugestii" – de fapt le ascult pe toate, indiferent de natura lor – iar apoi hotărăsc pe care o să le adopt." Cel puţin în viitorul apropiat, se pare că personajele vor fi, aşa cum se exprimă Carter, „absorbite de munca lor", aşa că Mulder nu va avea timp să joace squash. (În viaţa reală, Carter şi Duchovny joacă uneori squash, cînd au timp.)

„Va fi greu să creezi un personaj real pentru ei," afirmă producătorul, „pentru că ar veni în contrast cu tema serialului în sine. Dar am nişte idei..." Prin această abordare vagă a discuţiilor legate de viitorul serialului, Carter lasă în suspensie problema.

Între timp, „mitologia" evazivă, dar omniprezentă a *Dosarelor X* se adînceşte tot mai mult. Sezonul trei a dezvăluit în mai mare măsură tenebroasa conspiraţie cu extratereştrii, precum şi istoria personală a personajelor principale. Mulder a descoperit în primele două episoade ale sezonului, „Agrafa pentru hîrtie" şi „Calea binecuvîntării", că tatăl lui a fost confruntat cu un fel de „Alegere a Sofiei", cînd a fost răpită sora lui, Samantha; asta în timp ce Scully a aflat mai multe amănunte despre propria ei dispariţie la începutul sezonului doi şi despre asasinarea surorii ei, Melissa, prinzîndu-l în cele din urmă pe criminal, în „Apocrif". Cît despre ceilalţi actori, directorul-adjunct al FBI, Walter Skinner, interpretat de Mitch Pileggi, s-a ales cu un glonţ (şi cîţiva pumni, care l-au făcut să bombăne pe actor) şi a fost pentru prima oară scos în evidenţă într-un episod unde a jucat rolul de personaj principal („Avatarul"). Agentul renegat Alex Krycek (Nicholas Lea) a ajuns să vîndă secrete guvernamentale, înainte să-şi primească pedeapsa, iar Cigarette-Smoking Man (William B. Davis), X (Steven Williams), the Lone Gunmen (Dean Haglund, Bruce Harwood şi Tom Braidwood), precum şi membrii misterioasei Asociaţii din Umbră (dintre care face parte şi John

Neviller, unul din cele mai recente personaje cu nume ciudate ale serialului, the Well Manicured Man (Omul cu unghiile îngrijite), continuă să se facă remarcate.

În afară de prezentarea ultimului sezon şi a episoadelor sale, această carte – bazată pe liberul meu acces în culisele serialului şi pe nenumăratele interviuri personale cu actorii şi membrii echipei de filmare – va analiza detaliat producerea unui anumit episod din *Dosarele X,* uimitorul „Talitha Cumi". Timp de mai bine de două luni, l-am urmărit de la început şi pînă la sfîrşit, cu alte cuvinte, de cînd a fost scris şi pînă cînd a fost produs şi finisat.

Nu mi-a scăpat nici o etapă a procesului creator. Am fost acolo, chiar dacă asta a însemnat să stau alături de Carter în timp ce finaliza scenariul, sau să-mi petrec mai mult de-o săptămînă pe platoul de filmare, pe o ploaie torenţială, în timp ce echipa încerca să prindă un singur cadru, care-i va servi drept bază pentru o scurtă secvenţă grafică generată de computer.

De îndată ce camerele de luat vederi au terminat treaba, au intrat în joc vrăjitorii efectelor speciale, sub coordonarea lui Mat Beck, a compozitorului Mark Snow şi a lui Paul Rabwin, care au avut amabilitatea să-mi dezvăluie cîte ceva din lumea lor magică, suportînd alături de mine nopţile lungi, schimbările de ultim moment şi sacrificiile inerente realizării fiecărui episod.

Deşi mă voi concentra în special asupra acestui episod, toate cele 24 produse în ultimul sezon – de fapt, toate 49 (inclusiv episodul pilot) create în perioada primelor două sezoane – au fost realizate cu acelaşi efort şi aceeaşi abnegaţie. În această carte voi

arăta cum fiecare episod începe prin a fi o simplă idee, transformîndu-se pe parcursul săptămînilor într-o oră de serial capabilă să-i ţină pe telespectatori cu sufletul la gură.

Deoarece am avut ocazia să-i urmăresc îndeaproape, am ajuns să nutresc un deosebit respect faţă de toţi cei care contribuie la realizarea *Dosarelor X,* de la actori şi scenarişti pînă la cei care se ocupă de aprovizionare sau transport – oameni care nu apar pe copertele revistelor, dar îşi aduc în felul lor contribuţia la succesul serialului.

Sper ca această carte să fie bine documentată şi amuzantă pentru toţi cei interesaţi de serial – de la aceia care nu se încred în nimeni, pînă la cei care se încred în toţi, de la cei care vor să creadă, pînă la cei care vor doar o sperietură bună în fiecare săptămînă. Indiferent în care categorie vă încadraţi, fiţi siguri că adevărul este şi aici şi dincolo de noi.

E singurul lucru în care vă puteţi încrede.

CUM S-A FILMAT „TALITHA CUMÎ

Partea întîi

PREGĂTIREA ŞI SCRIEREA

Sîntem în data de 16 martie, o după-amiază caldă de sîmbătă în California de Sud, iar Chris Carter este frînt de oboseală. Tocmai s-a întors de la Vancouver, unde se filmează nu numai al 21-lea episod din *Dosarele X,* ci şi pilotul pentru noua sa serie, *Millenium,* aflat în a patra zi de filmare. În plus, se fac pregătiri pentru începerea filmărilor episodului 22 al *Dosarelor X,* iar scenariul pentru penultimul episod al sezonului tocmai a sosit, dar trebuie revizuit şi rescris. Producţia noului serial *Millenium* este un alt factor de stres, pentru că Fox Broadcasting va anunţa programarea sa pentru sezonul de televiziune 1996-97 din mai – cu două luni mai tîrziu – şi, cu toate că reţeaua s-a angajat să comande 13 episoade din spectacol, calitatea prototipului va fi cea care va hotărî unde şi cînd va fi programat serialul şi ce şanse de succes va avea.

Prin biroul lui Carter de pe platourile Twentieth Century Fox bate vîntul. Nu este un fapt întîmplător, deoarece încăperea a fost zugrăvită de curînd şi toate ferestrele şi uşile au fost lăsate deschise, ca să nu-i vină cuiva rău din cauza mirosului. Muncitorii se fîţîie de colo-colo, finisînd remodelarea altei părţi a biroului. După succesul serialului, Compania Fox îşi poate permite această cheltuială.

În blugi, uneori străduindu-se să ţină ochii deschişi, Carter stă pe un scaun, în timp ce editorul poveştii, Frank Spotnitz, stă pe canapea, cu picioarele pe măsuţa de cafea pe care se află diverse cărţi şi reviste referitoare la *Dosarele X,* băgate sub cristal. Cei doi se uită cu atenţie la un panou de 1,20-1,50m, fiind implicaţi în aşa-numitul proces de „selectare" – care constă în încercuirea acelor scene care vor deveni un episod din *Dosarele X.*

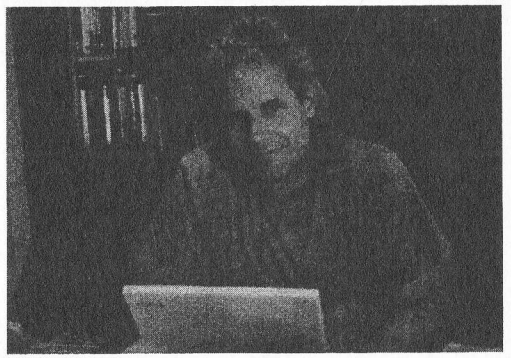

Chris Carter la birou

Biroul este practic gol acum, deşi în majoritatea timpului se desfăşoară o activitate frenetică. Oamenii lucrează ore-n şir pentru a realiza seriale de calitate. Biroul spaţios al lui Carter rămîne centrul nervos al serialului, scaunul lui de pluş fiind scoarţa sa cerebrală. În acest birou se află diverse obiecte care amintesc de spectacol – inclusiv păpuşi cu înfăţişare extraterestră, desene şi alte daruri trimise de fani – precum şi articole decupate din ziare şi reviste, care furnizează adeseori subiecte pentru viitoarele episoade. Deoarece majoritatea personalului de producţie se află la Vancouver, în acest bungalou lucrează cîţiva asistenţi, care trec pe la Carter să discute cu el, să rîdă şi să se mai destindă puţin, înainte să-şi vadă mai departe de treabă. Cei mai mulţi dintre ei sînt tineri, îmbrăcaţi lejer şi foarte binedispuşi, ţinînd cont de stresul în care trăiesc. Ceilalţi, şi anume scenariştii, producătorii şi personalul tehnic (cum ar fi cei de la departa-

mentele de sunet, editare şi postproducţie) au propriul lor bungalou pe vastele platouri de filmare ale Studiourilor Twentieth Century Fox, în centrul cartierului vestic al Los Angelesului. Deoarece platourile se întind pe o mare suprafaţă, se folosesc maşinuţe de golf pentru deplasarea dintr-un loc într-altul. Lîngă bungaloul lor se află scenariştii de la *The Simpsons,* compania de producţie care se ocupă de *NYPD Blue,* iar parcarea este plină de Mercedesuri şi BMW-uri, ca la orice studiou de film respectabil.

Pe Carter îl găseşti de obicei la biroul lui (îmbrăcat în blugi şi tricou), vorbind la telefon sau lucrînd. În cameră se mai află un televizor, o masă de conferinţă şi o baie cu duş în spate. Pe chiuvetă se vede o perie de dinţi, dovadă că producătorul lucrează pînă tîrziu şi că şi-a transformat biroul într-o a doua casă. Vizavi sînt trailerele care-i adăpostesc pe coproducătorul Howard Gordon şi pe regizorii Kim Manners şi Rob Bowman, în timp ce scenariştii Frank Spotnitz, John Shiban şi Vince Gilligan sînt puţin mai departe, deşi trec adesea pe la Carter.

Dacă unii dintre angajaţi s-au cunoscut abia cu ocazia acestui serial – formînd o echipă unită, bine închegată – alţii au legături de durată. Spotnitz, de exemplu, a fost prieten cu Carter, care o cunoştea pe asistenta de producţie Mary Astadourian, fiindcă au urmat acelaşi colegiu, UCLA, în anii optzeci. Deşi s-a alăturat echipei abia de la al doilea sezon, este capabil, la fel ca mulţi alţi scenarişti (cel mai remarcabil exemplu fiind Carter însuşi) să citeze pînă în cel mai mic detaliu episoade vechi de doi-trei ani.

Fiecare episod din *Dosarele X* începe prin cucerirea unei pagini goale – sau mai precis a unui panou gol. Carter a prins deja pe panou cîteva cărţi de vizită. Între şase şi opt asemenea cărţi de vizită cuprind de obicei tema principală şi sînt necesare alte nouă sau unsprezece pentru fiecare din cele patru acte ale serialului. Producţia urmează să înceapă la sfîrşitul lui aprilie – deci, aproximativ peste şase săptămîni. Carter speră să termine această selecţie în cîteva zile şi intenţionează să scrie episodul în week-end-ul următor.

El a încercuit deja aspectele poveştii împreună cu David Duchovny şi a ales cîteva teme principale – cea mai semnificativă fiind poate o secvenţă inspirată de Marele Inchizitor din *Fraţii Karamazov,* în care Dumnezeu se întoarce pe pămînt în perioada Inchiziţiei spaniole. Aşa cum au stabilit Carter şi Duchovny, Cigarette-Smoking Man va interoga un vizitator extraterestru, cu ciudate puteri curative, amintindu-ne de Cristos. În povestea iniţială, Cristos se întoarce şi vindecă o fetiţă, dar bătrînul inchizitor îi spune că nu mai are ce căuta pe pămînt. La fel şi Cigarette-Smoking Man o să-i spună Vindecătorului că oamenii au nevoie de autoritate, nu de credinţă, şi că nu au ce face cu libertatea.

„Am sugerat să-i spună «Marele Inchizitor» primului episod pe care l-am lucrat împreună cu Carter şi care se numea «Colonia»", explică Duchovny. „Dar s-a transformat în altceva pînă la urmă – «Colonia / Joc Final»". Titlul era bun, deşi deviase de la ideea originală. După părerea lui Duchovny, care fusese cît pe ce să-şi dea doctoratul în literatură înainte să se apuce de actorie, Cigarette-Smoking Man se potrivea cu acest rol. „Mi se pare logic să fie Marele Inchizitor – acest gen de personaj eroic şi cinic în acelaşi timp. Este la fel ca Socrate al lui Nietzsche – un om raţional, care salvează masele de propria lor imaginaţie."

Actorul se opreşte, ca şi cum ar vrea să reflecteze asupra acestei analogii.

„Sigur, ideea îi aparţine lui Dostoievski, dar mie îmi revine meritul că sînt un om cult. Dacă îi va îndemna pe oameni să citească, este cu atît mai bine," spune el, adăugînd apoi: „Nu trebuie să citească decît această parte. Este scurtă. Nu este nevoie să citească tot romanul *Fraţii Karamazov*."

Implicarea lui Duchovny în deciziile creatoare ale spectacolului l-a ajutat să devină indispensabil, deşi el nu este de acord cu părerea potrivit căreia popularitatea *Dosarelor X* şi propriul său succes au contribuit la abilitatea sa de a influenţa asemenea decizii. „Încă de la început, Chris şi cu mine am purtat un dialog referitor la evoluţia personajelor şi tematica serialului. Nu sînt decît două posibilităţi", spune actorul zîmbind. „Fie că mă ascultă, fie că este atît de inteligent, încît mă face *să cred* că mă ascultă."

„Am discutat de mult despre un episod cu Marele Inchizitor şi mi-am dat seama că Cigarette-Smoking Man era personajul cel mai potrivit, care se pliază pe mitologia mea", spune Carter, care recunoaşte că serialul a evoluat şi a pornit în direcţii pe care nu le-a anticipat. Un exemplu este Cigarette-Smoking Man. Carter nu şi-a imaginat că o să ocupe un rol atît de important în serial.

Într-adevăr, deşi fiecare episod din *Dosarele X* reprezintă un efort colectiv, totul începe şi se termină cu Chris Carter, care dirijează episoadele pînă la cel mai mic detaliu. Devotamentul şi firea lui energică îi influenţează pe toţi. Scopul lui Carter este nici mai mult, nici mai puţin decît perfecţiunea, în ciuda termenelor strînse care trebuie respectate. Scenariştii se minunează adeseori de capacitatea lui de a marca cele mai subtile nuanţe, care servesc în mod inevitabil la îmbunătăţirea unei scene. Practic, fiecare poveste trece prin maşina sa de scris. Drept rezultat, Carter îşi pune amprenta asupra fiecărui episod, indiferent dacă semnează sau nu scenariul.

Cu toate acestea, proiectul pentru Marele Inchizitor reprezintă doar o parte din elementele centrale care vor alcătui scheletul acestui episod, pe care se vor aşeza alte evenimente. Alte aspecte cheie ale povestirii, după cum au fost ele selectate în etapele iniţiale, se referă la Cigarette-Smoking Man, care află că are cancer şi se confruntă cu o mare dilemă (să apeleze sau nu la puterea Vindecătorului), la existenţa unui pumnal extraterestru, aidoma celui prezentat în „Colonia / Joc final", la apariţia surorii lui Mulder, în realitate o extraterestră care i-a împrumutat înfăţişarea, la doamna Mulder, care face apoplexie după ce-l întîlneşte pe Cigarette-Smoking Man şi mîzgăleşte cuvîntul „palm", în loc de „lamp", adică locul unde se află pumnalul, şi la dorinţa de a crea mereu un sfîrşit potrivit, care să-i ţină pe fani cu sufletul la gură. Întrebat dacă episodul

va fi unul de excepţie, Carter spune: Da, va fi. Nu ştiu cum, dar va fi.

S-a hotărît că interogatoriul va avea loc în al doilea act, dar nu se ştie ce va fi înainte sau după acest schimb de cuvinte. Carter şi Spotnitz sînt obligaţi să completeze o gamă întreagă de propuneri tematice – de fapt, ceea ce fac ei seamănă mai mult cu asamblarea unui *puzzle,* care are drept scop nu numai îmbinarea părţilor, ci şi crearea unora noi, care să se potrivească în tabloul general.

Dezlegarea ghicitorii se referă la vizitatorul extraterestru care, aşa cum se exprimă Spotnitz, se „nativizează", adică vrea să trăiască printre oameni, fără să-şi dezvăluie adevărata faţă. „Face ceva care să-i atragă atenţia lui Cigarette-Smoking Man că există", spune Carter, iar apoi amuţesc amîndoi şi se uită la panou, ca şi cum s-ar aştepta ca răspunsul să apară dinaintea lor.

În cele din urmă, Carter scrie ceva pe cărţile de vizită şi prinde una pe panou, în secţiunea tematică:

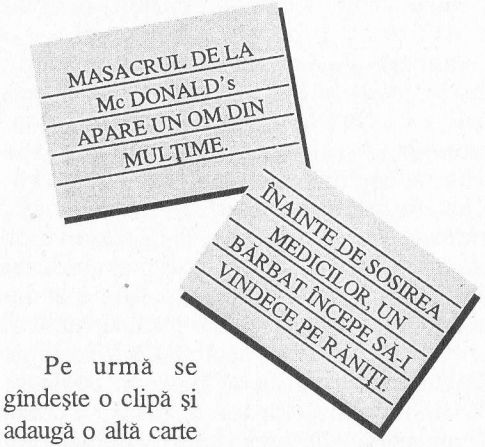

Pe urmă se gîndeşte o clipă şi adaugă o altă carte de vizită, lîngă prima:

„Va fi un efect interesant", spune Carter, contemplînd panoul timp de cîteva clipe, înainte să scrie a treia carte de vizită:

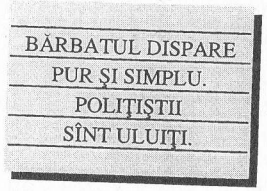

Spotnitz nu ştie cum or să apară în povestire Mulder şi Scully şi cum or să-l localizeze pe extraterestru. „Omul nostru a lăsat vreun indiciu pentru a-i ajuta pe Mulder şi Scully să-l găsească?" se interesează el. În momentul acela intervine Mat Beck, cel care se ocupă de efectele speciale. „E numărul 24?" spune el, iar apoi adaugă, prefăcîndu-se revoltat: „Doar *atît* aţi lucrat ?"

Beck pleacă şi Carter cu Spotnitz rămîn să se lupte cu încadrarea temporală a episodului. Cigarette-Smoking Man, remarcă ei, trebuie să-l prindă pe Vindecător în actul doi, dacă secvenţa cu Marele Inchizitor se va produce în actul trei. Ei discută de asemenea cum să implice personajul X, interpretat de Steven Williams. Spotnitz, care a scris cîteva episoade importante ale serialului (cele care dezbat povestea implicării lui Mulder şi Scully, inclusiv pe cea a tatălui lui Mulder, cu cîţiva zeci de ani în urmă, în conspiraţia guvernamentală a OZN-urilor), vrea să-l folosească pe X, dar observă că e mai bine să-l folosească atunci cînd „face ceva", nu doar ca să furnizeze nişte indicii vagi şi apoi să dispară. Cei doi încearcă de asemenea să găsească nişte întreruperi potrivite pentru inserarea reclamelor.

Coproducătorul Howard Gordon apare în birou să vadă cît au progresat, iar apoi pleacă să revizuiască episodul 21, „Avatarul". Între timp, Carter sugerează un final pentru unul dintre acte.

„Îţi place ?" îl întreabă el pe Spotnitz, sugerînd că abordarea moderată este „mai bună decît una pompoasă. Aşa este mai misterios." Pe urmă Carter se ridică, ia una din cărţile de vizită pe care scrie „MULDER GĂSEŞTE ARMA EXTRATERESTRĂ ÎN LAMPA DIN CASĂ" – şi o pune pe panou. „Poate că ar merge în actul doi", spune el.

Sponitz sugerează să i se ofere lui Mulder posibilitatea de a-şi recupera sora cu condiţia să-şi ţină gura. În felul acesta, remarcă el, se poate testa devotamentul lui Mulder faţă de ideea lui. Şi Cigarette-Smoking Man se confruntă cu o decizie morală, pentru că este bolnav de cancer. În felul acesta, se creează o intrigă dublă, care explorează tema loialităţii – se pune întrebarea care din cele două personaje va rămîne fidel cauzei sale.

Ca şi cum ar căuta o perspectivă diferită (sau poate doar ca să nu adoarmă), Carter se ridică de pe scaun şi se sprijină cu coatele de el, în timp ce studiază panoul. El şi Spotnitz lucrează deja de trei ore şi au pus 13 cărţi de vizită. Au nevoie de 50 pentru a acoperi un întreg episod. Această etapă poate dura cîteva zile sau chiar două săptămîni, aşa cum s-a întîmplat cu episodul precedent, „Wetwired". Asistenta omniprezentă a lui Carter, Mary Astadourian, care conduce de asemenea activitatea de cercetare, se întoarce în birou. Carter o întreabă de ce prînzul ei a durat atît de mult, iar ea se vede obligată să-i aducă aminte că este totuşi duminică

după-amiază. Week-end-urile şi programul normal de lucru sînt o raritate în birourile *Dosarelor X*.

Spotnitz încearcă să ţeasă intriga, întrebîndu-l pe Carter care sînt motivaţiile personajelor. De exemplu, vrea să ştie de ce domnul Mulder a ascuns pumnalul sau de ce a adus o armă atît de importantă în casa în care a locuit cîndva cu fosta sa soţie.

„De ce îl ţinea? Ca să se apere?" întreabă Spotnitz.

„Nu, din nostalgie," îi răspunde Carter după cîteva clipe.

Cei doi hotărăsc că Vindecătorul ar trebui să-i spună lui Cigarette-Smoking Man că are cancer în timpul scenei inchizitorului. Căutînd un efect deosebit, Carter sugerează că extraterestrul ar putea să se metamorfozeze în toţi oamenii care au murit din cauza lui Cigarette-Smoking Man, ceea ce ar însemna să-i aducă pe toţi actorii respectivi – Jerry Hardin în rolul lui Deep Throat, Peter Donat în rolul domnului Mulder, Melinda McGraw în rolul Melissei Scully. „Va fi episodul cu cea mai mare distribuţie," observă Spotnitz.

Carter studiază panoul cu mare atenţie.

„Aici este ceva care nu merge", spune el. „De exemplu, cum se implică Cigarette-Smoking Man? Poate că vîlva care se creează în jurul omului dispărut de la locul crimei ameninţă să

deconspire activităţile Cancerosului", sugerează el. „Aşa că trebuie neapărat să-l lichideze pe Vindecător".
Zicînd acestea, Carter adaugă o altă carte de vizită pe panou.

Carter trece apoi la scena din casa lui Mulder şi la felul în care acesta descoperă pînă la urmă stiletul ascuns în lampă, ghidîndu-se după indicaţia primită de la mama lui. Producătorul mai mîzgăleşte ceva pe o altă carte de vizită şi o aşază sub precedenta:

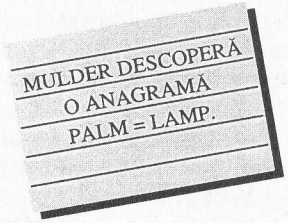

La început se presupune că Mulder se va duce singur la casa părintească, dar acum Carter şi Spotnitz vor ca el să fie însoţit de Scully, ca să poată juca o scenă dramatică în timp ce-i explică sentimentele lui faţă de casa din copilărie. „Mulder, ştiu că eşti tulburat", mormăie Carter de unul singur, sugerînd cuvintele lui Scully. Acest episod conţine de asemenea aspecte biblice şi, deoarece nu are încă un titlu, Carter spune că va avea nevoie de o referinţă biblică.

Muncitorii au terminat cu aranjatul camerei, aşa că acum singurul zgomot care

se aude – în timp ce ei doi se uită fix la panou timp de cîteva minute – este ciripitul păsărilor. „Despre ce este vorba în acest episod?" întreabă Spotnitz, curmînd liniştea, pentru a sublinia tema respectivului episod.

„Se încadrează în imaginea de ansamblu", spune Carter. „Nu contravine temei. Sora lui Mulder", adaugă el, „şi acea latură a personalităţii personajului nu au apărut deloc în «mitologia» celui de-al treilea sezon". În afară de asta, Carter se întreabă dacă nu ar avea nevoie de o scenă în care să apară Asociaţia – tenebroasa cabală cu care ţine legătura Cigarette-Smoking Man, preocupată să ascundă existenţa extratereştrilor.

Spotnitz adaugă că episodul „are nevoie de o întîmplare la începutul actului doi, care să propulseze povestea", poate chiar faptul că Vindecătorul are capacitatea să se metamorfozeze şi să ia înfăţişarea altora. Între timp, au trecut aproape cinci ore de cînd lucrează şi Carter este puţin obosit. Glumeşte mereu, spunînd că William B. Davis – cel care joacă rolul lui Cigarette-Smoking Man – este campion la schi nautic. „Ce-ar fi să-l punem să apară schiind pe apă?" spune Carter, zîmbind palid. Îşi imaginează probabil cum ar arăta Davis în costumul lui sobru, negru, cu schiurile în picioare. (Gluma se va materializa ulterior în scenariu, cînd Cigarette-Smoking Man îi povesteşte doamnei Mulder că făcea schi nautic cu soţul ei în concendiu).

„Cred că mi s-a prăjit creierul pe ziua de azi", spune producătorul, hotărît să cineze cu soţia lui, pe care n-a mai văzut-o de cîteva zile. „Să vedem ce idei or să ne mai vină după ce ne odihnim." Au căzut de acord să reia discuţiile la 10 dimineaţa, a doua zi.

Dacă cineva avea de gînd să se uite la turneul de baschet NCAA, trebuia să-şi ia adio, bineînţeles.

Lunea – o zi însorită, dar plină de pîclă, caracteristică Los Angelesului – îi găseşte pe Carter şi Spotnitz tot la birou, singura diferenţă fiind că acum stau amîndoi pe canapea. Ceasul ticăie în timp ce cei doi lucrează, pentru că Chris Carter trebuie să plece la patru fără un sfert la decernarea Premiilor Writer Guilds of America, în Beverly Hills. A fost nominalizat pentru al cincilea episod al sezonului, „Lista", pe care l-a scris şi regizat. Astadourian este din nou prezentă. Ştie cît este de concentrat Carter asupra muncii sale şi-i aminteşte de cîteva ori că trebuie să plece.

Cît despre episod, acum s-a conturat clar tema loialităţii. Vindecătorul şi-a încălcat loialitatea, trădîndu-şi cauza; lui Mulder i se oferă şansa să-şi recapete sora, cu condiţia să renunţe la investigaţii, iar Cigarette-Smoking Man trebuie să aleagă între loialitatea faţă de cauza sa şi viaţă.

Scenariştii au hotărît să-l readucă pe vînătorul extraterestru din „Colonia / Sfîrşitul jocului", interpretat de actorul Brian Thompson, deşi nu ştiu încă unde să-l includă în episod sau dacă va fi disponibil. „Îmi place ideea că şi la ei e vorba de birocraţie", spune Carter, referindu-se la cultura extraterestră, în comparaţie cu a noastră.

„Mi se pare că tot aici ar fi şi locul lui Skinner", adaugă Spotnitz. Carter este de acord, dar a început să se gîndească dacă au nevoie de scena care să prezinte Asociaţia – dacă nu cumva ar trebui să-l pună pe Cigarette-Smoking Man să schieze, în timp ce membrii Asociaţiei stau pe plajă, în costumele lor negre. X trebuie să joace neapărat

un rol în acest episod, dar nici unul din ei nu ştie deocamdată ce va avea de făcut. În ultimele 24 de ore, s-au mai schimbat cîteva scene (de exemplu, Mulder găseşte arma extraterestră în actul doi, în loc de trei) şi au apărut cîteva cărţi de vizită noi, cum ar fi „MULDER GĂSEŞTE ARMA EXTRATERESTRĂ" şi „APARE VÎNĂTORUL EXTRATERESTRU CU UN SPĂRGĂTOR DE GHEAŢĂ FERMECAT". Acum, cînd Mulder găseşte pumnalul şi vînătorul îşi face apariţia în ultima scenă, s-a conturat de fapt al doilea act.

„Au mai rămas cîteva probleme de rezolvat cu actul unu", spune Carter, uitîndu-se pe panou. „Sînt de natură logistică."

„Dar cred că aici am găsit tema", spune Spotnitz. „Se numeşte loialitate." Ar fi interesant, adaugă el, să descoperim că Mulder trebuie să pună interesele Dosarelor X mai presus de orice, inclusiv de mult-visata recuperare a surorii sale. Această loialitate poate fi testată ulterior, văzînd dacă va fi gata s-o sacrifice pe Scully.

Ca de obicei, Carter nu se mulţumeşte doar să scrie spisodul, ci îl şi vizualizează, luînd în calcul limitele impuse de timp şi bani. De exemplu, pumnalul extraterestru va fi folosit pentru a-l înjunghia pe vînător, dîndu-se ocazia folosirii unui efect special. „Aici ni se oferă şansa unei asasinări grozave", spune Carter, fără nici o urmă de ironie. „O asasinare prin topire."

Carter îşi respectă promisiunea făcută lui Mary Astadourian şi pleacă la 3:45, trecînd pe acasă ca să se schimbe pentru ceremonia înmînării premiilor. Pînă miercuri, 20 martie, panoul este aproape complet şi cărţile de vizită şi-au mai schimbat locul. Acum actul

trei include o scenă în care Mulder, furios, îl acostează pe Skinner. Această scenă este schiţată prin două noi cărţi de vizită:

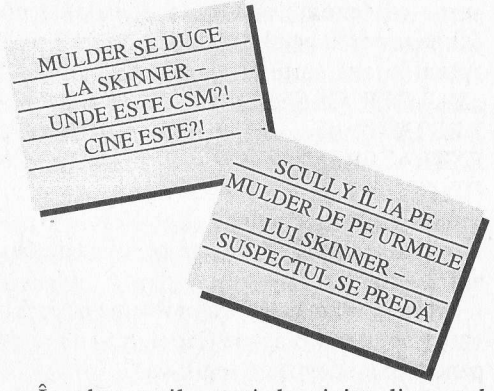

În plus, noile cărţi de vizită din actul patru îl prezintă pe Cigarette-Smoking Man venind la Mulder şi întrebîndu-l: „M-ai căutat?“ La care Mulder îi răspunde: „Ce cauţi e la mine. Spune-mi despre proiect“. Cel mai semnificativ este faptul că acum Mulder este cel care-l apără pe Vindecător, folosind arma extraterestră împotriva vînătorului.

Din fericire, Thompson, Hardin şi Donat sînt disponibili pentru filmări. McGraw nu este. Mai există încă unele probleme legate de actul patru. Nu se ştie ce face Scully în tot acest timp, sau cînd şi unde va apărea X. Cigarette-Smoking Man a adoptat de asemenea o atitudine prea puţin eroică, pentru că, în final, preferă să fie vindecat decît să-şi apere cauza. Ei hotărăsc că, în final, Vînătorul se va confrunta cu Mulder, Scully şi Vindecătorul. Aceste detalii sînt completate înainte de sfîrşitul săptămînii şi Carter începe să scrie episodul în week-end, aşa cum a planificat.

Trei săptămîni mai tîrziu, pe 12 aprilie, Carter apare în birou cam obosit, după ce a terminat scenariul episodului 24 cu numai cîteva ore în urmă. Copiile sînt „calde“ încă. Deabia au ieşit din fotocopiatorul lui. Are un program foarte încărcat – *Millenium* se află în faza de postproducţie, în timp ce producţia pentru episodul final al sezonului *Dosarelor X* este programată să înceapă pe 22 aprilie. Programul este extrem de aglomerat.

Este trecut de ora 2:00 p.m. şi şefii de departamente din Los Angeles şi Vancouver se adună pentru „şedinţa de concepţie“ care precede fiecare episod,

CÎTE PERSONAJE DIN *DOSARELE X* S-AU ÎNTORS DIN MORŢI?

Unsprezece.

• În episodul „Shadows“ (Stafiile), victima Howard Graves veghează asupra secretarei sale.

• În „Lazarus“, spărgătorul de bănci Warren Dupre se încarnează în trupul agentului FBI Jack Willis pentru a-şi regăsi soţia.

• În „Miracle Man“ (Omul miracolelor), după ce a fost martirizat, Samuel Hartley pleacă de la morgă.

• Un detectiv de poliţie se naşte în trupul unei fetiţe în episodul „Born Again“ (Renăscut) pentru a se răzbuna pe ucigaşii săi.

• În „Roland“, capul îngheţat şi fără trup al unui om de ştiinţă mort exercită un control psihic deosebit de puternic asupra geamănului său retardat.

• În „3“ renaşte un vampir ucis de soare.

• În „Fresh Bones“ (Oseminte recente), un caporal mort se ridică din mormînt.

• În „The Calusari“ (Căluşarii), spiritul lui Michael Holvey, un copil născut mort, provoacă moartea fratelui său şi îşi ucide tatăl.

• În „Blessing Way“ (Calea binecuvîntării), Mulder însuşi revine la viaţă din lumea spiritelor („L-au ucis pe tatăl meu şi apoi m-au ucis pe mine“, spune el).

• În „The List“ (Lista), Manley se întrupează într-o muscă pentru a se răzbuna pe cei care l-au chinuit.

• Amy Jacobs revine la viaţă după ce s-a înecat, în timp ce Lucy Householder moare şi îşi dă sufletul în locul ei, în „Oubliette“.

• Şi, bineînţeles, în „Talitha Cumi“ vînătorul însuşi se metamorfozează atît în tatăl lui Mulder, cît şi în persoana lui Deep Throat, dar nu este chiar o întoarcere din lumea de dincolo.

pentru ultimele precizări şi finisări. Conectat prin difuzoare telefonice în fiecare birou, personalul de producţie din Vancouver pune cîteva întrebări specifice despre natura fotografiilor de supraveghere care vor fi prezentate în episodul respectiv, culoarea uniformelor de închisoare (se spune că vor fi portocalii), se interesează dacă închisoarea este fictivă (da, este) şi dacă naraţiunea are loc într-un stat anume (deocamdată nu). Personalul tehnic, prevăzător ca de obicei, vrea să ştie dacă pumnalele din al doilea episod necesită efecte speciale,

„Se transformă în elicoptere", spune Carter, fără să se agite.

Tom Braidwood, directorul-adjunct de la Vancouver, cel care interpretează în acelaşi timp rolul lui Frohike, se întreabă dacă o scenă scrisă pentru a fi jucată în afara închisorii poate avea loc şi în interiorul ei, pentru că nu sînt siguri dacă vor găsi un loc potrivit pentru filmări. Carter le spune să se străduiască şi discuţia se încheie într-un timp record, de numai cinci minute.

Oamenii mai zăbovesc puţin, discutînd între ei. Ştiu că este ultima şedinţă din acest sezon. Toţi aşteaptă cu nerăbdare sfîrşitul producţiei, cînd vor avea posibilitatea să-şi vadă familiile şi prietenii şi să-şi ia o bine-meritată vacanţă (Hawaii, aflat la cinci ore de zbor cu avionul de la Los Angeles, este locul unde se vor îndrepta mulţi dintre ei). Totuşi, sfîrşitul filmărilor aduce cu sine un aer de nostalgie. La urma urmei, serialul ocupă o bună parte din viaţa lor, aşa că au ajuns să formeze o adevărată familie. Datorită devotamentului lui Carter, care este un exemplu pentru toţi, această vacanţă este considerată mai mult o întrerupere temporară în acel

capitol al vieţii lor care poartă numele de *Dosarele X.*

Pe urmă, cei din Los Angeles se risipesc în diverse direcţii – scenariştii se retrag în birourile lor aflate la cîţiva metri depărtare, ca să privească filmul brut, neprelucrat, din episodul care se filmează la momentul respectiv, adică „Wetwired". Carter iese şi-l vede pe Gordon, care a luat şi el o mică pauză.

„Ar trebui să sari în sus de bucurie", îi recomandă Gordon, referindu-se la finalizarea scenariului de sfîrşit de sezon al celui de-al 72-lea episod (în afară de cel pilot) al *Dosarelor X.*

Dar Carter, care mai are de terminat cîteva episoade şi trebuie să lucreze la *Millenium,* se gîndeşte la sarcinile care-l aşteaptă. Şi, chiar dacă nu sare în sus de fericire, se bucură în orice caz de după-amiaza însorită de vineri.

Partea a doua
PREPRODUCŢIA

Este 18 aprilie, o dimineaţă ploioasă la Vancouver. La 9:30 a.m., personalul de producţie al *Dosarelor X* s-a apucat deja de treabă în Studiourile North Shore. În biroul principal, un panou anunţă venirile şi plecările actorilor şi personalului din Los Angeles. De exemplu, Chris Carter a sosit noaptea trecută şi va pleca sîmbătă. Steven Williams, care interpretează rolul misteriosului X, soseşte a doua zi şi este programat să plece pe 24 aprilie. Singurul care pare mai ciudat este directorul Rob Bowman, în dreptul căruia scrie „PREZENT – ACUM, PLECAT – NICIODATĂ".

La fel ca şi Carter, Bowman şi-a fixat cartierul general la Los Angeles, dar îşi petrece mult timp la Vancouver, unde a regizat opt – adică o treime – din cele douăzeci şi patru de episoade ale sezonului (alte şapte au fost regizate de Kim Manners). Bowman, despre care coproducătorul Robert (Bob) Goodwin spune că posedă o „energie inepuizabilă", regizează în prezent al 23-lea episod, „Wetwired". De aceea, în biroul situat vizavi de cel al lui Carter – ocupat de cel care regizează episodul respectiv – se află un vas cu apă şi o farfurie cu mîncare pentru Bear, cîinele de vînătoare al lui Bowman, care-l însoţeşte adeseori. Blue, cîinele lui Duchovny, nelipsit de lîngă actor, se fîţîie azi pe afară, în timp ce stăpînul său filmează într-un bloc din estul Vancouverului. Anderson a sporit şi ea populaţia canină a *Dosarelor X* cu puiul ei de buldog pe care-l

cheamă Cleo şi care se află practic cu ea pe platou.

David Duchovny şi Blue la filmare.

Un tur al birourilor dezvăluie poantele obişnuite ale studiourilor de filmare. De exemplu, pe uşa biroului directorilor-adjuncţi se află o fotografie cu titlul „Frohike la filmări" care-l înfăţişează pe Tom Braidwood. Cineva i-a pus între picioare un semn pe care scrie „Steril – nu atingeţi". *Dosarele X* ocupă tot parterul clădirii care adăposteşte personalul său, într-un loc unde se produc şi alte seriale de televiziune şi filme, în centrul Vancouverului, plin de copaci. În holul central domneşte mereu o mare agitaţie. De aici dai într-un coridor lung, unde se află biroul producătorului Joseph Patrick Finn, al producătorului executiv Bob Goodwin, al „regizorului săptămînii" şi al lui Chris Carter, o încăpere modestă, mai mică decît cea de la Los Angeles, decorată cu cîteva articole înrămate despre serial.

O mică sală de mese leagă această parte a clădirii de cealaltă, unde se află biroul directorilor-adjuncţi, lîngă cel al coordonatorului de producţie şi al contabililor. În partea cealaltă a clădirii, în labirintul de coridoare, se află echipa tehnică, inclusiv cei din departamentul artistic, care ocupă, aşa cum era de aşteptat, încăperea cel mai frumos decorată, cu planşete mari şi schiţele serialelor trecute şi prezente pe pereţi. Cei care pregătesc decorul şi costumele se află în apropiere; încăperea lor este plină de tot ce vrei şi ce nu vrei, de la ustensilele necesare unui meci de hochei (la urma urmei, sîntem

în Canada) la diverse reviste umoristice care fac aluzii la serial. Multe din ele au fotografii care prezintă diverşi membri ai personalului sub titluri revoltătoare, cum ar fi „Un bărbat se căsătoreşte cu o gorilă". În dulap se găsesc alte fotografii cu personalul spectacolului, inclusiv cîţiva actori şi cîteva scene din episodul „731" cu bieţii leproşi, îmbrăţişîndu-se cu membrii echipei de filmare şi rîzînd sub machiajele lor groteşti. Toby Lindala, asul machiajelor, şi oamenii săi îşi au sediul în altă parte.

În ciuda ritmului nebunesc, în acest haos aparent domneşte ordinea. Membrii echipei de filmare îşi văd de treburile lor, alegînd costume, pregătind scenele sau instalînd telefoane în noul loc de filmare. Practic toţi americanii care vin la Vancouver sînt impresionaţi de căldura oamenilor care lucrează aici. Personalul *Dosarelor X* se străduieşte să-i facă pe vizitatori să se simtă bineveniţi, să-i includă în activitatea lor. În afară de verificarea tehnică anterioară filmării unui episod, o mare parte din personal lucrează exclusiv în birouri, în timp ce echipa de filmare colindă tot Vancouverul (sau lucrează la cîţiva metri de parcare, la finisaje). Dar toate aceste funcţii interrelaţionate au acelaşi rol vital în crearea unui episod din *Dosarele X.*

După filmare au loc pregătirile finale, înainte să înceapă producţia lunea următoare – mai sînt patru zile pînă atunci – la „Talitha Cumi", obscurul nume ales pentru episodul final al sezonului. Acest titlu al lui Carter înseamnă „Fecioara înviată" în aramaică – limba străveche a Bibliei, folosită aproximativ între anii 300 î.C. şi 650 A.D. La cîteva secunde după ora 10 a.m., Carter Goodwin şi Lynne Carrow, directorul de distribuţie din

Vancouver, intră într-o cămăruţă albă, pentru audierea actorilor episodului.

Goodwin, un producător cu experienţă, care şi-a petrecut cîteva sezoane cu serialul produs de ABC *Life Goes On* înainte să se ocupe de *Dosarele X,* va regiza acest episod, aşa cum regizează întotdeauna episoadele finale ale fiecărui an. Va regiza de asemenea episodul de deschidere a sezonului patru. Deoarece o parte din atribuţiile sale constau în „coordonarea regizorilor", după cum se exprimă el, şi fiindcă este o prezenţă constantă la Vancouver, în timp ce aceştia sînt într-un permanent du-te-vino între Los Angeles şi Vancouver, lui Goodwin i s-a părut mai uşor să ocupe scaunul de regizor la începutul şi sfîrşitul unui sezon, cînd are posibilitatea să-şi dedice mai mult timp unui episod.

Goodwin a învăţat această lecţie din proprie experienţă, cînd a regizat „One Breath" (Răsuflarea) – celebrul episod în care Scully zace în comă – care a intrat aproape cu o treime în al doilea sezon. „Mi-a venit greu", îşi aminteşte Goodwin. „Aşa însă, pot să mă concentrez asupra ultimului episod, pot să adun oamenii."

Există totuşi un inconvenient cînd regizezi episodul final al sezonului. Actorii şi personalul încep să se risipească imediat cum se termină filmările, ceea ce înseamnă că nu vor avea posibilitatea să se întoarcă să filmeze din nou anumite scene, în caz că va fi nevoie. Şi nu rămîn decît două săptămîni pentru postproducţie.

„Este ca şi cum ai merge pe sîrmă la înălţime fără plasă de protecţie", remarcă Goodwin, adăugînd că, de obicei, nu mai ai timp de retuşuri.

În plus, membrii echipei sînt nerăbdători să plece în vacanţă după zece luni de producţie – chiar dacă se gîndesc cu nostalgie că s-a încheiat al treilea an de filmări al serialului, la fel de obositor şi trepidant ca ceilalţi. Carter şi Goodwin sînt perfect conştienţi de acest lucru şi încearcă să echilibreze aceste emoţii, punîndu-i pe toţi să se concentreze asupra sarcinii pe care o au de îndeplinit, lăsîndu-i în acelaşi timp să glumească şi să se distreze.

Majoritatea rolurilor care se distribuie aici sînt relativ mici. Cele importante sînt împărţite la Los Angeles, prin omologul lui Carrow, Rick Millikan. Fiecare dintre cei prezenţi în această dimineaţă are la dispoziţie mai puţin de 30 de secunde pentru rolul respectiv, timp în care va încerca să-i impresioneze pe producători. „Ştiţi să plîngeţi?“ le întreabă Goodwin, aşezat pe canapea lîngă Carter, pe două femei, gîndindu-se la scena de deschidere. Ideea lui Goodwin (care nu se regăseşte în scenariu) este să apară o femeie plîngînd, cînd un bărbat scoate arma într-un fast-food, iar Carter pare interesat de această nuanţă. Femeile sînt lăsate să iasă, ca să se pregătească, după care trebuie „să intre şi să demonstreze cît de bine plîng“.

Cîţiva bărbaţi au venit pentru rolul pistolarului. Acum citesc scena în care acesta deschide focul într-un restaurant, este rănit, iar apoi vindecat. Un actor – Hrothgar Mathews, pe care a pus ochii producătorul – este rugat să repete scena de mai multe ori, cu intonaţii diferite, pentru a prinde nuanţa evazivă pe care o caută Carter. Mathews, care a mai apărut în serial, interpretează la început scena în care Mulder îl întreabă ce s-a întîmplat, presupunînd că pistolarul a avut

deja o experienţă inedită, fiindcă l-a întîlnit pe Dumnezeu, aşa cum îşi imaginează el.

„Eşti considerat încă nebun“, îi reaminteşte Carter, în timp ce actorul repetă scena, iar apoi interpretează secvenţa împuşcăturilor, cînd trebuie să cadă în momentul în care este împuşcat. Se pare că reuşeşte. După plecarea lui Mathews, Carter se arată mulţumit, fiindcă actorul reuşeşte să redea acea privire golită de sentimente pe care o caută producătorul.

Sigur, mai sînt şi alţi actori veniţi pentru acest rol. Unul dintre ei a adus un pistol de plastic, prevenindu-i pe producătorii care stau în faţa lui că va face o demonstraţie deosebit de vie. „Mulţumesc că ne-ai prevenit“, spune Carrow. „Deşi nu sîntem la Los Angeles, cred că este o idee bună.“

Ca de obicei, producătorii nu urmăresc doar alegerea actorilor pentru completarea respectivei distribuţii (mai ales că au stabilit deja cine va fi pistolarul), ci sînt atenţi şi la descoperirea altor talente, pe care le-ar putea folosi în episoadele viitoare. „O să fie bun la ceva“, spune Goodwin la plecarea unuia dintre candidaţi. Un alt actor, cu o înfăţişare mai ciudată, este ales pentru unul din scenariile scriitorului Darin Morgan.

„Îl păstrăm pentru Darin“, glumeşte Carrow.

După ce trec în revistă cîteva zeci de candidaţi în aproximativ o oră, Carter şi Goodwin stabilesc repede cine va interpreta aceste partituri minore. Hotărîrile, chiar şi pentru rolurile episodice, se iau cu multă grijă şi atenţie, iar actorii sînt trataţi cu tot respectul. Mulţi dintre ei s-au făcut deja remarcaţi şi vor veni din nou la audiţii peste

cîteva săptămîni, cînd se va relua producerea serialului.

După ce dau cîteva telefoane, cei doi se pregătesc să plece pe teren. Vor examina locurile de filmare, pentru a-i lămuri pe cei din departamentele de construcţie, artă, efecte speciale şi altele ce anume au de făcut. De obicei, pentru un episod sînt necesare şase locuri de filmare, cu vreo şase fundaluri diferite pentru fiecare dintre cele trei scene ale *Dosarelor X* (una a fost adăugată începînd cu sezonul doi). Cînd cei optsprezece membri ai echipei se urcă în autobuzul cu aer condiţionat, Carter îi anunţă că sînt deja în întîrziere (este 11:40 şi trebuiau să plece la 11) şi-i roagă să se mişte repede şi să termine treaba la timp, fiindcă vrea să-şi vadă soţia şi copiii înainte să plece în vacanţă. „Adică pe tine, Shirley", strigă un glas din spate şi cineva o înghionteşte pe decoratoarea Shirley Inget.

Se opresc mai întîi la un restaurant A & W, unde se va filma scena cu împuşcăturile. Patronii nu-i prea bagă în seamă cînd apar toţi şi încep să-şi ia notiţe şi să facă măsurători, în timp ce studiază interiorul restaurantului şi parcarea. Vor lua în calcul faptul că maşinile de poliţie fără însemne trebuie să se vadă pe fereastră într-una din scene. Cei de la departamentul artistic trebuie de asemenea să deseneze firma unui restaurant fictiv, „Brothers K", care o va acoperi pe cea reală, cu A & W. Se remarcă faptul că se pricep să reutilizeze spaţiile anterioare de filmare, pentru că acesta este restaurantul care apare şi-n „Oubliette". Dar, după ce departamentul artistic îşi va desăvîrşi magia, nimeni nu va mai observa asemănările. Satisfăcut, Goodwin mînă oamenii de la spate. „Gata, la autobuz!" le strigă el.

Următoarea oprire, la treizeci de minute de mers, este o casă pe plajă, care va fi vila de vacanţă din New England a familiei Mulder, unde mama lui Mulder îl întîlneşte pe Cigarette-Smoking Man. Subliniind atenţia faţă de detaliu, remarcăm că muncitorii s-au apucat deja de treabă: împing roabe încărcate cu buruieni în curtea care trebuie să arate neîngrijită, pentru a masca pajiştea impecabilă. „Aţi venit devreme", spune proprietăreasa, o femeie drăguţă, cînd membrii echipei intră în casă, cu papuci peste pantofi, ca să nu lase urme de noroi. „Seamănă destul de bine cu peisajul Coastei de Est", spune Carter, uitîndu-se de jur împrejur prin curte, în timp ce începe din nou să plouă. Iată însă un element necaracteristic Coastei de Est – un cuib de vultur pleşuv într-un copac, deoarece aceste păsări maiestuoase sînt des întîlnite în această regiune – semnalat de unul din membrii echipei de filmare.

Totul este în ordine, dar telefonul celular al lui Goodwin sună şi apare prima problemă: s-ar putea să aibă nevoie de alt pistolar, pentru că actorul Hrothgar Mathews joacă într-un film care are programate filmările în aceeaşi zi. Iar personalul *Dosarelor X* este destul de strict, pentru că Duchovny începe filmările la *Playing God* de îndată ce se termină producţia. Goodwin va încerca să discute cu agentul actorului pentru reprogramări, dar cei care se ocupă cu distribuirea actorilor trebuie să se gîndească deja cu cine ar putea să-l înlocuiască.

Pe urmă se urcă din nou în autobuz. Acum, cînd un episod este în faza de producţie şi un altul în cea de pregătire, Carter este foarte atent la drum, gîndindu-se mereu la noi locuri de filmare pentru viitor. „Hei, Louisa!" o strigă el pe Louisa Gradnitzer, cea

care se ocupă de locurile de filmare încă de la începutul serialului. Carter a zărit o casă cu un aspect ciudat în depărtare, care se înalţă singură în mijlocul unui cîmp gol. „Uită-te la casa de acolo. Poţi să afli cui aparţine?“

Se opresc să ia prînzul la restaurantul Queen Elisabeth Park's Seasons, unde au dat comanda dinainte prin telefon, ca să nu piardă timpul aşteptînd. Localul oferă o panoramă superbă a Vancouverului şi are de asemenea ceva nostalgic, pentru că scena cu cimitirul din episodul pilot s-a filmat chiar în acest parc. Carter şi Gradnitzer povestesc ce greu a fost să se filmeze noaptea, în beznă. Cîţiva oameni fuseseră cît pe ce să cadă în mormintele deschise.

Apoi se desfăşoară o scenă comică, un fel de versiune modernă a împuşcăturilor din filmele western. Deoarece aproape toţi au telefoane celulare, cînd sună unul, toţi se pregătesc să scoată telefonul, la fel cum actorii din filmele western scoteau pistolul în cîrciumi. Carter se ridică să toasteze în cinstea lui Goodwin, cu ocazia acestei ultime excursii a sezonului. „Pentru felul în care ne conduce... şi pentru glumele lui“, adaugă el pe un ton sec.

Prînzul se termină în jur de 3:30 p.m. şi autobuzul se îndreaptă spre oraş, unde personalul *Dosarelor X* demonstrează că poţi cel puţin să redecorezi Primăria, dacă nu eşti în stare să te războieşti cu ea. Primăria Vancouverului apare pentru prima oară în serial drept sediul Consiliului Naţional de Securitate din Washington, D.C. Goodwin foloseşte o cameră video portabilă pentru a imortaliza scena. Producătorul Joseph Patrick Finn va fi cel care va interpreta rolul lui Cigarette-Smoking Man şi îşi va vîrî o

ţigară în gură, ca să-şi coloreze interpretarea. Au fost înşiraţi treizeci de figuranţi pentru această scenă, dar Carter crede că vor avea nevoie de cel puţin cincizeci, pentru ambele lifturi şi hol. „Trebuie să creăm confuzie“, spune el, examinînd spaţiul unde vizitatorul extraterestru scapă „metamorfozîndu-se“ în persoana altcuiva. „Să creadă că a pus mîna pe cine nu trebuie“. Între timp, Inget, decoratoarea, studiază pereţii, intenţionînd să pună alte indicatoare.

Remarca lui Carter potrivit căreia este nevoie de mai mulţi figuranţi subliniază atît perfecţionismul producătorului, cît şi faptul că echipa de filmare este însoţită de autorul scenariului respectivului episod. Carter a insistat întotdeauna asupra acestui aspect şi a respectat viziunea scriitorului. Pentru că, la urma urmei, cine poate să-şi dea seama mai bine cum trebuie să arate o scenă decît cel care a creat-o? Producătorul ezită adeseori să ia măsurile necesare producerii serialului, negociind ulterior compromisurile şi sacrificiile impuse de timp şi bani. Telefoanele celulare continuă să sune (li se spune, printre altele, să revizuiască numărul figuranţilor), în timp ce grupul se îndreaptă spre autobuz.

„Gata, treziţi-vă!“ le strigă Tom Braidwood cînd ajung la următoarea destinaţie, un magazin gol, unde Carter a filmat timp de patru zile episodul pilot pentru *Millenium*. Grupul îl urmează pe Goodwin spre biroul lui Jeremiah Smith. Muncitorii se aud ciocănind şi perforînd de zor, în timp ce lui Inget i se spune că va avea nevoie de şaizeci de birouri pentru scena respectivă. „Floare la ureche“, răspunde ea.

Vizavi se află o parcare goală, unde se va filma o altă scenă. Carter estimează că vor avea nevoie de douăzeci de maşini, pentru a

sugera o parcare de instituţie aproape goală noaptea. O iau pe o scară cu miros de mucegai în drum spre ieşire şi, spre mirarea lor, dau peste un adolescent care se pare că fumează o substanţă ilegală. „Credea că şi-a găsit locul ideal şi s-a trezit deodată cu douăzeci de oameni pe capul lui", spune mirat Rob Maier, coordonatorul constructorilor, care afirmă că „a văzut tot ce se putea" cu ocazia acestui serial – inclusiv vreo şase oameni drogîndu-se cu heroină ziua în amiaza mare, în timp ce personalul tehnic mişuna pe alei lăturalnice, în căutare de locuri potrivite pentru episodul „Hell Money" (Banii iadului).

Ultima oprire din ziua aceea este la un mare şantier de cherestea, unde trebuie să-şi pună căşti de protecţie. „Atenţie la macarale," îi previne Gradnitzer. În timp ce se uită de jur împrejur, soarele îşi face prima apariţie din acea zi şi dispare la fel de repede cum a apărut. A început din nou să plouă. Bun venit la Vancouver.

Dar iată că Goodwin şi Carter au nişte veşti bune cu care să încheie ziua: actorul de care au nevoie pentru rolul pistolarului va fi disponibil pînă la urmă. Şi-au dat seama că Goodwin îl cunoaşte pe producătorul filmului în care joacă, aşa că au toate şansele să ajungă la o înţelegere reciprocă. *Dosarele X* vor termina cu el pînă la începutul serii, iar apoi va fi liber să se ocupe de celelalte filmări. Se întorc la Studiourile North Shore la 6 p.m., aşa cum sperase Goodwin, ba chiar ceva mai devreme decît fusese programat. Dar majoritatea membrilor echipei rămîn la studio, ca să se pregătească. Trebuie să termine la timp aranjarea locurilor de filmare pentru începerea producţiei. A doua zi de dimineaţă, cînd se adună în sala de con-

ferinţe pentru şedinţa de producţie care se ţine întotdeauna înainte de filmare, este înnorat, dar nu plouă. O sofisticată pictură murală a galaxiei împodobeşte peretele din spate al camerei lambrisate, în timp ce pe peretele opus se află un poster stilizat, care reprezintă un om de grotă, sub care scrie cam aşa: „RISIPA ESTE INAMICUL VOSTRU! AVEŢI GRIJĂ CUM MUNCIŢI!" – un mod delicat de a le aduce aminte că trebuie să ia în seamă costurile. Totuşi, în ciuda limitărilor evidente impuse de compania de televiziune (bugetul serialului a crescut aproximativ cu 1,6 milioane $ pe oră, oricum o nimica toată în comparaţie cu filmele de lung metraj), nu acesta este cel mai mare duşman. „Banii nu au fost niciodată o problemă," spune maestrul efectelor speciale, David Gauthier, „ci timpul."

Şefii de departamente se se tachinează în glumă, în aşteptarea lui Carter şi Goodwin, care vorbesc la telefoanele lor celulare. „Au venit toţi," remarcă şeful constructorilor, Maier. Goodwin, în calitate de regizor al episodului, stă în capul mesei, în timp ce Braidwood răsfoieşte cele 48 de scene (unele doar cu exterioare sau filmările celei de-a doua echipe) din scenariul de 51 de pagini al lui Carter. „Atunci să-i dăm drumul", spune Braidwood cu voce tare. „Scena unu. Aştept întrebările voastre."

Nu sînt prea multe. Ken Hawryliw, cel care răspunde de pregătirea scenelor, le atrage atenţia că omul care trage „trebuie să stea la cel puţin doi metri jumătate de ceilalţi," în timpul secvenţei cu împuşcături din restaurant. Iar Goodwin este îngrijorat că tăvile şi paharele răsturnate vor face mare mizerie în restaurant şi vor avea mult de curăţat după fiecare filmare, aşa că, pentru a

evita întîrzierile, cad de acord să folosească hamburgeri falşi şi să renunţe la băuturi.

Sînt disponibile trei geamuri de vitrină, ceea ce înseamnă că vor putea repeta filmarea, dacă va fi necesar, după ce se va sparge vitrina. Şi departamentul de decoruri a pregătit cinci lămpi, pentru scena în care Mulder descoperă arma extraterestră. Va fi nevoie de mai multe cămăşi identice pentru pistolar, care este plin de sînge înainte ca Vindecătorul să-l atingă. Regizorul artistic Graeme Murray îl asigură pe Goodwin că lîngă casa de pe plajă se va stivui un mobilier vechi şi deteriorat de grădină, pentru a întări impresia că locuinţa nu a mai fost folosită de cîţiva ani.

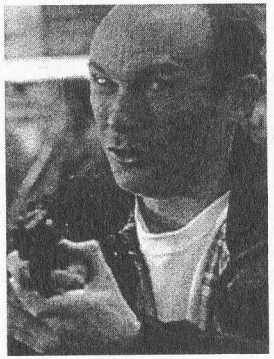

Alte mici detalii se pun la punct cu uşurinţă. Trebuie adusă o dublură pentru Jerry Hardin, care apare în alt medalion de dincolo de mormînt, în rolul lui Deep Throat, pentru că actorul este disponibil doar luni şi filmările suplimentare se vor face abia miercuri. Carter, care a regizat „The List" şi „Duane Berry", vrea să revadă scena cu Hardin, ceea ce nu este de mirare, deoarece şi alţi regizori dau cîte o mînă de ajutor la anumite scene din episoadele colegilor. Hawryliw are o listă cu accesorii de recuzită pentru scena interogatoriului din celula de închisoare, unde este dus Vindecătorul. Carter glumeşte, spunînd că a uitat să treacă şi o sticlă cu apă caldă pentru pus în pat, iar apoi adaugă, strîmbînd din nas: „De fapt, cred că ar fi mai bună o tigaie".

Mărirea numărului de figuranţi de la treizeci la cincizeci pentru secvenţa din hol ridică probleme vestimentare şi costumiera

Jenni Gullett vrea să ştie cîte costume cenuşii trebuie să facă. Stabilesc să filmeze secvenţa cu Inchizitorul fără figuranţi. „O să presupunem că a fost o zi liniştită la închisoare", spune Braidwood.

Un tehnician va avea grijă ca toate aparatele să funcţioneze perfect în secvenţa cu spitalul – producătorii insistă să ancoreze serialul în realitate, pentru ca divagaţiile fantastice să pară şi mai credibile. „Avem o mulţime de consilieri tehnici", spune Hawryliw, „pentru că mă străduiesc ca totul să pară cît mai real." Maestra în machiaje Fern Levin împărtăşeşte aceleaşi păreri şi se consultă adeseori cu medicii cînd trebuie să creeze vînătăi şi arsuri, pentru că vrea să pară cît mai autentice.

Braidwood se apropie de sfîrşitul şedinţei, ajungînd la scena 45, cînd Mulder se luptă cu X pentru arma extraterestră. „Ne întîlnim cu X, discutăm, ne plesnim şi ne luăm la trîntă, va fi grozav", spune el. Ultimele scene trec în zbor şi Goodwin anunţă – într-un ropot de aplauze – că au încheiat ultima şedinţă de producţie pînă la cel de-al patrulea sezon, perioadă în care urmează o pauză de două luni pentru majoritatea dintre ei, înainte de a începe alte zece luni epuizante de producţie. „De-abia aştept să mă întorc şi să mă apuc de treabă în iulie", spune Goodwin.

Sigur, nu toţi se vor întoarce în iulie. Unii vor renunţa, ca de exemplu operatorul de cinema John Bartley, nominalizat pentru premiu, care lucrează la serial de la primul episod. „Este epuizat", mărturiseşte Goodwin, afirmînd că are grijă să-i lase pe oameni să se odihnească. Dar Bartley este un profesionist şi profită rar de aceste ocazii.

Alţii, cum ar fi maestrul de efecte vizuale Mat Beck, se vor angaja în altă parte – succe-

sul *Dosarelor X* îi recomandă de la sine în industria de divertisment pe cei care au participat la realizarea lor. Bartley a recunoscut că Goodwin „are dreptate, probabil" în ceea ce-l priveşte, aşa că o să facă o pauză, o să se plimbe şi o să stea un timp cu familia, înainte să se întoarcă la treabă.

Deocamdată însă, şefii de departamente îşi văd de îndatoririle lor imediate şi se retrag în birourile lor. Şi, cu toate că accentul se pune asupra episodului final al sezonului, unii dintre ei au început deja să lucreze la cel de-al patrulea sezon. Todd Pittson, cel care răspunde de scenele de filmare, intenţionează să-l ia la o plimbare cu avionul pe Carter, pentru a cerceta Columbia Britanică – o regiune aridă, care poate fi folosită în locul Deşertului Californiei, deşi Carter cochetează cu ideea de a filma pentru prima oară o parte din episod în California de Sud.

Şedinţa de producţie este urmată de o alta în care scenaristul, regizorul şi producătorii executivi (în cazul acestui episod, Carter şi Goodwin îndeplinesc roluri duble) revizuiesc scenele care urmează să fie interpretate, pînă în cele mai mici amănunte. Carter a acceptat să mai scrie cîteva rînduri pentru a-l contura pe pistolar, „un om blînd, împins pe marginea prăpastiei", după cum îl caracterizează el faţă de Goodwin. Scena în care îi povesteşte lui Mulder cum a fost salvat de Vindecător, adaugă el, „ne aparţine mai mult nouă decît lui... este momentul paranormalului – caracteristic *Dosarelor X*."

Mergînd pas cu pas, Goodwin încearcă să clarifice fiecare aspect în parte, cum ar fi atitudinea omenilor după ce asistă la împuşcături („Sînt complet nedumeriţi", îl lămureşte Carter), sau reacţia protagoniştilor cînd o vizitează pe mama lui Mulder la spital

(Mulder: complet absent; Scully: blîndă, grijulie). Deoarece nici unul din ei nu prea ştie cum se pronunţă Quonochontaug, locul unde este situată casa de pe plajă, îşi însemnează să nu uite să sune la Rhode Island ca să verifice numele localităţii.

Carter îşi ia prînzul în timpul şedinţei, pescuind cu iscusinţă bucăţile de sushi cu beţigaşele, explicînd că, deşi Vindecătorul se „metamorfozează" în personaje diferite la întîlnirea dintre „Marele Inchizitor" şi Cigarette-Smoking Man, el rămîne aceeaşi fiinţă cumsecade. „Nu există pic de înverşunare sau ură. Puterea imaginii este de ajuns", sugerează el. „Nu-şi schimbă personalitatea, ci doar formele." Este un fapt semnificativ, deoarece diverşi actori – inclusiv Hardin şi Peter Donat (care joacă rolul tatălui lui Mulder) – vor trebui să-i capteze personalitatea, transpunîndu-se în imaginile pe care şi le asumă personajul. În tot acest timp, Cigarette-Smoking Man va trebui să stea în faţa lui, „încercînd să nu-şi arate spaima, deşi se teme de acest tip", spune Carter

În timpul acestei discuţii, Goodwin face periodic însemnări în computerul său. „Vrei ca David să plîngă?" întreabă el, referindu-se la scena în care Mulder o vizitează pe mama lui la spital.

„Categoric, dar vreau să-l văd înăbuşindu-şi plînsul", îi răspunde Carter. Sînt de acord de asemenea că Duchovny „va trebui aranjat puţin" după încăierarea cu X – o buză însîngerată, cîteva vînătăi care se vor păstra şi în scenele ulterioare. Majoritatea schimbărilor discutate sînt minore, deşi Carter spune că a hotărît să scoată cuvîntul „colonizare" din scenariu, pe motivul că dezvăluie prea mult. Mai tîrziu însă se răzgîndeşte.

Într-adevăr, în cea mai mare parte a timpului Carter dezbate diversele aspecte ale episodului, chiar şi cînd începe producţia, căutînd în permanenţă noi mijloace de finisare, astfel încît episodul să se potrivească perfect în ansamblul serialului şi să nu se abată de la canoanele *Dosarelor X*. Iată de ce producerea serialului este mult mai dificilă decît ne-am imaginat, deoarece fiecare episod trebuie să se armonizeze cu ce s-a realizat pînă atunci. Carter vorbeşte adeseori de lumea lui, de propria sa mitologie. De aceea, nu este de ajuns ca fiecare oră din *Dosarele X* să ne dea fiori, ci trebuie de asemenea să se circumscrie acestor principii de bază. Practic, Carter supune fiecare episod unei disecţii aproape clinice, deoarece serialul trebuie să se ridice în primul rînd la standardele impuse de el şi apoi la cele ale fanilor.

Carter îl asigură pe Goodwin că va termina de revizuit episodul pînă la sfîrşitul zilei. Pe urmă se retrage în birou, în timp ce Goodwin începe să lucreze la lista lui – reia scenă cu scenă, stabilind unghiul camerei şi atitudinea personajelor. Regizorul se confruntă de asemenea cu o nouă problemă: mareea de la Crescent Beach, localitatea unde se găseşte casa de pe plajă, se retrage după-amiaza, deci filmările în care apa apare în spatele actorilor vor trebui făcute de dimineaţă.

Apare o actriţă pe hol, ca să-şi ia fragmentul din scenariu de care are nevoie. „Spune-le că Femeia Zîmbăreaţă a sosit", îl anunţă ea, însuşindu-şi preferinţa serialului pentru nume colorate. William B. Davis, genialul actor care joacă rolul lui Cigarette-Smoking Man, îşi face de asemenea apariţia pentru a repeta scenele cu Rebecca Toolan, care o interpretează pe doamna Mulder. Davis constată cu bucurie că programul său

este mai mult decît aglomerat – aşa cum îi stă bine unui rezident al Vancouverului. În afară de cel mai dens rol al anului pe care l-a jucat vreodată în *Dosarele X*, în aceeaşi săptămînă îl aşteaptă filmările la *The Outer Limits* şi trebuie de asemenea să-şi vadă de şcoala de actorie pe care o conduce. *Dosarele X* l-au anunţat ca de obicei în ultimul moment că va fi solicitat pentru „Talitha Cumi" şi nu i s-a precizat cît de semnificativ va fi rolul lui. Actorii principali ai serialului glumesc adeseori între ei, spunînd că nu cunosc niciodată intenţiile producătorilor, unul din motive fiind acela că – după cum demonstrează etapa de pregătire a episodului final – ideile lor evoluează în permanenţă.

Drept urmare, Davis a pus pe cineva să ţină cursurile în locul lui. „E grozav să fii actor timp de cîteva săptămîni", spune el. „Mă simt ca-n vacanţă." Davis nu s-a arătat tulbrat nici măcar de faptul că Cigarette-Smoking Man are cancer, deşi decesul personajului ar diminua sau chiar ar pune capăt, după cum s-a întîmplat cu alte personaje, prezenţei lui în serial. „Este O.K", spune el, zîmbind şiret, în timp ce străbate culoarul ca să discute cu Goodwin despre scenele pe care le va intepreta. „David spune că o să-mi revin."

Partea a treia
PRODUCŢIA

Filmările episodului „Talitha Cumi" încep la casa de pe plajă din Crescent Beach, Columbia Britanică, la ora nouă dimineaţa. După un surprinzător week-end însorit, s-au adunat din nou nori de ploaie peste noapte şi spre după-amiază începe să plouă cu găleata.

Regizorul Bob Goodwin a trecut deja printr-o mare spaimă în timpul week-end-ului, cînd a pierdut temporar cîteva ore de muncă la lista sa – un document de 53 de pagini, mai lung decît scenariul în sine – fiindcă a apăsat pe o tastă care nu trebuia. Apoi a încercat fără succes să găsească ce a lucrat cu ajutorul unui specialist în computere şi în cele din urmă a sunat la Microsoft, unde a fost îndrumat pas cu pas, reuşind să recupereze întreg documentul, cu excepţia „cîtorva rînduri de hieroglife".

Începutul filmărilor se dovedeşte relativ simplu. Rebecca Toolan, care intepretează rolul domnei Mulder, soseşte la casa de pe plajă, care a suferit transformări remarcabile faţă de acum cîteva zile. Curtea arată aşa cum au dorit producătorii – pajiştea îngrijită este acoperită acum de frunze şi mizerie. Pînă şi ferestrele au fost murdărite. Arată de parcă n-ar fi fost spălate de ani de zile. Un afiş lipit lîngă uşă aminteşte membrilor echipei de filmare să nu intre cu noroi, somînd: „Vă rugăm să vă puneţi papuci peste încălţăminte sau să vă descălţaţi". Producătorii au grijă întotdeauna să nu facă mizerie şi să lase curat în urma lor la sfîrşit.

Serialele de televiziune nu sînt filmate în ordinea scenelor. Prin urmare, producţia se deschide săptămîna aceasta cu diverse scene din primul act, în timp ce David Duchovny şi Gillian Anderson vor filma scenele lor finale lunea viitoare, deşi producţia se va încheia abia miercuri, pe 1 mai. Secvenţa tematică de deschidere se va filma în a doua sau în ultima zi şi filmările se vor încheia cu Marele Inchizitor.

Producţia s-a structurat pe o perioadă de opt zile. Scopul este să se filmeze aproximativ cinci pagini de scenariu în prima zi, completîndu-se în medie şapte-nouă pagini. „Oamenii sînt obosiţi", remarcă cineva din echipa de filmare.

În timp ce David Duchovny filmează scenele aici, Gillian Anderson este în altă parte, cu cea de-a doua echipă, şi filmează pentru episodul anterior. Actriţa a atras mai mult atenţia mass-media în al treilea sezon, aşa cum a prevăzut Carter de la bun început, după o perioadă în care pe copertele revistelor apărea mai mult Duchovny. Refuzînd ocazia de a face un film în perioada celor două luni de pauză, Anderson va călători în Europa şi Asia, ca să promoveze serialul în străinătate.

Într-o pauză, se observă că Anderson – cîinele ei, Cleo, zburdă prin apropiere, iar fetiţa, Piper, care a început acum să meargă în picioare, se joacă sub supravegherea bonei – priveşte cu optimism cel de-al treilea sezon. Actriţa a complicat sezonul doi prin faptul că a rămas gravidă, dar a continuat să lucreze pînă cu cîteva zile înainte să nască şi a revenit pe platoul de filmare la puţin timp după ce a născut. „Cred că a fost mai uşor,

pentru că ne obişnuiserăm cu rutina", spune ea, stînd pe bordura trotuarului.

Protagoniştii au semnat contracte care includ cel puţin un al cincilea sezon din *Dosarele X* – ele se vor termina la jumătatea lui 1998 – cu posibilitatea prelungirii pe încă doi ani. Deşi este greu să-ţi dai seama ce va fi, experienţa lui Anderson acumulată în cel de-al treilea sezon face ca ideea continuităţii dincolo de acest punct terminus să i se pară mai rezonabilă. „Pentru că anul acesta a trecut atît de repede, ideea continuării serialului nu mi se pare descurajantă", afirmă ea. De fapt, cu toate că se află în plină producţie, o încearcă nostalgia. Este de remarcat faptul că actriţa nu s-a lăsat deloc influenţată de această neaşteptată popularitate. „Cu cît ne apropiem de presupusul sfîrşit", spune ea, „cu atît mai mult îmi dau seama cît o să-mi lipsească şi cît de bucuroasă sînt acum că joc în acest serial."

În schimb, Duchovny îşi exprimă făţiş nemulţumirea faţă de strictetea producţiei şi recunoaşte că nu s-a aşteptat ca serialul să se bucure de o asemenea popularitate şi să fie nevoit să joace ani în şir. Prin urmare, Duchovny, care este la fel de obsedat de perfecţiune ca şi Carter – în haina lui neagră şi lungă, adăpsostindu-se de ploaie sub o prelată în ultimele zile ale filmării – este mai puţin entuziasmat cînd discută despre program.

Atitudinea lui Duchovny se explică în parte şi prin faptul că s-a apucat de un film, *Playing God,* a cărui producţie începe la o săptămînă sau două după filmarea scenelor finale din *Dosarele X.* Din acest motiv şi din altele, Duchovny a susţinut pe faţă reducerea producţiei anuale a serialului de la 24 la 22 de episoade, 22 fiind numărul tradiţional al unui

serial de succes. „Da, am vrut 22", spune el, referindu-se la faptul că nu are nici un răgaz între finalul sezoanelor şi începerea turnării filmului. „Nu am nici un pic de timp liber."

Dar Compania Fox doreşte evident cît mai multe episoade originale, acum cînd *Dosarele X* sînt atît de bine cotate, fiindcă telespectatorii au de unde să aleagă şi nu se vor mulţumi cu reluări.

Sinceritatea lui Duchovny în privinţa acestor probleme nu izvorăşte din răutate. Dimpotrivă, el face aceste comentarii zîmbind şi considerînd că poziţia lui îl îndreptăţeşte să-şi exprime părerea pe faţă, chiar dacă ea nu place tuturor. Cînd este vorba de fanii *Dosarelor X* – aceia care intră pe Internet ca să caute nod în papură episoadelor sau nu sînt de acord ca Mulder să aibă o relaţie amoroasă în afara celei profesionale – Duchovny subliniază faptul că vrea tot ce este mai bun pentru spectacol şi pentru propria sa linişte sufletească, iar în rest nu-i pasă. Deşi prin această atitudine cinică dă impresia că-i priveşte pe toţi de sus, în realitate este uimitor că are curajul să spună ce gîndeşte într-o epocă în care vedetele sînt atît de procupate să-şi controleze vorbele şi să-şi asigure o imagine publică favorabilă.

Comentariile sale despre serial se concentrează asupra unor teme anume: în primul rînd ce poate şi ce-i oferă serialul lui, ca actor; iar în al doilea rînd, faptul că este foarte obositor să fii vedeta unui serial de televiziune, oricît de tentant ar părea.

În cel de-al treilea sezon, poveştile au abordat diverse teme, bazate pe cei doi protagonişti sau pe episoade mari, de sine stătătoare, îmbrăcînd accente satirice sau dramatice. „Cele mai mici ne lasă timp să ne

tragem sufletul", spune Anderson. „În schimb, cele în două părţi sînt dramatice şi obositoare."

Ar trebui să presupunem deci că episoadele comice, care au stîrnit diverse reacţii în rîndurile fanilor amatori de senzaţii tari, reprezintă un moment de respiro, faţă de cele cu o mai mare încărcătură emoţională. Dar Duchovny este de altă părere. „Nu-i chiar aşa, deoarece comedia este un gen dificil – mai dificil decît tragedia", afirmă el. „Cînd citeşti că ai un cadavru în faţa ta, ştii cum să reacţionezi. În schimb, scenele umoristice, care pun accentul pe sincronizare şi reacţii de moment, te consumă nervos mai mult decît crezi."

Duchovny examinează de asemenea în mod constant alte aspecte ale serialului, cum ar fi natura şi tonul tachinărilor dintre Mulder şi Scully. „Din partea mea, este foarte bine aşa", spune el, ridicînd din umeri. „Nu mi-ar plăcea să existe alt gen de relaţii între noi, dar nici să nu existe absolut nimic."

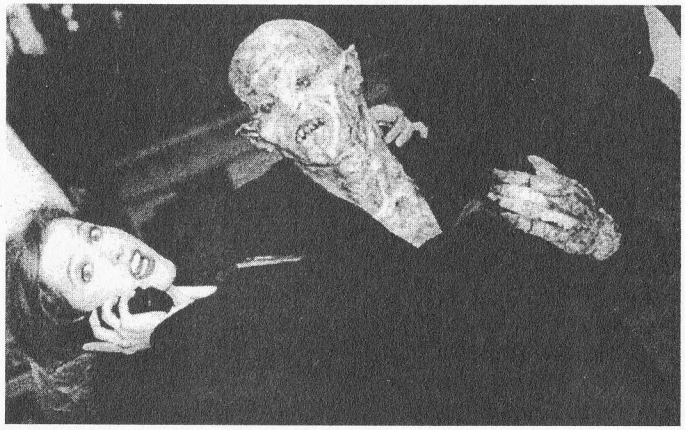

Actorul doreşte de asemenea să se pună frîu accentelor personale care se strecoară periodic în serial, fiindcă nu le consideră potrivite. El consideră că adevăratul scop este dezvoltarea lui Mulder ca personaj. „Îmi place să am o istorie, să se creeze o istorie pentru personaj. Îmi place că telespectatorii ştiu cine sînt aceşti oameni."

Duchovny preferă să învioreze serialul prin mici momente, cum ar fi replicile lui Mulder, care se transformă în glume. De exemplu, în episodul „Pusher", într-un moment încordat, cînd Mulder este prins cu o cameră video portabilă, întreabă dacă prinde canalul Playboy (Scully l-a ironizat adeseori pe Mulder pentru gustul său în materie de reviste) în loc de Discovery, aşa cum scria în scenariu. „Consider că aceste momente se potrivesc cu personajul", spune Duchovny. „În cele din urmă oamenii se vor obişnui cu ele, fiindcă fac parte din personaj."

Anderson este mai rezervată în această privinţă şi mai iertătoare. Cînd este vorba de explorarea relaţiei Mulder-Scully, de exemplu, ea consideră că tachinările lor glumeţe „sînt nimerite, pentru că sugerează ce părere avem unul despre celălalt, dincolo de legătura noastră profesională".

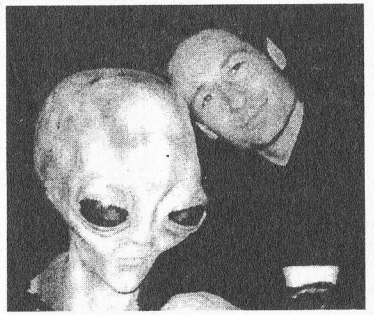

Cu toate acestea, Anderson aspiră să exploreze şi alte aspecte ale personajului pe care-l interpretează, dîndu-şi seama, în acelaşi timp, că serialul se va concentra inevitabil asupra investigării paranormalului realizate de cei doi protagonişti. „Cred că ar fi o provocare interesantă pentru

un actor să vadă cum reacţionează în anumite situaţii, la nivel personal... N-ar strica să se ducă la o întîlnire sau să se simtă atrasă de cineva, pentru a vedea cum afectează acest fapt relaţia ei cu Mulder", spune Anderson. Sigur, ea înţelege că serialul nu permite „adîncirea acestei teme, dar ar fi interesant. Însă orice exagerare ar compromite serialul."

Duchovny a respins în general orice formă de adulaţie faţă de *Dosarele X,* în timp ce Anderson – deşi cu mare grijă, bineînţeles – s-a arătat mai dispusă să testeze aceste aspecte. Actriţa a participat la prima ei Convenţie a *Dosarelor X* din Burbank, California, în ianuarie 1996. „Am fost emoţionată", spune ea, „dar toţi m-au înconjurat cu atîta căldură, încît a fost cu adevărat o experienţă foarte plăcută."

După primirea care i s-a făcut, Anderson a dat autografe timp de două ore şi, cu toate că nu intenţionează să-şi facă un obicei din asta, este dispusă să participe şi la alte manifestări de acest gen.

Anderson a descoperit de asemenea că celebritatea prezintă şi unele dezavantaje. Nici acum nu a reuşit să se dumirească ce voia de la ea autorul emisiunii *Late Show With David Letterman.* Era prima oară cînd era invitată la această emisiune (în care Duchovny apăruse de cîteva ori), dar i s-a părut că Letterman, realizatorul emisiunii, nu cunoştea prea bine *Dosarele X.* Însă cel mai mult a deranjat-o faptul că a pus-o pe jăratic, întrebînd-o cum arăta programul, şi a bătut cîmpii, vorbind despre extratereştrii cu păr verde. „Era ciudat, nu?" se întreabă ea pe bună dreptate. „La un moment dat nu mai ştiam cum să-i închid gura. Acum, cînd mă gîndesc, îmi dau seama că aş fi putut să-i

spun o mie de lucruri, dar atunci am avut senzaţia că intrasem în *Zona crepusculară."*

Vecinii paşnici din Crescent Beach au impresia, probabil, că au fost invadaţi de o adevărată armată de extratereştri în această dimineaţă linştită – deşi forţa invadatoare a sosit în trailere şi furgonete, nu în nave spaţiale. Patru trailere mari sînt înşirate pe stradă. Pe uşi sînt prinse tăbliţe pe care scrie „Domnul X" sau „Mulder", indicînd locul unde se machiază actorii.

Steven Williams, cel care interpretează rolul domnului X, a sosit tîrziu noaptea trecută şi, pentru că joacă şi în alt film – este poliţist în *L.A. Heat* – va trebui să se întoarcă la Los Angeles marţi, ca să filmeze scenele din serialul respectiv, urmînd să revină vineri, cînd se va turna brutala întîlnire dintre personajul pe care-l interpretează şi Mulder. Deşi scenariul precizează că X va triumfa în această încăierare, William spune „nu-i chiar aşa".

ÎN CARE EPISOD VORBEŞTE CIGARETTE-SMOKING MAN PENTRU PRIMA OARĂ?

În „Tooms".

„O să ne batem pînă la un anumit punct", spune el, adăugînd cu un rîset: „Sau, mai bine zis, o s-o facă ai noştri cascadorii". De fapt, Williams o să vină cu propriul său cascador de la Los Angeles pentru această scenă, fiindcă producătorii nu au reuşit să-i găsească o dublură potrivită la Vancouver.

Pe Williams îl amuză faptul că va fi folosită din nou lovitura cu capul în această luptă, fiindcă el este cel care a propus-o în încăierarea dintre X şi Skinner în „Joc final". Skinner a răspuns cu aceeaşi monedă şi

Mulder l-a lovit în cap cu o ulcică pe Krycek, în „Piper Maru". „Nu cred că aş fi în stare s-o fac personal", spune Williams. „Probabil că m-ar durea capul o săptămînă."

Între timp, Goodwin şi echipa de filmare se confruntă cu propriile lor dureri de cap. Prima secvenţă în care se filmează casa părăsită se realizează cu destulă uşurinţă. Goodwin şi operatorul de imagine John Bartley se folosesc de două monitoare aflate la cîţiva metri depărtare. Imaginile vor fi editate într-un montaj, prezentînd punctul de vedere al doamnei Mulder. „Acest montaj va fi criminal", spune Goodwin. „Va fi nevoie de o mie de tăieturi ca să-l punem cap la cap."

Williams şi Duchovny sînt chemaţi pe platoul de filmare. Se adăpostesc sub nişte umbrele mari, ca să nu-şi strice machiajul. Însă ceilalţi membri ai echipei de filmare se fîţîie prin ploaia torenţială în ponchourile lor impermeabile. Plouă atît de tare, încît muncitorii au pus foi de placaj pe jos, ca să nu se înfunde în noroi pînă la gleznă. Cînd îi vezi pe toţi înotînd prin ploaie, îţi dai seama că filmările nu sînt o experienţă atît de romantică pe cît se crede. „Oamenii habar n-au", spune directorul-adjunct şi actorul de ocazie Tom Braidwood, în timp ce ploaia curge şiroaie pe el. „Cînd le spun că lucrez la *Dosarele X,* mă privesc extaziaţi."

Unul dintre puţinele locuri uscate se află sub o copertină care adăposteşte o masă cu gustări, cafea, fructe şi pateuri. Pauza de prînz este programată abia la ora 3 p.m., iar filmările se vor termina în jur de opt-nouă seara.

Ploaia este doar unul din inconveniente. Goodwin este îngrijorat să nu le facă necazuri şi celelalte elemente naturale. „Am probleme cu mareea", spune el. „Trebuie să termin

filmările din spatele casei pînă la 3 p.m., înaintea ca apele să acopere totul."

Ploaia continuă să cadă într-un ritm constant, motiv pentru care echipa de filmare este nevoită să instaleze o copertină pe marginea acoperişului care se sprijină pe nişte stîlpi şi este foarte mare, aşa că telespectatorii n-or să-şi dea seama că plouă. Un reflector care sclipeşte în fereastră dă chiar iluzia unei raze de soare. Membrii echipei ridică repede un cort albastru în apropiere, unde Goodwin şi Bartley pot urmări monitoarele. Blue, cîinele lui Duchovny, se refugiază sub copertină.

Deşi are o fire rezervată, Duchovny pare entuziasmat de prezenţa actorului care-l va interpreta pe Vindecător. „Îl ştii pe Roy Thinnes?" îl întreabă el pe Goodwin, într-o pauză, referindu-se la actorul consacrat care a realizat, printre altele, serialul TV cu şaizeci de episoade *The Invaders.* L-am întîlnit în avion şi i-am spus lui Chris că ar fi foarte potrivit. Iar acum, iată-l aici..."

Acum sînt gata să înceapă filmarea, dar mai întîi Williams şi Duchovny repetă scena cu X, care îi dă fotografiile doamnei Mulder, şi pe cea a lui Cigarette-Smoking Man cu Mulder. „Nu este mama mea," spune Duchovny, încercînd să mai destindă atmosfera.

Apoi actorul devine brusc serios şi discută cu Goodwin cum ar trebui jucată scena în care X iese din casă şi-l surprinde pe Mulder. „Bob, cred că ar trebui să mă arăt şocat poate chiar înainte să-l văd", spune el, sugerîndu-i ca X să-şi spună replica în timp ce iese din casă.

În timp ce echipa de filmare aranjează camera video, cei doi actori aşteaptă cu umbrelele în mînă. „Ce-ar fi să ne luptăm cu umbrelele?“ spune Duchovny zîmbind şi îndreptînd-o pe a lui spre Williams. „Ar fi ca în *The Avengers.*“

Pentru că pregătirile filmării vor dura vreo douăzeci de minute, actorii părăsesc platoul. Duchovny se schimbă în costum şi fîş, după ce a repetat în blugi.

În timpul pregătirilor pentru filmare, un avion zboară zgomotos pe deasupra casei. Goodwin discută cu Williams, în timp ce Duchovny este în centrul atenţiei. Toţi se foiesc pe lîngă el, să-i aranjeze părul şi să-i perie impermeabilul. Ploaia este atît de zgomotoasă, încît actorii trebuie să folosească microfoane fără fir, deoarece cele obişnuite, fixate deasupra locului de filmare, ar capta răpăitul ploii. Goodwin şi Bartley şi-au pus căşti la urechi ca să asculte dialogul care, din cauza ploii, nu se aude decît de la cîţiva metri. Membrii echipei se înghesuie sub cort, în jurul regizorului şi operatorului, încercînd să nu se ude. „Mai avem doar şapte zile“, bombăne unul din ei.

Alt avion trece în zbor. Era de aşteptat, pentru că sînt aproape de aeroport. „Trebuie să tăiem secvenţa. Îmi pare rău, avionule“, spune Goodwin, înainte să se stingă huruitul motorului. După ce filmează scena o dată, se pregătesc pentru a doua încercare, pînă nu mai apare un alt avion pe cer. Duchovny şi Williams discută pe trepte. Comunicarea pe platoul de filmare se face cu ajutorul căştilor care au bătaie lungă. În cazul de faţă, Braidwood foloseşte un walkie-talkie pentru a-i anunţa pe actori cînd să iasă din casă. Duchovny îi cere să-l mai lase cîteva

secunde, ca să-şi compună sentimentele contradictorii care-l încearcă în timp ce iese din casa părintească, după criza mamei sale. „Bob, lasă-mă puţin să mă concentrez“, spune el, indicînd unde va sta Mulder.

Producătorii au o oarecare libertate de acţiune în asemenea situaţii, dar sînt preocupaţi întotdeauna de lungimea unui episod. Înainte de filmare, scenariul este cronometrat, iar în acest caz durata a fost estimată la 44 de minute. Din ora cît durează un episod se scad reclamele şi spoturile promoţionale. S-ar mai putea lua ceva din durata luptei dintre X şi Mulder, remarcă Helga Ungurait, coordonatoarea scenariului, care cronometrează practic fiecare episod – inclusiv pufăitul ţigării lui Cigarette-Smoking Man. Apoi, în timpul etapei de producţie, Ungurait foloseşte de asemenea un cronometru pentru a măsura fiecare scenă, comparînd durata episodului cu estimările ei iniţiale.

Un avion întrerupe din nou filmarea şi păsările ciripesc agitate în depărtare. Cameramanii au montat o şină orizontală, pe care să deplaseze camera video pentru prim-planurile lui Williams, şi acum repetă scena. Prima oară, Williams omite fără să vrea un rînd din replica sa, dar a doua oră se corectează. „Tăiaţi. Bun. Eşti mulţumit, Steve?“ întreabă Goodwin. William ar vrea să repete scena şi i se îndeplineşte dorinţa. Rezultatele nu diferă prea mult. Apoi camera să întoarce să filmeze prim-planurile cu Duchovny. Scena se reia tot de două ori. „Montează-le pe amîndouă“, spune Goodwin. „Eşti mulţumit, David?“ „Încă o dată“, îi răspunde actorul. Cea de-a treia încercare a lui este răsplătită cu cuvintele: „Tăiaţi, perfect“. Duchovny se retrage în trailerul său, în

timp ce Williams încearcă să se încălzească, sorbind nişte supă. Alţi membri ai echipei, uzi leoarcă, aduc cafea fierbinte. Williams a apărut de patru ori în rolul lui X în timpul sezonului şi constată cu bucurie că personajul pe care-l interpretează a evoluat dintr-un om pasiv într-unul de acţiune. „De fiecare dată cînd îl vezi, te aştepţi să pocnească pe cineva", spune el rîzînd.

La fel ca Duchovny, şi Williams tînjeşte ca personajul său să se deschidă la un moment dat, deşi spune în glumă că n-ar face decît să sublinieze sloganul serialului: „Nu vă încredeţi". „Mi-ar plăcea să văd ce face X cînd nu este o umbră. Oare are familie? În fond, în următorul episod am putea spune că totul a fost o minciună", le sugerează el zîmbind.

Filmările continuă pînă seara tîrziu la casa de pe plajă. A doua zi acţiunea se va desfăşura în biroul directorului-adjunct al FBI Skinner. Fiecare scenă este identificată printr-o scurtă descriere, cum ar fi „Stare gravă", „Spiritele se calmează" sau „În căutarea mamei". Acţiunea din cea de-a treia zi are loc la spital, unde Mulder şi Scully o vizitează pe mama lui, iar mai tîrziu Fox îl va întîlni pe Cigarette-Smoking Man. După părerea lui Goodwin, scenele lui Duchovny de la spital „sînt dintre cele mai reuşite din cîte a realizat David" pe parcursul întregului serial.

Secvenţa în care Mulder şi Scully se confruntă cu vînătorul extraterestru are loc la un şantier de cherestea din nordul Vancouverului. Şi este filmată la jumătatea etapei de producţie. Oamenii îşi petrec a doua zi la sediul Companiei de Asigurări (mai bine-zis la Primăria din Vancouver), unde Cigarette-Smoking Man îl caută pe Vindecător.

Săptămîna se încheie vizavi de clădirea Primăriei, în parcare, unde este regizată încăierarea dintre Mulder şi X. Deşi sînt folosiţi cascadori, William se resimte. S-a rănit la umăr şi are nevoie de un masaj după filmarea secvenţei. Goodwin observă că şi Nicholas Lea a ieşit cam răvăşit şi a solicitat o maseuză după primul lui conflict cu Duhovny, în „Anasazi". „David nu se răneşte niciodată", se amuză Goodwin, care i-a spus protagonistului că ar trebui să se *prefacă* măcar, dacă doreşte să beneficieze de aceleaşi îngrijiri.

Cîţiva dintre membrii echipei de filmare au ochii scoşi de oboseală cînd producţia se reia cu noaptea în cap, pe 29 aprilie, în a şasea zi de filmări. Acum scenele vor fi turnate în întregime la fast-foodul A & W din Burnaby, deşi firma din partea stîngă a clădirii a fost înlocuită cu cea pe care scrie „Brothers K". Numele a fost inspirat de gluma lui Chris Carter, datorită legăturilor tematice ale episodului cu *Fraţii Karamazov* de Dostoievski. Trecătorii de pe aglomerata Kingsway Street îşi înalţă gîturile să vadă ce se petrece în parcarea ocupată de maşini de poliţie şi o ambulanţă, deşi, dacă privesc cu atenţie, vor observa, spre uşurarea lor, că nu toate acele maşini au numere de înmatriculare de Virginia. Iar poliţiştii şi sanitarii sînt figuranţi, veniţi pentru filmări de la şapte dimineaţa.

Deşi figuranţii vor apărea în episod doar pe fundal, se remarcă atenţia deosebită a regizorilor faţă de cele mai mici detalii. Insignele lor de poliţişti sînt exact ca cele reale. Figuranţii au fost fotografiaţi de dimineaţă şi pozele au fost lipite pe ecuson, deşi este practic imposibil să fie distinse de

telespectatori. Dar producătorii serialului nu fac niciodată rabat de la profesionalism.

Este destul de greu să fii mereu atît de riguros, mai ales în dimineaţa asta, pentru unii membri ai echipei care nu şi-au revenit încă după petrecerea de încheiere a sezonului. Ea s-a ţinut sîmbătă seara, înainte de încheierea etapei de producţie, deoarece protagoniştii serialului vor pleca. Producătorii şi regizorii serialului consideră că petrecerea a fost destul de potolită. Au fost invitaţi actori de renume, prezenţi la Vancouver pentru filmările la alte seriale sau filme, cum ar fi Leslie Nielsen şi Harry Anderson. Totuşi, o parte dintre cei care au participat sînt mahmuri şi se spune (deşi nu se ştie sigur) că o mînă de temerari au făcut baie după miezul nopţii în apele îngheţate ale lui English Bay din Vancouver, deşi nimeni nu poate afirma – în buna tradiţie inaugurată de *Dosarele X* – dacă această ispravă îndrăzneaţă, care sfidează moartea, a fost de domeniul realităţii sau al ficţiunii. În orice caz, oamenii par uşuraţi că se apropie de finalul muncii lor, după aproape zece luni neîntrerupte de producţie.

În restaurant, producătorii pregătesc secvenţa în care apare Scully. Acum, maeştrii machiori fac ultimele retuşuri, tamponîndu-i obrajii. Duchovny mormăie ceva care o face să rîdă pe Anderson înainte de începerea filmărilor, dar îşi revine imediat. „Cînd trebuie să caut furgoneta, Bob?" îl întreabă Duchovny pe regizorul Ben Goodwin. „Cînd o să spun «Furgonetă»", îi răspunde Goodwin. „Ai grijă să nu te suprapui pe replica mea."

Scena se reia de două ori. Unul din supraveghetori spune „Sună", indicînd telefonul celular al lui Mulder, un efect sonor care va fi adăugat ulterior. „Tăiaţi", spune Goodwin. „Sînteţi mulţumiţi cu toţii?"

Satisfacţia este generală, aşa că echipa se mută vizavi, pentru secvenţele din parcare.

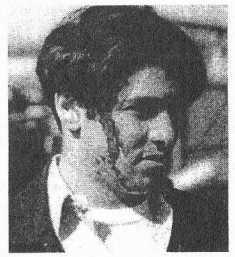

Angelo Vacco în costum

Deşi unii figuranţi sînt îmbrăcaţi în uniforme de chelneri cu emblema „Brothers K", nimeni nu este servit în restaurant cu singura mîncare disponibilă (burgeri mîncaţi pe jumătate şi cartofi prăjiţi împrăştiaţi peste tot, după masacrul pistolarului), obţinută de la o rulotă din parcarea unei biserici. Vremea era destul de înnorată de dimineaţă, dar norii au început să se mai risipească, dezgolind un cer strălucitor.

Printre cei care aşteaptă să fie chemaţi se află şi Angelo Vacco, asistent de producţie la sediul *Dosarelor X* din Los Angeles şi actor aspirant. „Se pare că se va filma o secvenţă înăuntru, în care voi fi rănit sau ucis", spune Vacco, care a apărut pînă acum în episodul cu molima, „F. Emasculata", unde a interpretat rolul unui vînzător la o staţie de benzină, care este agresat cu brutalitate. Vacco îl citează pe regizorul Bob Bowman, care spune: „Angelo nu poate juca în alt episod decît dacă moare". Vacco este împuşcat (în tricoul lui se vede o gaură de glonţ, cu marginile arse), dar nu se plînge. Dimpotrivă, consideră că producătorul, Carter, a fost „deosebit de generos" că i-a permis să apară.

În spiritul familial al filmărilor, dintre figuranţi face parte şi fiica lui John Bartley, care este adolescentă, iar a doua zi vor fi filmate tot în local fiicele lui Braidwood şi Al Campbell, precum şi cei trei copii, între patru şi opt ani, ai coordonatorului Tony Morelli, care aparţin grupului care fuge din restau-

rant. În afară de faptul că acestor copii li se oferă posibilitatea să-şi vadă părinţii la treabă – uneori muncesc 12-15 ore pe zi – iar aceştia au ocazia să stea cu odraslele lor, se preferă întotdeauna membrii familiei ca figuranţi, pentru că înţeleg programul lung şi rigorile care li se impun.

La ora 1:00 p.m., echipa ia pauza de prînz. Pe furgoneta cu mîncare, desupra meniului zilei, a apărut un afiş care spune „SUCCES DAVID ŞI GILLIAN". Este ultima zi de filmare a protagoniştilor. Cîţiva membri ai echipei joacă fotbal în parcarea bisericii, în timp ce se înfruptă din cotlete şi tăiţei. Duchovny este binedispus, în timp ce dublura lui, uimitorul Jaap Broeker, o plimbă pe Blue. Goodwin i-a anunţat pe toţi că pauza de masă se termină la 2 p.m. şi, pentru că toate scenele rămase se vor filma afară, este hotărît să termine înainte să se întunece. Acum soarele străluceşte din plin, dar Bartley a anticipat această schimbare a vremii şi a luminat bine secvenţele filmate de dimineaţă. Dar trebuie să atenueze luminozitatea – unul dintre membrii echipei de filmare cară un panou mare, pe care-l va pune lîngă camera video, ca să oprească razele soarelui.

Scena cere ca Mulder şi Scully să parcheze maşina în faţa fast-food-ului şi să coboare. „Unde sînt răniţii?" îl întreabă ea pe unul dintre figuranţii îmbrăcaţi în sanitari. Este foarte serioasă, dar cînd iese din cadru le zîmbeşte operatorilor. „O filmăm încă o dată", spune Goodwin. „A fost aproape perfect." Apoi, regizorul-adjunct Tom Braidwood întoarce camera video şi le reaminteşte membrilor echipei şi figuranţilor să se dea la o parte din cadru. „Aici toţi sîntem fierbinţi, oameni buni", spune el, referindu-se la faptul

că se află în raza de acţiune a camerei video. După ce se face linişte, răsună un strigăt: „Fundal!" şi figuranţii se pun în mişcare, iar semnalul „Acum!" care urmează îi anunţă pe cei din primele rînduri că trebuie să treacă la acţiune.

Într-un moment de respiro între scene, în timp ce camera video este mutată din nou, Duchovny stă rezemat de o maşină, iar Blue se bagă între picioarele stăpînului său. S-a adunat un grup de curioşi să privească filmările. Cîinele stă liniştit, în timp ce Duchovny dă răbdător autografe pentru fani, care sînt mai mult adolescenţi şi copii. În momentul acela soseşte Chris Carter, direct de la studio, unde i-a dat instrucţiuni regizorale lui Jerry Hardin – Deep Throat – pentru scenele utilizate în celula închisorii, în secvenţa de metamorfozare a Vindecătorului. Anderson repetă scena prezentă de trei ori: iese din restaurant şi traversează parcarea ca să discute cu Mulder. Schimbă cîteva cuvinte cu Goodwin, iar apoi repetă secvenţa pentru ultima oară, spre satisfacţia amîndurora.

Apoi Goodwin îi anunţă pe toţi că Gillian (care mai are de făcut nişte filmări a doua zi, cu cea de-a doua echipă) a terminat filmările cu prima echipă pentru acest sezon şi cuvintele lui sînt urmate de aplauze. Dîndu-şi seama că n-o să-l mai întîlnească pe operatorul Bartley în următorul sezon, Anderson îl îmbrăţişează, iar apoi îşi ia la revedere şi de la ceilalţi – de la unii de tot, iar de la alţii pînă la începutul celui de-al patrulea sezon. Oricum, faţă de perioada îndelungată petrecută împreună, două luni par o pauză destul de mare, deşi fiicei lui Anderson, Piper, nu pare să-i pese – se fîţîie peste tot în micuţa ei geacă FBI.

Duchovny filmează acum ultima scenă, un îndelungat dialog în maşină cu pistolarul, după ce a fost salvat de Vindecător. Camera video se roteşte şi Goodwin evită monitorul, apropiindu-se să privească scena de la cîţiva metri, în timp ce camera se apropie de fereastra maşinii. După ce sînt filmaţi din diverse unghiuri, Duchovny încheie scena în jur de ora 6:30 p.m., îşi ia rămas-bun în liniştе de la membrii echipei, după care se urcă în maşina lui şi dispare practic spre apus, o dată cu soarele. Are la dispoziţie doar două zile în care să iasă din pielea lui Mulder şi să joace în *Playing God.*

Echipa reia filmările pe 30 aprilie, la ora 7:00 a.m., cînd se întoarce la restaurantul A & W pentru secvenţa tematică, în care un pistolar deschide focul într-un fast-food şi un om misterios apare din mulţime ca să-l vindece pe el şi pe ceilalţi răniţi. În instrucţiunile de regie pentru această scenă nu sînt trecute doar locurile şi cei prezenţi, ci şi ora cînd va răsări şi va apune soarele, semnificative azi din două motive: Goodwin trebuie să termine filmarea pe întuneric şi să-i dea drumul pistolarului, adică actorului Hrothgar Mathews, la 7:30 p.m., cînd este programat pentru o altă filmare. După soarele orbitor de ziua trecută, în dimineaţa asta este înnorat, iar Bartley speră să fie aşa în continuare. „Vă rog, faceţi soarele să dispară", bombăne el cînd apare o rază de soare pe fereastră.

Ca de obicei, au apărut nişte complicaţii minore. Carter vrea să filmeze din nou cîteva scene la Primăria din Vancouver, ca să-i schimbe expresia lui Pleasant Man în care se metamorfozează Vindecătorul (de fapt, vînătorul extraterestru deghizat în Vindecător) ca să scape. Pentru că Duchovny şi Anderson au plecat, vor avea nevoie de dublurile lor,

deşi asemănarea este destul de mare şi într-un caz şi într-altul, aşa că nu este o problemă.

Goodwin se mîndreşte cu secvenţa de început a zilei, care se realizează cu ajutorul unei camere fixe, în timp ce Mathews bombăne că nu este apreciat suficient. Camera se roteşte cu 360 de grade în jurul pistolarului, după ce acesta sare şi îşi scoate arma. „Nu pleacă nimeni! Rămîneţi pe loc!" strigă actorul. Apoi acţiunea se deplasează către o cameră mobilă, pentru a imortaliza haosul care urmează. „Vreau să fie tare de tot," remarcă Goodwin, care revine la camera fixă după ce apare Vindecătorul (Roy Thinnes), care exercită o influenţă benefică, propagată subtil prin metoda de filmare.

Înainte de filmarea următoarei secvenţe, Braidwood anunţă că se va trage cu muniţie adevărată. Mathews joacă scena în care pistolarul se ridică, vorbind incoerent, se întoarce, trage o dată, iar apoi se răsuceşte la loc şi trage din nou cînd Braidwood strigă „Bang!", indicînd fiecare împuşcătură. Se audă o detunătură asurzitoare cînd Mathews se întoarce în direcţia teleobiectivului.

Cameramanii încarcă aparatul şi se pregătesc să filmeze din alt unghi, iar coordonatorul Morelli pune o folie subţire sub covorul de la uşă, pentru a atenua căderea lui Angelo Vacco, după ce este împuşcat de pistolar. În altă parte, cei de la efecte speciale au instalat o fereastră specială, care se va sparge în formă de pînză de păianjen cînd un ţintaş va trage prin geam, rănindu-l pe pistolar. Nu departe, Plîngăcioasa şi Zîmbăreaţa stau de vorbă în timp ce aşteaptă să le vină rîndul – nu trebuie confundate, bineînţeles, cu Cigarette-Smoking Man, Vindecătorul, Omul cu unghiile îngrijite, Omul în haine ponosite sau alte personaje cu nume deosebite ale serialului.

În timp ce repetă alt unghi de filmare, în care copiii ies din restaurant, unul dintre ei se împiedică şi cade cînd iese pe uşă, dar din fericire nu păţeşte nimic. Copiilor li se atrage atenţia cu blîndeţe să fie atenţi şi serioşi cînd ies din restaurant, pentru că în secvenţa anterioară izbucniseră în rîs. Deoarece sînt pauze destul de mari între scene, puştii sînt tentaţi să se amuze şi să se zbenguie pe platoul de filmare – o atitudine complet deplasată pentru nişte copii ţinuţi ostatici, aşa cum sugerează episodul. Braidwood se întreabă, în timp ce-i priveşte pe copiii lui Morelli intrînd în scenă, dacă sînt la fel de poznaşi ca tatăl lor. „Mă mir că puştii tăi nu s-au apucat să tragă cu pistolul în uşă," îl tachinează el.

Thinnes filmează acum scena în care încearcă să-l calmeze pe pistolar, în timp ce Braidwood dirijează în linişte maşinile de poliţie – prinse doar periferic de camera video – şi le comunică să treacă pe lîngă restaurant, şoptind „Maşini, maşini" în walkie-talkie. Este nevoie de cîteva reluări pentru a încadra secvenţa perfect în timp, cînd pistolarul trage şi Vacco se prăbuşeşte. În cele din urmă, Goodwin se declară mulţumit şi hotărăşte că este timpul să ia o pauză. „Ar trebui să prînzim, nu?" spune el. „Împuşcăturile îmi fac poftă de mîncare", glumeşte Morelli.

Prînzul se termină repede şi se anunţă o după-amiază aglomerată. Se planifică minuţios scena în care pistolarul este împuşcat prin geam de un poliţist, deoarece echipa de filmare va trebui să se mişte repede. Poliţistul în costum negru se postează în parcare şi se trasează un mic cerc pe geam, pe unde ar trebui să pătrundă glonţul. De fapt, va fi aruncată o minge de sticlă, care nu reprezintă nici un pericol, deoarece se va sparge la impact. „Se dezintegrează", le

explică David Gauthier, maestrul efectelor speciale, studiind fereastra. „De aceea se foloseşte sticla."

Braidwood îi previne că sunetul va fi „destul de tare" şi se împart căşti celor care au nevoie de ele în restaurant. După două repetiţii, scena este filmată şi fereastra se sparge perfect, exact cînd pistolarul se prăbuşeşte – captîndu-se întreaga secvenţă, aşa cum s-a sperat. Rămîne în urmă doar un iz de fum de la praful de puşcă folosit pentru aruncarea bilei de sticlă.

Acum Mathews rămîne pe jos cîteva clipe („Mă ia cu frig", spune el la un moment dat), în timp ce se filmează secvenţa cu vindecarea lui, realizată de Thinnes, care a îngenuncheat lîngă el. Actorul „trebuie să pară fericit, iar apoi muribund", după cum s-a exprimat Braidwood, deoarece filmul se va derula înapoi, pentru a crea următorul efect: prin atingerea sa, Vindecătorul va închega sîngele, care va fi pompat printr-un mic tub pe cămaşa rănitului. „Sînge", subliniază Goodwin. „Trebuie să te arăţi mai speriat, Hrothgar", îi spune regizorul după prima încercare. Între timp s-a făcut 6:30 p.m. şi Goodwin încearcă să grăbească lucrurile, pentru ca actorul să aibă timp să ajungă la cealaltă filmare. Şi oricum, nu mai sînt decît două ore pînă la apus.

Dean Haglund, cel care interpretează rolul Pistolarului Singuratic, trece să-i salute, în timp ce a doua cameră video, de afară, filmează scena cu poliţistul din parcare. După aproape douăsprezece ore de muncă, Matthews pleacă imediat după 7:00, aşa cum i s-a promis, în aplauzele echipei. Între timp, Thinnes iese să filmeze o scurtă secvenţă în care Vindecătorul fuge de la scena scrimei. Colin Leadlay, cel de-al doilea regizor-adjunct, continuă să filmeze în restaurant, regizînd

diverse reacţii din partea figuranţilor, care vor putea fi folosite, dacă va fi necesar, în secvenţa în care pistolarul este vindecat. Filmarea se încheie imediat după ora 8:00 p.m., deşi echipa va lucra pînă noaptea tîrziu ca să aranjeze restaurantul care se va deschide dimineaţa la 6:00. Oamenii vor avea grijă, ca întotdeauna, să fie totul în ordine.

Producţia se reia pe 1 mai, la nouă şi cîteva minute. Este ultima zi de filmări şi Goodwin vrea să termine înainte de miezul nopţii – spre deosebire de acum un an sau doi, cînd a terminat în jur de ora patru dimineaţa. De fapt, ultimul episod al sezonului, „Clonii", le-a dat mari emoţii, fiindcă se crăpa de ziuă şi secvenţa (scena morţii lui Deep Throat) trebuia filmată pe întuneric, ceea ce ar fi fost imposibil dacă răsărea soarele.

Se va filma toată ziua la Studiourile North Shore, în închisoarea cu două etaje construită iniţial pentru „Lista". Departamentul artistic i-a modificat aspectul, dar ea transmite aceeaşi senzaţie claustrofobică, ameninţătoare. Atît înăuntrul, cît şi în afara platoului de filmare se aprinde o lumină roşie cînd încep filmările, ca să nu intre cineva din greşeală, şi este pus un afiş pe care scrie „Vă

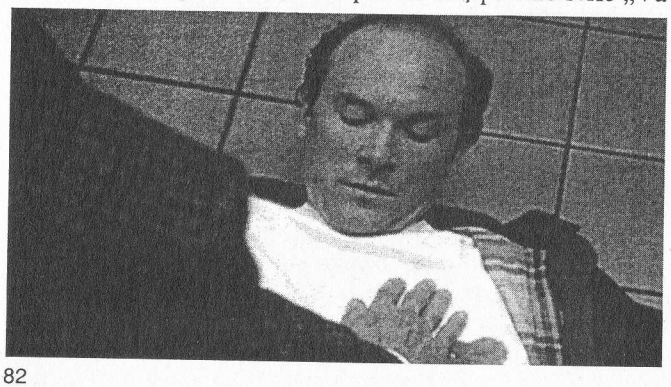

rugăm să nu intraţi cînd este aprinsă lumina roşie".

Impozantul Brian Thompson, cel care joacă rolul vînătorului extraterestru, intră de mai multe ori pe o uşă, în timp ce reflectoarele suspendate fac să pară că razele de soare pătrund prin zăbrelele celulei din spatele lui. Zidul de pe fundal a fost îndepărtat pentru a lăsa suficient spaţiu de acţiune camerei video şi, după cîteva reluări, menite să surprindă efectul luminos dorit, Thompson termină treaba. Pentru că se va întoarce pentru episodul de început al sezonului, le spune tuturor că se vor reîntîlni în iulie, dar apoi îşi reaminteşte că unii se vor muta, aşa că adaugă: „O să ne revedem cu cei care nu vor părăsi corabia".

Acum este rîndul lui Thinnes, iar actorul – îmbrăcat azi într-o uniformă ţipătoare, portocalie, de închisoare – repetă cu William B. Davis, vorbind în şoaptă în celula de trei pe trei metri. Deşi are un program îngrozitor de încărcat, Chris Carter – care trebuie să predea scenariul de la *Millenium* în week-end directorilor de la Fox Broadcasting – vine să asiste la scena cheie a interogatoriului. Dar echipa de filmare trebuie să pregătească secvenţa: o să construiască o platformă în spatele celulei şi o să pună un cort negru peste camera video, pentru că este ridicată cu cîţiva centimetri de la sol.

Davis iese de cîteva ori din celulă, unde se cufundă în beznă înainte de a-şi face apariţia din umbră. Carter este încîntat atît de privirea, cît şi de prestaţia lui, aşa că se întrerup ca să filmeze scena din alt unghi. În pauză, Davis se aşază pe scaunul unui regizor, îşi pune ochelarii şi îşi reciteşte replicile.

Aceste întreruperi sînt destul de plictisitoare, fiind punctate doar de glumele spuse în jurul mesei cu gustări. „Ei bine, iată-ne în

ultima zi," spune Carter. Între timp, de partea cealaltă a platoului de filmare, în biroul principal, domneşte o atmosferă frenetică, tipică ultimei zile de producţie. Carter, Goodwin şi Howard Gordon au oferit echipei tricouri cu emblema celui de-al treilea sezon al *Dosarelor X,* iar costumierele vînd la preţuri simbolice hainele confecţionate pentru primul sezon. Gillian Anderson – aproape de nerecunoscut cu ochelari, şapcă de base-ball şi părul strîns – vine să înregistreze nişte dialoguri în plus, în timp ce Piper o porneşte imediat spre scena centrală.

Peste puţin timp, Carter revine pe platoul de filmare, li se adresează oamenilor şi le mulţumeşte pentru truda lor din acest sezon. Le urează numai bine celor care pleacă, adăugînd că uşa le va rămîne deschisă cînd (nu dacă) se vor întoarce, după ce vor descoperi ce crudă este lumea care-i aşteaptă. Producătorul îşi exprimă de asemenea mirarea că cei trei ani au trecut atît de repede şi apoi se despart pentru a se întîlni cu toţii la ora 3:00 p.m. la prînzul special oferit de Carter, în parcare, unde este amenajată cantina mobilă.

S-ar putea crede că producţia merge mai repede dacă se filmează într-un singur loc, dar nu este chiar aşa. Filmările în spaţiul limitat al închisorii prezintă anumite probleme logistice şi, cu toate că ele au început în forţă de dimineaţă, ritmul a încetinit spre după-amiază. Nemulţumit de acest fapt, Goodwin încearcă să-şi însufleţească oamenii, rugîndu-i să se concentreze şi să nu se lase distraşi de frenezia ultimei zile, „altfel n-o să mai terminăm nici pînă la miezul nopţii".

Peter Donat, care joacă rolul tatălui lui Mulder, soseşte pe platoul de filmare. Este îmbrăcat în aceeaşi uniformă portocalie ca Thinnes. Din depărtare, cei doi ar putea trece drept mecanici auto. Donat va apărea în

scena în care personajul lui Thinnes, Vindecătorul, se va metamorfoza în domnul Mulder, reamintindu-i lui Cigarette-Smoking Man cîţi oameni are pe conştiinţă. Imaginea lui Jerry Hardin – care a filmat scena cu o zi înainte – apare pe monitorul alăturat, aşa încît să se insereze cu precizie în secvenţa lui Thinnes, pentru a produce efectul de metamorfozare dorit. Programul grafic al computerului va transforma figurile rînd pe rînd. Drept rezultat, fiecare element se va îmbina perfect, inclusiv poziţionarea capului actorului sau forma gulerului său.

Între timp s-a înserat şi oamenii sînt epuizaţi. Sentimentul că este ultima zi de filmări – care a provocat atîta frenezie de dimineaţă – nu mai reuşeşte să-i entuziasmeze acum, după ce s-au zgîit timp de zece ore la aceeaşi celulă, chiar dacă din unghiuri diferite. Goodwin se foloseşte de monitor pentru a-i arăta lui Thines cum va funcţiona secvenţa de metamorfozare, în timp ce actorul priveşte cu atenţie, uimit de această tehnică. „Nu sînt familiarizat cu metamorfozarea asta", spune el. „N-am mai făcut-o pînă acum."

Afară plouă torenţial. Un tehnician de la efecte vizuale încearcă să îmbine scena jucată mai înainte de Thinnes cu o secvenţă anterioară interpretată de Hardin, insistînd asupra celor mai mici detalii, cum ar fi o simplă înclinare a capului. După cîteva încercări, el reuşeşte să obţină efectul dorit. În timp ce camera îşi schimbă unghiul, sosesc cîteva tăvi cu sushi din partea lui Gillian Anderson, în cinstea ultimei zi de filmări. „Mulţumim, Gillian", spune cineva.

Apoi se adună cu toţii în jurul mesei şi mănîncă lacomi tot ce se găseşte pe cele două platouri, ca o haită de lupi înfometaţi.

După cinci ore grele pe platoul de filmare, pentru a turna secvenţa sa de cîteva secunde, Donat pleacă în jur de ora 9:30. „Frumos din partea ta că ai trecut pe aici, Peter", spune Goodwin, care informează de asemenea echipa că „nu mai avem de filmat decît cîteva scene, după care vom avea parte de o odihnă binemeritată." Ceea ce nu este valabil însă şi pentru el, pentru că o să plece la Los Angeles vineri, ca să monteze episodul, o etapă care a început deja, pe măsură ce se transmite zilnic ceea ce s-a filmat.

Davis şi Thinnes se întorc în celulă pentru a juca din nou scena lor, concentrîndu-se de data aceasta asupra metamorfozării. Procesul respectiv se dovedeşte foarte migălos şi de durată, pentru că monitoarele încearcă să aşeze perfect faţa lui Thinnes peste cea a lui Hardin. La 11:15 p.m. Davis termină în sfîrşit filmarea, după mai bine de douăsprezece ore. „Sînt istovit", spune el, făcîndu-şi loc printre ceilalţi lucrători. „Ne vedem în iulie."

Cei cîţiva figuranţi – care şi-au omorît timpul dezlegînd cuvinte încrucişate şi ascultînd muzică în căşti – sînt chemaţi în sfîrşit pentru secvenţa finală. În această scenă, o macara va aluneca în jos, pe holul închisorii, de la al doilea etaj pînă la parter. Un operator foloseşte o cameră fixă şi coboară din macara, dîndu-se înapoi ca să-l capteze pe Vindecătorul care este împins în celula lui pe o targă verticală, confecţionată cei de la montaj, care seamănă într-un fel cu cea din *Tăcerea mieilor*. Dar este nevoie de un retuş de ultim minut, deoarece scena are loc noaptea, amănunt care s-a trecut cu vederea. Muncitorii se urcă pe scări pentru a pune paravane verzui în faţa reflectoarelor, menite să sugereze o sclipire albăstruie, nocturnă. „N-a durat prea mult să facem noapte, nu?" spune Bartley.

După ce se termină de aranjat decorul, Goodwin filmează scena de două ori şi ambele turnări ies impecabil. La 12: 00 a.m., după mai mult de cincisprezece ore de muncă pentru echipa de filmare, le spune: „Haideţi să montăm aceste două scene şi pe urmă să bem ceva!"

Goodwin îi mulţumeşte lui Thinnes, care se alătură sărbătoririi. Oamenii scot sticlele de bere ţinute la rece în două cazane mari, dau mîna unul cu altul şi se îmbrăţişează.

Deşi camerele video s-au oprit, filmarea episodului „Talitha Cumi" nu se va încheia practic decît peste cîteva zie. Cea de-a doua echipă va continua să asambleze materialele pînă pe 7 mai, iar acum prelucrează deja filmul pentru „Wetwired", care se va transmite peste numai nouă zile, şi anume pe 10 mai. În episodul final al sezonului vor trebui inserate acele secvenţe care includ punctul de vedere al lui Scully, în diverse scene unde prezenţa actriţei nu este necesară, sau un anumit unghi unde apare mîna lui Mulder pe pumnalul extraterestru. Dar cea mai complicată sarcină va fi cea a inserării secvenţelor din scena care se desfăşoară în holul sediului Companiei de Asigurări, folosindu-se dublurile fotografice, pentru a se suplini absenţa protagoniştilor.

Dar, pentru prima echipă, sezonul s-a încheiat după cincisprezece ore de muncă istovitoare. Afară ploaia a încetat şi o lună plină învăluie în razele sale Studiourile North Shore, extrem de liniştite acum – poate pentru prima oară după atîta timp.

Partea a patra
POSTPRODUCŢIA

Bob Goodwin va pleca imediat la Los Angeles, urmînd să lucreze în week-end la finalizarea montării iniţiale a episodului. Editorii de imagine au început practic să pună secvenţele cap la cap din prima zi de filmare, aşa că episodul este structurat în mare cînd va sosi producătorul-regizor. Nu este timp de pierdut. Etapa de postproducţie trebuie finalizată la timp, pentru că mai sînt doar două săptămîni pînă la transmiterea serialului.

„Termenul acesta este cel mai strîns din tot anul", spune coproducătorul Paul Rabwin, care răspunde de postproducţie. Această etapă cuprinde sunetul (inclusiv muzica), dialogul şi efectele vizuale. „ Vom încerca să dăm tot ce putem pînă joi dimineaţa, dar serialul trebuie predat vineri dimineaţa (pentru a fi transmis vineri seara), aşa că nu trebuie să facem nici o greşeală." La montaj se vor pierde inevitabil cîteva scene – realizate cu atîta trudă în etapa de producţie. Aceste sacrificii trebuie făcute, pentru a încadra episodul în durata de 44 de minute. Se va renunţa, de exemplu, la femeia plîngăcioasă, în secvenţa tematică de la restaurant, precum şi la complicata scenă în care oamenii lui Cigarette-Smoking Man pătrund în sediul Companiei de Asigurări şi pun stăpînire pe hol. „Dura prea mult şi a trebuit să tăiem", spune Carter, adăugînd că secvenţa din hol ţinea aproape un minut. „Şi nu aveam cum să folosim doar o parte din ea."

De îndată ce episodul prinde formă, producătorii încep să disece fiecare aspect, debutînd cu procedeul numit identificare. După cum explică Rabwin, vor petrece mai bine de trei ore luînd în discuţie fiecare efect posibil din cadrul spectacolului, adăugînd dialoguri acolo unde este necesar şi hotărînd ce fel de muzică şi efecte sonore sînt necesare pentru sublinierea fiecărei scene. Vor lucra ghidîndu-se după o listă cu însemnări preliminare, întocmită de Carter, Goodwin şi coproducătorul executiv Howard Gordon.

Gordon este foarte important în etapa de identificare şi nu se prea obişnuieşte ca regizorii să se implice în acest proces, fiindcă ei lucrează de obicei la episodul următor sau îl pregătesc. Întîlnirea este programată pentru joi dimineaţa, 9 mai, la orele 9:00. Gordon este cam răvăşit. Fox Broadcasting a ridicat obiecţii asupra încăierării dintre Mulder şi X, punînd sub semnul întrebării atît lungimea episodului (37 de secunde), cît şi brutalitatea sa.

Rabwin, editorul principal de sunet Thierry Couturier, editorul Jim Gross şi responsabilul cu postproducţia Lori Jo Menhauser (care întîrzie cîteva minute, pentru că noaptea trecută a lucrat pînă la 3:00 la „Wetwired", care se transmite a doua zi) se înghesuie în biroul lui Gordon. Acesta se află doar la cîţiva metri de biroul principal al lui Twentieth Century Fox şi este decorat cu impunătoarea sculptură a unei gargui din episodul „Grotesque" – scris de Gordon – aşezată cu gust pe o masă-colţar, în spatele fotografiei fiului său mai mic (După cum se ştie, fiului lui Couturier îi aparţine vocea care spune „Eu am făcut asta" în final, iar el a fost compensat pentru serviciile sale cu o nouă

linie Nintendo, după cum ne mărturiseşte tatăl său).

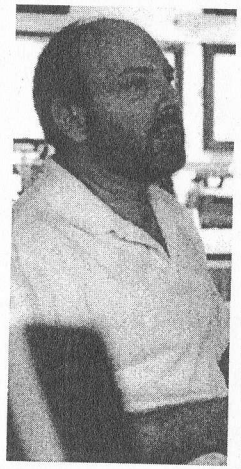

Mark Snow

Întîlnirea începe cu secvenţa tematică în care pistolarul se ridică şi scoate arma. Se discută despre ce conversaţie şoptită ar trebui să se audă pe fundal şi cei prezenţi vor să vadă cu ce pot umple golul dintre prezenţa lui Galen cu arma în mînă şi următoarea scenă. Un cronometru în colţul de jos măsoară timpul, pentru ca editorii să ştie cu precizie cînd trebuie adăugat sunetul şi cît să dureze. Rulează prima scenă de mai multe ori, în timp ce Gordon rosteşte replicile cu voce tare – intrînd în pielea personajului. „Ascultaţi-mă, ascultaţi-mă cu toţii!" strigă el. Mai tîrziu, replicile sînt rostite de producător. „Tăceţi din gură! Am spus să tăceţi din gură!" strigă el, în timp ce pistolarul îndreaptă arma spre o mamă care-şi ţine copilul în braţe. „Putem insera un ţipăt de copil?" întreabă Gordon.

Iar Rabwin sugerează ca mama să spună ceva de genul: „Stai liniştit, dragul meu".

Hrothgar Mathews va înregistra aceste replici – un proces cunoscut sub numele de luping – în Vancouver, deşi majoritatea vocilor de pe fundal vor aparţine unui grup de actori din Los Angeles. Această sesiune de înregistrări va avea loc luni, iar compozitorul Mark Snow va aranja începutul, adăugînd ulterior alte efecte. Deoarece Duchovny şi Anderson au plecat amîndoi să-şi vadă de alte treburi, se speră că episodul va putea fi terminat fără să fie nevoie de prezenţa lor pentru sesiuni suplimentare de luping.

Angelo Vacco, care şi-a reluat funcţia de asistent de producţie, se duce să cumpere

sucuri de fructe, foarte populare în California. Apoi sînt întrerupţi de un telefon pentru Gordon. Directorii de la Fox vor să discute despre scena luptei. „Despre scena din *Gunsmoke* de ce n-aţi avut nimic de spus?" întreabă Gordon, eludînd încăierarea din serial dintre X şi Skinner. „Doar a fost mult mai brutală. Tipii aceia se omorau în bătaie", spune el calm, adăugînd că problemele legate de lungimea episodului „i se par un argument arbitrar". Pe urmă tace şi ascultă cîteva clipe. „Există un precedent peste tot, la toate televiziunile."

Ceilalţi continuă activitatea de identificare, în timp ce Gordon vorbeşte mai departe la telefon. Discuţia se concentrează în principal asupra momentului în care X îl trîntește pe jos pe Mulder şi-l loveşte cu piciorul de două ori. Compania este îngrijorată ca nu cumva să fie acuzată de violenţă excesivă, la fel ca orice post de televiziune după dezbaterea de la Washington, şi vrea să se renunţe la loviturile cu piciorul. „Este întuneric şi totul se petrece foarte repede. Nu mi se pare deosebit de violent", spune Couturier, propunînd să întunece scena suficient de mult ca să nu mai ridice probleme pentru nimeni.

Episodul se derulează mai departe, ajungîndu-se la scena în care Vindecătorul, adică Jeremiah Smith, face să dispară rana pistolarului; la simpla sa atingere, sîngele dispare înăuntru. „Oare ar trebui să redăm sunetul sîngelui absorbit de mîna lui?" glumeşte Couturier.

Unele dialoguri din primul act s-au deformat şi vor trebui refăcute. Cînd acţiunea se mută la casa de pe plajă, se stabileşte imediat unde va fi situată (pe Coasta de Vest sau de Est) şi se adaugă efectele sonore care

redau păsările de mare caracteristice zonei. În timp ce doamna Mulder discută cu Cigarette-Smoking Man, se aude pe fundal unul dintre avioanele care s-au tot perindat în timpul filmărilor. „Se distinge destul de clar", murmură Couturier, remarcînd că sunetul va trebui scos.

Gordon trebuie de asemenea să adauge cîteva replici cînd Mulder şi Scully discută cu detectivul, deoarece „pauza este prea mare", după cum remarcă Gross. După felul în care s-a montat scena, Mulder trebuie să observe o furgonetă pe fundal. „Mă uit în jur şi n-o văd. Nu mai este. Parcă ar fi dispărut", murmură Gordon, încercînd să cronometreze replica, pentru a vedea dacă umple golul.

Ajungînd apoi la secvenţa de la spital, unde a fost dusă doamna Mulder, ei trec în revistă efectele sonore ale aparatelor şi discută dacă doamna Mulder ar trebui să geamă sau să respire mai greoi. „Se adaugă multe acestei scene", spune Rabwin apropo de aceste mici detalii. „Acest serial este studiat cu cea mai mare atenţie, dar merită."

Cei patru parcurg apoi secvenţa tematică şi primul act în vreo oră, programîndu-le pentru o dezbatere de trei-patru ore. În Actul II îşi îndreaptă atenţia asupra inserării de ţiuituri electronice în scena închisorii şi sunete metalice, în timp ce Vindecătorul este băgat în celulă. „Hannibal", murmură Gross, în timp ce urmăreşte imaginea. Demonstrînd maniera în care scenele sînt filmate secvenţă cu secvenţă, acel moment – filmarea finală, realizată în timpul producţiei de către echipa principală, cu opt zile mai devreme – vine după aproximativ şaisprezece minute de la începerea episodului.

„Foley", procesul prin care efectele sonore sînt accentuate sau „îndulcite" de artiştii care creează acele zgomote, va fi folosit la diverse scene – mai ales cînd Mulder răscoleşte casa de pe plajă, trăgînd copertina de plastic şi spărgînd lămpile. La sfîrşitul Actului II, Mulder găseşte şi activează pumnalul extraterestru. „Pe ăsta îl avem", glumeşte Gordon, referindu-se la efectul sonor creat prima oară cînd a apărut arma în „Colonia" / „Joc final". După ce un tehnician s-a chinuit ore-n şir să creeze ceva care „să sune a tehnologie extraterestră", aşa cum au cerut producătorii în scenariu, Rabwin s-a sprijinit pur şi simplu de microfon şi a scos un sunet scrijelit, care a fost singurul ales pînă la urmă.

Aranjarea efectelor sonore va dura toată săptămîna, în timp ce ceilalţi vor începe să finiseze alte procese, cum ar fi corecţia culorii, înregistarea dialogurilor suplimentare şi adăugarea muzicii. Snow se interesează de obicei cum ar trebui să sune muzica şi termină ce are de făcut în week-end. Vocile sînt examinate în permanenţă, pentru a vedea dacă nu trebuie înregistrate din nou sau, în unele cazuri, schimbate complet. „Uneori, sesizăm că vocea unui actor din Vancouver nu sună bine", spune Rabwin. Atunci trebuie folosită altă voce. Echipa răspunzătoare de efectele digitale îşi începe de asemenea activitatea. De data aceasta ei au de lucru la cele trei secvenţe de metamorfozare, în care un om se metamorfozează în vînătorul extraterestru, iar Vindecătorul ia pe rînd înfăţişarea lui Deep Throat şi a domnului Mulder.

„Dacă vrem, putem face un costum albastru dintr-unul verde", remarcă Rabwin.

Luni, 13 mai, activitatea se reia devreme. Rabwin şi Carter hotărăsc să se întîlnească acasă la Snow, la 8:30, ca să asculte partitura. S-a anunţat o după-amiază caniculară. De aceea Carter a apărut îmbrăcat în pantaloni scurţi şi tricou, amintind de zilele lui lipsite de griji, cînd făcea surfing. Snow soarbe din cafea în timp ce îşi conduce oaspeţii în biroul din spatele casei.

Carter pare relaxat, dar în această perioadă toate posturile de televiziune din Los Angeles se agită ca să finalizeze noua grilă de programe pentru toamnă. Circulă diverse zvonuri despre operarea anumitor schimbări în program. De exemplu, se pare că Fox ar vrea să mute *Dosarele X* sîmbăta, cînd audienţa este mai ridicată. Teoretic, problema s-ar pune în felul următor: de ce să nu se transmită cea mai populară emisiune a postului în noaptea cu cea mai ridicată audienţă în rîndul telespectatorilor, mai ales că Fox beneficiază de asemenea de transmiterea meciului de fotbal din NFL de după-amiază, pe bază promoţională?

Carter a auzit şi el zvonurile, dar nu le-a dat crezare. Consideră că postul de televiziune nu va face greşeala să-şi pericliteze succesul. El, unul, susţine ca serialul să rămînă vineri seara, iar cel nou, *Millenium,* sîmbăta la ora nouă – urmînd să vadă dacă producătorul poate stîrni interesul telespectatorilor, aşa cum s-a întîmplat cu *Dosarele X.* Pentru a-şi sublinia punctul de vedere asupra mutării serialului, Carter le-a spus directorilor postului de televiziune, mai în glumă, mai în serios, că intenţionează să-şi intituleze autobiografia *Vinerile de la ora 9.*

Acum însă, producătorul preferă să se concentreze asupra problemelor imediate. Dotările muzicale din biroul lui Snow sînt

de-a dreptul impresionante. Aici compozitorul redă fiecare notă din serial la tastatura sa Synclavier. Snow (care a realizat de

asemenea partitura pentru *Millenium*) a ajuns să anticipeze atît de bine gusturile lui Carter şi să simtă ritmul serialului, încît nu prea are ce discuta la aceste întîlniri. „Mi se pare că merge din ce în ce mai uşor", recunoaşte el. „Am ajuns să-mi creez arsenalul – aşa-numitele «clişee Mark Snow»."

Deşi oamenii consideră adeseori că de fapt condiţiile sale de lucru sînt ideale – ţinînd cont de faptul că nu vrea niciodată să plece de acasă – Snow le atrage atenţia că nu e chiar aşa. „Oamenii îţi spun, «Ah, ce norocos eşti!», deşi în sinea lor, se gîndesc probabil «Ah, de-aş scăpa odată de aici»."

Snow introduce o casetă, reglînd sonorul pe o consolă Soundcraft, în timp ce muzica începe să se audă şi undele de pe cadrane oscilează în ritmul partiturii. Este scena tematică în care pistolarul trage în surdină, pentru că efectele sonore vor fi adăugate ulterior. Carter ascultă în linişte, încuviinţînd din cap din cînd în cînd, pe măsură ce muzica sporeşte în intensitate. La sfîrşitul secvenţei tematice, Carter se întoarce pur şi simplu spre Snow şi spune: „Merge".

În timpul Actului I, Carter semnalează o tăietură care nu-i place, întrebîndu-l pe Snow dacă poate modifica muzica pentru a atenua tranziţia. „Vin acum", spune Mulder în scena

în care află de criza mamei sale. Iar producătorul vrea ca muzica să răsune în mijlocul propoziţiei, nu la sfîrşit. „N-ar trebui să vină mai devreme?" îi sugerează Carter. „Nu-i mare diferenţă, dar efectul este sesizabil." Snow reglează muzica cu ajutorul Synclavierului său.

A adăugat în total patru minute de muzică din cele 44 ale episodului, caracterizate prin sunete percutante în scena în care Vindecătorul este băgat în închisoare, sau acorduri cu accente religioase în alte momente ale prezenţei Vindecătorului. Această sesiune de ascultare nu durează mai mult de-o oră şi se termină la timp pentru Snow, care trebuie să acorde un interviu unui reporter de divertisment de la CNN, care doreşte să discute cu el despre popularitatea compact discului *Dosarele X*.

După aceea Rabwin îşi petrece restul zilei definitivînd etapa de luping, în timp ce restul elementelor care alcătuiesc postproducţia – inclusiv efectele sonore şi vizuale – se execută simultan în altă parte. De exemplu, tîrziu în noaptea aceea, producătorul de efecte vizuale Mat Beck împreună cu un grup de tehnicieni vor perfecta efectele digitale din secvenţele de metamorfozare – operaţiune care va dura cinci zile, cu ajutorul programelor grafice generate de computer – primite în week-end.

Beck obişnuieşte să lucreze noaptea tîrziu, într-una din numeroasele case de postproducţie ale serialului din Los Angeles şi Vancouver. Tehnicianul lucrează în sistemul Henry, un editor de computer cu o cutie de culori. Cu ajutorul unui stylus, înşiră culorile pe paletă şi apoi le „pictează" practic direct pe monitorul supradimensionat, introducînd diverse schimbări în imagine – în cazul de faţă, transformă un bărbos slab con-

turat în vînătorul extraterestru, în cadrul secvenţei de metamorfozare. Brian Thompson, care joacă rolul vînătorului extraterestru, are „o faţă care se pretează metamorfozării", remarcă Beck, referindu-se la trăsăturile cizelate ale actorului.

Este trecut de 11:00 p.m., dar pentru Beck noaptea de-abia a început. Iniţial s-a produs o neînţelegere şi li s-a trimis un şpalt corectat, cînd ei lucraseră deja pe unul nefinisat. „Aşa se întîmplă mereu", spune Beck filozofic, răsucindu-se pe scaun. „Planul pe care ţi-l faci se duce de rîpă şi trebuie să aranjezi totul în ultima clipă."

Apoi Beck recunoaşte că procesul în sine este obositor şi de durată, ca şi cum „te-ai uita cum se usucă vopseaua". Metamorfoza, adaugă el, nu mai este o noutate acum, cînd telespectatorii sînt obişnuiţi cu imagini elaborate, create de computer la televizor, dar mai ales în filme.

Lui Beck i s-a dus vestea că face totul în ultimul minut. Asistenta lui Carter din Vancouver, Joanne Service, îl admiră pentru această calitate. Spune că Beck face ce face şi nu pierde niciodată un avion. Se pare că procedează la fel şi în problemele de serviciu. Adeseori el finalizează efectele speciale pe ultima sută de metri, ţinîndu-i pe toţi cu sufletul la gură. „Dacă s-ar transmite de vineri într-o săptămînă", spune el zîmbind, deoarece data difuzării episodului este foarte apropiată, „nici nu ne-am apuca de treabă."

În lipsa benzii de care are nevoie, Beck hotărăşte să recreeze secvenţa cu ajutorul filmărilor zilnice, care nu au fost corectate. Dă un telefon şi peste cîteva minute soseşte Scott Shields, coordonatorul efectelor vizuale, cu filmele. Metamorfozările în sine nu vor dura decît cîteva clipe, deşi s-a muncit ore-n şir la ele. Cu toate că tehnicianul

lucrează pe un monitor sofisticat, Beck urmăreşte scenele simultan pe un televizor obişnuit, „ca să se asigure că este totul în ordine", spune el, deoarece imaginile „arată întotdeauna foarte bine pe un monitor de 4.000 $."

Pînă marţi, 16 mai, echipa de postproducţie trebuie să termine totul. În după-amiaza aceea filmul este transmis de la casa de postproducţie din Burbank la birourile din Century City. „Am transmis practic imaginea şi sonorul prin telefon în camera aceea unde Gordon şi Carter sau alţi producători pot urmări episodul. Ei ne-au comunicat observaţiile lor şi noi ne-am văzut de treabă aici."

Procedeul poate părea plictisitor, dar creativitatea ocupă un loc important. Rabin lucrează într-una din casele de postproducţie din Burbank, în timp ce coordonatorul Lori Jo Nemhauser şi editorul de imagine Bob Minshall se concentrează aspra altor aspecte ale programului într-un mic spaţiu claustrofobic de la Hollywood, numit Edit Bay 5.

În acea cameră se vor retuşa toate aspectele finale ale episodului, inclusiv verificarea genericului, a legendelor (adică scenariul în care se precizează lucruri de genul „QUONOCHONTAUG, RHODE ISLAND") şi a titlurilor. Această etapă implică de asemenea schimbări şi corecţii de ultim moment, inclusiv micile finisări pe care nu le-ar băga nimeni în seamă, dar care iau mult timp, cum ar fi aşa-numita „curăţare". „Am stat ore-n şir să curăţăm episodul", spune Rabwin, care se referă la întregul proces de control al calităţii. „Marea majoritatea a serialelor nu dau atîta importanţă detaliilor", adaugă el. „În schimb, noi puricăm totul."

Legendele sînt dactilografiate pe o mică maşină, în care fiecare literă este egală cu un cadru, într-un ritm de treizeci de cadre pe secundă. Din fericire, echipa de noapte a primit de la Beck toate efectele vizuale şi optice pentru acest episod. Dar Carter a anunţat acum cîteva clipe că mai are de făcut cîteva finisaje, ceea ce va însemna că vor fi mai multe tăieturi decît de obicei.

Finisarea şi fixarea pistei sonore durează în general în jur de opt ore. Şi, deoarece au început abia seara, nimeni nu se aşteaptă să ajungă acasă mai devreme de ora două noaptea. Dar oamenii nu au motive să se plîngă, pentru că acum stau mult mai bine decît la episodul final al celui de-al doilea sezon, „Anasazi". Atunci nu au reuşit să-l transmită la studio decît la 4 p.m. ora Pacificului – cu numai două ore înainte de difuzarea episodului pe Coasta de Est.

Nemhauser se uită pe un monitor dotat cu un numărător într-un colţ, depistînd cu ochiul liber diverse amănunte pe care un telespectator neavizat nu le-ar observa. „La 2:20 aud nişte zgomote ciudate", spune ea. Apoi, cu ochii pe monitor, în timp ce banda se derulează, Nemhauser depistează imperfecţiunile şi i le comunică lui Minshall – care stă în faţa altui monitor, în partea cealaltă a camerei: „Are ceva pe frunte... ceva pe tîmplă... ceva pe ochi... ceva în colţul din dreapta jos... ceva în colţul din dreapta sus... ceva pe perete, chiar acolo."

Multe dintre aceste lucruri semnalate sînt practic imperceptibile, dar se caută cu cea mai mare atenţie urme de murdărie, praf, păr şi alte impurităţi care s-ar fi putut strecura. Procedeul se face nu numai cu ochiul liber, ci şi prin metode electronice sofisticate. De exemplu, urmele de murdărie se depistează cu ajutorul unui dispozitiv cu efecte digitale –

se desenează o mască pe ecran cu un stylus şi apoi se umple zona afectată, pentru a se ascunde urma. „Dacă repeţi acest procedeu de mai multe ori, începi să-ţi formezi ochiul", spune Minshall, dîndu-şi seama că un lucrător neprofesionist nu are cum să observe unde este mizeria, în timp ce execută corecţiile de la tastatura unui computer, marcînd şi umbrind zonele semnalate printr-un punct roz aprins.

Rabwin apare la 10:00 p.m. cu o sticlă de şampanie, ca să sărbătorească finalul ultimului episod al sezonului. După ce scoate dopul cu îndemînare, împarte pahare de carton. Apoi le explică tuturor că acest meticulos proces de curăţire este de preferat descoperirii vreunei imperfecţiuni la difuzarea episodului. „Prefer să aflu acum, decît să mă sune Chris sîmbătă dimineaţă", spune el.

Pe ecranul monitorului scrie „SESIUNE: *DOSARELE X* / X24", numărul referindu-se la cel de-al 24-lea episod. „Oho, uite un păr cît toate zilele", spune Minshall, în timp ce filmul curge mai departe. A depistat o scăpare greu de sesizat, pe care o remediază imediat. Procesul în sine se dovedeşte destul de simplu chiar şi pentru un ziarist. Trebuie practic să manevrezi stylusul ca pe un creion colorat, pentru a retuşa defectul direct pe ecran.

Se observă că scena cu încăierarea a fost ajustată serios pînă la urmă. Secvenţa de numai cîteva secunde în care X îl loveşte pe Mulder, căzut la pămînt, a dispărut. „Lui Bob Goodwin nu i-a convenit, dar ce să facem?" spune Rabwin, adăugînd că grupul de luping a introdus nişte sunete care redau respiraţii profunde direct în dialogul lui Scully, cînd îl vede pe Vindecător la uşa ei. „Face impresie", remarcă el, afirmînd că pînă şi un mic detaliu ca acesta sporeşte tensiunea.

Aceste adăugiri subtile nu se fac la întîmplare. A durat cinci ore pînă cînd s-au stabilit nivelurile sonore pentru scena tematică. Secvenţa este foarte complexă, deoarece include o mulţime de voci şi zgomote de fond. În schimb, scena de la închisoare se joacă fără un fundal sonor, sugerînd că Jeremiah Smith ar putea fi singurul deţinut din acel loc secret.

E trecut deja de miezul nopţii cînd Minshall observă o mică problemă care-l face să scoată o exclamaţie. „Ei, dacă ăsta este cel mai mare of din noaptea aceasta, înseamnă că stăm bine", spune Nemhauser.

În afară de terminarea episodului, mai trebuie îndeplinite şi alte sarcini secundare. De exemplu, trebuiesc extrase clipurile pentru emisiunea de dimineaţă a Companiei Fox din Los Angeles, *Bună ziua Los Angeles,* care va face reclamă episodului din ziua următoare. Trebuie de asemenea să se transmită caseta cu toate retuşurile şi corecţiile Companiei Fox. Şi vor pune la dispoziţie altă casetă, pînă la 7 a.m., pentru ca episodul să poată fi transmis prin satelit în Canada, unde este difuzat simultan cu cel din Statele Unite. În final, trebuiesc pregătite trei casete cu postsincronizări pentru SUA şi Canada şi încă una de rezervă, înregistrată pe Beta SP (SP înseamnă „Special Performance"– Prezentare Specială).

„Acest episod arată bine", spune Rabwin în concluzie, după ce-l parcurge, adăugînd, în adevăratul înţeles al cuvîntului: „Doar că este puţin cam murdar".

Cu toate acestea, producătorii au multe de învăţat dacă ţin cont de părerea telespectatorilor şi urmăresc episoadele la televizor. De exemplu, cînd serialul s-a transmis în altă bandă sonoră, o femeie din Texas s-a plîns că îi dispare sonorul în anumite momente, se pare din cauza unor probleme tehnice ale

filialei Companiei Fox din Dallas. Rabwin i-a telefonat femeii, care i-a trimis o casetă, să se convingă, iar el i-a dăruit un tricou pentru deranj. „Acest serial trebuie urmărit cu aceeaşi dorinţă de perfecţiune şi după ce îl turnăm", susţine Rabwin.

Finisajele se termină la 12:25 a.m. Deşi au curăţat tot ce se putea, Rabwin şi Nemhauser verifică din nou ce au făcut, pentru ultima oară, înainte să ducă banda sus pentru postsincronizare şi copiere. Minshall rămîne jos la editare, pentru orice eventualitate, în caz că vor fi necesare alte schimbări. Peste douăzeci de minute încep să lucreze la postsincronizări, urmărind încă o dată episodul atît de familiar.

Conform spuselor lui Rabwin, echipa încearcă să furnizeze episodele Companiei Fox miercuri seara sau joi dimineaţa şi reuşeşte s-o facă în 85% din cazuri. Dar uneori se ajunge pînă la primele ore ale dimineţii de vineri. În asemenea situaţii, Nemhauser sau Rabwin duc materialul direct la Fox, deşi folosesc de obicei un curier.

Rabwin recunoaşte că studioul este exasperat uneori din cauza grijii lor exagerate pentru detalii, pentru că încă o zi de luping poate însemna cîteva mii de dolari în plus şi costul este întotdeauna un aspect important. „La un film de-o oră, postsincronizarea ar dura patru săptămîni şi noi o facem în două zile", spune el.

Deoarece episoadele se transmit atît de tîrziu, Compania Fox foloseşte de obicei o versiune temporară pentru clipurile de reclamă publicitară ale serialului. De fapt, uneori Mat Beck creează efecte sonore temporare special în acest scop, accentuîndu-le sau înlocuindu-le complet cînd se transmite episodul final.

Dosarele X au un statut special, pentru că de obicei un post de televiziune pretinde producătorilor să predea episoadele cu o săptămînă înainte de difuzare, pentru alcătuirea spoturilor publicitare şi pentru departamentul de difuzare. Din fericire însă, Compania Fox transmite din Los Angeles, nu de la New York, aşa că serialul este gata întotdeauna la timp. Totuşi, ţinînd cont de faptul că aduce venituri de peste un milion de dolari, directorii Companiei Fox nu au de ce să se plîngă.

În sfîrşit, după ora 2:00 a.m., vineri dimineaţa, soseşte un curier să ia şi să ducă cele două casete la Fox Broadcasting şi la satelitul canadian. Rabwin intenţionează să urmărească serialul la televizor, ca de obicei, după care se va odihni cîteva zile, înainte să plece la Washington, D.C., ca să filmeze exterioarele sediului F.B.I., închisorile şi celelalte clădiri care-i vor fi de folos în episoadele viitoare.

Între timp, în mai puţin de şaisprezece ore, telespectatorii din partea estică şi centrală a Statelor Unite vor urmări episodul final al sezonului. Atraşi de povestea în sine, puţini dintre ei se gîndesc cu cîtă trudă a fost realizat acest episod de o oră, cîte opţiuni şi compromisuri a implicat. În orice caz, un lucru este clar: pe 17 mai 1996 – după două luni şi ceva de cînd Chris Carter şi David Duchovny au început să-şi etaleze ideile şi să cîntărească posibilităţile – „Talitha Cumi" a devenit realitate.

Epilog
PÎNĂ LA *MILLENIUM*... ŞI DINCOLO DE EL

Episodul final al serialului *Dosarele X,* difuzat pe 17 mai 1996, se bucură de mare succes. Matt Roush, criticul cinematografic al revistei *USA Today,* acordă episodului trei stele şi jumătate din patru, spunînd: „Apariţia şi dispariţia unui om ciudat cu puteri vindecătoare (Roy Thinnes din *The Invaders*) îi afundă şi mai adînc pe agenţii Mulder (David Duchovny) şi Scully (Gillian Anderson) în sinistrul păienjeniş al conspiraţiei şi dezinformării legate de existenţa extratereştrilor. Cel care a afirmat că adevărul te eliberează nu a văzut acest thriller savuros de paranoic."

„Talitha Cumi" a atins o cotă de popularitate de 11,2, dobîndind 21 de puncte în ierarhia Nielsen, şi a fost urmărit de aproape optsprezece milioane de telespectatori. A atins cea mai înaltă cotă de popularitate a serialului după „Grotesque", difuzat cu mai bine de trei luni în urmă, pe 2 februarie. Telespectatorii vor avea la ce să se gîndească la vară, întrebîndu-se ce va face Mulder cu spărgătorul de gheaţă extraterestru.

Şi fanii serialului vor avea destulă bătaie de cap, încercînd să descifreze dialogul enigmatic, presărat de referiri ciudate, cum ar fi „colonizare", „proiect" sau „scop măreţ", şi gîndindu-se cum o vor afecta aceste lucruri pe sora dispărută a lui Mulder. Dar fanii vor încerca mai ales să afle la ce anume s-a referit Cigarette-Smoking Man în timpul conversaţiei cu Mulder şi doamna Mulder, cînd a

spus că o cunoaştea înainte să se nască Fox, referindu-se la faptul că-l depăşea pe domnul Mulder „în atîtea privinţe". Pe Internet au apărut, aşa cum era de aşteptat, speculaţii despre scenarii de genul „Luke, sînt tatăl tău", similare celor din *Războiul stelelor,* dar producătorii par miraţi de intensitatea acestei reacţii.

După numai patru zile, pe 21 mai, Fox Broadcasting anunţă programul pentru sezonul 1996-97. Şi iată că zvonurile se confirmă în maniera clasică, hollywoodiană. *Dosarele X* vor fi mutate sîmbăta, iar noul serial al lui Carter, *Millenium,* îi va lua locul în spaţiul de vineri. Chiar şi coproducătorul Howard Gordon, a cărui soţie a născut de curînd al doilea copil, la fel ca David Nutter, realizatorul episodului pilot şi coproducătorul serialului *Millenium,* aflat în vacanţă în Hawaii, sînt uimiţi să citească acest anunţ în presă.

În timpul unei conferinţe de presă, înainte de prezentarea spotului publicitar pentru reclamă, John Matoian, preşedintele de atunci al lui Fox Entertainment, a afirmat că este normal să se difuzeze cel mai popular serial al postului de televiziune într-o seară cînd oamenii stau acasă, susţinînd că spectacolul „va schimba modul de viaţă al americanilor" în nopţile de sîmbătă. „*Dosarele X* sînt răspunsul după care tînjeşte publicul", spune el. „Cred că fanii loiali ai serialului l-ar urmări indiferent cînd l-am programa." Iar despre *Millenium,* afirmă că „va fi ca un cadou pentru cei care iubesc *Dosarele X*", deoarece are încredere în talentul lui Chris Carter.

Agenţiile de publicitate apreciază această schimbare, numind-o cea mai îndrăzneaţă din

întreg sezonul. Dar unii fani loiali au început să protesteze, mai ales cei de pe Coasta de Est, deoarece reluarea meciului de duminică după-amiază va face ca serialul să se difuzeze la o oră tîrzie, îngreunînd procesul de copiere a episoadelor. Matoian dirijează toate aceste probleme direct către producătorul executiv.

Carter, care a fost în vacanţă în Hawaii, se întoarce imediat după Memorial Day. Pe la jumătatea lui iunie, cînd mai sînt doar două săptămîni pînă să înceapă producţia la cele două seriale ale sale, priveşte filozofic această schimbare. „Am avut impresia că vineri seara era locul nostru, că ne dădeam practic întîlnire cu telespectatorii noştri", spune el, referindu-se la faptul că oamenii aveau grijă să înregistreze episoadele sau să fie acasă la ora cînd se difuzau. „Era o noapte potrivită pentru senzaţii tari: a doua zi copiii nu aveau şcoală şi mi se părea foarte potrivită pentru *Dosarele X.*"

Totuşi, referindu-se la Compania Fox, el adaugă: „Ştiu de ce au făcut-o. Tocmai asta este, ştiu şi nu pot să protestez. Cei care fac programele au avut motivele lor. Şi, aşa cum se întîmplă mereu în afaceri, trebuie să înghiţi şi să te străduieşti să iasă totul bine, exact cum vom face noi."

„Mă bucur că noul meu serial a fost pus în locul *Dosarelor X,*" spune el în concluzie, remarcînd cu un zîmbet că îşi rezervă totuşi dreptul să-şi intituleze autobiografia *Vinerile de la ora 9.*

Millenium, noul serial al lui Carter, îl are drept protagonist pe Lance Henriksen *(Aliens)* în rolul fostului detectiv FBI Frank Black, un om înzestrat cu un talent remarcabil cînd este vorba să reconstituie profilul unui criminal. Bîntuit de un trecut întunecat

şi îngrijorat pentru siguranţa familiei sale, Black îşi mută soţia (psiholog care activează ca lucrător social, intepretată de Megan Gallagher, din *The Larry Sanders Show* şi *Nowhere Man)* şi fiica la Seattle, unde continuă să lupte împotriva răului, în cadrul Grupului Millenium, unde funcţionează în secret (drept dovadă a pasiunii şi dăruirii sale faţă de serial, Carter a strecurat un bileţel sub uşa lui Henriksen, în timp ce actorul era la Vancouver, în care-i spunea ce interesat ar fi să lucreze cu el. Apoi scenariul a cucerit-o definitiv şi pe Gallagher).

Directorii, criticii şi specialiştii în reclamă de la Compania Fox au fost uimiţi la început atît de calitatea serialului, cît şi de tonul său sumbru, pe care Carter îl consideră absolut necesar. „Nu poţi crea un erou luminos şi interesant decît dacă îl proiectezi pe un fundal foarte sumbru", le-a spus el criticiilor americani de televiziune înainte de premieră. „Iar eu voi avea grijă să fac acest lucru în serial." Apoi Carter a adăugat că „au existat unele poveşti pe care am simţit că nu pot să le ecranizez în *Dosarele X.* Nişte poveşti care implicau teroare psihologică, cu criminali şi monştri umani adevăraţi. Acesta a fost modul meu de abordare a tematicii."

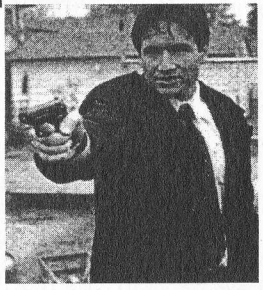

Acum, cînd are pe cap două seriale, deci aproximativ 47 de ore de televiziune pentru următoarele 11 luni, Carter nu-şi permite să se gîndească la trecut. Preocuparea lui imediată este „să dea lovitura la deschiderea sezonului". Panoul pentru episodul de deschidere al celui de-al patrulea sezon este aproape gata – stă sprijinit de perete, în birou, în timp ce Carter dă interviul său final.

Privind în perspectivă, pe cît se poate, Carter spune că păienjenişul de intrigi al serialului va continua să se extindă şi să se adîncească, dar încet. Cu alte cuvinte, nu vă aşteptaţi la răspunsuri imediate. „Este un truc, pentru că, atunci cînd extinzi mitologia, aşa cum o numesc eu, trebuie să-i creezi o bază şi apoi să construieşti pe această temelie, aşa că e necesar să oferi nişte informaţii publicului", afirmă el.

Cînd i se spune că publicul are deja la ce să se gîndească, deoarece cunoaşte personajele şi poziţia lor faţă de evenimente, Carter răspunde: „Serialul a trebuit să devină din ce în ce mai dens. Cred că îi atrage pe iubitorii episodelor mitologice, dar, în acelaşi timp, ştiu că fiecare dintre aceste episoade trebuie să conţină un elemente fierbinte de thriller, pentru a capta atenţia tuturor."

În anul următor, coproducătorul Howard Gordon va juca un rol mai intens în revizuirea tuturor aspectelor *Dosarelor X,* în timp ce tandemul Glen Morgan–James Wong, care au plecat să producă serialul *Space: Above and Beyond,* anulat acum, va reveni temporar. Dacă totul merge conform planului, Morgan şi Wong vor produce cîteva episoade din *Dosarele X* şi *Millenium* pentru Carter, înainte să treacă la producerea altor programe, conform acordului lor separat, încheiat cu Twentieth Century Fox Television.

Cei doi, care au creat personaje de genul mutantului mîncător de ficat Tooms („Strivirea") sau al celor trei Lone Gunmen („Pistolarii singuratici"), vor uşura munca lui Carter, care se luptă acum cu două seriale. „Ne bucurăm că vom lucra din nou cu ei", spune Carter, care consideră implicarea lor „o favoare personală".

Producătorul a întărit de asemenea şi frontul executiv, aducîndu-l pe directorul de programe Ken Horton de la Twentieth Century Fox în străinătate, ca să supravegheze tranzacţiile companiei sale Ten Thirteen Productions.

Fox a mai uşurat de asemenea lucrurile, prezentînd reluări din *Dosarele X* duminica. În felul acesta, producătorii au mai mult timp să finiseze *Millenium* înainte de premieră. Carter afirmă că este foarte important pentru calitatea serialului să acorzi mai multă atenţie postproducţiei. Astfel, el dă exemplu episodul „Squeeze", amintindu-şi că montajul iniţial a fost vizibil îmbunătăţit la editare, precum şi în alte etape ale postproducţiei, care este o adevărată magie. În plus, spre deosebire de unele seriale care se concentrează asupra personajelor, Carter acordă aceeaşi atenţie tuturor etapelor producţiei, considerînd că toate contribuie în egală măsură la succesul serialului. „Sînt foarte meticulos în această privinţă", declară producătorul, confirmîndu-şi reputaţia de perfecţionist.

Carter regretă plecarea unora dintre colaboratorii săi, cum ar fi operatorul de imagine John Bartley şi maestrul efectelor vizuale Mat Beck, care a primit o ofertă mult

prea tentantă ca s-o refuze. „Dar, în asemenea cazuri", spune producătorul, „nu poţi face alteva decît să le urezi succes. N-ai cum să te pui în calea oamenilor", adaugă el.

Chiar dacă este stresat de producerea simultană a celor două seriale, Carter nu lasă să se vadă nimic. Dar, ţinînd cont de faptul că s-a arătat atît de preocupat de detalii în cei trei ani de producţie a *Dosarelor X*, îl aşteaptă, bineînţeles, o grea încercare, doarece va trebui să menţină aceleaşi standarde. „Va fi interesant să-mi concentrez eforturile pe două seriale", spune el ca de obicei, pe un ton calm, ce trădează o uşoară urmă de entuziasm. „O să-mi fac singur capul calendar."

SEZONUL 3

EPISOADELE

THE BLESSING WAY
(Calea binecuvîntării)

EPISODUL: 3 X 01

PRIMA DIFUZARE:

22 septembrie 1995

SCENARIUL:

Chris Carter

EDITOR:

Stephen Mark

REGIA:

R. W. Goodwin

APARIŢII SPECIALE:

Mitch Pileggi (Directorul-adjunct Walter Skinner)
Peter Donat (Bill Mulder)
Floyd Red Crow Westerman (Albert Hosteen)
Melinda McGraw (Melissa Scully)
Sheila Larken (Margaret Scully)
Nicholas Lea (Alex Krycek)
William B. Davis (Cigarette-Smoking Man)
John Neville (Omul cu unghiile îngrijite)
Tom Braidwood (Frohike)
Jerry Hardin (Deep Throat)

Alf Humphreys (Dr. Mark Pomerantz)
Dakota House (Eric)
Michael David Simms (Agentul vîrstnic)
Rebecca Toolan (Mama lui Mulder)
Don S. Williams (Primul bătrîn)
Forbes Angus (Medic)
Mitch Davies (Omul-Camuflaj)
Benita Ha (Ghidul)
Ian Victor (Preotul)
Ernie Foort (Paznicul)
Lenno Britos (Spaniolul)

IDEEA:

În timp ce Cigarette-Smoking Man urmăreşte dosarele secrete conţinînd dovezi despre existenţa vizitatorilor extratereştri, iar Mulder este încă dispărut, Scully îşi vede propria viaţă şi carieră în pericol.

LOCUL ACŢIUNII:

New Mexico; Washington, D.C.

SINOPSIS:

Albert Hosteen – bătrînul tribului la care îl dusese Scully pe Mulder în episodul anterior („Anasazi"), pentru a descifra documentele MJ – redă un vechi proverb al populaţiei băştinaşe, spunînd că „ceva trăieşte numai atîta timp cît trăieşte ultima persoană care-şi aminteşte de el", prevenindu-i că unii ar putea căuta să schimbe istoria, eliminîndu-i pe cei care o cunosc.

Cigarette-Smoking Man şi soldaţii năvălesc deodată în casa lui Albert. „Îl vreau pe Mulder şi vreau dosarele acelea!" cere el, în timp ce soldaţii îl brutalizează pe Albert şi pe nepotul său. Scully soseşte după plecarea lor şi se duce la container, unde Mulder

fusese văzut pentru ultima oară, dar găseşte

Nicholas Lea, care interpretează rolul lui Alex Krycek, era fostul prieten al Melindei McGraw, care joacă rolul Melissei Scully. Întrebat cum a fost să-şi împuşte prietena la sfîrşitul episodului „The Blessing Way", el a spus: „Speram să-mi mai vorbească măcar cînd vom ajunge acasă".

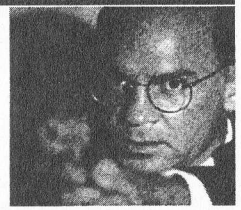

numai resturi fumegînde. Imediat după aceea, maşina sa este oprită de soldaţii care îi iau copiile dosarelor ce demonstrau că guvernul ştia despre vizitatorii extratereştri.

Întoarsă la Washington, lui Scully i se aduce la cunoştinţă că fost suspendată pe motiv de indisciplină.

Crezînd că Mulder este mort, ea îi spune lui Skinner că oamenii care l-au omorît pe Fox şi pe tatăl lui vor rămîne nepedepsiţi. Cînd Skinner îi spune că vor fi pedepsiţi, ea îi răspunde cu răceală: „Cu tot respectul, domnule, cred că vă supraevaluaţi poziţia în ierarhia F.B.I-ului". Scully se întoarce în biroul său şi descoperă că banda cu înregistrarea digitală a dosarelor secrete a dispărut.

Cigarette-Smoking Man se întîlneşte într-un club privat cu alţi oameni cu figuri sumbre, asigurîndu-i că problema dosarelor dispărute este sub control şi că mijloacele de informare se vor rezuma „doar la cîteva necrologuri disparate".

Scully îşi vizitează mama, izbucnind în lacrimi. „Am făcut o greşeală teribilă", îi spune ea. „Tata s-ar ruşina cu mine." Mai tîrziu, ea este vizitată de către Frohike, din grupul Pistolarilor Singuratici, care-i arată o ştire despre Thinker, informaticianul care a accesat pentru prima dată dosarele şi care a fost asasinat, crima avînd aspectul unei execuţii.

În acest timp, în New Mexico nişte insecte ciudate îi conduc pe băştinaşi la Mulder, care scăpase din container şi este găsit grav rănit, îngropat sub dărîmături. Iată însă că a reuşit să rămînă în viaţă în tunelele subterane. „Numai poporul poate să salveze acum viaţa omului de la F.B.I," spune Albert. „Este în mîinile lor". În vis, Mulder este vizitat de către Deep Throat, care îl îndeamnă să se întoarcă şi să-şi finalizeze munca, şi de tatăl său, care, reluînd cuvintele lui Albert, spune: „Tu eşti memoria, Fox. Ea trăieşte în tine. Dacă mori acum, adevărul va muri şi ne vor supravieţui numai minciunile". În starea sa de vis, Mulder vede o imagine a extratereştrilor din container, ucişi cu o canistră de cianură.

Întorcîndu-se la sediul FBI pentru a-i povesti lui Skinner despre moartea lui Thinker, Scully este cercetată cu un detector de metal, care înregistrează un mic implant sub piele, la baza gîtului. Scos apoi de un doctor, dispozitivul arată ca un microcip de computer.

După trei zile, Mulder îşi revine. „Am simţit cum renaşte ca un răsărit de soare", spune Albert. Scully îi spune surorii sale Melissa despre cip, iar aceasta o îndeamnă să încerce să recurgă la hipnoză, pentru a-şi reaminti despre perioada răpirii sale de către extratereştri. Hipnoterapia nu are nici un efect, iar cînd Scully se întoarce acasă, îl vede pe Skinner ieşind pe furiş din apartamentul ei şi îndepărtîndu-se în grabă. În visele sale, Scully simte că Mulder este încă în viaţă.

Forbes Angus a jucat rolul complicelui ştiinţific al lui X în „Soft Light", iar în acest serial este doctorul care scoate un implant din gîtul lui Scully.

Cînd se trezeşte, are de unde porni în investigaţiile ei.

La înmormîntarea tatălui lui Mulder, Scully întîlneşte un distins

domn în vîrstă, văzut mai devreme împreună cu Cigarette-Smoking Man. Omul cu unghiile îngrijite o previne că este în pericol de a fi ucisă, probabil de cineva pe care-l cunoaşte. Omul adaugă că amicii săi, un „consorţiu reprezentînd interesele tuturor", „acţionează impulsiv." Cînd este întrebat cu ce se ocupă, răspunde ironic: „Noi prezicem viitorul şi cea mai bună cale pentru a-l prezice este să-l inventezi".

La întoarcerea de la înmormîntare, mama lui Mulder îl găseşte pe acesta aşteptînd-o. Acasă, Scully primeşte un telefon de la Melissa, dar, datorită avertismentului primit de la Omul cu unghiile îngrijite, telefonează şi ea la Melissa şi devine prudentă atunci cînd constată că nu poate da de ea. Hotărîndu-se să plece la sora sa, în loc s-o aştepte în apartament, Scully îl întîlneşte pe Skinner, care o duce în apartamentul lui Mulder, pentru a sta de vorbă. Fiindcă nu are încredere în el, imediat cum intră, Scully scoate arma şi i-o vîră sub nas. Între timp, Melissa ajunge în apartamentul lui Scully şi – din greşeală – este împuşcată de agentul Krycek şi de un agent operativ care lucrează pentru Cigarette-Smoking Man.

„Am venit aici să-ţi dau ceva", îi spune Skinner lui Scully, care-l priveşte sceptic. „Am dat peste banda cu înregistrările digitale". În acel moment se aud paşi la uşă, iar Skinner profită de neatenţia lui Scully pentru a-şi scoate pistolul.

Va urma...

CULISELE POVEŞTII: În ciuda deosebitei popularităţi de care s-a bucurat episodul, pentru David Duchovny „The Blessing Way" rămîne o dezamăgire, fiindcă se aştepta ca trilogia să joace un rol mai important în privinţa personajului pe care-l

„The Blessing Way" introduce de asemenea un personaj nou, Omul cu unghiile îngrijite, bătrînul distins căruia îi dă socoteală Cigarette-Smoking Man. Este figura centrală a organizaţiei tenebroase, cabala care trage sforile în spatele conspiraţiei guvernamentale. Aici îi vedem pentru prima oară, într-o încăpere plină de fum dintr-un club luxos din New York.

interpretează. „Am simţit că în acest episod aş fi putut face mai mult ca actor, dar, aşa cum a scris Chris scenariul, a devenit mai mult un fel de călătorie simbolică decît una reală. A fost ca şi cum alţi oameni ar fi făcut călătoria în locul lui Mulder", spune Duchovny.

„Ca telespectator, îmi plac psihologia şi modul de gîndire al episodului. Dar ca actor, am avut senzaţia că a fost o ocazie ratată. Dacă ar trebui să refac vreun episod, l-aş alege pe acesta", spune el, numindu-l „cea mai mare ocazie ratată din întreg serialul. Construieşti un personaj timp de doi ani şi apoi spui povestea prin gura altora. Dacă aş putea să interpretez din nou acest episod, aş face-o mai personal."

Chris Carter nu este de acord. Faptul că a fost „centrul absent" al episodului, aşa cum s-a descris Duchovny, era – după părerea producătorului – exact rolul care i se potrivea, după evenimentele agitate din „Anasazi", episodul care marchează finalul sezonului doi. „Uneori este mai interesant să laşi celelalte personaje să spună ce trebuie spus." Din acest motiv, „The Blessing Way" – ca episod mijlociu al trilogiei – a trebuit să-şi mute centrul atenţiei de la Mulder la Scully, pentru a pregăti ceea ce se va petrece în „Paper Clip", susţine Carter.

Producătorul de efecte vizuale Mat Beck consideră consistenta secvenţă în care Mulder are halucinaţii drept cea mai dificilă din tot anul. „Toate elementele acelea plutitoare au fost cumplite", spune el, remarcînd

că s-a confruntat cu „patru minute de efecte vizuale" şi o mulţime de lucruri în mişcare. „Concizia este mama efectelor vizuale", spune Beck, parafrazînd un vechi proverb.

Pentru a crea cadrul natural din New Mexico, locul unde se petrece acţiunea episodului, o carieră de piatră din Vancouver a fost vopsită în roşu cu 6.500 litri de vopsea. „A fost o ocazie incredibilă să găsim locul acela", spune Louisa Gradnitzer, cea care răspunde de decor. Chiar şi vremea a ţinut cu echipa de filmare, pentru că soarele a apărut la timp, dînd într-adevăr impresia că te afli în sud-vestul arid al Statelor Unite, nu în luxuriantul Vancouver. După pictarea carierei, s-au introdus efectele speciale filmate de cea de-a doua echipă chiar în New Mexico, pentru a completa iluzia.

Mai mult decît atît, scenele au fost filmate într-un oraş minier abandonat, inundat cu ani în urmă, unde pămîntul era stîncos şi arid. În timp ce se afla acolo, echipa de producţie a remarcat vechea mină, folosită în cele din urmă în „Paper Clip", ca loc de depozitare a miilor de dosare găsite de protagonişti. A fost adus un artizan Navajo să facă picturile – el a terminat patru în două zile – şi un vraci autentic, în calitate de consilier tehnic, pentru că nişte indieni americani semnalaseră cîteva erori culturale în „Anasazi". Chris Carter însuşi a participat la o noapte de cîntece Navajo, pentru a culege datele necesare pregătirii episodului, pe care l-a numit aşa după un psalm.

Producătorii consideră de asemenea că au dat lovitura distribuindu-l pe John Neville (ale cărui realizări includ rolul principal din *Adventures of Baron Münchausen),* ca ultimul din şirul de personaje ale serialului cu nume unice: Omul cu unghiile îngrijite.

„The Blessing Way" abundă în ironii şi referinţe la momentele anterioare ale serialului – cum ar fi faptul că agentul Krycek, interpretat de Nicholas Lea, o împuşcă pe Melissa Scully, interpretată de prietena sa de atunci, Melissa McGraw (cu care lucrase mai înainte în *Commish)*. Lea îşi aminteşte că atenţia deosebită pe care o acordase prietenei sale îi făcea pe membrii echipei să-şi dea coate, cînd se interesa, în pauze, dacă femeia pe care tocmai o împuşcase se simţea bine sau avea nevoie de o pernă. De asemenea, Mulder vorbeşte în somn despre faptul că vrea seminţe de floarea-soarelui, după ce se discutase deja în episodul din al doilea sezon, „Aubrey", despre faptul că a moştenit gustul pentru ele de la tatăl său.

Într-un cadru de la sfîrşitul episodului, citim: „In memoriam. Larry Wells. 1946–1995". Wells a fost unul dintre realizatorii costumelor pentru acest serial.

PAPER CLIP
(Agrafa pentru hîrtii)

EPISODUL: 3 X 02

PRIMA DIFUZARE:

29 septembrie 1995

SCENARIUL:

Chris Carter

EDITOR:

Heather MacDougall

REGIA:

Rob Bowman

APARIŢII SPECIALE:

Mitch Pileggi (Directorul-adjunct Skinner)
Walter Gotell (Victor Klemper)
Melinda McGraw (Melissa Scully)
Sheila Larken (Doamna Scully)
Nicholas Lea (Agentul Krycek)
William B. Davis (Cigarette-Smoking Man)
John Neville (Omul cu unghiile îngrijite)
Tom Braidwood (Frohike)
Dean Haglund (Langly)
Bruce Hardwood (Byers)
Floyd Red Crow Westerman (Albert Hosteen)
Rebecca Toolan (Doamna Mulder)

IDEEA:

În timp ce Mulder şi Scully caută dovezi ale unor teste făcute de criminalii de război naziști asupra unor extratereştri, Skinner încearcă să negocieze cu Cigarette-Smoking Man pentru viețile lor.

LOCUL ACŢIUNII:

Washington, D.C., Virginia de Vest

SINOPSIS:

Albert Hosteen vorbeşte despre naşterea unui bizon alb – „o puternică vestire" în tradiția băştinaşilor americani, spune el, asta însemnînd că „urmează schimbări mari".

Scully şi Skinner rămîn surprinşi, cu armele îndreptate unul către celălalt. Figura care se zăreşte în uşă se dovedeşte a fi Mulder, care intră cu arma scoasă. Acum se amenință reciproc, iar Skinner îşi pune cu grijă arma jos. Cînd Skinner declară că are dosarele, Mulder îi spune: „Prietenul tău, Cigarette-Smoking Man, mi-a ucis tatăl pentru această bandă". Skinner insistă că banda este „singura pîrghie de care dispun pentru a-i aduce pe aceşti oameni în faţa justiției".

Mama lui Scully se duce la spital, unde o găseşte pe Melissa în comă provocată. În alt loc, Mulder şi Scully aduc o fotografie a tatălui său, făcută prin 1970, în care Pistolarii Singuratici îl identifică alături de el pe Victor Klemper – unul dintre cei cîțiva naziști lăsați să scape în Statele Unite după cel de-al doilea război mondial, ca urmare a unui pact secret, numit Operațiunea Paper Clip. Acest program, adaugă ei, s-a crezut că a fost abandonat prin anii '50. În acest moment al discuției intră Frohike, care o anunță pe Scully despre starea surorii sale.

În acest episod aflăm noi date de naştere a lui Mulder (13.10. 1961) şi sora sa Samantha (21.11.1965), după cum reiese din dosarul găsit de Mulder în mînă. Se sugerează de asemenea că Fox Mulder era cel care trebuia să fie răpit, nu sora lui. De-acum încolo se va şti că Fox Mulder are acum aceeaşi dată de naştere cu creatorul său, Chris Carter, iar Samantha Mulder este născută în aceeaşi zi cu soția lui Chris Carter.

Omul cu unghiile îngrijite şi prietenii săi îl pun pe jar pe Cigarette-Smoking Man, spunînd că omul lui a comis „o greşeală oribilă", împuşcînd o altă femeie, şi-i cer să le arate banda care lipseşte. El îi asigură că o vor avea a doua zi.

Mulder şi Scully îl vizitează pe Klemper, care le sugerează să meargă la o companie minieră din Virginia de Vest. Apoi îi telefonează Omul cu unghiile îngrijite, pentru a-l informa despre vizită. „Mulder trăieşte", anunță Omul cu unghiile îngrijite. Ştiind că spitalul este supravegheat şi că Scully se află în pericol, Mulder îi transmite un mesaj prin Albert mamei lui Scully şi se roagă pentru Melissa.

Skinner se întîlneşte cu Cigarette-Smoking Man şi-i spune că a localizat banda, adăugînd cu subînțeles că aceasta ar putea cădea în mîinile cui nu trebuie. „Vrei să faci un tîrg? Asta urmăreşti? Eu nu mă tîrguiesc", mîrîie Cigarette-Smoking Man. Skinner spune că ar fi vrut să afle mai degrabă despre „anumite posibilități".

La exploatarea minieră, Mulder şi Scully găsesc ascunse un mare număr de dulapuri cu fişe medicale, inclusiv cea a lui Scully şi a surorii dispărute a lui Mulder, Samantha, al cărei nume, observă Mulder, este trecut peste al său. Luminile se sting brusc şi mici figuri, care par ale unor extratereştri, trec în fugă pe lîngă Scully. Mulder se repede afară, unde vede o navă masivă trecînd pe deasupra locului. Scully observă ceva ce ar putea fi o siluetă a unui extraterestru, dar acesta dispare într-un fulger de lumină.

Acest episod oferă mai multe lămuriri despre divorţul soţilor Mulder. Bill Mulder locuia la West Tisburg (Martha's Vineyard), iar doamna Mulder în Connecticut.

În acel moment sosesc mai mulţi oameni înarmaţi, care trag în Mulder, obligîndu-l să se refugieze în interiorul minei. „Afară este o mică armată", spune el, înainte ca amîndoi să fugă pe o uşă secretă. Întîlnindu-i la o cafea, Skinner le spune că intenţionează să predea banda în schimbul siguranţei lor şi pentru a fi reprimiţi în FBI Mulder spune însă că au nevoie de bandă pentru a demonstra adevărul şi pentru a afla de ce a fost ucis tatăl său, de ce a dispărut sora sa şi de ce a fost răpită Scully. „Valorează aceste răspunsuri cît vieţile voastre?" întreabă Skinner.

„Este evident că merită, dacă vor să ne ucidă pentru ele", răspunde Mulder.

Scully spune că au pierdut controlul situaţiei şi că adevărul nu serveşte la nimic dacă ei sînt morţi, iar ea, în ceea ce o priveşte, doreşte să-şi revadă sora. Mulder lasă lucrurile la latitudinea ei, iar Scully îi spune lui Skinner să facă tîrgul. Dacă nu vor onora învoiala, îi asigură Skinner, „voi arăta dovezile şi voi depune mărturie, sau vor trebui să mă omoare şi pe mine."

Skinner se opreşte la spital ca s-o vadă pe mama lui Scully şi, urmărind pe scări un bărbat misterios, este atras într-o ambuscadă, unde Krycek îl bate şi-i ia banda. Cînd Krycek este lăsat singur în maşină de complicii săi, îşi dă seama că ei intenţionează să-l elimine şi sare afară cu numai cîteva clipe înainte ca vehiculul să explodeze.

Deoarece le-a fost imposibil să găsească un pui de bizon alb pentru acest episod, au fost obligaţi să fotografieze unul puţin colorat şi să-l albească după aceea prin procedee optice.

Clădirea companiei miniere abandonate, prezentată în acest episod, se află în realitate lîngă cariera unde a fost filmat episodul final al celui de-al doilea sezon, „Anasazi".

Scully şi Mulder se întorc să-l vadă pe Klemper, dar sînt întîmpinaţi de Omul cu unghiile îngrijite, care le spune că acesta a murit. După prăbuşirea lui Roswell în 1947, cercetătorii nazişti au fost aduşi în Statele Unite pentru a experimenta crearea unui hibrid umano-extraterestru. Informaţiile genetice au fost adunate prin vaccinarea a milioane de oameni, iar tatăl lui Mulder – care ameninţase că va dezvălui acest proiect – a fost redus la tăcere prin răpirea Samanthei. „De ce îmi spui toate astea?" întreabă Mulder, cu toate că Scully îl avertizase să nu aibă încredere în acest om, iar el îi răspunde: „Asta voiai să afli, nu-i aşa?"

Krycek îl sună pe Cigarette-Smoking Man la club, îi aduce la cunoştinţă că trăieşte şi-l avertizează că deţine caseta, în caz că ar mai atenta cineva la viaţa sa. De asemenea, Cigarette-Smoking Man le spune asociaţilor săi că nu va face nici un tîrg cu Skinner.

Mulder se duce s-o vadă pe mama sa şi o întreabă dacă tatăl lui i-a oferit posibilitatea să aleagă între cei doi copii ai ei. „Nu, nu am putut să aleg", recunoaşte ea plîngînd. „A fost decizia tatălui tău şi l-am urît pentru asta. Chiar şi acum, cînd este în mormînt, tot îl mai urăsc."

Cigarette-Smoking Man se întîlneşte cu Skinner şi-i spune că înregistrarea s-a pierdut şi că viaţa lui este în pericol. „De data asta n-ai decît să mă pupi în fund", îi răspunde Skinner, spunîndu-i că Albert a memorat conţinutul casetei şi apoi l-a reprodus altor douăzeci de oameni, fapt care face parte din tradiţia orală a tribului său. „Deci, în cazul în care nu omori toţi membrii tribului Navajo din patru sate", îi explică Skinner, „această informaţie poate fi aflată dînd un simplu telefon." În timp ce Cigarette-Smoking Man îl priveşte mut de uimire, Skinner adaugă:

„Bun venit în minunata lume a tehnologiei de vîrf".

Melissa Scully moare, iar Dana o jeleşte. Mulder îi spune că amîndoi au pierdut extrem de mult, dar că el încă mai crede că adevărul este undeva acolo – şi că poate fi găsit investigînd Dosarele X. „Am auzit adevărul", spune Scully furioasă. „Acum vreau să aflu răspunsurile."

CULISELE POVEŞTII: Mitch Pileggi consideră că acesta este unul dintre cele mai bune episode ale serialului, savurînd în mod deosebit momentul în care Skinner îi spune lui Cigarette-Smoking Man „n-ai decît să mă pupi în fund". „Va fi întotdeauna replica mea preferată", spune el. Scena a fost de asemenea aplaudată de fani cînd a fost prezentată la convenţiile *Dosarelor X*.

Coordonatorul Tony Morelli, „băiatul cel rău, în stare de orice" al serialului, a fost unul dintre cei doi oameni care l-au ajutat pe Krycek să-l atace pe Skinner pe scară. Lui Pileggi îi place să scoată în evidenţă faptul că a fost nevoie de trei oameni ca să-l doboare. În ceea ce-l priveşte, Nicholas Lea i-a spus în glumă că o să-şi ia revanşa cîndva, în afara micului ecran.

Ceea ce şeful departamentului de efecte speciale, David Gauthier, a numit „mama tuturor navelor-mamă" era de fapt o grindă lată de şase metri, împodobită cu 5000 de becuri, pe care echipa de la efecte speciale a reuşit s-o ridice la nouă metri în aer, cu ajutorul unei macarale masive, creînd imaginea unei lumini care ţîşneşte de afară. Deoarece grinda s-a înclinat puţin, nava spaţială zărită pentru cîteva clipe de Mulder dinspre munte a fost generată în întregime de computer, alt exemplu în care efectele vizuale şi speciale merg mînă în mînă.

„Extratereştrii" care au trecut pe lîngă Scully în adăpostul din munţi au fost interpretaţi de copii de opt-nouă ani, care s-au

plictisit repede de costumele lor gen Halloween şi au început să se plîngă. „Sînt atît de entuziasmaţi la început", spune Carter, care a folosit de asemenea copii costumaţi în „Duane Barry", pe care l-a regizat personal. „Îi costumezi şi după o jumătate de oră îi auzi: Pot să mă duc acasă?"

Alt exemplu al preocupării serialului pentru detaliu a fost oferit de departamentul de decoruri, care a confecţionat două rafturi cu fişe medicale, folosind mostre ADN reale, împrumutate de la un laborator. Amestecînd oamenii de ştiinţă nazişti cu moştenirea tată-fiu, Duchovny leagă elementele mitologice ale acestor trei episoade de altă trilogie, *Star Wars,* preum şi de *Raiders of the Lost Ark*. Există de asemenea un strop din *Sophie's Choice* în răpirea Samanthei de către extratereştri, în locul fratelui ei.

CARE ESTE CRIMINALUL DE RĂZBOI NAZIST CARE LE DĂ ÎN „PAPER CLIP" O SUGESTIE LUI MULDER ŞI SCULLY PENTRU A GĂSI DOSARELE ASCUNSE ÎN MÎNĂ?

Pistolarii Singuratici îi spun lui Mulder că Victor Klemper a făcut revoltătoare „experienţe medicale" pe prizonierii de război şi evrei din lagărele de concentrare. Se pare că guvernul SUA l-a salvat de procesul de la Nürnberg pentru a se folosi de cunoştinţele lui. Langly spune că nazistul cunoştea perfect limitele organismului uman şi i-a ajutat pe americani să cîştige cursa spaţială. Klemper apare într-o fotografie colectivă, făcută la mină, în care este şi tatăl lui Mulder.

În timpul filmărilor, Duchovny s-a abţinut cu greu să nu izbucnească în rîs cînd Tom Braidwood s-a repezit să-l îmbrăţişeze, costumat în Frohike, care crezuse că Mulder murise. La repetiţii, Duchovny i-a spus lui Braidwood că ar trebui să reacţioneze aşa cum a făcut Spock cînd a descoperit că Kirk trăieşte într-un episod din serialul original *Star Trek,* „Amok Time".

„Paper Clip" are două rînduri în memoria lui Mario Mark Kennedy, 1966-1995, un mare fan al serialului, care a organizat discuţii despre acesta pe Internet. Kennedy a murit într-un accident de maşină.

D.P.O.

EPISODUL: 3 X 03

PRIMA DIFUZARE:

6 octombrie 1995

SCENARIUL:

Howard Gordon

EDITOR:

Jim Gross

REGIA:

Kim Manners

APARIŢII SPECIALE:

Giovanni Ribisi (Darin Peter Oswald)
Jack Black (Bart „Zero" Liquori)
Ernie Lively (Şeriful Teller)
Karen Witter (Sharon Kiveat)
Steve Makaj (Frank Kiveat)
Peter Anderson (Stan Buxton)
Kate Robbins (Mama lui Darin)
Mar Andersons (Jack Hammond)
Brent Chapman (Agentul de circulaţie)
Jason Anthony Griffith (Primul sanitar)
Bonnie Hay (Asistenta medicală de noapte)

IDEEA:

Mulder şi Scully investighează o serie de decese care se concentrează în jurul unui adolescent capabil să controleze fulgerele.

LOCUL ACŢIUNII:

Connerville, Oklahoma

SINOPSIS:

În timp ce un tînăr solid se distrează cu un joc video în sala de jocuri, apare un adolescent pipernicit, Darin Oswald, care-i spune că este jocul lui. Băiatul solid îl doboară la pămînt pe Darin, iar în momentul acela se sting luminile, „Ah, n-ar fi trebuit să faci asta", îi spune Zero, prietenul lui Darin. Nepăsător, tipul solid se îndreaptă spre maşină, dar nu mai ajunge. Cade, zvîrcolindu-se în spasme, în timp ce Darin îl priveşte din uşă.

Mulder şi Scully sosesc la scena crimei, băiatul fiind a cincea victimă a unei aparente lovituri de trăsnet din zonă. „Se pare că i s-a prăjit inima", remarcă Mulder. Şeriful Teller priveşte cu ostilitate prezenţa agenţilor, sugerînd că trăsnetul a fost motivul. Mulder însă nu este sigur, ţinînd cont de faptul că, dintre cele şaizeci de decese anuale cauzate de trăsnete, patru s-au produs în această zonă. În afară de acest fapt, Mulder observă că toate victimele sînt tinere, amplificînd caracterul bizar al acestei coincidenţe. „După tot ce am văzut pînă acum", spune Scully,

„Observatorul Astronomic Astadourian" poartă numele lui Mary Astadourian, secretara executivă a lui Chris Carter. Iar prenumele lui Oswald, „Darin", este cel al editorului Darin Morgan.

referindu-se la episodele anterioare, „sper că nu te gîndeşti la vreo conspiraţie guvernamentală sau la OZN-uri."

În sala de jocuri, Mulder şi Scully îl întîlnesc pe Zero, care le arată jocul cu care se distra ultima victimă. Cele mai bune rezultate le are „D.P.O." – aceleaşi iniţiale cu cele ale singurului supravieţuitor al celor cinci lovituri de trăsnet, Darin Oswald.

La garajul unde lucrează, Darin o întîlneşte pe soţia şefului său, doamna Sharon Kiveat, care se simte stînjenită în preajma lui. Soţul ei, Frank, spune că FBI-ul va veni să discute cu Darin şi, în timp ce are loc interogatoriul, telefonul celular al lui Mulder începe să fumege. „S-a înfierbîntat deodată", spune el. „Ca să vezi", răspunde Darin nonşalant şi pleacă de lîngă ei.

Alarmat de prezenţa FBI-ului, Zero se duce să-l vadă pe Darin, care nu-i împărtăşeşte îngrijorarea. Dimpotrivă, cheamă trăsnetele să prăjească nişte vaci. „Am chef de un grătar", bombăne el, în timp ce este lovit de trăsnete, spre încîntarea lui.

După ce găseşte vacile moarte, Teller le spune pe neaşteptate lui Mulder şi Scully că „misiunea voastră aici a luat sfîrşit", dar Mulder găseşte o urmă de pantof topită pe pămînt. „Este prima oară cînd văd o lovitură de trăsnet care să lase o urmă de pantof", spune Mulder. Urma respectivă are antigel pe talpă, ceea ce-i face să se gîndească la Darin, pentru că lucrează la un garaj.

Darin se amuză schimbînd luminile semaforului – pînă la urmă provoacă o ciocnire între maşinile care trec – în timp ce agenţii FBI „se duc să vadă dacă urma se potriveşte", după cum se exprimă Mulder, constatînd că Darin poartă acelaşi număr la pantof cu urma

Almanahul din dulapul lui Darin Oswald conţine fotografiile regizorului *Dosarelor X*, Kim Manners, şi ale responsabilului cu decorurile, Ken Hawryliw, pe aceeaşi pagină cu Sharon Kiveat

lăsată pe pămînt. În camera lui Darin ei găsesc de asemenea o fotografie a lui Sharon Kiveat, ascunsă într-o revistă porno.

La locul accidentului, Darin îl aduce pe Frank în situaţia să facă stop cardiac şi, cînd echipamentul medical nu funcţionează, băiatul masează pieptul lui Frank cu mîinile lui şi inima începe să bată din nou. „În loc să chemaţi ambulanţa, mai bine chemaţi-mă pe mine", spune Darin zîmbind.

Mulder încearcă să-i pună cîteva întrebări lui Sharon Kiveat la spital, unde a fost dus soţul ei, dar femeia refuză să-i răspundă. Între timp, o privire aruncată electrocardiogramei lui Darin dezvăluie un dezechilibru electrolitic care ar explica puterile sale deosebite. „El este trăsnetul", spune Mulder. „Trebuie să-l prindem înainte să lovească din nou."

După ce-l interoghează pe Darin, în lipsa unor dovezi concludente, îi dau drumul şi se duc la Sharon Kiveat, care recunoaşte că Darin este îndrăgostit de ea. Începuse să primească telefoane ciudate şi Darin îi spusese că era dotat cu „puteri periculoase". Agenţii sînt surprinşi să afle că Teller l-a eliberat pe Darin. Darin, care crede că Zero l-a trădat, se duce la sala de jocuri şi-l trăsneşte. Agenţii se întorc la spital ca să-i protejeze pe soţii Kiveat şi în momentul acela se întrerupe curentul electric. „Este aici", spune Mulder.

Darin o înfruntă pe Scully, care a scos arma, dar Sharon Kiveat preferă să plece cu el cînd îi cere s-o facă. Teller încearcă să-l oprească şi Sharon Kiveat fuge cînd Darin îl ucide pe şerif. Mulder o trage de mînă pe femeie ca s-o ascundă, în timp ce Darin este lovit din nou de fulgere şi îşi pierde cunoştinţa.

După ce Darin este internat într-o clinică psihiatrică, analizele lui sînt normale acum şi

directorul-adjunct „nu ştie cum să-l aducă în faţa instanţei". Darin se zgîieşte la televizor şi schimbă canalele fără să folosească telecomanda, pînă cînd episodul se încheie.

CULISELE POVEŞTII: Regizorul Kim Manners s-a confruntat cu o mare tragedie personală în a treia zi de filmări la acest episod, cînd cel mai bun prieten al lui şi fiul acestuia au murit înecaţi în Mexic. „Am fost năuc", recunoaşte Manners. „ Nici nu ştiu cum am filmat. Eram prezent doar cu trupul, mintea îmi era în altă parte." S-a pus problema înlocuirii cu un alt regizor, dar Manners a insistat să ducă treburile la bun sfîrşit.

Scriitorul Howard Gordon este de părere că episodul a fost dezavantajat prin faptul că a urmat trilogiei de natură epică „Anasazi" – „Blessing Way" – „Paper Clip". „După ce ai fost confruntat cu moartea surorii lui Scully, a tatălui lui Mulder, cu atîtea probleme serioase, iar peste o săptămînă te trezeşti într-o sală de jocuri din Oklahoma, te simţi dezamăgit într-un fel", spune el.

CARE ERA JOCUL PREFERAT AL LUI OSWALD ÎN „D.P.O"?

Darin Peter Oswald este atît de enervat fiindcă i s-a luat jocul „Luptătorii virtuali II" cînd s-a dus la baie, încît îl ucide cu un trăsnet pe băiatul care livrează pizza la domiciliu.

Episodul în sine s-a inspirat dintr-o singură carte de vizită prinsă pe panoul lui Carter, intitulată „Băiatul cu trăsnete". „Chris a avut această idee cu băiatul care poate controla trăsnetele, nimic mai mult", remarcă Gordon, care spune că momentul cheie a venit cînd au luat această idee drept o metaforă pentru tulburările adolescenţei, răspunzînd la întrebarea constantă a lui Carter: „De ce spunem această poveste?"

Coordonatorul efectelor speciale David Gauthier a confecţionat o „maşinărie de trăsnete" îngropată în pămînt, pentru secvenţa în care este lovit Darin. Actorul a stat pe un mic postament sub care era maşinăria. S-au folosit oglinzi, scîntei şi fum pentru amplificarea efectului.

Personajul Teller a fost denumit după unul din actorii cuplului comic Penn şi Teller, binecunoscuţi sceptici care se îndoiesc de toate aspectele paranormalului. Iniţial, ei au discutat cu Carter ca să facă un episod din *Dosarele X*, dar el nu le-a găsit ceva potrivit şi a dat în schimb acest nume scepticului şerif. În privinţa distribuţiei, faptul că s-a pus fotografia lui Sharon Kiveat într-o revistă erotică este într-un fel o aluzie fină, pentru că actriţa care a jucat rolul ei, Karen Witter, a pozat o dată în *Playboy*.

Vechea fermă care trece drept casa lui Darin este proprietatea unui bătrîn de 94 ani pe nume Vin, care i-a lăsat pe producători să se folosească gratis de vacile lui. Cînd managerul Todd Pittson l-a asigurat că va fi plătit pentru vaci, Vin – care nu era interesat să scoată foloase de pe urma lor – a ridicat din umeri şi i-a răspuns: „Oricum sînt aici". Construită la începutul secolului, casa a apărut de asemenea în filme ca *Jumanji* şi *Jennifer 8.*

CLYDE BRUCKMAN'S FINAL REPOSE

(Odihna finală a lui Clyde Bruckman)

EPISODUL: 3 X 04

PRIMA DIFUZARE:

13 octombrie 1995

SCENARIUL:

Darin Morgan

EDITOR:

Stephen Mark

REGIA:

David Nutter

APARIŢII SPECIALE:

Peter Boyle (Clyde Bruckman)
Stu Charno (Marioneta)
Frank Cassini (Detectivul Cline)
Dwight McFee (Detectivul Havez)
Alex Diakun (Prezicătorul în cărţi)
Karin Konoval (Madame Zelma)
Ken Roberts (Funcţionarul)
Jaap Broeker (Uimitorul Yappi)

David McKay (Tînărul soţ)
Greg Anderson (Fotograful)

IDEEA:

Mulder şi Scully se folosesc de ajutorul unui om care poate vedea cînd mor semenii lui, în timp ce caută un criminal în serie care are o predilecţie pentru prezicătorii de noroc.

LOCUL ACŢIUNII:

St. Paul, Minnesota

SINOPSIS:

Un bătrîn, Clyde Bruckman, se află într-un magazin de băuturi. Cînd iese, trece pe lîngă un tînăr cu mutră de prost, care se duce la o prezicătoare. „De ce o să fac lucrurile pe care urmează să le fac?" întreabă omul înainte ca tînărul s-o atace cu brutalitate, după care adaugă: „Eşti prezicătoare. Ar fi trebuit să prevezi ce-o să ţi se întîmple".

Femeia este găsită cu ochii scoşi şi burta spintecată, fiind ultima victimă dintr-un şir de crime care include persoane din aceeaşi branşă cu ea. Poliţia a solicitat ajutor, dar nu s-a aşteptat să apară Mulder şi Scully. Au apelat în schimb la un mediu cunoscut din spectacolele TV, Uimitorul Yappi, care se învîrteşte de jur împrejur, ca să „citească" atmosfera, după care se opreşte brusc. „Cineva mă blochează", spune el, spre uimirea lui Scully şi Mulder, iar apoi îi cere lui Mulder să plece, pentru că posedă energie negativă. „Nu pot să te iau nicăieri", spune Scully, plină de sarcasm.

Bruckman este un agent de asigurări care îndeamnă doi soţi tineri să cumpere o poliţă

substanţială de asigurare pe viaţă, pentru că întrevede sfîrşitul tragic al soţului. Cei doi sînt uluiţi şi înspăimîntaţi de revelaţia lui Bruckman. „Ar trebui să-ţi îmbunătăţeşti tehnica, domnule", îi spune soţul. Mai tîrziu, cînd Bruckman găseşte cadavrul prezicătoarei, le furnizează detalii lui Mulder şi Scully, pe care nu avea de unde să le cunoască. Deşi este sceptic în privinţa Uimitorului Yappi, Mulder bănuieşte că Bruckman este înzestrat cu capacitatea de „a vedea detaliile acestei crime". Îl duc la locul faptei, unde Bruckman intră într-un fel de transă şi le spune că vor găsi un alt cadavru a doua zi, fapt care se confirmă exact.

Bruckman nu vrea să se implice, spunînd că ucigaşul va continua să ucidă, cu sau fără ajutorul lui. „Dacă viitorul este scris", întreabă Mulder, „atunci de ce ne-am mai bate capul să facem ceva?"

„Văd că te-ai prins în sfîrşit", îi răspunde Bruckman pe un ton sec.

În timp ce testează abilităţile lui Bruckman, Mulder îşi dă seama că poate spune cum au murit oamenii, dar nu cunoaşte practic aproape nimic despre cazul în sine. Îi duce într-adevăr în pădure, unde găsesc un alt cadavru. Iar apoi le povesteşte că a devenit obsedat de modul cum mor oamenii în anii '50, cînd cîntăreţul Big Bopper a murit după ce

Adevăratul Clyde Bruckman era autor de scenarii pentru Buster Keaton şi Harold Lloyd, în epoca filmului mut, şi a murit punîndu-şi capăt vieţii. Dawight McFee este la a patra sa apariţie în *Dosarele X*, în rolul detectivului Havez; numele personajului lui este inspirat de un alt autor de scenarii pentru filmul mut, Jean C. Havez. Detectivul Cline (Frank Cassini) poartă numele lui Eddie Cline, care a regizat cîteva dintre comediile lui Buster Keaton. Omul de sub roţile maşinii lui Scully este Claude Dukenfield, acesta fiind numele real al lui W.C. Fields (William Claude Dukenfield). Şi, în sfîrşit, numele hotelului lui Bruckman, „Le Damfino", aminteşte de numele unui vapor din filmul lui Buster Keaton *The Boat*.

a dat cu banul şi şi-a cîştigat un loc într-un avion – împreună cu Buddy Holly şi Ritchie Valens – care s-a prăbuşit. Pe drum, Mulder şi Bruckman au avut un schimb memorabil de replici.

Bruckman: „Ştii, sînt feluri mult mai urîte de a muri, dar nu mi se pare nimic mai nedemn decît asfixierea autoerotică."

Mulder: „Ce vrei să insinuezi?"

Bruckman: „Uită ce ţi-am spus. Oricum, nu-i treaba mea."

Bruckman spune că criminalul va mai ucide oameni înainte să fie prins. El prevede chiar moartea lui Mulder. Agentul îl va urmări pe ucigaşul care se va strecura în spatele lui şi-i va tăia gîtul. Pe urmă Bruckman primeşte un bilet de la criminal în care-i spune că o să-l ucidă, dar înainte vrea să-i pună cîteva întrebări. „Indiferent ce aţi face, o să mor înainte să-l prindeţi pe tipul ăsta", le spune Bruckman agenţilor.

Scully îl păzeşte pe Bruckman în hotelul unde l-au dus pentru a-l proteja, timp în care criminalul vizitează o altă prezicătoare. Deşi îl ascultă fără să-i dea crezare, Bruckman îi spune lui Scully că îi vede în pat, împreună, „într-un moment special, pe care n-o să-l uite nici unul dintre voi." Grăbindu-se să investigheze noua crimă, Mulder şi Scully trec pe lîngă liftierul hotelului, care este de fapt ucigaşul. Cînd aduce mîncare comandată prin room-service în camera lui Bruckman, ating amîndoi acelasi obiect şi se

ÎN CE DESERT CALCĂ MULDER ÎN SECVENŢA DIN EPISODUL „CLYDE'S BRUCKMAN FINAL REPOSE"?

Plăcintă cu cremă de banane. Clyde Bruckman prevede întîlnirea dintre Mulder şi Marionetă în timpul unei lupte în bucătărie. În viziunea lui, Marioneta îl atacă de îndată ce Mulder calcă în plăcintă. Deşi Mulder îi solicită mai multe detalii, Bruckman nu se poate concentra decît asupra aromei plăcintei.

recunosc reciproc, după care discută calm. Liftierul îi spune că nu înţelege de ce a comis asemenea crime oribile. „Pentru că eşti un maniac", îi răspunde Bruckman. Surprins de criminal cînd iese din baie, agentul lăsat să-l păzească pe Bruckman este ucis.

Scully îşi dă seama brusc că l-a văzut pe liftier la locul celeilalte crime şi trage concluzia că el este ucigaşul. Mulder îl urmăreşte la fel ca în viziunea lui Bruckman, dar, cînd se strecoară în spatele lui, Mulder se întoarce şi parează lovitura de cuţit. Apoi Mulder alunecă şi Scully soseşte exact la timp şi-l împuşcă pe criminal. „Ei", spune liftierul sincer surprins, „nu aşa ar fi trebuit să se întîmple."

La întoarcere, îl găsesc pe Bruckman în comă, după ce înghiţise o cutie cu somnifere. Scully stă pe patul lui, profund impresionată, aşa cum a întrezărit-o el în viziunea lui. Bruckman i-a lăsat un bileţel în care o întreabă dacă ar vrea să ia căţeluşul vecinei lui, bătrîna care a murit cu o noapte în urmă. În seara aceea, acasă, Scully meditează la evenimentele din timpul zilei, în timp ce mîngîie căţeluşul, şi la un moment dat vede la televizor o reclamă care îndeamnă telespectatorii să-l sune în direct pe Uimitorul Yappi. Scully ridică receptorul, se opreşte şi apoi închide televizorul.

CULISELE POVEŞTII: David Duchovny este încîntat de acest episod al celui de-al treilea sezon. „L-am îndrăgit pe Clyde Bruckman", spune el.

Cînd joacă pocher cu Scully, Clyde Bruckman ţine mîna mortului – aşi şi optari, la fel ca Wild Bill Hickok cînd a fost ucis în Deadwood, Dakota de Sud. Dar Wild Bill avea perechi, pe cînd Clyde are full.

Partea cu Uimitorul Yappi a fost scrisă special pentru dublura lui Duchovny, actorul de origine olandeză Jaap Broeker, care a mai jucat un rol în alt episod, la fel de bizar, după scenariul lui Darin Morgan, *„Din spaţiu,* de Jose Chung". „Morgan m-a văzut pe platoul de filmare şi mi-a spus: «Te-ar deranja dacă aş scrie un rol pentru tine?»" „Am crezut că glumeşte", îşi aminteşte Broeker, povestind că, după cîtea zile, Chris Carter l-a salutat spunîndu-i „Bună, Yappi", după ce a văzut scenariul.

Broeker şi-a întrerupt o săptămînă activităţile cotidiene ca să pregătească rolul. „A fost grozav", spune el. „Le sînt recunoscător lui Darin, David şi Gillian." Anderson a avut într-adevăr o problemă cu apariţia lui Broeker, pentru că îi venea să rîdă cînd îl vedea cum ridică din sprîncenele sale stufoase.

„Clyde Bruckman" a ţinut cu zece minute mai mult la primul montaj şi a trebuit tăiat serios, renunţîndu-se inclusiv la scenele dintre Peter Boyle şi Gilian Anderson. „S-au pierdut atîtea poante, este mare păcat", spune supraveghetoarea de scenariu Helga Ungurait. Morgan a avut aceleaşi probleme cu primul lui scenariu, „Humbug", şi s-a străduit să nu mai repete greşeala. „După «Humbug», am sesizat întotdeauna cînd am lungit-o prea mult," remarcă el. „«Clyde Bruckman» a fost un dezastru pentru că a durat la fel de mult ca «Humbug»."

Morgan adaugă că acest episod a fost inspirat de starea proastă de spirit în care se afla în momentul acela. „Mă bîntuiau gînduri sinucigaşe, aşa că, în cele din urmă, am pus personajul principal să se sinucidă în finalul episodului," spune el pe un ton sec. Gluma despre „asfixierea autoerotică" vine din poantele anterioare despre interesul lui

Mulder faţă de erotică şi dintr-o carte citită de Morgan despre criminalistică, în care se discută despre asfixierea autoerotică, interpretată adeseori în mod greşti drept sinucidere. În timp ce priveşte fotografiile, Morgan spune în concluzie: „Nu există pic de demnitate. Este doar un mod groaznic de a muri".

Boyle nu era familiarizat cu *Dosarele X* şi nu şi-a dat seama ce greu va fi rolul, fiind atras de episod după citirea scenariului. Drept urmare, regizorul David Nutter şi-a petrecut două-trei ore în week-end cu Boyle, discutînd despre serial şi personajul pe care-l va interpreta. Nutter îl caracterizează drept „cel mai plăcut episod pe care l-am regizat vreodată", adăugînd că recordul pentru depăşirea timpului aparţine altui episod regizat de el, „Beyond the Sea" (Dincolo de mare), care a fost mai lung cu şase minute.

Chris Carter s-a opus să distribuie vedete în serial, în ciuda interesului unor actori, care sînt fani ai serialului. Producătorul insistă spunînd că serialul „este pe atît de înspăimîntător pe cît este de credibil" şi consideră că nişte actori foarte cunoscuţi i-ar face pe telespectatori să nu se mai concentreze asupra acţiunii episodului în sine. Boyle este un actor consacrat, recunoaşte Carter, dar este atît de talentat în interpretarea personajului, încît nu deranjează dinamica episodului.

Producătorul de efecte vizuale Mat Beck şi maestrul în machiaj Toby Lindala au construit un procedeu complicat pentru scena visului în care Bruckman se descompune. Scheletul a fost făcut din ţeavă de cupru, aşa că, pe măsură ce căldura consuma pielea falsă, gelatina s-a topit pe coaste. S-au folosit opt scene pentru a se crea efectul dorit, trecîndu-se de la actorul machiat la un

manechin confecţionat de Lindala şi în final la un schelet generat în întregime de computer, asamblat printr-o serie de filmări metamorfozante.

„Bineînţeles, unele au mers, unele nu," spune Beck apropo de planul iniţial al respectivului proces, adăugînd că şi acest episod „a fost predat pe ultima sută de metri", sunetul de acea secvenţă înregistrîndu-se într-un timp record.

Stu Charno, care apare în acest episod în rolul Marionetei/criminalului, este căsătorit cu Sara Charno, care a scris cîteva scenarii pentru serial.

CINE ERA CÎNTĂREŢUL PREFERAT AL LUI CLYDE BRUCKMAN?

Big Bopper. Moartea starului său preferat din adolescenţă l-a făcut pe Bruckman să se gîndească la seria unică de coincidenţe care au dus la moartea lui Bopper într-un accident de avion, împreună cu Buddy Holly. Bruckman crede că acest eveniment l-a făcut să poată vedea cu ochii minţii moartea cuiva.

THE LIST
(Lista)

EPISODUL: 3 X 05

PRIMA DIFUZARE:

20 octombrie 1995

SCENARIUL ŞI REGIA:

Chris Carter

EDITOR:

Heather MacDougall

APARIŢII SPECIALE:

Bokeem Woodbine (Sammon Roque)
Badja Djola (Napoleon „Neech" Manley)
John Toles-Bey (John Speranza)
Ken Foree (Parmelly)
April Grace (Danielle Manley)
J.T. Walsh (Brodeur, directorul închisorii)
Greg Rogers (Daniel Charez)
Mitchell Kosterman (Fornier)
Paul Raskin (Jim Ulrich)
Denny Arnold (Paznicul principal)
Craig Brunanski (Al doilea paznic)
Joseph Patrick Finn (Capelanul)

IDEEA:

Un deţinut condamnat la moarte promite să revină din morţi şi să-i ucidă pe cei cinci oameni care l-au înşelat.

LOCUL ACŢIUNII:

Leon County, Florida

SINOPSIS:

Prizonierul Neech Manley urmează să fie executat şi soţia sa, Danielle, jură că nu va mai iubi niciodată un alt bărbat. „Acum trebuie să plec," spune Neech pe un ton sec, cînd vin să-l ia. Apoi, după ce este legat de scaunul electric, spune: „O să mă întorc să mă răzbun pentru toate răutăţile şi nedreptăţile pe care le-am suferit," anunţînd că vor muri cinci oameni. În timp ce continuă să bată cîmpii, gardianul ordonă: „Prăjiţi-l" şi scaunul electric este conectat la curent.

Mulder şi Scully sosesc la închisoarea unde un gardian a fost găsit mort în celula lui Neech. Se zvoneşte printre deţinuţi că Neech s-ar fi reîncarnat şi moartea gardianului „este inexplicabilă", din cîte remarcă Mulder. Cînd examinează cadavrul gardianului, Scully descoperă că faţa a intrat deja în descompunere. Este plină de viermi care devorează carnea. Alt deţinut, Speranza, le spune că Neech s-a întors. „Tipul era plin de energie," afirmă el.

În celula lui Neech, două muşte se tîrăsc pe perna pătată. În timp ce merge singură pe culoar, Scully este apucată de cot de un om din umbră. „Ştiu pe cine o să ucidă," spune el. „Există o listă. O are unul dintre deţinuţi.

Un tip pe nume Roque." Scully pleacă şocată, dar mai tîrziu un deţinut deschide o cutie cu vopsea şi găseşte înăuntru capul unuia din gardieni, colcăind de viermi.

Medicul legist îi spune lui Scully că plămînii primei victime erau plini de larvele muştei verzi şi că tipul a murit sufocat sau înecat.

CARE DIN PRODUCĂTORII *DOSARELOR X* A APĂRUT ÎNTR-UN MEDALION ÎN „THE LIST"?

Numele lui Joseph Patrick Finn a apărut de două ori în distribuţia acestui episod: o dată la început, ca producător, şi o dată la sfîrşit, în rolul preotului închisorii.

Mulder îl ia la întrebări pe Roque, care cere să fie transferat într-o altă închisoare, în schimbul celor trei nume rămase pe lista lui Neech. Directorul închisorii, care refuză să accepte învoiala, intră în biroul său şi găseşte trupul decapitat al unui gardian pe scaunul lui.

După ce examinează jurnalul lui Manley, Mulder observă că deţinutul era obsedat de reîncarnare, dar Scully este sceptică. Întrebat dacă Neech s-a întors, văduva sa, Danielle, spune: „Cred că numai Neech ar putea s-o facă, dacă este într-adevăr posibil". La închisoare, un gardian îl duce pe Roque la duşuri, unde îl aşteaptă directorul, care vrea să afle cine mai este pe listă. „Tu eşti numărul cinci", îi răspunde Roque sfidător, după ce directorul îl loveşte. „Cum te simţi să fii în pielea condamnaţilor la moarte, domnule director?" Mai tîrziu, Roque este găsit mort la duşuri, în timp ce gardianul care a prevenit-o pe Scully, Parmelly, este văzut sărutînd-o pe Danielle.

Mulder nu crede că Roque a fost pe lista lui Neech şi cere să afle cine l-a ucis, iar directorul îi spune pînă la urmă. Gardianul este găsit mort la el acasă, cu faţa şi gîtul descompuse, plin de viermi, la fel ca celelalte victime.

Speranza, celălalt deţinut, spune că l-a văzut pe Neech după ce a fost executat şi că Roque nu figura pe lista lui. Agenţii îi fac o vizită fostului avocat al lui Manley, Danny Charez, în timp ce directorul închisorii îi spune lui Speranza că o să i se rejudece cazul, dacă „se potoleşte". Charez este singur pe canapea şi, cînd îşi ridică privirile, cineva îi astupă faţa cu o pernă. Mai tîrziu, Parmelly vine acasă la Danielle. Femeia este furioasă că o compromite, ştiind că FBI-ul o supraveghează. „Femeile se simt singure şi uneori nu pot aştepta pînă li se reîncarnează soţul," spune Scully, care crede că Parmelly este vinovat de crimele comise. Cînd află de moartea lui Charez, Scully se întreabă dacă el era cea de-a cincea victimă, deşi Mulder şi directorul închisorii nu sînt de această părere.

Danielle se trezeşte şi-l vede pe Neech lîngă patul ei. Apoi ia o armă şi se duce după Parmelly. „S-a reîncarnat în tine," spune ea şi-l împuşcă înainte ca agenţii să apuce să intre. La fel cum s-a întîmplat şi cu Roque, directorul închisorii îl încolţeşte la duşuri. „Pe lista lui Neech a mai rămas un singur om," spune deţinutul, în timp ce directorul îl bate.

Crezînd că au rezolvat cazul, agenţii sînt gata să plece, dar Mulder opreşte maşina, spunînd că este lipsit de sens să dai toată vina pe Parmelly. „S-a terminat", spune Scully, deşi nici ea nu este prea convinsă. „Hai să mergem acasă." Pînă la urmă pleacă şi trec pe lîngă maşina directorului închisorii, care alungă o muscă. Cînd se uită în oglinda retrovizoare, îl văd pe Neech, care-l apucă de gît, şi maşina se loveşte de un copac.

Directorul este mort; o muscă a poposit deja pe gura lui.

CULISELE POVEŞTII: Carter recunoaşte că a depăşit bugetul („am spart puşculiţa",

după cum spune cu propriile lui cuvinte) cu construcţia închisorii, dar îşi justifică cheltuielile, remarcînd că ea a fost folosită şi în episoadele ulterioare (inclusiv „Teso dos Bichos" şi „Talitha Cumi") şi că a închiriat-o de asemenea altor case de film din Vancouver, fiind unică în oraş. „A fost o investiţie bună. Şi-a scos banii şi încă ceva pe deasupra," spune el. „Aveam des nevoie de o închisoare în acest serial."

Echipa lui Tob Maier, coordonatorul construcţiei, a avut zece zile la dispoziţie ca s-o construiască. A fost una dintre cele mai importante sarcini ale anului. În plus, fiecare parte se poate demonta şi reasambla, deşi construcţia este înaltă aproape cît două etaje şi susţine greutatea unui om la ultimul nivel.

Acest episod reprezintă de asemenea o noutate în privinţa designului serialului, folosind nuanţe de verde şi sunete subacvatice, pentru a sugera atmosfera de submarin pe care Carter o atribuie închisorii. „«Lista» a fost o încercare de a face ceva diferit", spune operatorul John Bartley, care consideră episodul unic în ceea ce priveşte aspectul său, în comparaţie cu celelalte decoruri din *Dosarele X*.

Pe de altă parte însă, toţi, inclusiv protagoniştii, speră să nu mai vadă şi să nu mai miroasă niciodată viermi. „Pînă acum, aceşti viermi au fost cel mai insuportabil lucru cu care am avut de-a face," spune Anderson, referindu-se la varietatea de animale şi

insecte prezente în serial. „Nici nu vă imaginaţi ce dezgustătoare sînt."

Dar nu toţi s-au arătat atît de dezgustaţi. Toby Lindala, maestru în machiaje şi coordonator de efecte speciale, nu a avut timp să facă o copie a trupului primei victime găsite pe masa de autopsie plină de viermi. În consecinţă, actorul Denny Arnold a fost machiat în aşa fel încît să arate ca un cadavru, iar apoi a trebuit să stea nemişcat, în timp ce viermi adevăraţi mişunau pe corpul lui. Lindala îşi aminteşte că actorul a suportat această încercare scîrboasă cu umor, zbierînd în timp ce stătea întins pe masă: „Dacă-mi intră vreunul din ticăloşii ăştia în gură, îi înghit!" Uneori s-au folosit boabe de orez în loc de viermi, dar ei s-au pus totuşi pe manechine create să reprezinte cadavrele. Deşi nu abundă în cascadorii în aceeaşi măsură ca alte episoade ale serialului, şeful cascadorilor, Tony Morelli, spune că accidentul de maşină – cînd directorul se izbeşte de un copac – a fost cea mai dură secvenţă pe care a avut-o de executat în cel de-al treilea sezon. „M-am prins bine şi am aşteptat impactul," spune fostul campion de box.

Scenariştii observă că „Lista" se deosebeşte de celelalte episoade pentru că nu se rezolvă practic nimic. Mulder şi Scully greşesc, deşi Carter nu crede că Parmelly este autorul crimelor. Dar, în ceea ce-l priveşte pe Carter, se pare că episodul cu numărul cinci îi poartă noroc, fiindcă a fost nominalizat pentru Premiul Guild la regie pentru „Lista", după nominalizarea Emmy pentru scenariul celui de-al cincilea episod al sezonului, „Duane Barry", pe care l-a scris şi regizat de asemenea.

Numele fanilor, colegilor de liceu şi foştilor colaboratori sînt folosite adeseori în serial şi „Lista" nu face excepţie. Aici călăul

(Perry Simon) are aceeaşi poreclă cu un director de la NBC pe care producătorul l-a cunoscut pe vremea cînd lucra pentru acest post de televiziune.

ACTORUL MITCHELL HOSTERMAN ÎŞI AMINTEŞTE DE UN OSPAŢ DE POMINĂ, OFERIT DE CARTER CÎND A REGIZAT „LISTA":

„Pauza de masă era la şase seara. Eram pe terenul unui ospiciu părăsit, înconjurat de pajişti şi copaci stufoşi. Pe iarbă se ridicase un cort alb, imaculat, în stil arab.

Oamenii se înşirau pînă la intrarea în cort, unde îi întîmpinau patru oameni în costume din epoca Rrevoluţiei Franceze. S-au servit prepeliţă rumenită şi biban, precum şi un fel de piure de cartofi într-un fel de cuib de pasăre. În cort erau două mese mari cu salată şi pîine.

În mijlocul mesei cu pîine trona un cap.

De fapt, era un tip care-şi scosese capul printr-o gaură decupată în masă. Vorbea cu un accent pronunţat şi adresa fel de fel de epitete comice oamenilor care luau pîine, strigînd uneori: «Lasă-i să mănînce prăjitură!»"

Tipul era Mitchell Hosterman (în rolul gardianului Fornier), cel care în film şi-a pierdut pînă la urmă capul.

2SHY

EPISODUL: 3 X 06

PRIMA DIFUZARE:

3 noiembrie 1995

SCENARIUL:

Jeffrey Vlaming

EDITOR:

Jim Gross

REGIA:

David Nutter

APARIŢII SPECIALE:

Timothy Carhart (Virgil Incanto)
Catherine Paolone (Ellen Kaminsky)
James Handy (Detectivul Alan Cross)
Kerry Sandomirsky (Joanne Steffen)
Aloka McLean (Jesse Landis)
Suzy Joachim (Jennifer Workman)
Glynis Davies (Monica Landis)
Randi Lynne (Lauren Mackalvey)
William MacDonald (Agentul Dan Kazanjian)
Brad Wattum (Poliţistul)

IDEEA:

Mulder şi Scully dau de urma unui ucigaş care are o predilecţie pentru femei singure, supraponderale, legătura fiind realizată prin Internet.

LOCUL ACŢIUNII:

Cleveland, Ohio

SINOPSIS:

O femeie, Lauren, stă într-o maşină cu un bărbat pe care îl vede pentru prima oară, după ce au corespondat trei luni prin Internet. Cînd se sărută, femeia se dă înapoi gîfîind, cu gura plină de spumă. A doua zi, poliţia găseşte maşina cu trupul ei desfigurat înăuntru.

Mulder şi Scully sînt chemaţi de detectivul Cross. Mulder precizează că au mai dispărut patru femei în Mississippi şi că singura găsită era descompusă în mod asemănător. Şi pentru că toate aveau în comun faptul că răspundeau la anunţurile publicitare pentru oamenii singuri, vrea să afle dacă şi Lauren era „un suflet singuratic".

Între timp, undeva, ucigaşul Virgil Incanto discută prin Internet cu o altă femeie, Ellen. Deşi se teme să-l întîlnească, criminalul o atîţă, răspunzîndu-i prin intermediul poştei electronice: „Nu te poţi ascunde la nesfîrşit în spatele computerului tău". Dialogul este întrerupt de Monica, proprietăreasa lui Virgil, care-i spune că ştie că este scriitor şi-l întreabă dacă poate să se uite la compoziţiile ei. Virgil acceptă şi apoi îi trînteşte brusc uşa în nas.

Pregătindu-se pentru autopsia lui Lauren, Scully constată că trupul a fost lichefiat

aproape în întregime şi n-a mai rămas decît scheletul. Între timp, o prietenă de-a lui Lauren îi spune lui Mulder că aceasta a cunoscut un bărbat, „2Shy", la secţiunea „mare şi frumos" a unui serviciu Internet. „Se pricepea foarte bine la vorbe," remarcă ea, recunoscînd că a citit scrisorile.

Mulder presupune că ucigaşul a trecut de la rubricile personale din ziare la Internet şi şi-a deschis un cont cu o carte de credit de la una din victimele sale anterioare. Agenţii transmit un avertisment prin E-mail, încercînd să împiedice o nouă crimă. Rezultatele de laborator dezvăluie o enzimă digestivă, cum ar fi sucul gastric, pe trupul lui Lauren, şi o absenţă de ţesut adipos. În afară de acest fapt, trupul cîntăreşte 61 de kg, în loc de 85,6, aşa cum ştia Mulder de la prietena lui Lauren.

Herry Sandomirsky (Joanne) a jucat rolul lui Tracy, fata retardată din „Roland". Glynis Davies apare pentru a treia oară în serial în rolul ghinionistei proprietărese a lui Virgil Incanto.

La restaurant, văzînd că Ellen nu vine la întîlnire, Virgil pleacă exasperat şi agaţă o prostituată mai durdulie. Cînd refuză să-l sărute, Virgil încearcă s-o forţeze, iar femeia îl zgîrie pe mînă. Altă prostituată îl surprinde în timp ce se înfruptă din ea, punîndu-l pe fugă.

Scrisorile adresate de Virgil lui Lauren includ versuri din poeziile Renaşterii italiene, ceea ce-l face pe Mulder să tragă concluzia că ucigaşul are studii superioare. Mostra de piele găsită sub unghiile prostituatei demonstrează de asemenea o lipsă de uleiuri şi acizi graşi, sugerîndu-i lui Mulder că ucigaşul nu este un psihopat, ci un tip cu o carenţă organică, pe care trebuie s-o suplinească. Scully consideră că ar fi o exagerare să creadă că au de-a face cu „un fel de vampir care suge grăsime", dar Mulder îi sugerează că s-ar

putea să fie vorba de o fiinţă umană diferită din punct de vedere genetic. Deşi Scully recunoaşte că scorpionii digeră mîncarea într-o primă fază vărsînd peste prada lor, ea spune că „nu cunosc prea mulţi scorpioni care să corespondeze prin Internet".

Cross întocmeşte o listă cu 38 de posibili suspecţi aleşi din cercurile academice şi apoi începe să-i verifice. Detectivul apare acasă la Virgil şi se studiază reciproc cînd, deodată, observă că suspectul are mîna bandajată.

Ellen îşi cere scuze prin E-mail lui Virgil, sugerîndu-i să stabilească o nouă întîlnire. Cei doi cinează împreună şi Virgil o convinge s-o conducă la el acasă. O invită să intre, dar, în timp ce vorbesc în maşină, Virgil vede lumină în apartamentul lui şi o expediază repede. Proprietăreasa lui, Monica, a intrat în cameră, văzînd că manuscrisul pe care l-a adus nu încape pe sub uşă. Spre oroarea ei, femeia găseşte trupul descompus al lui Cross în cadă şi încremeneşte cînd Virgil apare în spatele ei.

Jesse, fiica de 12 ani a Monicăi, care este oarbă, se duce în apartamentul lui Virgil ca s-o caute şi cheamă poliţia după ce simte parfumul mamei sale înăuntru. FBI-ul a aflat acum numele lui Virgil, dar nu deţine nici un fel de informaţii despre el. Mulder sugerează să se cerceteze fişierele computerului său, pe care un agent specializat trebuie să le reconstituie pentru a dezvălui numele partenerelor lui de dialog. „Acestea sînt toate victimele lui," spune Mulder, numind înşiruirea din faţa lui „o adevărată listă de cumpărături".

FBI le atenţionează pe cele de pe listă şi reuşeşte să le găsească pe toate, în afară de două, dintre care una este Ellen. Virgil s-a dus s-o vadă şi femeia îi dă drumul în apartament, încercînd să tragă de timp cînd citeşte anunţul FBI-ului – pînă cînd Virgil zăreşte portretul lui robot pe computer, reflectat în

oglindă. Mulder şi Scully dau buzna în apartamentul lui Ellen şi o găsesc aproape sufocată pe podea. Mulder se ia după un tip care aleargă pe stradă, dar care se dovedeşte a fi un golan. Virgil se află în apartament şi o surprinde pe Scully, care se luptă cu el, dar o doboară pînă la urmă, încercînd să-l respingă, şi, la un moment dat, răsună o împuşcătură. Rănită, dar clocotind de furie, Ellen ţine în mînă pistolul fumegînd.

Peste o săptămînă, îl vedem pe Virgil în celula lui. Pare slăbit, cu carnea fleşcăită. Mulder spune că lipsesc 47 de femei din 5 state şi-l întreabă dacă el este vinovatul. „Sînt toate ale mele," răspunde criminalul nepăsător.

„Cînd te uiţi la mine, vezi un monstru", îi spune Virgil lui Scully după plecarea lui Mulder, „dar nu am făcut altceva decît să-mi astîmpăr foamea."

„Eşti mai rău decît un monstru," răspunde Scully. „Nu te-ai hrănit doar cu trupurile, ci şi cu minţile lor." Înainte ca Scully să iasă, Virgil murmură ceva în italieneşte, iar apoi îi traduce în engleză: „Morţii nu mai sînt singuri".

Numele lui Virgil Incanto evocă poeţii Renaşterii italiene pe care-i traduce: în *Infernul* lui Dante Alighieri (1265-1321) ghidul poetului prin cele şapte cercuri ale iadului este poetul roman Virgilius. Terţetele (o rimă inventată de Dante) sînt împărţite în secţiuni lungi, numite cînturi. Unul dintre titlurile sugerate de Mulder detectivului Cross este „La vita nuova" (Noua viaţă), una din cărţile preferate ale lui Dante.

Alt titlu citat de Mulder este cartea lui Baldassare Castiglione (1478-1529), *Il Cortegiano*, o operă despre comportamentul la curte, scrisă de unul din cei mai vestiţi amabasadori ai Renaşterii. În această carte, doi curteni discută printre altele despre cea mai bună tehnică de a face ochi dulci unei femei.

CULISELE POVEŞTII: Dublura lui David Duchovny, Steve Kiziak, a fost „descoperită" în maniera tradiţională holly-

woodiană, în timpul pregătirii tehnice a episodului. Managerul răspunzător de locul acţiunii, Louisa Gradnitzer, l-a remarcat pe Kiziak – ucenic electrician, care se mutase de curînd la Vancouver – în timp ce ieşea dintr-o cafenea Starbucks. Semăna pînă şi la mers cu protagonistul *Dosarelor X*. În momentul acela, regizorul David Nutter a trecut la acţiune, începînd să strige de la fereastra autobuzului: „Hei, tu, acela, opreşte-te! Vrem să-ţi vorbim!", povesteşte Rick Fearon, adjunctul lui Gradnitzer.

„Tipul a crezut probabil că vrem să-l răpim sau să-i vindem megafoane de maşină," spune Nutter.

Unii membri ai echipei de filmare au poreclit „2Shy" episodul „linge-mă şi ucide-mă". Scenariştii s-au întrebat dacă aluzia la inimile singuratice ale Internetului nu o să-i facă să-şi piardă o parte din telespectatorii loiali, dar s-au bazat pe talentul lui Chris Carter de a se concentra asupra poveştii, fără să se lase distras de asemenea consideraţii. „Aceste dialoguri prin Internet abundă în oameni care pretind a fi ceea ce nu sînt", observă Carter. Episodul examinează acest fenomen, spune el, referindu-se nu la fanii *Dosarelor X,* ci la cei care s-ar putea „să caute iubirea unde nu trebuie", vorba cîntecului.

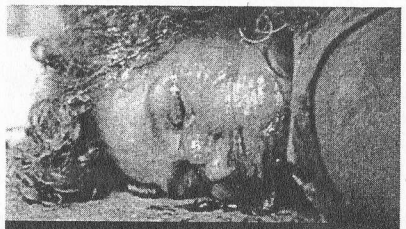

CE COMPONENTĂ VITALĂ LIPSEŞTE DIN CORPUL LUI LAUREN MACKALVEY ÎN „2SHY"?

Agentul Scully află cu surprindere din raportul de laborator că trupul lui Mackalvey este lipsit aproape în întregime de ţesut adipos.

Nutter remarcă de asemenea performanţa deosebită a lui Timothy Carhart în rolul ucigaşului. „Am avut norocul să am un personaj în aceste episoade de sine stătătoare, care pot deveni ceva deosebit,"

spune regizorul. Dintre cele cincisprezece episoade regizate de el fac parte „Beyond the Sea" (Dincolo de mare) cu Brad Dourfi, „Irresistible" (Irezistibil), despre un fetişist al morţii interpretat de Nick Chinlund, şi „Ice" (Gheaţa).

În ciuda tonalităţii sale dure, episodul a cauzat un alt incident comic, în afara camerei video, cînd dublurile lui Mulder şi Scully au intrat din greşeală în alt apartament. În scena respectivă trebuia ca cei doi să traverseze o curte şi să intre pe o uşă, dar, pentru că toate camerele arătau la fel, au nimerit de mai multe ori la vecini, în timp ce bieţii oameni aveau oaspeţi la cină. „Nu au spus nimic," povesteşte rîzînd Gradnitzer, care le-a trimis o carte de vizită cu scuzele de rigoare şi flori.

Deşi pare ciudat, lui Anderson i s-a părut „nostimă" încăierarea ei din baie cu ucigaşul. Cînd este posibil, actriţei îi place să joace în scene brutale, fiind incapabilă s-o facă în timpul sarcinii şi imediat după aceea, „cînd nu-mi recăpătasem încă silueta". Deşi a avut puţine ocazii să se ia la trîntă cu maniaci ucigaşi în cel de-al treilea sezon, „îmi place cînd se iveşte ocazia".

O parte din substanţa secretată de ucigaş a fost pregătită de David Gauthier dintr-un material numit Ultraslime, folosit în filme ca *Ghostbusters.* Dar cantitatea principală a fost furnizată de un produs veterinar numit J-Lube, care a fost amestecat cu produse alimentare, fiind „comestibil în sine", spune Gauthier. El însuşi l-a gustat, cînd l-a întins pe faţa asistentului Andrew Sculthorp, care l-a caracterizat drept „cel mai dezgustător lucru pe care a trebuit să-l fac vreodată".

THE WALK
(Plimbarea)

EPISODUL: 3 X 07

PRIMA DIFUZARE:

10 noiembrie 1995

SCENARIUL:

John Shiban

EDITOR:

Stephen Mark

REGIA:

Rob Bowman

APARIŢII SPECIALE:

Thomas Kopache (Gen. Thomas Callahan)
Willie Garosn (Quinton „Roach" Freely)
Don Thompson (Lt.-col. Victor Stans)
Nancy Sorel (Cpt. Janet Draper)
Ian Tracey (Sg. Leonard „Rappo" Trimble)
Paula Shaw (Asistenta salonului)
Deryl Hayes (Medicul militar)
Rob Lee (Infirmul)

Andrea Barclay (Doamna Callahan)
Beatrice Zeilinger (Asistenta voinică)

IDEEA:

O încercare de sinucidere şi o serie de crime la un spital militar îi pun în legătură pe Mulder şi Scully cu un infirm fără mîini şi picioare, veteran de război, care este înzestrat, se pare, cu capacitatea de a se proiecta astral.

LOCUL ACŢIUNII:

Ft. Evanston, Maryland

SINOPSIS:

În timp ce discută cu un medic despre cele trei încercări de sinucidere ale sale, locotenent-colonelul Stans spune: „Nu mă lasă să mor". Rămas singur, Stans se îndreaptă spre camera de hidroterapie, forţează uşa şi sare în apa opărită. Dar este salvat, deşi are arsuri oribile.

Mulder şi Scully îl interoghează pe Stans, care le mărturiseşte că simte prezenţa unui soldat ciudat, care i-a ucis familia şi-l torturează. Interogatoriul este întrerupt de căpitanul Janet Draper, aghiotantul generalului Callahan, care le cere să suspende investigaţia. Pe hol, infirmii se întîlnesc pentru şedinţa de terapie în grup. Unul din ei, Rappo, rănit în Războiul din Golf, se înfurie, spunînd că nu sînt normali şi terapeutul nu are de unde să ştie ce simt ei. Ordonanţa, Roach, îl duce pe Rappo înapoi în camera lui, spunînd calm că tipul se teme de FBI.

Deryl Hayes, care joacă rolul doctorului psihiatru al armatei, a fost agent CIA în „Shadows" (Umbrele).

Mulder şi Scully se întîlnesc cu generalul Callahan, care se arată ostil faţă de ei. Scully crede că vrea să-şi protejeze oamenii – inclusiv pe un alt soldat, despre care crede că şi-a ucis familia şi apoi s-a sinucis. Mulder însă nu pricepe de ce Stans a încercat să se sinucidă lăsînd descuiată singura uşa din cameră.

Rămas singur, generalul aude glasul fantomatic care i-a vorbit şi lui Stans, spunînd: „Ţi-a sunat ceasul, criminalule," în timp ce robotul său telefonic scoate un sunet nefiresc.

Căpitanul Draper se duce să înoate, dar o prezenţă nevăzută o apucă de picioare şi-o trage sub apă. Este găsită moartă, cu vînătăi pe gît şi umeri. Mulder îl previne pe general că familia lui s-ar putea să fie în pericol, spunînd că ceea ce se întîmplă începe să semene cu ucigaşul fantomatic al lui Stans. Speriat, generalul recunoaşte că a auzit sunete ciudate la robotul telefonic noaptea trecută.

Acasă, fiul generalului, Trevor, vede o umbră şi robotul telefonic începe să emită aceleaşi mesaje stranii. Scully zăreşte un om alergînd prin curte, dar, pînă să iasă, el a dispărut. La spital, Roach îi spune lui Rappo că n-o să-l mai ajute. FBI găseşte amprentele lui Roach pe scrisorile adresate fiecăreia dintre victime. „L-am prins," spune Scully şi-l arestează pe Roach. Altă scenă îl prezintă pe fiul generalului care se joacă în curte cînd, la un moment dat, ţîşneşte o figură din nisip şi-l îngroapă.

Masca facială purtată de colonelul Stans se aplică de obicei pacienţilor cu arsuri, pentru a acoperi şi proteja stratul sensibil al endodermei, expus arsurilor. Pacienţii care suferă asemenea arsuri pierd protecţia oferită de pielea lor şi pot contracta sau transmite bacterii sau viruşi.

„N-am ucis pe nimeni," insistă Roach. „Eu sînt numai poştaşul." Le arată în schimb pe Rappo, infirmul fără mîini şi

picioare, care pare căzut în transă. Roach intră în panică şi, în cele din urmă, îl găsesc mort în celulă, cu cearşaful înfundat pe gît. Mulder crede că Rappo practică un fel de proiecţie astrală, ştiut fiind că trupul astral are mai mare putere decît cel pămîntesc. Roach trebuia să ia anumite obiecte, pentru ca Rappo să stabilească legătura cu locul respectiv, de aceea spune că era doar „poştaşul lui Rappo". Robotul generalului continuă să înregistreze mesaje care spun acelaşi lucru, cînd banda este derulată înapoi: „Ţi-a sunat ceasul, criminalule".

Mulder îl interoghează pe Rappo, acuzîndu-l de crimele comise, dar acesta îi rîde în nas. Pe urmă, generalul vede imaginea lui Rappo şi, luîndu-se după o dîră de sînge, îşi găseşte soţia ucisă. Generalul se duce la Stans, spunînd că a avut dreptate să afirme că cel care-i torturează „nu ne lasă să murim".

„Ştiu cine este," spune Stans.

Generalul se duce la Rappo, care recunoaşte că i-a ucis soţia „şi copilul". Pe urmă, Rappo îl roagă pe general să-l împuşte, dar aceasta trage în gol, spunîndu-i: „Va trebui să suferi, la fel ca noi toţi". Agenţii îl găsesc pe Rappo în transă, în timp ce generalul coboară cu ascensorul la subsol. Un jet de aburi umple camera şi o formă umană îl trînteşte de perete. Mulder se duce şi el, dar este catapultat în cealaltă parte a camerei de umbră.

Actorul Ian Tracey nu este infirm: braţele şi picioarele sale au fost ascunse cu ajutorul unui costum inteligent confecţionat, iar maestrul în machiaje Toby Lindala a adăugat nişte proteze ca să sugereze cioturile.

În timp ce se petrec toate acestea, Stans se încuie în camera lui Rappo şi astupă faţa

amputatului cu o pernă. Mulder vede năluca năpustindu-se la el prin aburi, dar dispare. Mulder spune că nu există nici o dovadă care să-l poată incrimina pe Rappo, dar cererea familiei sale de a fi îngropat la Arlington National Cemetery este refuzată. Războiul i-a distrus trupul, remarcă Mulder, cînd Stans îi dă generalului corespondenţa, iar apoi porneşte pe hol. „Dar nu-mi dau seama ce i-a distrus omenia."

CULISELE POVEŞTII: Departamentul de efecte speciale a aranjat filmarea scenei în care aghiotantul generalului se îneacă în piscină, legînd un cablu de fundul bazinului, care o trage pe actriţă în jos. Mat Beck şi David Gauthier şi-au unit de asemenea eforturile pentru a crea imaginea unui val care o loveşte pe femeie cînd se agaţă de marginea piscinei, „Mat şi cu mine am colaborat strîns," spune Gauthier. „Ştiu cam ce poate să facă el şi el ştie cam ce pot face eu." În mod similar, unul dintre membrii echipei a fost îngropat complet în nisip, iar apoi a trebuit să se ridice brusc, de parcă ar fi ţîşnit din pămînt, în scena în care este ucis băiatul generalului, iar Beck a sporit efectul optic după aceea. În secvenţele în care Rappo îi aruncă pe Mulder şi pe general prin cameră, s-a folosit un dispozitiv numit Air-Ram pe bază de aer com-

CE METODĂ FOLOSEŞTE MISTERIOSUL INTERLOCUTOR AL GENERALULUI CALLAHAN ÎN „PLIMBAREA" PENTRU A MASCA MESAJUL LĂSAT PE ROBOTUL TELEFONIC?

Mesajul a fost înregistrat în playback. În industria muzicală, această tehnică s-a folosit adeseori pentru a se masca mesaje „secrete." De obicei, mesajele care se aud cînd banda se derulează înapoi sînt o pură coincidenţă. Dar banda generalului Callahan a dezvăluit ameninţarea sergentului „Rappo" Trimble.

primat, care, cînd este eliberat, creează efectul unei catapultări.

Beck îşi aminteşte că au lucrat contra cronometru şi în acest episod, în ceea ce priveşte realizarea efectelor vizuale. „Era miercuri, la ora zece (seara) şi aveam un om generat de computer, care nu arăta deloc bine," îşi aminteşte el amuzat, iar tehnicienii au lucrat pînă-n zori ca să corecteze imaginea.

Scenaristului John Shiban i-a venit ideea acestui episod în timp ce privea un film vechi, cu Marlon Brando, *The Men*. „M-am gîndit că cel mai grozav lucru pentru acest tip ar fi să se ridice şi să meargă – adică exact ce-şi dorea mai mult şi era imposibil,"

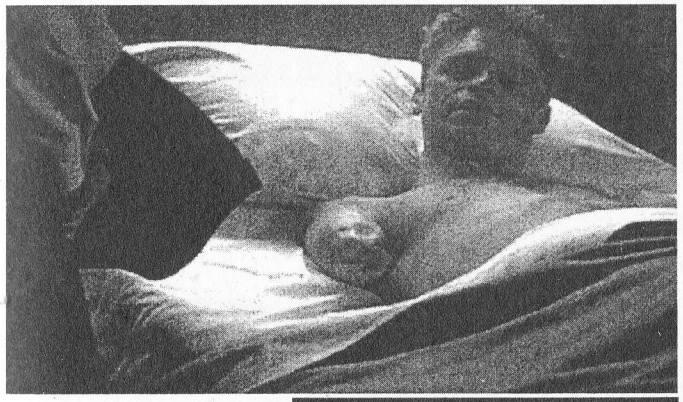

explică el. „Proiecţia astrală mi s-a părut că se potriveşte perfect şi apoi am început să studiez problema."

Shiban recunoaşte de asemenea că s-a manifestat o oarecare îngrijorare în ceea ce priveşte uciderea fiului generalului,

CUM A REUŞIT „RAPPO" SĂ-ŞI PUNĂ ÎN APLICARE RĂZBUNAREA ÎN „PLIMBAREA"?

Mulder crede că cvadriplegicul care şi-a pierdut mîinile şi picioarele în Războiul din Golf a învăţat într-un fel să-şi proiecteze spiritul în afara corpului, printr-un proces numit proiecţie astrală.

deşi „pe mine nu m-a deranjat," adaugă el rîzînd. „Unii au considerat că era o exagerare. Dar eu am considerat că era în spiritul ideii care stă la baza poveştii – tipul acesta voia ca generalul să sufere la fel ca el: «Mi-ai luat toată viaţa. Nu mi-a mai rămas nimic.» Nu-şi putea atinge scopul decît dacă îl lovea exact unde-l durea mai mult. Şi ce poate fi mai dureros decît să-ţi pierzi copilul? E cumplit, dar cred că aşa trebuie să fie o poveste de groază."

OUBLIETTE

EPISODUL: 3 X 08

PRIMA DIFUZARE:

7 noiembrie 1995

SCENARIUL:

Charles Grant Craig

EDITOR:

Heather MacDougall

REGIA:

Kim Manners

APARIŢII SPECIALE:

Tracy Ellis (Lucy Householder)
Michael Chieffo (Carl Wade)
Jewel Staite (Amy Jacobs)
Ken Ryan (Agentul Walter Eubanks)
Dean Wray (Şoferul de camion)
Jacques LaLonde (Henry)
Dvid Fredericks (Fotograful)
Sidonie Boll (Myra Jacobs)
Robert Underwood (Sanitarul)
Dolly Scarr (Supraveghetorul din fast-food)
Bonnie Hay (Femeia)

David Lewis (Agentul cel tînăr)

IDEEA:

Răpirea unei fetiţe îl face pe Mulder să ceară ajutorul unei femei răpite de acelaşi om cu cîţiva ani în urmă, înzestrată cu abilitatea de a percepe trăirile victimei.

LOCUL ACŢIUNII:

Seattle, Washington

SINOPSIS:

La un liceu din localitate se fac poze şi asistentul fotografului suprapune mai tîrziu fotografia lui celei a uneia dintre fetiţe, Amy, fotografiind-o la nesfîrşit. Noaptea, el se strecoară în casa fetei şi-i astupă gura cu mîna. „N-o să ne deranjeze nimeni," spune el. În altă parte, unei chelenerițe, Lucy Householder, începe să-i curgă brusc sînge din nas şi cade pe podea, repetînd încontinuu cuvintele „n-o să ne deranjeze nimeni". Ceasul ei arată 10:05, ora exactă cînd a fost răpită Amy.

Mulder soseşte acasă la fetiţa răpită şi îşi exprimă regretul faţă de mama sa, asigurînd-o că ştie ce simte. „Vă rog să mă scuzaţi," spune femeia, care nu cunoaşte povestea surorii lui Mulder, „dar cum aţi putea şti ce simt?"

Agentul recunoaşte că Lucy, în vîrstă de treizeci de ani, este „adevăratul motiv pentru care am venit aici," explicînd că a leşinat exact cînd a fost răpită Amy şi a repetat aceleaşi cuvinte rostite de răpitor. „Ce fantomatic," remarcă Scully.

„Doar asta-i deviza mea, nu?" îi răspunde Mulder, referindu-se la porecla lui din facultate. Mulder îi povesteşte apoi că Lucy a fost răpită la opt ani şi a lipsit timp de cinci ani, pînă a reuşit să scape, iar răpitorul ei nu a fost prins.

Dusă la spital după hemoragia nazală, Lucy insistă că nu ştie nimic despre Amy şi vrea să plece. Între timp, răpitorul, Carl Wade, are o pană de cauciuc, dar îl goneşte pe şoferul de camion care se oferă să-l ajute, pentru că o are pe Amy în maşină. De pe uniforma de chelneriță a lui Lucy sînt prelevate două tipuri diferite de sînge, al ei şi al lui Amy. Lucy are de asemenea cazier şi ceilalţi agenţi încep s-o bănuiască, dar Mulder susţine că este victima, nu suspectul acestui caz.

La un moment dat, Lucy începe să tremure involuntar. Este întuneric. „Nu văd nimic," geme ea şi are zgîrieturi pe faţă asemănătoare cu cele ale lui Amy, pe care o vedem dîrdîind într-o cameră rece, întunecată. Mulder o invită la cină pe Lucy, dar, cînd o întreabă dacă se simte mai bine decît Amy, ea îl repede, spunînd că habar n-are. „Dacă ştie cineva, numai tu poţi fi aceea," o contrazice agentul. Apoi îi spune că ştie ce capacităţi posedă şi-i cere lui Lucy să-i ducă la fată. Wade, asistentul fotografului şi totodată răpitorul, o tot fotografiază pe Amy, care ţipă cînd o orbeşte cu flashul. Mulder şi Scully privesc o veche înregistrare video cu Lucy, imediat după ce a reuşit să scape de răpitor, în care se vede cum arată după această experienţă cumplită. Agenţii descoperă de asemenea că pozele de la şcoală ale lui Amy lipsesc, iar Wade a fost concediat a doua zi după ce le-a făcut. Mulder îi arată poza ajutorului de fotograf lui Lucy,

care-l identifică pe Wade (se constată că tipul a petrecut ultimii cincisprezece ani într-un ospiciu), spunînd că el este cel care a răpit-o.

Wade o lasă singură pe Amy şi fata dă o şipcă la o parte, reuşind să fugă în pădure exact cînd se întoarce răpitorul. Tipul o urmăreşte şi Lucy o ia şi ea la fugă, căzînd şi rănindu-se la braţ, la fel ca Amy. „Ce se întîmplă cu mine?“ suspină Lucy, spunînd mai tîrziu că „parcă s-ar întîmpla din nou“.

Scully soseşte cu alţi doi agenţi care au venit s-o aresteze, pentru că sîngele de pe hainele ei are aceeaşi structură ADN cu cel al lui Amy. Dar, cînd se întorc, Lucy a dispărut. Mulder susţine că Lucy nu are nici o vină şi-i sugerează unuia dintre agenţi s-o întrebe cum a ajuns sîngele pe lucrurile ei. „Poate că l-a vărsat chiar ea,“ presupune Mulder, gîndindu-se la „un fel de transfer empatic“. Scully este de părere că Lucy ar putea fi complicea lui Wade, iar Mulder se lasă orbit „considerînd-o pe Lucy o victimă, la fel ca sora lui.“ Mulder se înfurie, dar agentul Eubanks îi întrerupe, anunţîndu-i că şoferul de camion l-a văzut pe Wade lîngă Easton, unde a fost găsită Lucy, cu şapte zile în urmă.

Bonnie Hay este la cea de-a patra apariţie în serial; a mai jucat rolul medicului din „Colony“/„End Game“ şi al asistentei de noapte din „D.P.O.“ Hay este dublura lui Gillian Anderson din spatele scenei, la Vancouver. Va mai apărea şi în „Talitha Cumi“, avînd în total cinci apariţii în *Dosarele X*.

Ghidîndu-se după instinctele lor, agenţii obţin adresa lui Wade de la un atelier fotografic local şi găsesc casa goală, cu excepţia lui Lucy, care tremură în pivniţă, întărind bănuielile celorlalţi că ar fi complice. Nu ştie cum a ajuns acolo, dar spune că este locul unde a ţinut-o Wade cu ani în urmă. „Nu s-a atins de ea, nu încă,“ spune ea. „Vrea, dar nu poate. De aceea face fotografii.“ Va fi

în pericol, adaugă ea, dacă Wade crede că nu poate s-o aibă. Mulder îi spune lui Lucy că este o fire tare şi Amy are nevoie de tăria ei.

Lucy simte frig şi umezeală, iar Mulder îşi dă seama că Wade o tîrăşte pe Amy printr-un rîu. Cînd aude sirenele, Wade repetă „N-o să ne deranjeze nimeni“, băgînd-o pe Amy cu capul sub apă, în timp ce Lucy se sufocă şi leşină în maşina agenţilor. Mulder ajunge la faţa locului, îl împuşcă pe Wade şi scoate trupul neînsufleţit al fetiţei din apă. Începe să-i facă respiraţie artificială, dar eforturile sale se dovedesc zadarnice. „Este inutil, Mulder,“ îi spune Scully, dar, în momentul acela, Amy începe să se mişte şi scuipă apă, în timp ce Lucy îşi dă duhul.

Mulder aleargă la maşină, unde o găseşte pe Lucy moartă şi o mîngîie cu gingăşie pe obrazul plin de apă, plîngînd lîngă ea. Amy nu are nici o rană, deşi a fost tîrîtă prin pădure cel puţin o milă, în timp ce Lucy s-a înecat – are cinci litri de apă în plămîni. „Poate că Lucy a murit pentru Amy,“ îi spune Scully lui Mulder. „Dar n-ar fi găsit-o fără ajutorul tău.“ Mulder comentează cu tristeţe că Lucy „a descoperit în sfîrşit singurul mod în care putea scăpa“, în afară de faptul că a ajutat-o pe Amy.

CULISELE POVEŞTII: „Oubliette“ (derivat din rădăcina verbului franţuzesc *oublier*, „a uita“, care înseamnă de asemenea un loc uitat, sau, cum scrie în dicţionar, o temniţă ascunsă, în care se poate intra doar printr-o trapă în tavan) s-a dovedit a fi episodul preferat al lui David Duchovny din cel de-al treilea sezon, în privinţa performanţei sale actoriceşti.

A fost însă o filmare dificilă. Vremea proastă a dat peste cap programul de

Crîmpeiul de muzică din finalul scenei este imnul funebru „Kyrie Eleison".

producţie, pentru că rîul unde trebuia să se filmeze secvenţa finală s-a umflat din cauza ploilor. Prin urmare, echipa de filmare a trebuit să aleagă un alt loc şi să filmeze scena după o săptămînă, pierzînd o zi de producţie, după cum a declarat producătorul Joseph Patrick Finn. Costumiera Jenni Gullett remarcă de asemenea că orice filmare în apă ridică probleme, pentru că este nevoie de mai multe costume.

Regizorul Kim Manners subliniază faptul că Mulder şi-a mai exteriorizat emoţiile la pierderea unui membru al familiei, dar niciodată cînd a fost vorba de un străin, aşa că interpretarea plină de sensibilitate a actriţei Tracey Ellis în rolul lui Lucy a ajutat atît personajul, cît şi pe Duchovny să realizeze acest crescendo emoţional. Episodul a marcat de asemenea prima încercare după dificila sa experienţă personală din „D.P.O.", fiind impresionat şi el de prestaţia unică a lui Ellis, care a fost „sensibilă ca o floare. Rolul aceasta m-a prins şi pe mine şi pe ea. A fost o experienţă deosebită."

Departamentul de standarde şi practici al Companiei Fox şi-a exprimat îngrijorarea faţă de acest episod, care, după cum fusese scris iniţial, se referea la răpirea unei fetiţe de doisprezece ani, stabilind o comparaţie stînjenitoare, în opinia conducerii postului, cu cazul larg mediatizat al lui Polly Klaas. „Am ales fata pentru rolul respectiv şi după aceea Compania Fox a spus «Nici vorbă» – trebuia să arate de cel puţin cincisprezece-şaisprezece ani," îşi aminteşte Manners. Şi, în afară de acest fapt, conducerea companiei „se temea să nu pară prea terorizată," adaugă

Manners, aşa că s-a încercat să se diminueze experienţa cumplită prin care a trecut Amy.

Jewel Staite, actriţa care a interpretat rolul, tocmai împlinise treisprezece ani, dar părea mai mare şi a fost machiată în aşa fel încît să satisfacă cerinţele celor de la Fox. Mai mult decît atît, ca nu cumva să lezeze sensibilităţile conducerii companiei, producătorii au audiat şi alte fete mai mari pentru acest rol, după distribuirea lui Staite, ca să se convingă că putea trece drept o adolescentă de cincisprezece ani. Din fericire, toţi au fost de acord că Staite era potrivită pentru rol. „Am ales cea mai bună actriţă," afirmă Chris Carter.

NISEI

EPISODUL: 3 X 09

PRIMA DIFUZARE:

24 noiembrie 1995

SCENARIUL:

Chris Carter, Howard Gordon &
Frank Spotnitz

EDITOR:

Jim Gross

REGIA:

David Nutter

APARIŢII SPECIALE:

Mitch Pileggi (Directorul-adjunct Walter Skinner)
Stephen McHattie (Omul cu părul roşu)
Raymond J. Barry (Senatorul Matheson)
Roberto Ito (Dr. Ishimaru)
Tom Braidwood (Frohike)
Dean Haglund (Langly)
Bruce Harwood (Byres)
Steven Williams (X)
Gillian Barber (Penny Northern)

Corrine Koslo (Lottie Holloway)
Lori Triolo (Diana)
Paul McLean (Ofiţerul Pazei de Coastă)
Brendan Beiser (Agentul Pendrell)
Yasuo Sakurai (Kazeo Takeo)

IDEEA PRINCIPALĂ:

Înregistrarea video cu autopsia unui extraterestru îi pune pe Mulder şi Scully pe urmele unei conspiraţii în care sînt implicaţi oameni de ştiinţă japonezi, care ar putea lămuri răpirea lui Scully.

SINOPSIS:

Cîţiva japonezi intră într-un vagon de tren pe care nu scrie nimic. Înăuntru este amenajat un spital în care patru doctori sînt aplecaţi asupra unei fiinţe care nu se vede şi din care extrag un lichid verde, ciudat. Deodată, oameni înarmaţi, cu măşti, se năpustesc înăuntru, îi ucid pe doctori şi introduc obiectul preocupării lor – care pare să aibă o formă extraterestră – într-un sac de plastic cu fermoar.

Mulder priveşte caseta cu înregistrarea incidentului, pe care a comandat-o prin poştă, considerată „în mod garantat" autopsia unui extraterestru. „Mulder, filmul acesta este şi mai trăsnit decît cel care l-a difuzat Fox," îi spune Scully. Mulder a luat caseta de la un tip din Allentown care susţine că a înregistrat-o prin satelit, dar, cînd Mulder şi Scully se duc să-l vadă, îl găsesc mort, părînd a fi fost executat. Mulder urmăreşte un asiatic care fuge de la locul faptei cu o servietă de piele. Tipul îl dezarmează, dar Mulder scoate un alt pistol prins la gleznă şi-l imobilizează. „M-am săturat să-mi tot pierd

Gillian Barber a jucat rolul lui Beth Hane în „Red Museum" (Muzeul roşu). În acel episod, expresia cheie era „el este acela". În acest episod. Barber (în rolul lui Penny Northern) spune despre Dana Scully „ea este aceea."

arma," spune el pe un ton caustic.

Suspectul vorbeşte numai în japoneză şi, spre suprinderea lor, apare directorul-adjunct Skinner, care le spune că trebuie să-l elibereze, pentru că tipul este un înalt diplomat japonez, iar de crimă se va ocupa o altă agenţie. În mapa pe care Mulder o reţine, în loc s-o depună la departamentul de dovezi, găseşte fotografii transmise prin satelit şi o listă cu „Membrii reţelei OZN", în care este încercuit numele lui Betsy Hagopian. Mulder se duce să discute cu Pistolarii Singuratici, care-i spun că fotografiile reprezintă o navă numită *Talapus*. Omul prins de Mulder este eliberat şi dus la Ambasada Japoneză de la Washington, dar, cînd se suie într-o limuzină, este ucis de un personaj tenebros, prezentat în scenariu drept Omul cu părul roşu.

Între timp, Scully o verifică pe Betsy Hagopian şi la locuinţa acesteia dă de alte femei care o recunosc. Bărbatul ucis făcea parte din grupul lor şi-i spun lui Scully că „este una de-a lor", întrebînd-o dacă nu a trăit un „eveniment inexplicabil" în ultimul an cînd a lipsit. „Majoritatea dintre noi am fost luate de mai multe ori," spune una dintre femei, Penny, referindu-se la „locul alb, strălucitor". Îi spun că amintirile revin treptat, dar Scully nu vrea să discute despre acest lucru şi i se atrage atenţia că se teme să-şi amintească. Toate femeile au aceeaşi urmă pe gît ca şi Scully, de la implant, şi o duc s-o vadă pe Betsy Hagopian, care moare de cancer, în chinuri groaznice, imposibil de alinat.

„Toate o să murim din cauza experienţelor la care am fost supuse", îi spune Penny, sugerînd că vor sfîrşi la fel ca Betsy. Scully este vădit şocată.

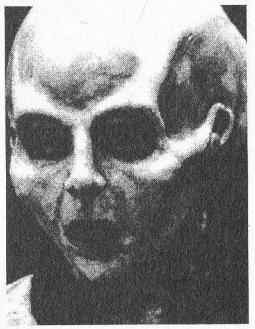

Mulder se duce în Virginia ca să spioneze o navă din port, descoperind în cele din urmă că este *Talapus*. Bărbaţi înarmaţi, în costume negre, urcă la bord şi încep să caute peste tot, obligîndu-l pe Mulder să se salveze sărind în apă. Apoi agentul se uită pe fereastra unei magazii şi vede nişte bărbaţi în costume albe de plastic, lucrînd la un obiect mare, circular, care nu se vede prea bine, dar pare a fi un OZN urcat la bordul lui *Talapus*.

Cînd se întoarce acasă, Mulder îşi găseşte apartamentul răvăşit şi pe Skinner aşteptîndu-l înăuntru. Îi spune că diplomatul a fost găsit mort, ucis de cineva care căuta dovezi – mapa pe care n-a predat-o Mulder. Departamentul de Stat face presiuni asupra lui, îi explică Skinner, cerîndu-i lui Mulder să predea mapa. „Nu ştiu peste ce ai dat, dar se sparge în capul meu," îi spune Skinner fără ocolişuri, „şi nu-mi convine." Apoi îi precizează că de data aceasta nu se mai amestecă şi-l lasă pe Mulder să se descurce de unul singur.

Noul număr de telefon al lui Mulder este (202) 555 – 0199.

Mulder se duce la senatorul Matheson, fostul său binefăcător, care-i spune că trebuie să înapoieze fotografiile transmise prin satelit, încercînd în acelaşi timp să cîştige încrederea lui Mulder şi informîndu-l despre cei patru oameni de ştiinţă japonezi care au fost ucişi.

„Oare peste ce am dat aici?“ se întreabă Mulder.

„Peste nişte monştri care zămislesc alţi monştri,“ îi răspunde senatorul.

Scully se întoarce, şocată încă după întîlnirea cu femeile, în timp ce Mulder obţine o fotografie din al doilea război mondial, înfăţişînd cîţiva dintre cei patru oameni de ştiinţă japonezi ucişi, care au făcut parte din plutonul medical 731, cunoscut pentru experienţele oribile înfăptuite. Scully are impresia că-l recunoaşte pe unul din ei. Mulder susţine că încercau să obţină un hibrid umano-extraterestru şi guvernul i-a ucis, dar Scully caracterizează ideea lui drept „o fantezie“. Mulder se întreabă cum poate refuza să creadă după tot e a văzut? „Este uşor să crezi, Mulder,“ remarcă ea. „Spre deosebire de tine, eu nu mă mulţumesc cu atît. Am nevoie de dovezi.“

„Să ştii că nu-i uşor nici să crezi,“ o contrazice el.

Mulder îşi dă seama ce depistaseră fotografiile spionului – vagoane de tren cu subiecţi pentru testare, numindu-le „linia ferată secretă a guvernului“. Mulder se duce la un depou de cale ferată, unde vede oameni transportînd ceea ce par a fi extratereştri vii, înveliţi în plastic, într-un tren. După ce duce la analiză cipul care i se implantase, Scully se uită din nou la înregistrarea video a autopsiei extraterestrului şi îl recunoaşte pe unul din doctorii japonezi – în momentul acela îşi aminteşte de propria ei răpire şi-l vede parcă aplecat asupra ei. Mulder sună din gară, unde Omul cu păr roşu ucide pe furiş un japonez trimis, se pare, să-l întîlnească pe unul dintre oamenii de ştiinţă, doctorul Zama. Trenul pleacă înainte să se întoarcă Mulder.

X o vizitează pe Scully ca s-o prevină că Mulder nu trebuie să se suie în tren. Scully îl sună ca să-i spună că este prea periculos şi că trebuie să „lase totul baltă“. „Nu pot“, îi răspunde Mulder, pierzîndu-şi telefonul celular, singura lui legătură cu Scully, în timp ce sare în vagon de pe o pasarelă.

Va urma...

CULISELE POVEŞTII: „Din punct de vedere logistic, el a însemnat un efort uriaş,“ spune coproducătorul R. W. Goodwin despre acest episod în două părţi, care a întîrziat cîteva săptămîni – fiind conceput iniţial ca unul de sine stătător – pentru a fi cizelat şi dezvoltat, deoarece a fost nevoie de mai mult timp pentru planificarea etapei de producţie. „Numai la scena în care Mulder sare pe tren am lucrat şase săptămîni.“ A fost chemat cascadorul, aşa că nu a aterizat practic pe tren, deşi a sărit de pe pasarelă, pentru a crea această impresie. Cu toate acestea, şeful cascadorilor, Tony Morelli, spune că saltul în sine nu a fost deosebit de dificil în comparaţie cu alte nume de cascadorie din serial.

S-a pus de asemenea problema că era prea riscant să-l pună pe Duchovny într-o situaţie atît de primejdioasă, dar actorului i-a plăcut ideea. „M-a distrat să sar în şi din tren,“ spune Duchovny, înălţînd din sprîncene. „Era ceva nou.“

S-au folosit soldaţi adevăraţi în secvenţa de debut a episodului, deoarece producătorii

În acest episod apar două noi personaje, Omul cu păr roşu şi agentul îndrăgostit Pendrell (Brendan Beiser), care poartă numele unei străzi din Vancouver. Agentul Pendrell de la laboratorul de criminalistică al FBI-ului se dovedeşte esenţial în „Nisei“, „731“, „Apocrif“ şi „Avatar.“ Este oricînd gata să stea ore-n şir în laborator de dragul agentului său preferat, Scully.

sînt întotdeauna preocupaţi să ancoreze serialul cît mai mult în realitate. „Avem o mulţime de consilieri tehnici, pentru că mă străduiesc să nu falsific totul, ci să încerc să apropii cît pot ficţiunea de realitate," spune decoratorul şef Ken Hawryliw. Referindu-se la soldaţii instruiţi, el adaugă: „Ştiu mai bine ce au de făcut decît nişte figuranţi cărora le-am pune arma în mînă".

Unul dintre aspectele interesante ale episoadelor în două părţi, spune regizorul David Nutter, este acela că eşti conştient de faptul că omologul tău se va ocupa de cealaltă jumătate. „Ştiind că Rob Bowman va regiza partea a doua, m-am ambiţionat să fiu cît mai la înălţime, cunoscînd ce stilist vizual excepţional este el," mărturiseşte Nutter. Fiecare regizor are propriul său mod de abordare. Nutter, de exemplu, caută întotdeauna „să nu stea în calea" materialului, astfel încît telespectatorul să nu-şi dea seama de opţiunile sale sau să fie distras de la realitatea pe care încearcă s-o redea episodul.

Numărul vagonului în care are loc autopsia extraterestrului este 82594 şi aminteşte de data de 25 august 1994, cînd Chris Carter a păşit pentru prima oară dinaintea camerelor video, regizînd episodul „Duane Barry", nominalizat pentru Premiul Emmy. Data reapare periodic pe parcursul celui de-al treilea sezon.

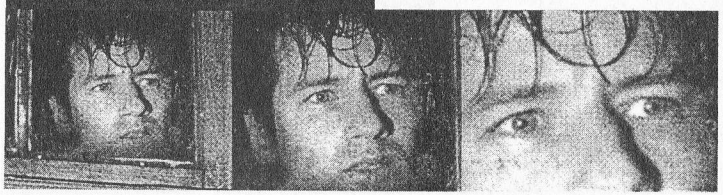

Gluma lui Scully despre autopsia extraterestrului prezentată de Compania Fox s-a dovedit o ironie, pentru că postul de televiziune a retransmis acest documentar chiar în noaptea următoare – actorii şi regizorii nu puteau anticipa această programare la data

cînd s-a produs episodul – difuzînd reclame promoţionale. Un băiat de zece ani a jucat rolul extraterestrului de pe masa de autopsie, iar sora sa geamănă a fost extraterestrul din vagon. „Au suportat toate machiajele necesare," spune maestrul Toby Lindala, remarcînd că fata nu a avut nici o problemă cu lentilele întunecate de contact, folosite pentru ochii extraterestrului. Pentru acest episod, au fost confecţionate de asemenea două capete noi de extratereştri.

731

EPISODUL: 3 X 10

PRIMA DIFUZARE:

1 decembrie 1995

SCENARIUL:

Frank Spotnitz

EDITOR:

Stephen Mark

REGIA:

Rob Bowman

APARIŢII SPECIALE:

Stephen McHattie (Omul cu păr roşu)
William B. Davis (Cigarette-Smoking Man)
Michael Puttonen (Controlorul de bilete)
Robert Ito (Dr. Ishimaru Zama)
Steven Williams (X)
Colin Cunningham (Escalante)
Don S. Williams (Primul Bătrîn)
Brenden Beiser (Agentul Prendell)

IDEEA:

Mulder este prins într-un tren care merge în mare viteză, unde se pare că se află cîţiva extratereştri şi un asasin trimis de guvern, în timp ce Scully caută soluţii de una singură.

LOCUL ACŢIUNII:

Perley, Virginia de Vest, Washington, D.C.

SINOPSIS:

Nişte creaturi umanoide cu aspect ciudat sînt păzite de trupe, într-un loc numit Centrul de Cercetări Medicale Hansen. Una din ele, cu pielea oribil deformată, priveşte din depărtare cum altele sînt mînate de la spate cu arma spre o groapă comună.

Mulder se agaţă de tren, în timp ce Scully îl interoghează furioasă pe X, dornică să afle cum ar putea să-l ajute pe colegul ei. Scoate arma, dar este imobilizată imediat. „Nu ştiu tot," spune X, adăugînd că, dacă vrea să afle mai multe amănunte despre tren şi cei care i-au ucis sora, trebuie să „descoperi ce ţi-au implantat în gît". Cipul acela, îi explică el, „conţine mult mai multe informaţii decît ţi-aş putea furniza eu – poate chiar tot ce vrei să ştii."

Mulder se suie în tren, unde îi spune controlorului cine este, cerîndu-i să-l ducă în compartimentul unde unde se află doctorul Zama, omul de ştiinţă japonez pe care-l urmăreşte. Găseşte compartimentul gol, cu excepţia cîtorva jurnale scrise de mînă în japoneză. Între timp, Scully se întoarce la agentul Pendrell, care îi spune că cipul implantat în gîtul ei pare să reproducă funcţia

de memorare a creierului şi să copieze procesele mintale. „Cu ajutorul lui poţi cunoaşte tot ce gîndeşte cineva," spune Scully. După cum bănuia, producătorul este japonez şi Pendrell a depistat o livrare a producătorului către doctorul Zama, la un centru de cercetări medicale din Virginia de Vest.

În tren, Omul cu păr roşu, care l-a ucis pe diplomat, îl încolţeşte pe doctorul Zama în toaletă şi Mulder îl găseşte mort pe omul de ştiinţă. Agentul îi dă o armă conductorului cînd pleacă în căutarea criminalului. Scully se duce la centrul de cercetări, unde întîlneşte diverse creaturi diforme, ascunzîndu-se în beznă. „Te rugăm să nu ne faci rău," spune conducătorul lor, povestindu-i lui Scully că, de la plecarea personalului medical, vin mereu plutoane ale morţii care îi ucid cu sutele. Sînt leproşi şi o conduc pe Scully la o groapă comună, dar în momentul acela soseşte un elicopter cu soldaţi care o capturează.

Mulder se întoarce în vagonul de carantină unde zăreşte o formă ciudată în beznă. Omul cu păr roşu îl ia prin surprindere şi încearcă să-l stranguleze cu un garou, dar în momentul acela soseşte controlorul, cu arma descărcată pe care i-a dat-o Mulder, şi-i închide în vagon. Apariţia lui îi dă ocazia lui Mulder să-şi recupereze pistolul. Atacatorul lui susţine că este angajatul Agenţiei Naţionale de Securitate şi spune că se află o bombă în tren.

Scully este întîmpinată de Primul Bătrîn – un membru al Organizaţiei Tenebroase, prezent în episoadele anterioare – care îi spune că fiinţele acelea au fost „victimele unui proiect inuman" şi că lumea este condusă acum de cei care deţin cei mai mari

oameni de ştiinţă. Telefonul celular al Omului cu păr roşu sună şi, spre mirarea lui, cel căutat este Mulder. Îl caută Scully, de la Primul Bătrîn. „Indiferent ce se află în tren," îi spune ea, „nu este de natură extraterestră." Îi povesteşte că doctorul Zama a făcut experienţe pe subiecţi umani din colonia de leproşi. Calea ferată secretă era folosită în acest scop şi zvonul cu răpirile extraterestre este „doar un paravan".

NUMEROLOGIE:

Codul de ieşire din cutia-maşină este 101331, sau zece treisprezece treizeci şi unu.

Subiectul din tren supus testării, adaugă ea, are febră hemoragică, aşa că vor muri mii de oameni dacă va exploda bomba.

Mulder se arată sceptic, dar găseşte bomba care mai are o sută de minute pînă să explodeze. Mulder îi spune controlorului să deturneze trenul într-un loc cît mai îndepărtat de zonele populate, unde desprind vagonul în care rămîn el şi prizonierul său. În timp ce minutele trec în zbor, Omul cu păr roşu spune că ceea ce transportă ei este o armă. Mulder trage concluzia că Zama a descoperit o imunitate la armele biologice, pe care guvernul nu vrea s-o împărtăşească celorlalţi oameni de ştiinţă, iar fiinţa din vagonul de carantină este un hibrid umano-extraterestru.

Scully încearcă să-l contacteze pe senatorul Matheson şi-l cheamă pe X, luînd legătura în cele din urmă cu Mulder, cu numai şase minute înainte să explodeze bomba. Din înregistrarea de pe caseta video se află codul de ieşire din vagon şi Mulder se grăbeşte să-l tasteze. Cînd se deschide uşa, Omul cu păr roşu îl loveşte pe Mulder, care cade leşinat. Dar, în timp ce coboară din vagon, răsună o împuşcătură şi omul cade mort. Este X, care-l cară pe umăr într-un loc

sigur pe însîngeratul Mulder, în timp ce vagonul şi încărcătura sa explodează.

Peste o săptămînă, Mulder constată că toate încercările sale de a afla informaţii despre vagon sînt inutile. Nici măcar senatorul Matheson nu-i mai răspunde la telefon. Găseşte un jurnal al doctorului Zama, dar se pare că nu este cel original, care ar fi putut dezlega misterul. „Or să scape ca de obicei, Scully," spune el revoltat.

„Au scăpat deja, Mulder," îi răspunde ea. „Şi cînd nu găsesc acoperire pentru faptele lor, îşi cer scuze. Scuzele au devenit o adevărată politică." Furios, Mulder spune că nu vrea răspunsurile obişnuite, de convenienţă, ci mai degrabă „o scuză pentru adevăr". Altă scenă înfăţişează un japonez care transcrie ceea ce pare a fi jurnalul original al doctorului Zama, în timp ce Cigarette-Smoking Man se reazemă de scaun şi îşi aprinde o ţigară, pufăind satisfăcut.

CULISELE POVEŞTII: Regizorul Bob Bowman, care consideră acest episod „unul din preferatele sale", a fixat şapte camere video înainte de explozia vagonului de tren, pentru a filma scena din diverse unghiuri.

Codul este 1111471, care va reapărea ca număr de înregistrare al avionului P – S1 Mustang din „Piper Maru." Deşi majoritatea numerelor care apar în *Dosarele X* au un înţeles ascuns, acest număr, care a apărut mai întîi pe legitimaţia lui Mulder în „F. Emasculata" şi este prezent pe parcursul întregului sezon, nu are nici o semnificaţie. Este cel mult o glumă vicleană, menită să-i deruteze pe fanii care se agaţă de fiecare detaliu.

„Cînd s-a terminat, m-a chemat şi mi-a spus: «Dave, am epuizat toate posibilităţile»," îşi aminteşte David Gauthier, care a luat un clopoţel din

tren şi l-a dat la gravat pentru Bowman. În ceea ce priveşte scenele în care Mulder era pe vagon, s-a fixat o şa, iar cablul a fost scos cu ajutorul tehnicii digitale de maestrul efectelor speciale, Mat Beck.

„Mi s-au întipărit în minte scenele cu David şi Stephen MacHattie în tren," spune Bowman. „Faptul că i-am lăsat pe aceşti doi actori să joace scene mai lungi, folosind o cameră video fixă, a fost aproape ca la teatru, pe o scenă, în care te concentrezi pe doi actori buni", remarcă el. „Era o schimbare faţă de tehnica noastră obişnuită, în care filmam mici optimi dintr-o pagină şi ne mutam în altă parte."

Bowman a fost de asemenea mustrat sever după episod, pentru că a distrus din greşeală două camere video – fapt care s-a transformat mai tîrziu într-o glumă a Companiei Fox, în care Bowman mărturiseşte sincer unui director al postului că intenţionează să conducă un camion printre trei camere şi apoi să arunce încă două în camion, în timp ce se îndepărtează.

Simpla idee de a desfăşura cea mai parte din acţiunea serialului într-un tren a generat diverse dificultăţi legate de producţie. „Ori de cîte ori foloseşti un cadru atît de mare cum este un tren, apar probleme", afirmă producătorul Joseph Patrick Finn, remarcînd că au fost nevoiţi să construiască interioare de compartimente pentru vagonul special în care era ţinut extraterestrul, plus vagoanele de dormit. Decorurile au fost fixate apoi pe tuburi interioare, pentru a crea senzaţia de legănare caracteristică trenului.

Producătorul a luat de asemenea un vagon adevărat de tren, care fusese scos din funcţiune, şi l-a aruncat în aer. Pentru a pro-

duce efectul dorit, oţelul inoxidabil a fost decupat, iar pentru explozie s-au folosit 120 de bombe cu praf negru şi 180 de litri de benzină. Cei responsabili de curăţenia parcului unde s-a filmat scena au fost îngrijoraţi de mizeria care se va produce, dar producătorii au avut grijă să strîngă tot, de fiecare dată. S-au folosit efecte vizuale pentru a-i suprapune pe cei doi actori pe fundalul exploziei, în timp ce X îl ducea pe Mulder în siguranţă.

După părerea lui Steven Williams, acţiunile eroice ale lui X din acest episod i-au sporit popularitatea în rîndurile telespectatorilor. „X începuse să-i enerveze puţin pe fani," spune el. „Apărea şi trîntea o explicaţie ambiguă, iar telespectatorii îşi ziceau: «Haide, dă-i odată informaţiile de care are nevoie!»"

Groapa comună a reprezentat una dintre cele mai dificile sarcini ale anului pentru Toby Lindala – 25 de actori mascaţi (în majoritate copii) trebuiau să umple mormîntul deschis, plus încă o dată pe atîţia manechine. Lindala şi echipa lui formată din opt oameni au trebuit să creeze cincizeci de machiaje şi trupuri diferite în numai cinci zile, adaptînd măşti existente din episoadele anterioare, pentru a termina la timp. „A fost o adevărată nebunie aici," spune el. „S-a lucrat zi şi noapte."

Este de asemenea unul dintre puţinele episoade care substituie un slogan „Adevărul este dincolo de noi", cu „Scuza a devenit o politică." A fost ideea lui Chris Carter, inspirată de scuzele adresate de guvernul SUA în ceea ce priveşte experienţele radioactive secrete. Sloganul principal al serialului a mai fost substituit cu „Nu vă încredeţi" (în „Erlenmayer Flask" – „Clonii"), „Negaţi

totul" („Ascension" – „Ascensiunea") şi cu o traducere în Navajo a dictonului „Adevărul este dincolo de noi" în „Anasazi."

Carter spune că nu există nici un criteriu prestabilit pentru schimbarea sloganului. Trebuie să se ţină cont totuşi de anumite considerente, cum ar fi „o idee care mă interesează efectiv şi conţine un adevăr minunat, la fel ca celelalte". În plus, trebuie să fie în ton cu serialul şi să nu reprezinte o expresie banală, stereotipă. „Am în sînge gustul pentru aceste epigrame cu miez. Le apreciez foarte mult şi cred de asemenea că fac serialul să se deosebească de celelalte producţii TV," spune el. „Ajută la definirea a ceea ce este. «Adevărul este dincolo de noi» s-a înscris într-un fel de vocabular cultural, la fel ca unele dintre aceste sloganuri."

CARE ESTE ÎNŢELESUL TITLULUI EPISODULUI „731"?

În timpul celui de-al doilea război mondial, o unitate specială a armatei japoneze a făcut experienţe pe prizonierii de război. Aceşti prizonieri au fost expuşi la îmbolnăviri la temperaturi extreme şi au fost operaţi fără anestezic. La fel ca omologii lor naziştii, este posibil să fi primit azil în Statele Unite pentru a-şi continua experienţele. Acest grup era cunoscut conducătorilor armatei japoneze sub numele de Unitatea 731.

REVELATIONS
(Revelaţii)

EPISODUL: 3 X 11

PRIMA DIFUZARE:
15 decembrie 1995

SCENARIUL:
Heather MacDougall

EDITOR:
David Nutter

APARIŢII SPECIALE:

Kevin Zegers (Kevin Kryder)
Sam Bottoms (Michael Kryder)
Kennesh Welsh (Simon „Millenium Man" Gates)
Michael Berryman (Owen Jarvis)
Hayley Tyson (Susan Kryder)
R. Lee Ermey (Rev. Patrick Findley)
Leslie Ewen (Carina Maywald)
Fulvio Cecere (Preotul)
Nicole Robert (Doamna Tynes)

IDEEA:

Mulder şi Scully încearcă să-l apere de un criminal pe un băiat care prezintă răni cu o semnificaţie religioasă. Rolul de protectoare a copiluì o face pe Scully să-şi pună sub semnul întrebării propria credinţă.

LOCUL ACŢIUNII:

Loveland, Ohio

SINOPSIS:

Un reverend se adresează unei congregaţii din Pennsylvania, afirmînd că minunile se produc într-adevăr, iar în momentul acela palmele sale încep să sîngereze. După predică, un bărbat vine la el şi-l apucă de gît cu o forţă supranaturală, trîntindu-l de perete. Fuioare de fum se ridică din locul unde l-a strîns.

Mulder, care examinează corpul, spune că sîngerarea reverendului a fost o înşelătorie şi că este al unsprezecelea caz de presupus stigmatizat înjunghiat brutal, înscriindu-se într-un lanţ internaţional de asasinate cu motivaţie religioasă. La o şcoală elementară din Loveland, Ohio, unui băiat, Kevin Kryder, încep să-i sîngereze mîinile în timpul orei. Agenţii sînt chemaţi de o asistentă socială, care le povesteşte că nu este prima oară cînd sîngerează şi că tatăl lui a fost închis într-un ospiciu, deoarece credea că trebuie să-l protejeze pe Kevin de forţele răului. Mulder şi Scully îl vizitează pe tatăl lui Kevin. „Sîngerează din nou, nu-i aşa?" îi

întreabă el calm, spunînd că băiatul a fost ales şi că forţele răului vor veni să-l înjunghie sub forma unui om puternic, această crimă înscriindu-se în „marele război dintre bine şi rău". El îi spune de asemenea lui Scully că trebuie „să parcurgă un cerc complet pentru a afla adevărul," dar ea nu înţelege. „O să înţelegi," spune el vag.

REPLICI LIPSĂ:

La un moment dat, în timpul conversaţiei dintre Scully şi domnul Kryder, tatăl băiatului începe să vorbească în alte limbi. Doar Scully poate să-l înţeleagă, nu şi Mulder, chiar şi atunci cînd citează un vers din *Ziua în care pămîntul a încremenit* – „Hlaatu barada nikto." Această scenă a fost tăiată din versiunea finală.

De la adăpostul unde a fost dus, Kevin este răpit de un bărbat cu o înfăţişare ciudată, care le spune o poveste cu fantome copiilor. Din descrierea copiilor, Mulder deduce că răpitorul seamănă cu „geamănul cel rău al lui Homer Simpson." Dar mama lui Kevin îl recunoaşte în persoana lui Owen Jarvis, pe care l-a angajat să cureţe curtea. Rămas singur cu Kevin, Owen îi spune că este îngerul lui păzitor. Mulder şi Scully dau buzna înăuntru, dar îl găsesc doar pe Owen, nu şi pe băiat. „Nu eu sînt acela care vrea să-i facă rău," insistă Owen, spunînd că Dumnezeu i-a cerut să-l protejeze pe Kevin. Apoi, întorcîndu-se spre Scully, îi spune: „Cum să-l ajuţi pe Kevin, dacă nu crezi?" şi sare deodată de la fereastra celui de-al doilea etaj, reuşind să scape.

Kevin se întoarce acasă şi se pare că este căutat de omul care l-a ucis pe reverend. Îl găseşte pe băiat, dar Owen intervine şi se luptă cu el. Însă bărbatul îl copleşeşte şi-l strangulează, scoţînd fum din gîtul lui. Cînd sosesc agenţii, descoperă trupul lui Owen şi

Kevin se întoarce spre Scully, spunîndu-i, spre surprinderea ei: „Eşti cea trimisă să mă protejeze?"

Trupul lui Owen nu se descompune normal şi Scully îşi aminteşte că a învăţat la catehism că trupurile celor „incoruptibili" nu se descompun. De data aceasta, Mulder este cel sceptic şi-i atrage atenţia să nu lase credinţa să-i înceţoşeze judecata. După ce întreprinde cîteva cercetări, el descoperă că urma de pe gîtul lui Owen îi aparţine lui Simon Gates, directorul unei mari companii. „Un om bogat şi puternic," murmură Scully. amintindu-şi de vorbele tatălui lui Kevin.

Kevin este cu mama lui cînd se strică maşina şi soseşte Gates, care-i răneşte mama şi-l fugăreşte prin pădure. Dar, în mod inexplicabil, Kevin – care mai înainte apare în două locuri în acelaşi timp – este din nou în maşină, cu mama lui, care îl calcă pe Gates înainte să intre într-un şanţ. Acum, cînd mama lui Kevin a murit, Scully jură să-l protejeze. Mulder o anunţă că un om, care corespunde descrierii lui Gates, a închiriat o maşină sub numele de Forau – unul dintre discipolii diavolului.

Scully vede o tăietură pe şoldul lui Kevin în timp ce îi face baie şi se întreabă cu voce tare dacă este ceva divin, dar Mulder se revoltă. „Cum poţi să sari în sus entuziasmat ori de cîte ori vezi o lumină pe cer, dar refuzi să accepţi posibilitatea unui miracol?" îl întreabă Scully.

„Aştept zilnic o minune," spune Mulder, „dar ce am văzut aici nu a făcut decît să-mi pună răbdarea la încercare, nu credinţa." În momentul acela aud un zgomot şi, cînd deschid uşa de la baie, constată că băiatul a dispărut. Gratiile de fier de la fereastră sînt

Kenneth Welsh (Wyndham Earle), care a jucat în *Twin Peaks*, interpretează rolul lui Simon în The Millenium Man.

îndoite. Scully îl vizitează pe tatăl lui Kevin, dar acesta este îmbuibat de tranchilizante şi incapabil să se concentreze. Însă un cazan de gunoi care-i apare în cale îi dă o idee. Se gîndeşte că parcurgerea „unui cerc complet" poate însemna reciclare, deci Gates l-a dus pe băiat la un centru de recuperare a materiei prime, aparţinînd companiei sale din Jerusalem, Ohio. Mulder nu este prea convins. „Crezi că tu eşti, nu-iaşa ?" îi spune el partenerei sale. „Crezi eşti cea aleasă să-l protejeze pe Kevin."

Gates îi spune lui Kevin că trebuie să moară „pentru noua eră care va să vină" cînd Scully reuşeşte să-i găsească. Gates fuge cu Kevin pe nişte scări, încercînd să sară într-o uriaşă maşină de tocat. Dar băiatul se agaţă de-o latură, în timp ce Gates este sfîşiat de lame. Cînd Scully ajunge lîngă el, băiatul îi spune doar: „Ştiam că o să vii".

Peste două zile, mîinile lui Kevin se vindecă şi băiatul o asigură pe Scully că o să se mai întîlnească. Scully se duce la confesiune pentru prima oară după şase ani, întrebîndu-l pe preot dacă crede în minuni şi exprimîndu-şi

propriile îndoieli, deoarece numai ea a asistat la înfăptuirea lor, nu şi Mulder. „Poate nu-i era dat să le vadă," îi răspunde preotul, explicîndu-i că, uneori, trebuie „să parcurgem un cerc complet pentru aflarea adevărului."

Scully nu este surprinsă de revelaţii, însă se teme, spune ea, „că Dumnezeu vorbeşte, dar nu-l ascultă nimeni."

Stigmatele, sau rănile lui Cristos, apar la cei credincioşi de sute de ani. Cel mai mare din acest secol a fost Padre Pio, din Italia. Iar cel mai cunoscut din toate timpurile este Sf. Francisc de Assisi (1182 – 1226), primul la care s-a manifestat acest fenomen. I-a curs sînge din mîini, picioare şi şold în ultimii doi ani de viaţă.

CULISELE POVEŞTII: „Revelaţii" reprezintă practic un caz unic de rol inversat, în care Mulder îi ia locul lui Scully. Duchovny a apreciat această schimbare, spunînd că i-a venit mai uşor „să nu se implice emoţional, să fie personajul rezervat, care spune «Nu, nu poate fi adevărat.»"

„A fost nostim să nu fiu promotorul fiecărei scene, ci să mă pun în calea ei, în loc s-o împing înainte." Contrar rolului său de pînă atunci, remarcă el, în „Revelaţii", Mulder „este cel care spune «S-o luăm mai încet» sau îşi bagă mîinile în buzunar, zicînd «Nu prea cred». În sensul acesta mi s-a părut amuzant."

Regizorul David Nutter observă că tema credinţei s-a dovedit un mod de a pătrunde mai adînc în personajul Scully, dezvăluind noi dimensiuni ale caracterului ei. El a apreciat jocul ei actoricesc, mai ales în momentele liniştite, ca acea secvenţă finală cînd merge la confesiune. „Îmi place foarte mult să lucrez cu Gillian," mărturiseşte el. „Este înzestrată cu o mare capacitate de a-şi exterioriza trăirile." Pe Nutter l-a amuzat de asemenea scena poveştii cu fantomele, deşi recunoaşte că nu a fost uşor să lucreze cu atîţia copii.

PRIN CE SE DEOSEBEA KEVIN KRYDER DE CELELALTE VICTIME ALE LUI SIMON GATES ÎN „REVELAŢII?"

Dintre toţi aceşti „stigmatizaţi" (purtători ai unor răni sîngerînde care semănă cu cele ale lui Isus răstignit) pe care-i urmăreşte Simon Gates, alias The Millenium Man, Kevin era singurul autentic.

„Revelaţii" reprezintă de asemenea un episod remarcabil, deoarece abordează tema credinţei religioase, un subiect căruia televiziunea i-a acordat prea puţină atenţie – în mare parte datorită faptului că directorii companiei se temeau să nu ofenseze sensibilităţile telespectatorilor. „Este vorba de credinţă, nu de religie sau catolicism", spune Chris Carter, făcînd aluzie la interesul lui faţă de politică şi religie, care s-a manifestat evident în serial, la diverse niveluri. „Pentru mine, ideea credinţei este coloana vertebrală a întregului serial – credinţa în propriile convingeri, în adevăr, aşa că întîlnim mereu accente religioase," afirmă el.

„Este o temă mai delicată pentru un serial de televiziune, pentru că rişti să superi o parte dintre telespectatori. Dar eu cred că am manevrat subiectul în aşa fel încît să punem accentul pe credinţa în minuni sau lipsa credinţei – trasînd o paralelă cu paranormalul, atunci cînd ne întrebăm «De ce Mulder ia de bună orice apariţie luminoasă pe cer, dar cînd Scully crede într-o minune, o ironizează?» Cred că tocmai această juxtapunere a sporit interesul episodului."

Pentru realizarea preotului ca personaj s-a apelat la o autoritate superioară. Producătorii nu au fost satisfăcuţi de vocea actorului şi s-a adăugat o nouă înregistrare vocală în etapa de postproducţie, folosindu-se un alt actor din Los Angeles.

WAR OF THE COPROPHAGES
(Războiul coprofagilor)

EPISODUL: 3 X 12

PRIMA DIFUZARE:

5 ianuarie 1995

SCENARIUL:

Darin Morgan

EDITOR:

Jim Gross

REGIA:

Kim Manners

APARIŢII SPECIALE:

Bobbie Phillips (Dr. Bambi Berenbaum)
Raye Birk (Dr. Jeff Eckerle)
Dion Anderson (Şeriful Frass)
Bill Dow (Dr. Rick Newton)
Alex Bruhanski (Dr. Bugger)
Ken Kramer (Dr. Alexander Ivanov)
Nicole Parker (Chick)
Alan Buckley (Dude)

Tyler Labine (Stoner)
Maria Herrera (Clientul 1)
Sean Allan (Clientul 2)
Norma Wick (Reporterul)
Wren Robertz (Asistentul)
Tom Heaton (Rezidentul 1)
Bobby L. Stewart (Rezidentul 2)
Dawn Stofer (Clientul 4)
Fiona Roeske (Clientul 5)
Tony Marr (Directorul motelului)

IDEEA PRINCIPALA:

Cîteva decese legate de gîndaci provoacă panică într-un orăşel.

LOCUL ACŢIUNII:

Miller's Grove, Massachusetts

SINOPSIS:

Un bărbat, doctorul Bugger, se înfurie pe un gîndac şi-l striveşte. „Uite, l-am omorît," îi spune el doctorului Jeff Eckerle, pe care-l chemase. Deodată, Bugger îşi duce mîna la piept şi, mai tîrziu, Eckerle îl găseşte mort, plin de gîndaci.

Mulder se află în apropiere. Investighează nişte relatări despre unele lumini colorate şi neidentificate care au apărut pe cer. O sună pe Scully, care îi ţine o lungă disertaţie despre improbabilitatea vieţii extraterestre. „Cu ce eşti îmbrăcată, Scully?" o întreabă Mulder răutăcios. Şeriful din localitate îl opreşte pe Mulder, dar acesta este chemat repede, spunînd că s-a anunţat

„un alt atac al gîndacilor". Mulder o sună pe Scully, ca să-i povestească despre „gîndaci care atacă mortal oamenii". Îi spune de moartea lui Bugger şi a altor două persoane, la începutul zilei, remarcînd că aceste evenimente au fost raportate de oameni de ştiinţă, nu de „nişte aiuriţi".

În altă parte, trei adolescenţi se drogheză şi unul dintre ei vede nişte gîndaci care-i intră pe sub piele. Încercînd să scape de ei, se taie cu o lamă, pînă moare. Scully consideră că există o explicaţie logică, povestindu-i lui Mulder despre sindromul Ekbom – care se referă la halucinaţii similare, induse de droguri. Mulder prinde un gîndac şi se taie la deget, trăgînd concluzia că exoscheletul acestuia este metalic. Şeriful se întreabă dacă nu cumva guvernul face experienţe, pentru a crea, probabil, „o nouă specie de gîndaci ucigaşi".

Bomboana pe care o suge Scully se numeşte Choco Droppings.

Medicul îl întreabă pe Mulder dacă este vreun pericol, iar apoi îl găsesc mort în baie – asistentul spune că era plin de gîndaci. Dar Scully are o teorie care explică şi acest decese, remarcînd că „o concentrare prea intensă" poate provoca un anevrism cerebral.

Mulder se duce la laboratorul guvernamental, iar Scully îl sună să-i spună că a descoperit o specie de gîndaci care sînt atraşi de lumină, ceea ce ar putea explica ce se întîmpla acolo. Între timp, Mulder vede cum pereţii încăperii se umplu de gîndaci. Se aprinde lumina şi apare Dr. Bambi Berenbaum, cercetător USDA, care studiază gîndacii. Femeia are chiar o teorie potrivit căreia OZN-urile sînt roiuri nocturne de insecte, iar

cînd sună telefonul lui Mulder, agentul spune repede „Nu acum“ şi închide.

La hotel, unde stă Mulder, unul dintre turişti se uită la un reportaj TV despre gîndaci, în care oamenii sînt rugaţi să nu intre în panică, deşi apar nişte indivizi în costume de decontaminare. Mulder o sună pe Scully şi-i povesteşte despre Bambi şi teoriile ei. „O cheamă Bambi“? repetă Scully. Mulder aude un ţipăt şi-l găseşte mort pe cel care urmărea reportajul. Alţi locatari din hotel au văzut gîndaci mişunînd pe el, dar, pînă să ajungă Mulder, au dispărut. Sceptic, Mulder se gîndeşte că omul a murit din cauză că s-a speriat, ghidîndu-se după teoriile lui Scully, care s-au dovedit corecte. Dar Scully nu mai este atît de sigură acum şi hotărăşte să vină în oraş.

Scully citeşte *Breakfast at Tiffany's*, o referinţă la apariţia lui Duchovny în „Celebrity Jeopardy“. Duchovny nu răspunde bine la întrebarea finală, referitoare la cartea lui Truman Capote, şi pierde jocul.

Mulder îi duce un gîndac lui Bambi, care spune că seamănă cu un microprocesor, insinuînd că insecta ar putea fi mecanică. Mulder apelează la un expert în domeniu, doctorul Ivanov, un om de ştiinţă infirm, într-un scaun cu rotile, care creează insecte-roboţi. Ivanov spune că majoritatea călătorilor spaţiali sînt roboţi, iar celor care văd extratereştri cu piele cenuşie şi ochi mari „li s-a spălat creierul de prea multă literatură ştiinţifico-fantastică“. Mulder ridică din umeri, în timp ce un gîndac se tîrăşte pe ecran.

Vine şi Scully, care găseşte o mulţime agitată, devastînd un magazin. „N-ai aflat de gîndaci?“ îi spune o femeie, cînd zbiară la ei să se potolească. Pînă la urmă, o încăierare pentru un spray de insecte îi face pe toţi să

iasă, în afară de Scully. Cînd pleacă din biroul lui Ivanov, Mulder prinde un gîndac. „Salutări de pe planeta Pămînt,“ îi spune el.

Dar Bambi îl asigură că este un gîndac obişnuit.

Dresoarea de animale Debra Coe a folosit aproximativ trei sute de gîndaci pentru acest episod, în timpul căruia s-a produs o singură pierdere. Conform spuselor lui Coe, unul din gîndacii-actori a murit de bătrîneţe.

Scully îl sună ca să-l anunţe că doctorul Eckerle făcea cercetări pentru obţinerea metanului şi importa excremente de animale, ceea ce ar putea explica apariţia noii specii de gîndaci, deoarece aceste insecte se hrănesc cu fecale.

Mulder îl vizitează pe Eckerle, care, înnebunit de frică, scoate o armă. Scully soseşte şi ea la faţa locului, unde se întîlneşte cu Bambi, care o întreabă dacă nu are nevoie de ajutor. „Nu, acesta nu este un loc potrivit pentru un entomolog,“ spune ea, încărcîndu-şi pistolul. Telefonul lui Mulder sună şi Eckerle trage, eliberînd metanul. Agenţii fug afară cînd clădirea explodează, umplîndu-i de excremente. „Ah, ce porcărie!“ exclamă Mulder.

Pe urmă şeriful le povesteşte despre incidentele, jafurile şi otrăvirea cu insecticide de noaptea trecută. Apare Ivanov şi se întîlneşte din întîmplare cu Bambi. „Inteligenţa poate fi sexy“, remarcă Scully, în timp ce Mulder îi priveşte îndepărtîndu-se, adăugînd că odraslele lor vor fi poate destul de inteligente pentru a opri următoarea invazie de gîndaci artificiali inteligenţi veniţi din spaţiu. „Nu

credeam că o să-ţi spun vreodată aşa ceva, Scully, dar miroşi urît," o ironizează Mulder.

Mulder îşi scrie părerile despre acest caz la computerul său, întrebîndu-se cum am reacţiona dacă asemenea insecte ar vizita pămîntul. Şi, exact cînd întinde mîna să ia un sandviş, vede un gîndac ciudat, apropiindu-se de farfurie. Agentul apucă un Dosar X, priveşte insecta o clipă... şi apoi o striveşte.

CULISELE POVEŞTII: Această oră de serial a reprezentat o uniune creatoare de excepţie dintre scriitorul Darin Morgan şi regizorul Kim Manners, care au lucrat împreună la „Humbug," episodul celui de-al doilea sezon despre gnomii de circ. Poate că cea mai evidentă întrebare ar fi „cum te simţi să lucrezi cu o armată de gîndaci", dar regizorul a fost mulţumit de colaborarea vedetelor sale cu şase picioare. „Am fost foarte norocoşi," se minunează el. „Au făcut exact ce trebuia."

Gîndacii au fost păstraţi într-un recipient ca să nu se răspîndească în studio şi s-au comportat ca nişte adevăraţi actori. „Filmam secvenţa cu baia," îşi aminteşte Manners, „şi am dat drumul unui gîndac, care, afurisitul de el, s-a băgat sub un scaun. «Tăiaţi, prindeţi-l!» am strigat. Pe urmă am luat sulul de hîrtie igienică şi gîndacul a început să înainteze, îndreptîndu-se direct spre actor, exact cum i se ceruse."

„Dar nu a fost cea mai grozavă secvenţă," continuă el, descriind scena în care gîndacii trebuiau să se urce pe

WC, în spatele celui aşezat acolo. „Nu puteam brusca gîndacii – oricît de incredibil ar părea – aşa că trebuia să-i manevrăm de partea cealaltă a peretului. Fiţi atenţi, nu-i striviţi, dar faceţi-i să vină aici. Aveam nevoie de vreo cinci care să se caţăre pe WC."

„După vreo patru încercări nereuşite, i-am spus în glumă lui Debbie Coe, dresoarea, să aducă gîndacii aici. Pe urmă mi-am băgat capul în recipientul lor şi le-am spus aşa: «Fiţi atenţi, o să vă dau două comenzi: prima este „Atenţie, filmăm", iar a doua „Filmăm", la care trebuie să vă urcaţi pe WC.» Aşa că am spus «Filmăm!» şi m-am trezit cu ei exact unde trebuiau să fie. A fost incredibil. Povestea este adevărată."

Numele oraşului, Miller's Grove, aminteşte de locul unde s-au făcut filmările pentru vestitul *War of the Worlds* al lui Orson Welles, în care invadatori marţieni în formă de insecte atacă „Graver's Mill", în New Jersey. Emisiunea radiofonică a provocat panică la fel ca scena din magazinul de dulciuri prezentată în acest serial.

Membrii echipei de filmare confirmă relatarea uluiţi. „Cînd l-am văzut pe Kim Manners vorbind cu gîndacii, am rămas trăsnit," mărturiseşte operatorul John Bartley zîmbind.

Anderson, care şi-a băgat un gîndac în gură la filmarea episodului „Humbug," remarcă încîntată că acum a fost scutită de

CUM SE NUMEA STAŢIA EXPERIMENTALĂ PENTRU COMBUSTIBIL, VIZITATĂ DE MULDER ÎN „RĂZBOIUL COPROFAGILOR"?

Alt-Fuel. Motoul companiei era „Este o risipă să risipeşti reziduurile".

întîlnirea cu actorii miriapozi. „Magazinul de dulciuri a fost singurul loc ceva mai aproape de ei," spune ea zîmbind, iar apoi adaugă că „Războiul coprofagilor" a fost unul dintre episoadele ei preferate din cel de-al treilea sezon, la fel ca *„Din spaţiu,* de Jose Chung", al lui Morgan.

Iniţial, Morgan citise despre un cercetător în domeniul inteligenţei artificiale de la MIT, care construia roboţi în formă de insecte uriaşe. Scriitorului i-a plăcut această idee cu roboţii extratereştri trimişi pe pămînt, deoarece oamenii „văd în extratereştri nişte omuleţi cu capul mare". Apoi el a îmbinat ideea cu isteria în masă, inclusiv celebrul caz din anii '40 de care vorbea şeriful, dar pînă la urmă a trebuit să taie secvenţa, ca să se încadreze în timp.

Pentru serial s-au confecţionat nişte incredibili gîndaci din plastic şi cauciuc. „Dacă i-ai fi pus lîngă unul adevărat, nu i-ai fi putut deosebi," spune maestrul de decor Ken Hawryliw, care a lucrat săptămîni în şir cu echipa sa pentru a fabrica „mormane peste mormane" de fecale, folosind o substanţă organică (dar nu chiar atît de organică). Şi roboţii din laboratorul doctorului Ivanov au fost construiţi din ce au avut la îndemînă, fiind modelaţi după desenele unor roboţi asemănători.

Morgan este cel care a dat numele oraşului, Miller's Grove, după oraşul menţionat în celebra emisiune *War of the Worlds* a lui Orson Welles, transmisă la radio, care a provocat o isterie de proporţii. Cît despre celelalte nume, rolul doctorului Bambi – care a devenit imediat un subiect de amuzament pe Internet – a fost interpretat de actriţa Bobbie Phillips, care a jucat şi-n

serialul ABC *Murder One.* Phillips apare de asemenea în *Showgirls* şi în serialul antologic *Red Shoe Diaries,* alături de David Duchovny.

SYZYGY

EPISODUL: 3 X 12

PRIMA DIFUZARE:

26 ianuarie 1996

SCENARIUL:

Chris Carter

EDITOR:

Stephen Mark

REGIA:

Rob Bowmann

APARIŢII SPECIALE:

Dana Wheeler-Nicholson (Detectivul Angela White)
Wendy Benson (Magi Kleinjan)
Lisa Robin Kelly (Terri Roberts)
Garry Davey (Bob Spitz)
Denalda Williams (Madame Zirinka)
Gabrielle Miller (Brenda Jaycee Summerfield)
Eyan Reynolds (Jay „Boom" DeBoom)
Tim Dixon (Dr. Richard W. Godfrey)
Ryk Brown (Preotul)

Jeremy Radick (Tînărul)
Russell Porter (Scott Simmons)

IDEEA:

Două fete de liceu născute în aceeaşi zi sînt implicate într-o serie de decese legate de o aliniere ciudată a planetelor, care îi face pe cei din oraş, inclusiv pe Mulder şi Scully, să se comporte ciudat.

LOCUL ACŢIUNII:

Comity, Caryl County

SINOPSIS:

Boom, elev de liceu cu apucături golăneşti, îl jeleşte pe prietenul său mort, în timp ce două fete blonde drăguţe, Terri Roberts şi Margi Kleinjan, îl compătimesc, spunînd că acea „sectă" care se presupune că l-a ucis vrea acum să sacrifice o virgină blondă. „Poate că, dacă n-am fi virgine, nu ne-ar fi atît de frică," spune Terry, iar Boom opreşte brusc maşina. A doua zi de dimineaţă, Boom este găsit mort, atîrnat de o vîrful unei stînci, în timp ce Terri şi Margi chicotesc pe marginea prăpastiei, rupînd petalele unei flori şi spunînd „Mă iubeşte, nu mă iubeşte".

Mulder şi Scully se ceartă pe unde s-o ia cînd ajung în Comity, „oraşul armoniei perfecte," unde o întîlnesc pe frumoasa detectivă Angela White la înmormîntarea ultimei victime. White îi informează că băiatul este al treilea elev de liceu care moare în ultimele trei luni şi că localnicii bănuiesc că ar fi implicat un cult satanic. Scully se

arată sceptică, spunînd că de obicei asemenea lucruri sînt pure invenţii. Nu crede nici povestea lui Margi şi Terri cu sacrificarea unei virgine blonde, cerîndu-i detectivei să-i lase în pace. „Doar nu crezi că este virgină?" o întreabă Mulder, la care Scully îi răspunde înţepată: „Nu cred nici că-i blondă".

Un localnic, Bob Spitz, întrerupe serviciul religios, bătînd cîmpii despre satanism, dar în momentul acela Margi şi Terri se iau de mînă şi sicriul lui Boom începe să fumege, iar apoi să ardă, punîndu-i pe oameni pe fugă. Mulder şi Scully le interoghează separat pe Terry şi Margi. Cele două fete relatează

Liceul Grover Cleveland Alexander este o referire la o întrebare la care David Duchovny nu a ştiut să răspundă în „Celebrity Jeopardy". David spune mai tîrziu că se credea tot la rubrica sportivă, confundîndu-l pe marcator (Alexander) cu preşedintele (Cleveland).

cuvînt cu cuvînt aceeaşi poveste despre o ceremonie satanică în care va fi sacrificat un sugar. Scully spune că poveştile „par aproape identice, de parcă ar fi fost învăţate pe dinafară". Dar, cînd cercetează cadavrul, Mulder şi White descoperă o urmă de arsură pe piept. Lor li se pare că seamănă cu un ţap, sau „un animal încornorat", dar Scully nu sesizează asemănarea.

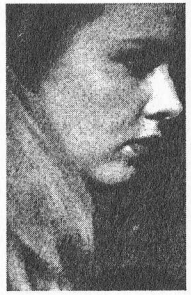

Mulder se duce acasă la detectivul White, cerîndu-şi scuze pentru atitudinea lui Scully, şi-i propune s-o ajute pentru „a dezlega misterul animalului încornorat". Ei duc fotografia unui astrolog, Zirinka, o femeie de afaceri cu picioarele pe pămînt, care este

convinsă că cei din oraş au înnebunit din cauza „unei alinieri planetare rare" a lui Marte, Uranus şi Mercur.

Un „syzygy" este alinierea astronomică a trei corpuri cereşti: soarele, pămîntul şi fie luna, fie o altă planetă.

Margi şi Terry urmăresc antrenamentele la baschet, tînjind după unul din băieţi, Scott, care are o prietenă, Brenda. Ţipă cînd un alt jucător, Eric, varsă din greşeală sucurile peste ele. „Îl urăsc, îl urăsc, n-o să mă întîlnesc niciodată cu el," repetă amîndouă ca într-o incantaţie. Mingea sare în sală şi cînd Eric se duce s-o recupereze, luminile se sting brusc, tribuna se prăbuşeşte şi-l prinde pe Eric sub ea.

În timp ce investighează ultima crimă, Mulder îi spune lui Scully că el şi White au dat de un fir, fapt care o nemulţumeşte vădit. „Chiar dacă nu sîntem de aceeaşi părere," îi reproşează ea, „nu mă aşteptam să mă dai la o parte." Agenţii se duc în pădure, unde Spitz şi alţii din oraş sapă în spatele unei curţi, în căutarea unei gropi colective. Scully spune că „au intrat în panică degeaba", dar, cînd găsesc sacul pediatrului oraşului, cu nişte oase înăuntru, se duc la el acasă.

Doctorul, care este machiat şi poartă un halat de femeie cu volane, spune că a vîndut sacul, iar la analiză se constată că oasele aparţin lui Llasa Apso, poreclit „Domnul Tippy", motanul lui Terry. Spre amărăciunea doctorului, Mulder îi spune că s-a dat cu parfumul lui preferat. Scully se înfurie inexplicabil şi-l pune la punct, anunţîndu-l că o să se întoarcă la Washington, ca să-l lase să lucreze cu detectivul White.

NU VĂ ÎNCREDEŢI

La ziua de naştere a lui Terry şi Margi, Brenda joacă Ouija şi, spre uimirea ei, cînd întreabă cu cine o să se mărite, apar cuvintele „S-A-T-A-N." Brenda aleargă în baie, unde le găseşte pe Terry şi Margi îngînînd incantaţii, şi uşa se închide în urma ei. La hotel, Mulder bea un suc de portocale cu votcă şi se uită la un film vechi (la fel ca Scully, enervată la culme) care apare în mod ciudat pe toate canalele. Vine şi White, supărată că i-a dispărut pisica, ia un gît din votcă şi-l împinge pe Mulder în pat. Detectivul este vădit stînjenit. „Poate că vom reuşi să rezolvăm misterul cu animalul încornorat," îi spune ea, sărutîndu-l. În momentul acela intră Scully, care îi priveşte dezgustată şi-l anunţă pe Mulder că „s-a mai produs o crimă".

Brenda a fost înjunghiată cu un ciob de oglindă, în timp ce Mulder şi Scully se grăbesc să ajungă la locul faptei. Întrebat dacă insistă să conducă maşina pentru că „este bărbat," Mulder îi răspunde ironic: „Nu, dar nu am fost niciodată convins că picioruşele tale ajung la pedale".

Terry şi Margi încearcă să-l consoleze pe Scott, care le respinge. „Urăşte-l," spune Terri, dar, în loc să repete după ea, ca altădată, Margi se îndepărtează. Prezicătoarea îi spune lui Mulder că planetele se aliniază aşa doar o dată la 84 de ani şi că anul acesta Uranus este de asemenea în casa Vărsătorului, ceea ce poate însemna dezastru pentru oraşul plasat într-un vîrtej geologic, culminînd cu ziua de 12 ianuarie, adică atunci cînd alinierea atinge perfecţiunea. Doi oameni născuţi în aceeaşi zi în 1979 (aşa cum sînt Margi şi Terri) intră sub influenţa unui „mare pătrat" şi „toată energia cosmosului se concentrează asupra lor".

Margi se duce singură la Scott, dar apare şi Terri, acuzînd-o că vrea s-o dea la o parte ca să fie „numai cu el". Cînd cele două se încaieră, camera începe să vibreze, iar uşile garajului se clatină din balamale. Ambele fete sînt rănite, dar se opresc cînd îl văd pe Scott mort, înfipt într-un par. Margi îl sună pe Mulder ca să-i spună că Terry este ucigaşa, în timp ce aceasta îi spune acelaşi lucru lui Scully despre prietena ei. Agenţii se consultă şi cad de acord să le aducă la poliţie pe amîndouă fetele, unde se dezlănţuie o adevărată nebunie – birourile încep să se clatine şi armele se descarcă fără să le atingă nimeni. Mulder o ia de mînă pe Margi şi o trage pe hol, încuindu-le pe amîndouă fetele în aceeaşi cameră. Se zguduie toată clădirea, dar la 12:01 a.m. totul se opreşte brusc.

Oamenii dau buzna în birou, dar cele două fete sînt găsite suspinînd într-un colţ. Mulder se întreabă dacă tinerele născute în aceeaşi zi au fost într-adevăr focarul unor forţe nevăzute, care depăşesc puterea noastră de înţelegere.

În maşină, Mulder şi Scully trec în goană, fără să oprească, pe lîngă un indicator şi, cînd Mulder, aflat pe scaunul de lîngă şofer, vrea să protesteze, i se spune să tacă. „Da, sigur, cum vrei," răspunde el, la fel ca Scully altădată.

Denalda Williams (Madame Zerinka) a apărut anterior în „Irresistible", în rolul unei funcţionare care a luat un formular de la Donnie Pfaster. Garry Davey este la a patra apariţie în *Dosarele X* – a mai apărut în „Eve," „Roland" şi „End Game".

CULISELE POVEŞTII: Unii fani şi-au exprimat nemulţumirea pe Internet, deoarece nu şi-au dat seama

că atitudinea ostilă unul faţă de celălalt a lui Scully şi Mulder s-a datorat în parte forţelor planetare care le afectaseră şi pe cele două fete. „Chris nu a insistat asupra acestei explicaţii," recunoaşte Rob Bowman.

Iritată, Scully îl întreabă pe Mulder de ce ţine întotdeauna să fie el la volan, la care el o ironizează, făcînd aluzie la înălţimea ei şi la faptul că nu poate ajunge la pedale. „Mi s-a părut deplasat," zice Anderson, care are în jur de 1,63 metri, spunînd că scena a fost inspirată de remarcile fanilor, care au observat că Mulder conduce întotdeauna maşina. De fapt, Carter a făcut exact aceeaşi glumă apropo de „picioruşele" lui Anderson, cu mult înainte ca episodul să fi fost difuzat la convenţia *Dosarelor X* de la Pasadena, California. „Astfel de comentarii au apărut de la început pe Internet," continuă Anderson. „Ele disecă întotdeauna aspecte ale serialului care nu au nici o legătură cu acţiunea în sine."

Carter a rămas într-un fel uimit de reacţia faţă de acest episod. „Au fost tot felul de sugestii pe care nu le-a sesizat nimeni," remarcă el, începînd cu indicatorul pe care scrie „Aici se termină Comity" – adică „armonia socială". „Este riscul pe care ţi-l asumi cînd oamenii se familiarizează prea mult cu un lucru. Atunci cînd îl sucesti puţin, nu mai înţeleg." Alţii au înţeles, dar au protestat, pentru că le-ar plăcea să-i vadă pe Mulder şi Scully mai apropiaţi, deşi Carter insistă că nu va exista o asemenea relaţie. Dar a existat

CE ERA CIUDAT LA TELEVIZORUL DIN CAMERA DE HOTEL A LUI MULDER?

Pe toate canalele rula celaşi film, *Keystone Kops.*

totuşi un grup de fani din San Francisco care au apreciat episodul, imprimînd pe tricouri replica finală a lui Mulder, „Da, sigur, cum vrei".

Iniţial, în scenariu, filmul care se difuza pe toate canalele la hotel, în timp ce Mulder şi Scully manevrau telecomanda, era *A Clockwork Orange,* dar drepturile de difuzare au fost prea scumpe, aşa că producătorul a ales pînă la urmă cîteva secvenţe din *Keystone Kops,* mai potrivite cu acţiunea episodului, după părerea lui Carter. „Aşa se întîmplă adeseori cînd eşti obligat să te descurci cu ce ai," remarcă el, reflectînd punctul de vedere al serialului, potrivit căruia trebuia să valorifici la maximum resursele disponibile.

GROTESQUE
(Grotesc)

EPISODUL: 3 X 14

PRIMA DIFUZARE:

2 februarie 1996

SCENARIUL:

Howard Gordon

EDITOR:

Heather MacDougall

REGIA:

Kim Manners

APARIŢII SPECIALE:

Mitch Pillegi (Directorul-adjunct Skinner)
Levani Outchaneichvili (John Mostow)
Kurtwood Smith (Agentul Nemhauser)
Susan Bain (Agentul Sheherlis)
Kasper Michaels (Agentul cel tînăr)
Zoran Vukelic (Modelul)

IDEEA:

Un criminal susţine că un spirit rău este vinovat de toate faptele sale. Iar cînd crimele continuă, se pune întrebarea dacă nu cumva a înnebunit şi Mulder.

LOCUL ACŢIUNII:

Washington, D.C.

SINOPSIS:

La un curs de arte plastice, studenţii schiţează un nud după modelul care pozează în faţa lor. Dar unul dintre ei, John Mostow, desenează un gargui grotesc, care nu seamănă nici pe departe cu modelul, mîzgălind pînza cu sînge, după ce s-a tăiat. Modelul pleacă mai tîrziu, dar constată că portiera de la maşina lui este blocată şi se întoarce strigînd cînd îl atacă ceva. După cîteva clipe, agenţii FBI dau buzna într-un apartament şi-l arestează pe Mostow, care-l muşcă pe Nemhauser, unul dintre agenţi. În timp ce-l scot din cameră, agentul principal Bill Paterson găseşte o lamă plină de sînge.

Mulder preia cazul, remarcînd că Mostow este emigrant sovietic – venit în Statele Unite după ce a stat cîţiva ani într-un sanatoriu de boli mintale – bănuit de asasinarea a cel puţin şapte bărbaţi. Mostow insistă că este posedat de un spirit rău, care l-a îndemnat să comită acele crime. Alt cadavru este găsit după arestarea lui Mostow, mutilat în acelaşi fel. Mostow a scrijelit un gargui pe podeaua celulei sale. „El i-a ucis pe oamenii aceia," spune el, adăugînd, cînd este informat

că s-a mai produs o crimă, că „a găsit pe altcineva, aşa cum m-a găsit pe mine".

Patterson, fostul mentor al lui Mulder, îl întreabă ironic dacă bănuieşte că ar fi implicaţi „omuleţii cei mici şi verzi," sau „ogarii iadului". Agentul îi atrage atenţia că oamenii lui lucrează de trei ani la acest caz şi cercetările lui au dus la arestarea lui Mostow. Dar Mulder se arată ostil faţă de Patterson, opunîndu-se principiului acestuia, potrivit căruia „dacă vrei să prinzi un monstru, trebuie să te identifici cu el". În studioul lui Mustow, Mulder descoperă într-o cameră secretă gargui sculptaţi, care ascund cadavre umane. Altă scenă prezintă un sticlar, care este atacat şi mutilat în acelaşi fel.

Agentul Nemhauser poartă numele lui Lori Jo Nemhauser, reponsabilul cu postproducţia din *Dosarele X*.

Nemhauser îi mărturiseşte lui Scully că este posibil ca Patterson să fi solicitat implicarea lui Mulder în acest caz – pentru că, în realitate, îl admiră pe fostul său protejat. Mulder se documentează în privinţa garguilor şi Patterson îl găseşte la bibliotecă, unde încearcă să-l convingă că Mostow este nebun şi că îşi pierde vremea în zadar. El îşi exprimă de asemenea dezamăgirea faţă de Mulder, sfătuindu-l „să revină cu picioarele pe pămînt".

În apartamentul lui Mulder, Scully găseşte, spre oroarea ei, toţi pereţii tapeţaţi cu desene înfăţişînd gargui. Mulder se trezeşte în studioul lui Mostow, urmăreşte o figură prin beznă, căzînd peste o balustradă, după ce necunoscutul încearcă să-l desfigureze cu o lamă. Scully se întreabă ce a căutat în apartamentul lui Mostow la 3 noaptea, dar Mulder se fereşte să-i dea explicaţii, spunîndu-i doar: „Ce m-a atacat pe mine nu este o fiinţă umană".

Scully e convinsă că Patterson îl pune la încercare pe Mulder, dar, cînd îl întreabă direct, acesta îi răspunde: „Lasă-l să facă ce are de făcut". Mulder îl vizitează pe Mostow, întrebîndu-l de ce arătarea nu l-a ucis la fel ca pe ceilalţi, şi-l loveşte, văzînd că refuză să-i spună cum poate să dea de monstru. „O să te găsească el pe tine," îi spune Mostow, sfidător. „Poate că te-a găsit deja."

Scully descoperă o lamă la locul crimei, cu amprentele lui Mulder, şi constată că arma crimnalului lipseşte din camera de dovezi. Skinner o ia la întrebări pe Scully în legătură cu arma şi, cu toate că nu-i răspunde, cînd o întreabă dacă este îngrijorată pentru Mulder, expresia ei o trădează şi directorul-adjunct îi răspunde: „Şi eu la fel".

Mulder se trezeşte brusc dintr-un coşmar şi se întoarce la studioul lui Mostow, unde descoperă un alt cadavru, într-o baltă de sînge. Primind un mesaj de la Nemhauser, care se întrerupe brusc, Scully sună la numărul de telefon dat de acesta şi este surprinsă cînd dă de Mulder. Îl întreabă ce-i cu

CE ANIMAL ÎL CONDUCE PE MULDER ÎN STUDIOUL SECRET DE SCULPTURĂ AL LUI JOHN MOSTOW, ÎN EPISODUL „GROTESC"?

Cînd percheziţionează cu Scully apartamentul lui Mostow, partenera lui se sperie de o pisică. Mulder se ia pe urmele ei şi descoperă o încăpere secretă, plină cu statui oribile.

arma lipsă, dar partenerul ei insistă că nu a luat-o. Mulder descoperă trupul însîngerat al lui Nemhauser în sculptura garguiului şi, cînd se întoarce, îl vede pe Patterson. „Tu l-ai ucis, Bill," spune el încet, dîndu-şi seama că Patterson s-a străduit timp de trei ani să se

identifice cu Mostow şi că a reuşit pînă la urmă – iar acum l-a implicat în acest caz, în speranţa că va putea să-l oprească.

Scully intră brusc, scoate arma şi-i spune lui Mulder să lase pistolul jos, ceea ce îi dă timp lui Patterson să fugă pe acoperiş. Îl încolţeşte pe Mulder şi cei doi se luptă pînă cînd Patterson se împiedică şi cade, rănit. Peste două săptămîni, Patterson, la fel ca Mostow, zbiară din celula lui că este nevinovat. Mulder spune că agenţii „orbecăie în beznă", dar uneori şovăie şi lasă monştrii să pătrundă, ajungînd „să privească în abis chipul rînjit al nebuniei".

CULISELE POVEŞTII: Kim Manners consideră că acesta este episodul lui preferat din cel de-al treilea sezon, deoarece se remarcă printr-un scenariu excepţional şi o distribuţie de prestigiu, prin prezenţa lui Kurtwood Smith şi Levani Outchaneichvili. „Cred că «Grotesc» le are pe toate," spune el, semnalînd prestaţia deosebită a lui Duchovny, care investighează abisul nebuniei. După părerea regizorului, „David s-a întrecut pe sine în «Grotesc». S-a transpus în lumea nebuniei şi m-am trezit şi eu că fac acelaşi lucru." Manners, de exemplu, a ascultat la nesfîrşit muzica din *Jacob's Ladder,* pînă cînd soţia lui l-a întrebat exasperată: „Pînă cînd trebuie să ascultăm acest CD deprimant?" „Pînă voi reuşi să înţeleg psihologia acestor scenarii," i-a răspuns el.

„Sînt foarte mîndru de acest episod", spune Howard Gordon, „pentru că îl pune în lumină pe Mulder şi mai ales pentru că scoate în evidenţă ce firavă este linia de demarcaţie dintre nebunie şi luciditate. Mergem şi ne comportăm civilizat, dar nu ne

desparte decît un pas de acei oameni care intră într-un McDonald's şi încep să tragă."

John Mostow şi Bill Patterson nu au fost singurii tulburaţi de gargui. Un spital catolic a refuzat să lase echipa de filmare să fixeze gargui pe exteriorul clădirii, în secvenţa tematică, susţinînd că sînt un simbol al răului. Pînă la urmă s-a găsit o clădire potrivită (Heritage Hall, o poştă veche), dar membrii echipei de filmare au constatat cu groază la întoarcerea din vacanţa de Crăciun că trotuarul de vizavi fusese stricat de lucrătorii Primăriei, exact în locul de unde trebuiau să filmeze garguiul. Şi nu mai erau decît cîteva zile pînă la filmarea secvenţei. Dar Primăria s-a arătat foarte grijulie, dublînd echipele de lucrători, aşa că trotuarul s-a terminat la timp.

Directorul artistic adjunct Gary Allen a făcut cîteva schiţe cu gargui. Una dintre ele împodobeşte peretele din biroul de producţie. „A înnebunit pur şi simplu," spune graficiana Vivien Nishi, uşor ironic. Operatorul John Bartley a fost deosebit de mîndru de aspectul episodului, care i-a adus o nominalizare Emmy. Şi partitura lui Mark Snow s-a bucurat de apreciere pe Internet, deşi Snow recunoaşte că a aflat de la alţii. „Eu nu sînt cuplat la Internet", spune el. „Dacă aş fi, nu aş mai avea timp să-mi văd de treabă."

PIPER MARU

EPISODUL: 3 X 15

PRIMA DIFUZARE:

9 februarie 1996

SCENARIUL:

Frank Spotnitz şi Chris Carter

EDITOR:

Jim Gross

REGIA:

Rob Bowman

APARIŢII SPECIALE:

Mitch Pileggi (Directorul-adjunct Skinner)
Robert Clothier (Generalul Christopher Johansen)
Jo Bates (Jeraldine Kallenchuck)
Nicholas Lea (Alex Krycek)
Morris Panych (Omul cu păr sur)
Stephen E. Miller (Wayne Morgan)
Ari Solomon (Gauthier)

Paul Batten (Dr. Seizer)
Russell Ferrier (Medicul)
Lenno Britos (Spaniolul)
Kimberly Unger (Joan Gauthier)
Rochelle Greenwood (Chelneriţa)
Joel Silverstone (Inginerul 1)
David Neale (Paznicul Bazei Navale)
Tom Scholte (Tînărul Johansen)
Robert F. Maier (Pilotul WWH)
Tegan Moss (Tînăra Dana Scully)

IDEEA:

O navă de salvare franceză găseşte o epavă misterioasă din al doilea război mondial, care cauzează boli radioactive şi-l aruncă pe Mulder într-un păienjeniş de intrigi.

LOCUL ACŢIUNII:

San Diego, California; San Francisco, California; Washington, D.C.; Hong Kong.

SINOPSIS:

Gauthier, un scafandru de pe o navă franceză din Oceanul Pacific, este coborît în apă, în timp ce colegii săi vorbesc entuziasmaţi despre găsirea „acului în carul cu fîn". Ei pierd legătura cu Gauthier care, spre oroarea lui, vede ceea ce pare a fi un om viu, ai cărui ochi s-au înnegrit, într-o epavă scufundată. Gauthier se ridică la suprafaţă şi spune că este bine, dar, cînd se îndepărtează de colegii săi, i se acoperă ochii cu aceeaşi membrană neagră, mătăsoasă.

Directorul-adjunct Skinner o cheamă pe Scully şi o informează că nu s-a aflat nimic

în privinţa morţii surorii sale Melissa şi cazul urmează să fie închis, deoarece au trecut cinci luni fără ca poliţia, procuratura sau FBI-ul să descopere ceva nou. „Cred că nu există nimic concludent", spune el, remarcînd că va face un apel din partea ei. Scully se înfurie, spunînd că asasinarea surorii ei nu pare „să intereseze pe nimeni, deşi sînt destule dovezi disponibile".

Mulder îi povesteşte lui Scully despre nava franceză de salvare Piper Maru, care s-a tîrît pînă în portul San Diego, după ce s-a aflat la aceleaşi coordonate cu *Talapus* – nava despre care Mulder crede că a adăpostit OZN-ul. Tot echipajul a fost tratat de arsuri radioactive. „Mai este ceva acolo, la adîncime," spune el.

Mulder şi Scully pleacă la San Diego, să se uite la marinarii iradiaţi, care prezintă arsuri oribile. Doctorul spune că asemenea niveluri de radioactivitate nu pot avea o cauză naturală. „Nu pe această planetă," murmură Mulder. Află că un singur marinar a scăpat teafăr: Gauthier, cel care a pilotat nava, în timp ce restul echipajului zăcea. Pe navă, lui Mulder şi Scully li se spune că nu există nici o urmă de radiaţie, deşi Mulder depistează substanţa neagră şi uleioasă care înnegura ochii lui Gauthier chiar şi pe costumul de scafandru. La staţia video a navei apare de asemenea un avion scufundat, pe care Scully îl recunoaşte drept un aparat

Kimberly Unger, care joacă rolul lui Joan Gauthier, a mai apărut ca operatoare de radar în „Fallen Angel", cu o replică memorabilă: „Domnule, se pare că meteorul pluteşte deasupra unui orăşel din Wisconsin". Robert Clothier, în rolul generalului Johansen, a apărut prima oară în cel de-al doilea episod al sezonului, „Red Museum", interpretînd rolul unui bătrîn într-un camion, care-i duce pe Mulder şi Scully la o fermă de vaci injectate cu hormoni artificiali.

de luptă din al doilea război mondial, un Mustang american B-51. „Sînt impresionat," spune Mulder.

Joan Gauthier vine acasă, în apartamentul unde locuieşte, la San Francisco şi încearcă să plece cînd soţul ei începe să se comporte ciudat, dar o opreşte. Cînd pleacă, vedem în ochii ei aceeaşi substanţă mătăsoasă.

Scully se duce la Miramar Navy Air Base, la un vechi prieten de familie, generalul Johansen. Nişte copii care se joacă îi amintesc de zilele petrecute cu sora ei, cînd tatăl lor era în misiune. Se interesează de avionul dispărut, dar Johansen îi spune că nu-şi aminteşte. În apartamentul lui Gauthier, Mulder găseşte hîrtii împrăştiate peste tot, pe Gauthier complet amnezic şi adresa unui agent de intermedieri. Gauthier are tot corpul acoperit de substanţa uleioasă şi nu-şi aminteşte ce s-a întîmplat după scufundare. Mulder se duce la biroul agentului, dar „secretara" nu este dispusă să-i ofere informaţii. Aşteaptă afară şi se ia după ea după ce pleacă, în timp ce biroul este răvăşit de oameni înarmaţi.

Scully este oprită cînd vrea să părăsească baza navală şi Johansen se urcă în maşina ei, mărturisindu-i că a fost trimis să găsească un avion scufundat, după al doilea război mondial, la bordul submarinului Zeus Faber. „Ne îngropăm morţii vii, nu-i aşa?" spune el, amintindu-şi cum oamenii din submarin au murit din cauza radiaţiilor, pînă cînd a condus revolta împotriva căpitanului, care avea aceeaşi membrană la ochi. Nu au supravieţuit decît şapte membri din 144, spune Johansen, iar avionul avea o bombă atomică destinată

Japoniei. Scully îi transmite informaţia partenerului ei, care o primeşte cu scepticism.

Mulder o urmăreşte pe femeia din birou, care se dovedeşte a fi chiar agentul de intermedieri J. Kallenchuk, la aeroport şi se urcă în avionul de Hong Kong, la fel ca Joan Gauthier. La Hong Kong, Mulder se leagă cu cătuşele de Kallenchuck, acuzînd-o că vinde secrete de stat. Apoi o tîrăşte în biroul ei, unde îi aşteaptă Alex Krycek, înarmat. Krycek, care furnizează secrete de pe banda digitală pe care a pus mîna la începutul sezonului, o împinge afară pe femeie, în timp ce este încă legată de Mulder, iar ea aude o împuşcătură şi o desprinde de el. Krycek scapă pe o fereastră, iar Mulder ia cheia şi iese înainte ca nişte oameni înarmaţi să pătrundă în încăpere. Pe hol, o întîlnesc pe Joan Gauthier, care le provoacă arsuri oribile.

Skinner, după ce este prevenit să nu redeschidă cazul Melissei Scully de nişte bărbaţi misterioşi, în costume negre, care-i spun că „lucrează în spionaj", este împuşcat într-o cafenea din Washington. Asasinul îi spune în spaniolă *Chupa dura, amigo* – adică „Eşti fraier, amice" – şi-l scuipă înainte să fugă de la locul faptei. Scully este anunţată telefonic că Skinner a fost dus la spital.

Krycek se pregăteşte să ia un avion spre Washington, dar Mulder îl surprinde, lovindu-l în faţă cu un receptor. „Asta este din partea mea," îi spune el, lovindu-l în cap, în timp ce-i ia arma şi i-o bagă în stomac, „iar asta din partea tatălui meu." În afară de răzbunare, Mulder vrea banda digitală, care conţine toate informaţiile guvernamentale despre OZN-uri. Krycek îl imploră să-l lase în viaţă, spunîndu-i că banda se află într-un seif

la Washington şi că o să i-o aducă dacă-i dă drumul. Mulder îi spune că or să meargă împreună, dar îl lasă să se ducă la toaletă, să-şi spele faţa plină de sînge. În timp ce-l aşteaptă afară, intră Joan Gauthier, care-l ridică fără nici un pic de efort pe Krycek. „Te simţi mai bine?" îl întreabă Mulder cînd Krycek iese din toaletă. „Ca un nou născut," îi răspunde el, cu ochii sclipind de aceeaşi membrană neagră.

Mulder şi Krycek se îmbarcă în avionul 1121 spre SUA. Numărul reprezintă ziua de naştere a soţiei lui Chris Carter, 21 noiembrie.

Va urma...

CULISELE POVEŞTII: „Piper Maru" a fost numit aşa după fetiţa lui Anderson, al cărei nume înseamnă „calm şi blînd" în limba polineziană. Se încadrează de asemenea în contextul episodului, deoarece cuvîntul s-ar traduce în japoneză, în sens larg, prin vapor.

Anderson consideră că a fost cel mai dificil episod al sezonului, ca intepretare emoţională. „«Piper Maru» a fost o piatră de încercare pentru mine," mărturiseşte ea, citînd scenele cu generalul, care au obligat-o pe Scully să se lase copleşită de amintirile copilăriei şi în acelaşi timp să fie mîhnită de moartea surorii sale. „Trebuia să îmbin trecutul cu prezentul. Mi-a plăcut."

Chris Carter a transmis ideea episodului editorului povestirii, Frank Spotnitz, pe baza unor imagini la care ţinea neapărat. „Ştia doar că voia un tip în carlinga avionului din cel de-al doilea război mondial, care să se dea cu capul de geam," spune Spotnitz, care iniţial a refuzat să scrie scenariul. „Nu ştia

cum a ajuns acolo, dacă era viu, mort sau o iluzie. Pe urmă a vrut un *flashback* la bordul submarinului din al doilea război mondial. M-am frămîntat săptămîni în şir cu această poveste. Nu ştiam cum să leg ideile, sau în ce moment să introduc imaginile respective. În cele din urmă, în timp ce mă întorceam de la convenţia *Dosarelor X* din Minneapolis, mi-am amintit că Scully nu se preocupase prea mult de moartea surorii sale şi de pedepsirea lui Krycek. Nu aveam hîrtie la mine, aşa că am început să scriu pe spatele unei reviste aviatice, umplînd toate spaţiile goale. În timpul acelui zbor, am conturat o mare parte din scenariu." Numele lui Nicholas Lea nu a apărut decît în finalul distribuţiei, pentru a păstra surpriza scenei în care apare Krycek.

PRIN CE SE DEOSEBEŞTE NUMELE SCAFANDRULUI FRANCEZ GAUTHIER DE LA BORDUL NAVEI „PIPER MARU"?

Poartă numele maestrului de efecte speciale Gauthier, cel care a contribuit la realizarea atîtor episoade din *Dosarele X*.

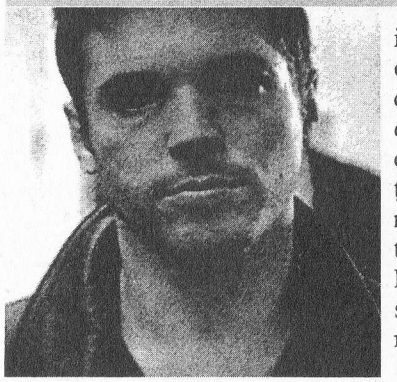

Filmarea secvenţelor subacvatice cu Newtsuit – un costum de scafandru pentru mare adîncime, asemănător celor purtate de astronauţi – a implicat colaborarea cu o companie de scafandri care se ocupa de expediţii de salvare. Printre cei pasionaţi de secvenţele subacvatice s-a numărat şi coordonatorul de efecte speciale David Gauthier – scafandru cu atestat (el şi regizorul Rob Bowman

şi-au petrecut vacanţa în Micronezia după încheierea sezonului), care a dat numele francezului, primul dintre personajele episodului posedat de prezenţa extraterestră. Scenele subacvatice s-au filmat în principal într-un rezervor de 360/360 m. Actorul din secvenţa respectivă a trebuit să stea în apă în epava carlingei timp de două ore, respirînd printr-un aparat special.

Pentru filmările din aeroport s-a folosit clădirea unei agenţii aviatice.

APOCRYPHA
(Apocrif)

EPISODUL: 3 X 16

PRIMA DIFUZARE:

16 februarie 1996

SCENARIUL:

Frank Spotnitz şi Chris Carter

EDITOR:

Stephen Mark

REGIA:

Kim Manners

APARIŢII SPECIALE:

Mitch Pileggi (Directorul-adjunct Walter Skinner)
John Neville (Omul cu unghiile îngrijite)
William B. Davis (Cigarette-Smoking Man)
Tom Braidwood (Frohike)
Dean Haglund (Langly)
Bruce Harwood (Byers)
Nicholas Lea (Alex Krycek)
Kevin McNulty (Agentul Brian Fuller)

Barry Levy (Medic de navă)
Dmitri Cepoveţki (Omul guvernului nr.1)
Sue Mathew (Agentul Linda Caleca)
Don S. Williams (Bătrînul)
Lenno Britos (Spaniolul/Luis Cardinal)
Frances Flanagan (Asistenta)
Brendan Beiser (Agentul Pendrell)
Peter Scoular (Marinarul bolnav)
Jeff Chivers (Omul înarmat)
Martin Evans (Maiorul Domo)
Harrison R. Coe (Omul guvernului nr. 2)
Craig Warkentin (Omul guvernului nr. 3)

IDEEA:

Mulder îl urmăreşte pe Krycek şi misterul epavei scufundate în al doilea război mondial, în timp ce împuşcarea lui Skinner îi oferă lui Scully noi indicii despre asasinarea surorii sale.

LOCUL ACŢIUNII:

Washington, D.C.; Black Crow, Dakota de Nord

SINOPSIS:

Este 19 august 1953. Un marinar bolnav, cu arsuri grave, din spitalul marinei de la Pearl Harbor povesteşte unor tineri funcţionari guvernamentali despre tragedia lui – el şi alţii au fost încuiaţi cu căpitanul submarinului lor, plecat într-o misiune de salvare, în care au pierit aproape toţi. Căpitanul avea ochii acoperiţi de o membrană neagră şi, după ce a fost lovit pînă a leşinat, s-a scurs din el un ulei negru. „A fost prima

oară cînd am văzut inamicul care ne ucidea," spune marinarul, apucîndu-l apoi de mînă pe unul dintre funcţionarii guvernamentali. „Lucrul acela este încă acolo, jos!" zbiară el, ca să se asigure că adevărul va ieşi la lumină. „Pot să am încredere în tine că o să-l scoţi la lumină, nu-i aşa, domnule Mulder?" Domnul Mulder nu-i răspunde. Se uită la un alt tînăr funcţionar care-şi aprinde o ţigară familiară. „Poţi să ai încredere în noi toţi," îi răspunde el nesigur.

Acţiunea revine în prezent. Scully se grăbeşte să ajungă la spitalul unde e internat Skinner, în timp ce Mulder şi Krycek sosesc la Washington. Închiriază o maşină, dar un alt vehicul îi scoate de pe şosea. Mulder este ameţit, iar cînd Krycek este scos din maşină şi întrebat unde este banda, apare o lumină orbitoare, care-i prăjeşte pe cei doi atacatori. Cigarette-Smoking Man se uită la victimele care se află în stare critică. Doctorul spune că n-a mai văzut aşa ceva. „Eu, da", răspunde Cigarette-Smoking Man, fără să comenteze. „Distrugeţi trupurile."

Mulder se trezeşte în spital, cu Scully alături, care-i povesteşte despre Skinner şi-i arată rezultatele testelor ADN, potrivit cărora omul care l-a împuşcat pe Skinner şi ucigaşul surorii ei, Melissa, sînt una şi aceeaşi persoană. La New York, se întruneşte Organizaţia ca să discute „rapoartele neliniştitoare" despre nava de salvare franceză. „Se pare că avem o scurgere de informaţii, domnilor," spune unul dintre ei, remarcînd că i s-a cerut socoteală asociatului lor de la Washington, Cigarette-Smoking Man.

Skinner îi spune lui Scully că cel care l-a împuşcat era cu Krycek, cînd i s-a luat banda digitală cu informaţiile despre OZN. Mulder a prelevat o mostră din uleiul găsit pe costumul de scafandru al lui Gauthier şi al soţiei sale, Joan. După părerea lui, acest ulei este

un mediu folosit de „creaturi extraterestre, care se transpun în trupul oamenilor". Se pare că o astfel de creatură care a aşteptat timp de cincizeci de ani pe fundul oceanului o gazdă care s-o aducă la suprafaţă a trecut din corpul lui Gauthier în cel al soţiei sale şi apoi într-al lui Krycek. „Întrebarea este ce vrea", spune Mulder.

Agentul, care are cheia de la seiful lui Krycek, îi pune pe Pistolarii Singuratici să se ducă la un patinoar şi să ia un plic, dar găsesc seiful gol. Altă scenă îl înfăţişează pe Cigarette-Smoking Man sorbind dintr-un pahar, în timp ce Krycek intră şi-i aruncă banda. „Unde este?" întreabă el senin.

În scena „Pistolarii pe gheaţă" se remarcă uşurinţa cu care se mişcă Byres. Bruce Harwood (Byers) a fost patinator profesionist.

„Te aşteptam," îi răspunde Cigarette-Smoking Man, care adaugă: „Am tot ce vrei".

Cigarette-Smoking Man se întîlneşte cu Organizaţia, care nu este încîntată că a acţionat de capul lui, mutînd banda în alt loc. Omul cu unghiile îngrijite este nemulţumit de asemenea de atacul asupra lui Skinner, pe care un alt bătrîn îl califică drept „un risc foarte mare pentru noi".

„O să am eu grijă", le spune Cigarette-Smoking Man, încruntîndu-se la Omul cu unghiile îngrijite, care se teme că va fi ameninţat „proiectul nostru viitor". Mulder găseşte un număr de New York mîzgălit pe plic, sună la sediul Organizaţiei şi vorbeşte cu Omul cu unghiile îngrijite, care-i cere să se întîlnească în Central Park. Cînd se întoarce la Washington, Scully află că cel care l-a atacat pe Skinner este un mercenar pe nume Luis Cardinal, care mai mult ca sigur că a fugit deja din ţară. Scully insistă să mai caute şi unul dintre agenţi îi spune că este imposibil, fără un semn de la Dumnezeu.

„Am văzut lucruri şi mai ciudate, te rog să mă crezi," îl repede ea, ieşind furioasă.

Omul cu unghiile îngrijite îi spune lui Mulder că obiectul din ocean era un OZN scufundat în timpul celui de-al doilea război mondial. Au apărut complicaţii în timpul operaţiunilor de salvare şi s-a inventat o poveste despre un avion cu o armă nucleară destinată Japoniei, pentru a se muşamaliza incidentul. Mulder spune că banda este la Krycek şi îşi dă seama că nici Omul cu unghiile îngrijite nu ştie unde se află. „Poate s-o păţească oricine," îi sugerează bătrînul. Vorbele lui îl alarmează pe Mulder, care o pune pe Scully să vadă imediat ce este cu Skinner. Îl găseşte într-o ambulanţă, în timp ce era transferat la un alt spital, şi dă peste Luis Cardinal, pe care-l încolţeşte pe stradă. „Tu mi-ai împuşcat sora!" urlă ea, ameninţîndu-l cu arma. Speriat, Cardinal i-l oferă pe Krycek în schimbul vieţii lui. Deşi este tentată s-o facă, Scully nu trage. Poliţia îl arestează pe Cardinal, care-i mărturiseşte că Krycek se îndreaptă spre un hambar părăsit de rachete din Dakota de Nord, unde Mulder crede că vor găsi OZN-ul. Cînd ajung, agenţii coboară într-un siloz unde dau peste un om ars. „Este aici," spune Mulder, cînd apar cîţiva oameni înarmaţi care-i capturează lîngă uşa silozului 1013.

Cigarette-Smoking Man aşteaptă afară. „L-ai atras aici, nu-i aşa?" zbiară agentul. „Dar nu poţi îngropa adevărul!" Înăuntru, Cigarette-Smoking Man stă cu ochii aţintiţi pe uşa silozului. În spatele ei, Krycek tuşeşte, scuipînd un ulei negru care se se scurge printr-un grătar în ceea ce pare a fi o navă extraterestră.

Sprijinindu-se într-un baston, Skinner se întoarce la lucru. Mulder îi mulţumeşte că a riscat pentru ei, dar Skinner îl asigură că şi-a făcut doar datoria. „Nu este cruciada mea," spune el. Mulder o găseşte pe Scully la

mormîntul Melissei, spunîndu-i ce a aflat de la Skinner – şi anume că spaniolul Cardinal a fost găsit mort în celula lui. Agentul este convins că aceia care l-au asasinat vor ajunge şi la Krycek, dacă n-au făcut-o deja. Scully se gîndeşte la vorbele lui Johansen, remarcînd că morţii vorbesc într-adevăr de dincolo de mormînt, prin conştiinţă, cerînd dreptate. „Poate că-i îngropăm de vii," spune ea.

CE PERSONAJ SINISTRU A FOST DE ACORD SĂ-L ÎNTÎLNEASCĂ PE MULDER ÎN CENTRAL PARK PENTRU UN SCHIMB DE INFORMAŢII, ÎN EPISODUL „APOCRIF"?

Omul cu unghiile îngrijite, care vrea să dea de urma agentului trădător Alex Krycek şi de banda pe care o deţine, a fost de acord să aibă „un schimb de informaţii" cu Mulder, în care a aflat mai multe decît agentul.

Între timp, Krycek bate în zadar în uşa sigilată a silozului, îngropat adînc sub pămînt.

CULISELE POVEŞTII: Nava spaţială extraterestră a fost o adevărată problemă, după părerea regizorului artistic Graeme Murray. Era în formă de triunghi – cu laturile de zece metri – fiind construită din lemn. „Trebuia să aibă un aspect nedefinit", spune Murray, citîndu-l pe Carter. Producătorul consideră că orice navă extraterestră seamănă oarecum cu una terestră.

Nicholas Lea a trecut printr-un adevărat chin în scena finală în care lui Krycek îi curge ulei negru din gură şi nas prin grătarul OZN-ului. Actorul a trebuit să poarte o mască plină de tuburi care să secrete substanţa respectivă şi să stea suspendat peste uriaşa navă, în timp ce se prelingea lichidul. „Nu a fost prea încîntat," recunoaşte Tony Lindala.

„A fost oribil," spune Lea, recunoscînd că ar fi putut lăsa un cascador să joace această scenă în locul lui, dar a insistat s-o facă el. Aplicarea măştii a durat mai mult de

o oră şi, după ce secvenţa s-a filmat o dată, Lea a fost rechemat după cîteva zile, pentru că filmarea ieşise prea întunecată şi trebuiau s-o repete. „Totuşi, încerci să te distrezi", susţine Lea – după cum a afirmat şi la convenţia de la San Diego – „chiar şi atunci cînd ţi se prelinge ceva din ochi."

Lindala adaugă că o mare realizare din punct de vede tehnic a fost scena în care uleiul negru se scurge din capul căpitanului submarinului. S-a folosit un cap de manechin, cu şase furtunuri diferite, pentru fiecare orificiu facial. „Calitatea realizărilor noastre a evoluat," spune el, remarcînd trecerea de la simple marionete la dispozitivele manevrate prin telecomandă.

După ce a regizat episoade de sine stătătoare, cu tematică variată, de la genul horror la comedie, lui Kim Manners i s-a oferit prima oară ocazia să contribuie la un subiect mai amplu. „A fost primul episod de genul ăsta pe care l-am realizat şi mi-a plăcut foarte mult," spune el. „Personajele ies mai mult în evidenţă."

Pentru că Mat Beck întîmpina dificultăţi în crearea digitală a membranei negre care acoperea ochiul, s-a introdus o substanţă uleioasă în apă, pe care Beck a inserat-o apoi pe film, direct pe feţele actorilor. „Nimeni nu a fost nevoit să poarte lentile de contact," explică David Gauthier. „Am filmat secvenţa de patru ori," adaugă Beck.

Un efect special de mai mică importanţă i-a implicat şi pe Pistolarii Singuratici, care nu prea se ţineau bine pe patine. Asta deşi erau canadieni, ceea ce i-a făcut pe autorii scenariului să presupună că ştiu să patineze. „Este adevărat, mi-e frică pe gheaţă," recunoaşte Dean Haglund, care joacă rolul lui Langly. Actorul spune că şi-a petrecut copilăria schiind, dar n-a patinat niciodată. A urmat un curs intensiv de cinci zile, ca să se

pună la punct, timp în care a luat multe buşituri. Regizorul-adjunct şi actorul ocazional Tom Braidwood spune că trecuse „mult, mult timp" de cînd nu mai patinase, aşa că şi-a cumpărat o pereche de patine şi a exersat în week-end-uri, ca să se pregătească pentru scena respectivă. Deşi Braidwood afirmă că i-a plăcut să patineze din nou, recunoaşte rîzînd că „este îngrozit de căzături", adăugînd mîndru că „n-am căzut nici măcar o dată."

Numărul silozului în care este închis Krycek este 1013, cifre care se repetă pe parcursul *Dosarelor X*, deoarece este data de naştere a lui Chris Carter şi numele companiei sale de producţie.

PUSHER

EPISODUL: 3 X 17

PRIMA DIFUZARE:

23 februarie 1996

SCENARIUL:

Vince Gilligan

EDITOR:

Heather MacDougall

REGIA:

Rob Bowman

APARIŢII SPECIALE:

Mitch Pileggi (Directorul-adjunct Skinner)
Robert Wisden (Rober „Pusher" Modell)
Vic Polizos (Agentul Frank Burst)
Roger R. Cross (Locotenentul SWAT)
Steve Bacic (Agentul Collins)
Don Mackay (Judecătorul)
Brent D. Shepperd (Procurorul)
D. Neil Mark (Adjunctul Scott Kerber)
Julia Arkos (Holly)

Meridith Bain-Woodward (Avocatul apărării)
Ernie Foort (Paznicul din hol)
Darren Lucas (Poliţistul SWAT)

IDEEA:

Mulder şi Scully investighează cazul unui bărbat capabil să-şi impună voinţa celorlalţi, care se angajează într-un înspăimîntător duel psihic cu Mulder.

LOCUL ACŢIUNII:

Loudoun County, Virginia

SINOPSIS:

Un bărbat obişnuit intră într-un supermarket şi îşi umple coşul cu băuturi bogate în hidrocarburi, aşteptînd calm la rînd, cînd este înconjurat deodată de o brigadă de agenţi FBI. „Credeţi că aveţi motive să mă arestaţi?" îi întreabă el, în timp ce-l bagă în maşină. Apoi vorbeşte cu şoferul pe un ton hipnotic, făcîndu-l să nu vadă practic camionul care se apropie din faţă. Se izbesc frontal, iar suspectul se fereşte, ghemuindu-se lîngă portieră.

Agentul care supravieţuieşte, Frank Burst, le povesteşte lui Mulder şi Scully că suspectul, cunoscut doar sub numele de Pusher, l-a sunat ca să mărturisească o serie de crime din ultimii doi ani, care semănaseră cu nişte sinucideri. „S-a jucat cu noi. Se lăuda," spune Burst.

Mulder vede cuvîntul „RONIN", un samurai fără stăpîn, pictat cu degetul pe o

maşină de poliţie la locul incidentului, şi găseşte într-o revistă de mercenari un anunţ care spune „Rezolv probleme. OSU" – cuvîntul japonez „osu" însemnînd „a împinge." Sugestia este o forţă foarte puternică, remarcă Mulder, şi este posibil ca suspectul să dirijeze oamenii prin puterea voinţei sale, dar Sculy îi atrage atenţia că există o diferenţă între reclamele comerciale bazate pe hipnoză şi determinarea unei persoane să se ciocnească frontal de un camion.

În scena în care Robert Modell se infiltrează în sediul FBI-ului, doi dintre figuranţii care se văd pe fundal sînt toboşarul formaţiei Foo Fighters şi soţia lui, Jennifer. Melodia lui Foo Fighters, „Down in the Park", apare pe CD-ul inspirat de *Dosarele X*, cu titlul *Songs in the Key of X*.

Mulder şi Scully extrag o listă de telefoane publice date în reclamă. Pusher sună, invitîndu-i pe Mulder şi Scully „să urmaţi traseul meu presărat cu miez de pîine... pentru a dovedi cît de deştepţi sînteţi." Un indiciu îi duce la un teren de golf unde, sub influenţa lui Pusher, un agent îşi toarnă benzină în cap şi îşi dă foc, în timp ce Mulder, Scully şi Burst îl privesc neajutoraţi. Mulder îl găseşte pe Pusher într-o maşină din apropiere, slăbit şi scăldat în sudoare. „Pun pariu pe cinci dolari că o să scap," spune el.

Mulder depune mărturie la audierea pentru punerea sub acuzare a suspectului, declarînd că Pusher, pe care-l cheamă Robert Patrick Modell, determină oamenii prin cuvinte să se autodistrugă. Dar judecătorul, influenţat la fel ca ceilalţi de forţa lui Modell, îl eliberează. Cînd ies din sală, Mulder îi spune lui Modell că i s-a dezlegat şiretul la pantof. „Te-am făcut să te uiţi," îi şopteşte agentul. „Ce tehnică foloseşti?"

Cercetările întreprinse dezvăluie că Modell a făcut cerere să fie primit în FBI şi susţin că a studiat în Japonia, sub îndrumarea unor ninja. „Acum o să discutăm despre filme kung-fu, Mulder?" îl întreabă Scully nerăbdătoare, considerînd că tot ce pretinde Modell este o minciună sau o exagerare. După părerea ei, este doar un om care vrea să-şi dea importanţă. Modell se duce la sediul FBI ca să culeagă informaţii despre Mulder, trecînd de santinela de la uşă doar cu un ecuson fals, pe care scrie „LIBERĂ TRECERE". Cînd este depistat de Skinner, Modell determină o funcţionară să-i dea cu spray în ochi directorului-adjunct şi apoi să-l lovească duşmănos cu picioarele, în timp ce Modell scapă fără probleme. Întrebată după incident, femeia declară că „era ca şi cum ar fi fost cu mine, în mintea mea" şi, cu toate că i se pare inexplicabil, acum Scully este de acord cu teoria lui Mulder. Cînd percheziţionează apartamentul lui Modell, agenţii găsesc un frigider plin cu CarboBoost şi medicamente împotriva epilepsiei. Mulder trage concluzia că o tumoare cerebrală ar putea să exacerbeze forţa chinestezică a lui Modell, iar băuturile proteice sînt menite să-i dea un surplus de energie.

„Poate că este pe moarte," spune Mulder, „şi vrea să-şi pregătească o ieşire triumfală din această lume," adaugă Scully, continuîndu-i gîndurile. Modell sună şi, în timp ce Burst încearcă să-l ţină de vorbă pentru a depista de unde vorbeşte, suspectul îi provoacă un atac de cord fatal agentului, spunîndu-i lui Mulder că i-a citit dosarul şi că de-abia aşteaptă să-şi încerce forţele „cu un adversar pe măsură". După ce dă de urmele lui Modell la un spital, Mulder – care se teme că Pusher

ar putea să-i facă să se împuşte unul pe altul – se duce singur, cu o cameră video miniaturală. „Oare prinde canalul Playboy?“ întreabă Mulder în glumă, ca să-şi ascundă nervozitatea.

Agentul aude împuşcături şi găseşte morţi un tehnician şi o santinelă. Un monitor de computer arată că Modell are într-adevăr o tumoare craniană. Apoi apare cu o armă şi camera video se întrerupe, determinînd-o pe Scully să alerge după Mulder, pe care-l găseşte la o masă cu Modell, cu pistolul între ei. Modell îl obligă pe Mulder să joace ruleta rusească. Agentul apasă pe trăgaci, ţinînd pistolul la tîmpla lui Modell, apoi îl îndreaptă spre el şi în cele din urmă spre Scully. „Eşti mai puternic decît el, luptă, Mulder,“ îl îndeamnă ea, declanşînd o alarmă care întrerupe pe moment concentrarea lui Modell, iar Mulder, eliberat de dominaţia lui mintală, se întoarce şi-l împuşcă.

Modell zace la spital, într-o comă din care n-o să-şi mai revină niciodată. Agenţilor li se spune că tumoarea a fost operabilă pînă în ultima clipă, dar că Modell a refuzat tratamentul. „Ai avut dreptate,“ remarcă Mulder. „A fost toată viaţa un om lipsit de importanţă, iar acum a avut ocazia să se simtă grozav.“ Scully îl ia de mînă pe Mulder, spunîndu-i că n-ar trebui să-şi mai piardă nici un minut din timpul lor cu el.

ÎN CE REVISTĂ ÎŞI PUBLICA RECLAMELE ASASINUL ROBERT „PUSHER“ MODELL PENTRU A-ŞI RACOLA CLIENŢII?

În paginile revistei *American Ronin*, destinată artelor marţiale şi mercenarilor. Era atît de preocupat ca lui Mulder să nu-i scape acest indiciu, încît a mîzgălit numele publicaţiei cu sînge pe o maşină de poliţie.

CULISELE POVEŞTII: Mitch Pileggi recunoaşte că nu a fost prea încîntat de rolul lui Skinner, care a

fost brutalizat de „femeia aceea micuţă“, mai ales după ce personajul a avut atît de suferit în episoadele anterioare. „Mă simt stînjenit că iau mereu bătaie şi cred că şi fanii la fel,“ remarcă el.

Scenaristul Vince Gilligan a creat un joc încordat, gen şoarecele cu pisica, între Mulder şi Modell. „Singurul lucru pe care mi l-am propus de la început a fost să-i pun faţă-n faţă cît mai mult posibil,“ spune el, deşi partea tare are loc pînă la urmă în actul final, cînd Pusher îl obligă pe Mulder să joace ruleta rusească.

CARE A FOST POVESTEA PE CARE O CITEŞTE ROBERT MODELL ÎN *WORLD WEEKLY INFORMER*?

„Omul-peşte“. Se pare că trupul lui a fost găsit pe ţărm, la Martha's Vineyard, fosta locuinţă a tatălui lui Mulder.

„Nu-mi vine să cred că am reuşit să turnăm această scenă, pentru că, la început, conducerea reţelei ne-a anunţat că nu putem folosi secvenţa cu ruleta rusească,“ îşi aminteşte Gilligan. „Am protestat, spunînd: «Cum adică? Păi acesta este finalul scenariului!»“ Direcţia de standarde a Companiei Fox a mers pînă într-acolo încît s-a consultat şi cu alte companii, care au declarat că nu au folosit niciodată secvenţe cu ruleta rusească în seriale de o oră, deşi ea a apărut în filme cum ar fi *The Deer Hunter*, unde a stîrnit de asemenea îngrijorare cînd s-a transmis la TV. „Grija lor cea mai mare era să nu le dea vreo idee nocivă puştilor,“ spune Gilligan. „Dar le-am spus că nu am inventat eu ruleta rusească. Poţi face un argument de acest gen mai convingător pentru un film cum ar fi *The Program*, în care au pus nişte puşti să se întindă pe dunga albă de pe stradă.“

În scenariu, Mulder întreabă dacă minicamera video prinde canalul Discovery, dar Duchovny – identificîndu-se cu personajul Mulder, care face glume pe teme erotice – se referă la canalul Playboy.

Mai apar şi alte momente de referinţă în episod, dacă ştii unde să te uiţi (sau dacă ai un TV cu ecran mare şi un videorecorder cu stop-cadru). În secvenţa de deschidere, Pusher se uită la o revistă, *World Weekly Informer*, unde apare pe copertă un artist care seamănă cu Omul-peşte – parazitul umanoid din al doilea episod al sezonului doi, „The Host" („Gazda"). Fotografia îl înfăţişează de fapt pe maestrul decorurilor, Ken Hawryliw, şi este făcută de ziua lui. „Facem o mulţime de ziare pentru acest serial," remarcă Hawryliw, care a descris un alt membru al echipei de filmare, pe o altă copertă de revistă, drept „Omul care se căsătoreşte cu o gorilă".

Şi asistenta de producţie Danielle Faith Friedman apare pe coperta uneia dintre revistele *American Ronin* răsfoite de Mulder pentru a căuta indicii despre criminal. „Trebuie să umpli cadrul cu ceva," adaugă regizorul artistic Graeme Murray. „Şi dacă tot o faci, poţi să te şi distrezi." Specialista în machiaje Fern Levin spune că episodul a fost unul dintre cele mai dificile în ceea ce o priveşte, pentru că „toţi erau plini de vînătăi şi bandajaţi" – Skinner, care a luat bătaie, plus detectivii din maşina accidentată.

Departamentul de efecte vizuale a trebuit să facă un retuş de ultim moment, cînd oamenii şi-au dat seama că pe o tăbliţă din sala de tribunal scria „LOUDON COUNTY" în loc de „LOUDOUN COUNTY". „Am mutat literele şi am adăugat un «U», cu ajutorul computerului", spune Mat Beck.

TESO DOS BICHOS

EPISODUL: 3 X 18

PRIMA DIFUZARE:

8 martie 1996

SCENARIUL:

John Shiban

EDITOR:

Jim Gross

REGIA:

Kim Manners

APARIŢII SPECIALE:

Vic Trevino (Dr. Alonso Bilac)
Janne Mortil (Mona Wustner)
Gordon Tootoosis (Şamanul)
Tom McBeath (Dr. Lewton)
Ron Suave (Tim Decker)
Alan Robertson (Carl Roosevelt)
Garrison Chrisjohn (Dr. Winters)

NU VĂ ÎNCREDEŢI

IDEEA:

Dezgroparea unui străvechi obiect ecuadorian are drept rezultat o serie de decese, legate, se pare, de spiritul unui şaman.

LOCUL ACŢIUNII:

Boston, Massachusetts

SINOPSIS:

O urnă Amaru care conţine, se pare, osemintele unei femei şaman este dezgropată la un şantier arheologic din munţii ecuadorieni. Doctorul Roosevelt, un om de ştiinţă, le spune muncitorilor să scoată ce este înăuntru, dar coordonatorul săpăturilor, Alonso Bilac, spune că localnicii indieni nu sînt de acord. „Susţin că trupul unei femei şaman este sacru pentru trib," o previne el, în timp ce un şaman bătrîn îi priveşte de sus. „N-o să ne lase să-i tulburăm odihna." Roosevelt ignoră protestul lui Bilac şi în noaptea aceea, în cortul lui – în timp ce membrii tribului, inclusiv Bilac, beau o băutură gălbuie dintr-un vas de cult – se vede silueta unui jaguar care se repede la Roosevelt. Urletele omului de ştiinţă răsună în beznă.

Peste trei săptămîni, în Sala Indigenilor a Muzeului de Istorie Naturală din Boston, unde a fost expusă urna, un paznic alunecă într-o baltă de sînge şi unul dintre cercetători este de negăsit. Lui Mulder şi Scully li se spune că tribul Secona a protestat pe lîngă Departamentul de Stat în privinţa urnei, iar cercetătorul-şef, doctorul Lewton, crede că

de fapt colegul lui a fost ucis pentru că a lucrat la acel proiect. Lewton le povesteşte de un blestem potrivit căruia toţi cei care tulbură oasele vor fi devoraţi de spiritul unui jaguar, dar susţine că el este inventat pentru a întreţine frica.

Doctorul Lewton poartă numele lui Val Lewton, care a regizat filmul *Cat People*.

O studentă absolventă, Mona Wustner, le spune agenţilor că Bilac este reprezentatul tribului Secona. Cînd Mulder şi Scully se duc să-i vorbească, el are o atitudine ciudată, spunînd că nenorocirile vor continua pînă cînd oasele îşi vor regăsi odihna. „Vă asigur că vă pierdeţi timpul cu investigaţia," le spune el distant. Scully îl consideră suspect pe Bilac, dar Mulder este intrigat de blestem.

Cînd iese din muzeu, maşina doctorului Lewton nu vrea să pornească, iar cînd saltă capota găseşte sînge pe motor. Deodată, simte că-l trage ceva şi începe să urle. Scully găseşte şobolani în motor la locul crimei şi îi pune întrebări lui Mona în legătură cu Bilac. În timp ce caută în pădurile din apropiere, Mulder simte o picătură pe faţă, dar nu este de ploaie, ci de sînge, care se scurge din nişte măruntaie umane atîrnate de o creangă.

Mona se duce la Bilac, care pare bolnav şi se comportă ciudat. Bea din lichidul gălbui, o licoare halucinogenă, numită Yaje, căreia îi spune „Viţa sufletului". Are o atitudine ostilă faţă de ea şi o dă afară. La serviciu, Mona o sună pe Scully ca să-i spună de întîlnirea ei cu Bilac. Auzind zgomote, se duce la baie, unde toaletele vibrează ameninţător. Cînd

ridică capacul unui rezervor, vede şobolani umezi, care încearcă să iasă.

Scully descoperă băutura Yaje acasă la Bilac şi-l sună pe Mulder la muzeu, unde s-a dus s-o caute pe Mona. Agentul se ia după o dîră de sînge care-l duce în baie, unde dă de Bilac, care pare epuizat. Mona este moartă, îi spune el, explicîndu-i că Amaru – un spirit „mai puternic decît orice om" – nu se lasă. „Este ceva căruia nu poţi să-i pui cătuşe," remarcă Bilac. Cînd controlează baia, agenţii găsesc şobolani morţi în fiecare toaletă. Găsesc de asemenea primul cadavru, cîinele Monei, care a murit fiindcă a mîncat un motan, care la rîndul lui s-a hrănit cu un şobolan otrăvit. Observînd prezenţa şobolanilor la locul crimelor, Mulder sugerează că spiritul migrează probabil în alte animale. „Atunci cu ce avem de-a face, Mulder?" îl întreabă Scully sceptică. „Cu un şobolan posedat de spirite."

Dar Mulder crede dimpotrivă că şobolanii încercau „să scape de ceva". Între timp, Bilac dispare din camera unde era fusese reţinut. Urmele duc spre o gură de aerisire care continuă cu nişte coridoare pline de abur, în subsolul muzeului. Mulder găseşte o picătură de sînge, spunînd că Bilac a scăpat probabil prin gura de aerisire şi adăugînd sumbru: „Dacă nu cumva a fost tras înăuntru". În tunel, Mulder dă peste trupul mutilat al lui Lewton, înconjurat de pisici. Una dintre ele o atacă pe Scully. Cei doi agenţi scapă prin gura de aerisire, unde găsesc cadavrul lui Bilac.

Trupurile sînt luate, dar nu se mai găseşte nici o pisică în subsolul muzeului. După cinci asasinate, Departamentul de Stat hotărăşte să înapoieze urna Amaru

Ecuadorului. Crimele, spune Mulder, au fost provocate de animale şi nu au nici o explicaţie. Bilac, adaugă el, „a învăţat că există o lume dincolo de cea pămîntească, nevăzută, dar puternică şi la fel de reală ca urna însăşi." „Este mai bine ca unele lucruri să rămînă îngropate", continuă el, în timp ce bătrînul şaman priveşte cum urna este pusă la locul ei.

CULISELE POVEŞTII: Mulţi dintre cei implicaţi în acest episod au fost dezamăgiţi de final. Dintre aceştia fac parte chiar David Duchovny şi regizorul Kim Manners. Duchovny a adăugat o replică pe gustul lui, care nu era în scenariu, în secvenţa în care Mulder şi Scully încep să se tîrască prin tunelul de sub muzeu: „Doamnele au întîietate".

Duchovny susţine că replica a existat iniţial, dar a fost ştearsă şi el s-a gîndit s-o pună la loc. „Mi s-a părut nostimă," spune el, adăugînd că ar prefera „să nu-şi mai amintească nimic despre acel episod" şi considerîndu-l cel mai puţin reprezentativ din tot sezonul, în afară de faptul că a dat mari bătăi de cap din punctul de vedere al producţiei. Din acest motiv, după ce s-a încheiat producţia, Manners a dăruit echipei tricouri „Teso Dos Bichos Survivor" (Supravieţuitorul episodului Teso Dos Bichos), pe spatele cărora scria „Second Salmon" (Al doilea somon) – apropo de scenariul care-şi schimbă culoarea la fiecare revizie. În acest caz, scenariul a suferit nenumărate schimbări.

Ron Suave, care joacă rolul paznicului, a apărut mai întîi în serial, interpretîndu-l pe directorul unei staţii de canalizare din „The Host", cînd a rostit replica memorabilă, „Cincizeci de mii de oameni mă sună în fiecare zi la birou, la telefonul de porţelan".

Manners, care este un om dintr-o bucată, a numit episodul „Teso dos Bitches", dînd vina pe animalele alese. „Cînd am citit scenariul, am spus: «Oameni buni, nu se înspăimîntă nimeni de pisici»", povesteşte el. „Am susţinut ca jaguarul să apară şi în Actul IV, în tunelele pline de aburi. Jaguarul este un animal feroce, spre deosebire de pisici, care mai sînt şi proaste pe deasupra. Gîndacii sînt mai inteligenţi ca ele," adaugă el, din proprie experienţă, după episodul „Războiul coprofagilor". „Sînt atît de pufoase şi drăguţe. Nu poţi transforma o pisică într-un ucigaş."

În ceea ce o priveşte, Gillian Anderson recunoaşte că scena în care se luptă cu o pisică împăiată – deoarece este alergică la cele adevărate – a fost una dintre cele mai slabe din tot sezonul. Dresoarea serialului, Debbie Coe, a găsit un mod ingenios de a proteja şobolanii în scena în care ies cu sutele din toaletă – a pus nişte scăriţe în rezervoarele WC-urilor, ca să se cţăre pe ele, în loc să se urce unul peste altul.

Este remarcabil faptul că un actor, Frank Welker, care a creat voci şi efecte sonore pentru nenumărate filme ştiinţifico-fantastice şi de desene animate, a reprodus toate sunetele animale din acest episod. „Nu am folosit voci de animale," spune coproducătorul Paul Rabwin, care a scris şi interpretat cîntecul prezentat.

Răcirea vremii a atras schimbarea secvenţei tematice, mai ales în ceea ce priveşte legenda pe care se ţese episodul. „Vremea poate să te ajute sau să-ţi fie potrivnică," spune producătorul Joseph Patrick Finn, remarcînd că a început să ningă în timpul secvenţei cu săpăturile arheologice – filmate la o groapă de pietriş din parcul regional – ceea ce a „fost un fapt foarte pozi-

tiv". Dar locul acţiunii din scenariu a trebuit să fie mutat din jungla amazoniană – unde nu este niciodată atît de frig – pe platourile ecuadoriene, unde ninge într-adevăr.

Costumiera Jenni Gullett a studiat portul triburilor native americane pentru secvenţa tematică şi a colindat toate „artizanatele cu specific local din Vancouver", pentru a cumpăra haine şi accesorii, care au fost apoi „murdărite şi decolorate", pentru a da impresia că sînt vechi, uzate.

Continuitatea *Dosarelor X* este menţinută printr-o replică despre doctorul Lewton, căruia i se găsesc seminţe de floarea-soarelui în intestine. „Este un om cu gusturi fine," remarcă Mulder, referindu-se la propria sa preferinţă pentru ele, exprimată în episodul „Aubrey" din cel de-al doilea sezon.

În cele din urmă, pînă şi titlul a dat naştere la speculaţii, deoarece există şi alte traduceri, mai creatoare – şi lascive – decît cea la care s-a referit scenaristul John Shiban. „Teso," explică el, se referă la „mormînt" în portugheza arhaică, iar „bichos" la „animale mici". Shiban a dat numele episodului după un cîntec popular. „Se pare că, în unele ţări, cuvintele au şi alte sensuri, pe care le-am aflat ulterior," spune el.

De exemplu, în Columbia şi Venezuela „bichos" înseamnă în jargon „testicule", ca în expresia „ai *bichos* mari," remarcă el rîzînd. „Reţeaua de televiziune ne-a atenţionat după aceea, spunînd: «Se zvoneşte că înseamnă altceva». La întoarcerea de la Vancouver, şoferul limuzinei, care era columbian, ne-a spus: «Ah, da, ştiu ce înseamnă». Iar apoi a adăugat, ridicînd din umeri: „Cred că prinde bine la sondajele de popularitate»".

HELL MONEY
(Banii iadului)

EPISODUL: 3 X 19

PRIMA DIFUZARE:

29 martie 1996

SCENARIUL:

Jeffrey Vlaming

EDITOR:

Stephen Mark

REGIA:

Tucker Gates

APARIŢII SPECIALE:

B.D.Wong (Detectivul Glen Chao)
Lucy Alexis Liu (Kim Tsin)
James Hong (Hard-Faced Man)
Michael Yama (Domnul Tsin)
Doug Abrahams (Detectivul Neary)
Ellie Havie (OPO Staffer)
Derek Lowe (Johnny Lo)
Donald Fong (Vase Man)
Diana Ha (Doctorul Wu)
Stephen M. D. Chang (Large Man)

Paul Wong (Wiry Man)

IDEEA:

Moartea cîtorva imigranţi chinezi cărora le lipsesc organele interne îi atrage pe Mulder şi Scully într-un joc misterios, care poate avea consecinţe fatale.

LOCUL ACŢIUNII:

Chinatown, San Francisco, California

SINOPSIS:

Un chinez îngrozit fuge pe străzile aglomerate din cartierul chinezesc al oraşului San Francisco. Cînd intră în apartamentul lui, dă de cineva cu o lanternă, care-l previne că a venit timpul să plătească. Chinezul scoate un cuţit, încercînd să scape, dar cînd se întoarce vede alte trei siluete în negru, cu măşti fantomatice. Apoi un paznic de la crematoriu zăreşte aceleaşi trei persoane lîngă un cuptor. Auzind strigăte înfundate, paznicul se apropie şi, cînd se uită înăuntru, vede faţa chinezului.

La locul crimei, Mulder şi Scully împreună cu detectivul Glen Chao găsesc literele chinezeşti care înseamnă „fantomă" scrijelite în interiorul cuptorului. Cu ajutorul detectivului Chao, ei descoperă de asemenea nişte hîrtie arsă, care se numeşte "hell money" („banii iadului"), folosită pentru a izgoni spiritele, în timpul Festivalului Fantomelor Înfometate. Cu ajutorul „banilor iadului," recunosc cadavrul din cuptor ca fiind al lui Johnny Lo, un chinez imigrat de curînd. În timp ce percheziţionează aparta-

Magia chinezeaască nu se bazează pe cele patru elemente vestice: foc, pămînt, aer şi apă, ci pe cinci elemente: pămînt, foc, lemn, metal şi apă. Fiecare element corespunde unei părţi importante a corpului: focul, de exemplu, corespunde inimii. Astfel, cînd un jucător ghinionist trage piesa cu simbolul „focului", toţi ştiu că este sortit pieirii, pentru că trebuie să-şi ofere inima.

mentul lui Lo, Mulder găseşte pete de sînge sub covorul nou.

Un bătrîn, Hsin, o îngrijeşte pe fiica lui bolnavă, care are nevoie de o operaţie costisitoare. De aceea, Hsin se duce într-o cameră îmbîcsită de fum, plină de chinezi, unde un bărbat în costum negru scoate o servietă plină de bani şi două vase. Unul este gol, iar celălalt e plin de piese roşii şi una singură albă. Vasul gol este dat din mînă în mînă şi fiecare pune cîte o piesă înăuntru. Omul în costum negru alege o piesă care corespunde unuia dintre bărbaţii prezenţi. Cel ales are ocazia să tragă singura piesă albă, cîştigătoare, din vas. Hsin este uşurat că nu a tras piesa nenorocoasă, în timp ce omul de lîngă el este luat. Mai tîrziu, în seara aceea, trupul celui care a tras respectiva piesă este găsit într-un mormînt nu foarte adînc de Mulder şi Scully.

După ce examinează cadavrul, Scully găseşte numeroase cicatrice chirurgicale, semn că omul şi-a vîndut probabil părţi din trup, întrebîndu-l pe Mulder dacă are idee cît valorează corpul omenesc. „Depinde de corp," îi răspunde el. Scully îl întreabă pe Chao ce ştie despre piaţa neagră de organe, deoarece a găsit o substanţă folosită la păstrarea organelor în timpul autopsiei. Cînd i se reproşează că nu prea este dispus să coopereze, Chao se înfurie şi pomeneşte de codul tăcerii, caracteristic comunităţii chineze. „Pentru ei sînt un alb, la fel ca voi," spune el.

Chao deţine informaţii care-i duc la Hsin, ţesătorul de covoare. După ce a fost văzut mai înainte jucînd cărţi, Hsin apare acum cu un ochi acoperit, susţinînd că a avut un accident de muncă. După ce Mulder şi Scully pleacă de la Hsin, detectivul Chao mai zăboveşte şi poartă o conversaţie rapidă în chineză cu Hsin. Acasă, el vede ceva scris pe uşă şi este întîmpinat de cele trei figuri mascate.

Mulder şi Scully află că Chao a fost atacat şi este internat la spital. Între timp, doctorul prezentat în scena anterioară îl vizitează pe Hsin, care spune că vrea să iasă din joc. „Trebuie să joci în continuare," îi spune doctorul, atrăgîndu-i atenţia că banii vor salva viaţa fetei lui, iar dacă încalcă regulile va declanşa focul fantomatic care-l va consuma.

Mulder şi Scully ajung la spital, dar Chao a plecat deja. Mulder observă că grupa lui de

„Banii iadului" există efectiv. În timpul Anului Nou chinezesc şi la aniversarea anuală a morţii unei rude, se ard bani de hîrtie tipăriţi special, ca dar pentru lumea spiritelor. Se obişnuieşte de asemenea să se ardă imagini din hîrtie sau poze cu maşini, case, mîncare, sau alte ofrande aduse strămoşilor.

sînge se potriveşte cu petele găsite în apartamentul primei victime. Mulder deduce că sîngele din apartamentul primei victime era al lui Chao şi că el comandase covorul nou. Se întorc acasă la Hsin, dar o găsesc numai pe fiica lui, Kim, care este bolnavă de leucemie. Kim se teme că tatăl ei a făcut un lucru nesăbuit, ca să procure bani pentru tratamentul ei. Fata le spune agenţilor că fiecare simbol din jocul cu piese corespunde unei părţi din corpul omenesc.

Încercînd să dea de urma doctorului care a prescris analizele necesare donării

organelor, Mulder şi Scully ajung la un restaurant chinezesc. Abia cînd îl văd pe detectivul Chao intrînd îşi dau seama că au venit exact unde trebuia. Între timp, exact cînd Mulder şi Scully se iau după Chao, Hsin este ales să-şi încerce norocul. În timp ce Hsin este dus în camera din spate, Chao se năpusteşte prin mulţime, încercînd să oprească monstruozitatea care va avea loc. În graba lui, dărîmă vasul cu piesele care se răspîndesc pe podea. Abia atunci Chao îşi dă seama că jocurile sînt făcute, fiindcă nu există nici o piesă cîştigătoare în vas. Mulder şi Scully urcă la etaj atraşi de zgomot şi intră în camera plină din fum, în timp ce doctorul se strecoară în sala de operaţii, unde Hsin zace pe jumătate inconştient pe masă. Chao apare imediat, pînă să ajungă Mulder şi Scully, şi trage în doctor, înainte ca acesta să apuce să-l opereze pe Hsin.

Scully îl interoghează pe doctor, reproşîndu-i că profită de disperarea şi necazurile oamenilor. Dar acesta susţine că le oferă măcar speranţă acestor oameni. Hsin se află la reanimare, iar fiica lui este pusă pe o listă de aşteptare pentru transplant. Dar nimeni nu vrea să depună mărturie împotriva doctorului, iar Chao a dispărut „ca o fantomă," după cum se exprimă Mulder. Între timp, Chao se trezeşte în cuptorul crematoriului şi începe să scrie caracterele chinezeşti care înseamnă „fantomă," în vreme ce apar flăcările.

CULISELE POVEŞTII: Chris Carter a venit cu ideea unui episod despre vînzarea de organe, care a devenit baza scenariului. Departamentul de recuzită s-a descurcat cum a putut cu ce a avut la îndemînă. Ceea ce este

interesant la acest episod este că mulţi oameni l-au interpretat ca pe un joc real, remarcă editorul Frank Spotnitz, deşi nu s-a inspirat deloc din realitate.

„În privinţa postproducţiei, «Banii iadului» au necesitat ore-n şir de luping", conform spuselor coproducătorului Paul Rabwin. Michael Yama, în rolul lui Hsin, şi Lisa Liu, care a interpretat-o pe fiica sa, vorbeau chineza mandarină. Şi, de îndată ce şi-au dat seama că cei doi trebuiau să vorbească în dialectul cantonez, toate dialogurile lor în chineză cu subtitlurile în engleză s-au refăcut după filmarea episodului, cu ajutorul unui instructor vocal. Replicile înregistrate din nou au fost postsincronizate peste banda sonoră originală. „Am făcut-o pînă a sunat cum trebuie," spune Rabwin, care spune că au fost implicaţi mai mulţi factori în luarea acestei hotărîri, printre care respectul faţă de comunitatea chineză.

Cea mai memorabilă scenă, probabil, în care broaştele sar din pieptul cadavrului, s-a dovedit relativ simplă din punct de vedere tehnic. Cei de la efecte speciale, sub îndrumarea lui Tony Lindala, au creat un trunchi uman fals şi l-au pus peste actorul care stătea pe masă. Pentru prim-planuri, trunchiul a fost pus apoi pe o masă care avea o gaură în mijloc, pentru a permite dresorului de animale al episodului să se strecoare sub ea şi să împingă broaştele prin deschizătură. Cartierul chinezesc din Vancouver l-a reprezentat pe cel din San Francisco, la fel cum a fost folosit şi pentru scenele din Hong Kong, în episodul „Piper Maru." Secvenţele de la crematoriu au fost filmate într-o singură scenă.

JOSE CHUNG'S *FROM OUTER SPACE*
(*Din spaţiu,* de Jose Chung)

EPISODUL: 3 X 20

PRIMA DIFUZARE:

12 aprilie 1996

SCENARIUL:

Darin Morgan

EDITOR:

Heather Mac Dougall

REGIA:

Rob Bowman

APARIŢII SPECIALE:

Charles Nelson Reilly (Jose Chung)
William Lucking (Rocky Crikenson)
Daniel Quinn (Jack Scheaffer)
Jesse „The Body" Ventura (Omul în negru)
Sarah Sawatsky (Chrissy Giorgio)
Jason Gaffne (Harold Lamb)
Alex Diakun (Dr. Fingers)
Larry Musser (Detectivul Manners)

Allan Zinky (Blaine Faulkner)
Andrew Turner (Omul de la CIA)
Michael Dobson (Sergentul Hynek)
Mina E. Mina (Dr. Hand)
Jaap Broeker (Uimitorul Yappi)
Alex Trebek (Omul în negru nr. 2, care nu apare în distribuţie)

IDEEA:

Un romancier îi ia interviu un Scully în legătură cu zvonul răpirii a doi adolescenţi de către un OZN, care lasă loc la diverse interpretări.

LOCUL ACŢIUNII:

Klass County, Washington

SINOPSIS:

Harold, un adolescent, şi prietena sa Chrissy merg cu maşina care se opreşte brusc. Cei doi leşină, orbiţi de o sclipire de lumină, şi doi extratereştri cu pielea cenuşie încep să-i tîrască. Dar în momentul acela îi întrerupe un alt extraterestru uriaş, care mormăie ceva. „Jack," îi spune unul dintre extratereştri celuilalt, „ce-i cu ăsta aici?"

„De unde dracu' vrei să ştiu?" îi răspunde partenerul lui.

Scriitorul Jose Chung îi ia un interviu lui Scully, care îl scuză pe Mulder (agentul refuzase să discute cu el). Chung scrie o carte despre răpiri extraterestre, creînd un gen ştiinţifico-fantastic realist, care este sigur că îl va propulsa pe lista best-seller-urilor.

Scully îi cere să redea numai adevărul, dar Chung o contrazice, remarcînd că fiecare are versiunea lui. „Adevărul este la fel de subiectiv ca realitatea," afirmă el.

Scully îi povesteşte că Chrissy a fost agresată sexual, fiind pe jumătate dezbrăcată, şi că se pare că a fost victima unui viol. Harold este arestat de poliţie şi spune autorităţilor că a fost răpit. Detectivul Manners l-a interogat pe Harold şi nu crede povestea lui, dar soseşte Mulder şi sugerează ca fata să fie supusă hipnozei. În felul acesta, Chrissy îşi aminteşte că a fost pe o navă extraterestră. Mulder este impresionat de descrierea ei, dar Scully consideră că „seamănă prea mult cu tiparele binecunoscute." Manners îi spune lui Mulder că „a dat cazul peste cap".

Harold îşi aminteşte că a fost pe nava extraterestră şi că i-a văzut pe extratereştrii cu pielea cenuşie fumînd şi repetînd încontinuu: „aşa ceva nu este posibil". Recunoaşte de asemenea că el şi Chrissy au întreţinut relaţii sexuale, ceea ce lui Mulder nu i se pare important, dar Scully spune că asta dovedeşte că fata „nu a fost agresată sexual de un extraterestru". În ceea ce-o priveşte, este mai înclinată să creadă într-o traumă sexuală decît într-o răpirea extraterestră.

Detectivul Manners poartă numele regizorului/producătorului Kim Manners, din *Dosarele X*.

Apare un martor, Rocky, care povesteşte că a fost vizitat de un om în negru. Acesta i-a spus că a văzut planeta Venus, nu un OZN, şi l-a ameninţat că-l ucide dacă suflă vreo vorbă cuiva. Rocky dă manuscrisul său, care

precizează detaliile povestirii, în care apar doi extratereştri mai mici, atacaţi de unul mare, denumit de el „Lordul Kinbote". Mulder recunoaşte că Rocky este delirant, dar e posibil să fi văzut ceva, aşa că o supune din nou hipnozei pe Chrissy, care pare să-i susţină teoria. Dar Scully crede că Mulder şi hipnoterapeutul o influenţează pe fată. Apare Manners, care le spune că s-a găsit cadavrul unui extraterestru.

Chung îi ia un interviu şi lui Blaine, un ţicnit care visează să fie răpit de extratereştri şi care are propria sa versiune asupra evenimentelor. El susţine că a văzut „oameni în negru," dar este vorba de fapt de Mulder şi Scully. Agentul scoate un strigăt cînd găseşte cadavrul extraterestrului, iar Scully îl ameninţă pe Blaine să nu scoată nici o vorbă. „Ce-a zis că am spus?" întreabă Scully, uimită.

Blaine a filmat autopsia, transpunînd-o pe o casetă video – cu comentariile Uimitorului Yappi – intitulată *Dead Alien! Truth or Humbug?* „Este atît de penibil," oftează Scully, remarcînd că înregistrarea a fost intitulată aşa pentru a ascunde faptul că aşazisul extraterestru era de fapt un maior de aviaţie în costum. Personalul Forţelor Aeriene soseşte să caute cadavrul, dar, cînd se întorc, el a dispărut. Blaine spune de asemenea că omul în negru i-a luat camera video şi l-a ameninţat, la fel ca Mulder: „În atîţia ani, am învăţat ce este curajul," îi spune el lui Chung.

După aceea, Scully recunoaşte că relatarea lui Mulder despre evenimentele

Alex Trebek, gazda din *Jeopardy*, îşi aminteşte bineînţeles de modesta apariţie a lui Duchovny în „Celebrity Jeopardy." Alex Diakun apare în cel de-al treilea episod regizat de regizorul Darin Morgan, în rolul hipnoterapeutului. A fost curatorul din „Humbug" şi prezicătorul din „Clyde Bruckman's Final Repose."

care au urmat este „cam ciudată". Întorcîndu-se la hotel, îl întîlneşte pe celălalt pilot care lipseşte. Acesta susţine că el şi partenerul lui au zburat într-un OZN, ca parte a unei operaţiuni guvernamentale de acoperire, dar au fost răpiţi. Între timp, sosesc ofiţerii şi îl iau pe soldat. Cînd Mulder îl întreabă ce era cu al treilea extraterestru, el îi răspunde, „Cine? Lordul Kinbote?"

Mulder se întîlneşte la hotel cu Omul în Negru, care – cu ajutorul lui Alex Trebek din *Jeopardy* – îi sugerează că unele întîlniri de gradul trei sînt regizate de guvern. Mulder se trezeşte în camera lui Scully şi nu-şi mai aminteşte nimic de acest incident. Agenţii se duc într-un loc unde li se spune că a căzut un avion ultrasecret, ceea ce ar explica apariţia OZN-ului. Chiar şi Manners este şocat să vadă trupurile celor doi piloţi. „Ştiu că nu este ce te aşteptai tu, dar este unul dintre cele mai impresionante cazuri ale noastre," îi spune Scully.

Mulder îl vizitează personal pe Chung şi-i cere să nu scrie cartea, pentru că ar face un deserviciu unui domeniu de investigaţie care se străduieşte să-şi cîştige respectul. Chung spune că va scrie cartea, dar întreabă ce s-a întîmplat de fapt cu cei doi adolescenţi. „De unde dracu' vrei să ştiu?" spune Mulder.

Scully citeşte cartea *Din spaţiu* de Jose Chung, în care sînt descrişi agenţii „Diana Lesky" şi partenerul ei „Reynard Muldrake", caracterizaţi drept „nebuni de legat". Mulder stă în pat şi se uită la filmul *Bigfoot*. Între timp, Harold o vizitează pe Chrissy, care-i spune s-o lase în pace. Cînd Harold dispare în noapte, Chung ne reaminteşte că „deşi probabil nu sîntem singuri în univers, în realitate, pe această planetă, sîntem cu toţii... singuri."

CULISELE POVEŞTII: Acest episod abundă, cum era de aşteptat, în glume, începînd cu titlul. Scenaristul a creat personajul fictiv „Jose Chung", un scriitor în devenire, care tot suna la redacţie să se intereseze de soarta unui scenariu pe care l-a trimis din proprie iniţiativă. Chung a fost respins în repetate rînduri, provocînd mai mult decît surprindere şi confuzie cînd numele a apărut brusc în scenariul lui Morgan.

Din numeroase motive, acest episod a devenit repede preferatul multor actori din distribuţie, inclusiv al lui Gillian Anderson, care consideră episodul unul dintre cele mai reuşite din sezonul trei. Anderson îl laudă de asemenea pe regizorul Rob Bowman, în timp ce David Duchovny glumeşte spunînd că strigătul pe care l-a scos seamănă cu vocea lui cînd cîntă.

Bowman a spus că i-a venit destul de greu să-i facă pe toţi să participe la distracţie. „Scenariul conţine extrem de multe detalii. Mi-am dat seama că telespectatorii n-or să înţeleagă, dacă nu fac povestea cît mai explicită, insistînd asupra unor scene, pentru a le sugera cum se leagă evenimentele între ele," spune el. Bowman recunoaşte că el, unul, a trebuit să citească scenariul de „paisprezece-cincisprezece ori" pînă să înţeleagă tot, după care a discutat în detaliu cu scriitorul David Morgan, pentru a lămuri fiecare aspect al episodului.

În ciuda accentelor comice, Bowman subliniază faptul că episodul a avut la bază o poveste serioasă, despre o conspiraţie guver-

Numele diverşilor cercetători OZN-işti şi sceptici apar în acest episod; Klass County vine de la Philip Klass, care scrie cărţi despre OZN-uri. În *UFOs Explained*, el spune: „O farfurie zburătoare este foarte uşor de confundat cu planeta Venus". Această afirmaţie seamănă cu cea rostită de fostul luptător Jesse „The Body" Ventura, unul din oamenii în negru. „Robert Vallee" şi „Jack Schaffer"poartă numele autorilor de literatură SF Robert Schaffer şi Jacques Vallee. Sergentul Hynek, care-l arestează pe Schaffer, poartă numele lui J. Allen Hynek, un cercetător care a lucrat în Forţele Aeriene ale SUA şi a scris cartea *The Edge of Reality: A Progress Report on UFOs.*

namentală, aşa că a jucat scena hipnozei foarte sobru. „Aceasta este povestea întregului serial," sugerează el. „Percepţia personală a realităţii şi felul în care poate fi alterată de nişte simple cuvinte." Cu toate acestea, Bowman adaugă: „Nu a fost prea greu de realizat".

Morgan a incorporat şi alte aluzii în scenariu, cum ar fi titlul înregistrării video *Dead Alien! Truth or Humbug?* („Humbug" fiind titlul primului său episod), sau faptul că detectivul cu gură bogată poartă numele lui Kim Manners, care a regizat atît „Humbug", cît şi „Războiul coprofagilor". Manners este renumit pentru ceeea ce s-ar putea numi în mod politicos dialoguri colorate. „Înjur tot timpul," recunoaşte el. Manners a fost cîndva actor şi, la un moment dat, intenţiona să

DE CE SÎNT ATÎT DE CARAGHIOASE NUMELE PROTAGONIŞTILOR DIN ROMANUL SF REALIST *FROM OUTER SPACE* AL LUI CHUNG?

„Diana Lesky" şi „Reynard Muldrake" sînt pseudonimele deghizate pentru „Dana Scully" şi „Fox Mulder" (*renard* înseamnă vulpe în franceză).

joace rolul detectivului, dar regizarea episodului l-a istovit prea mult. „Trebuia să dau atenţie în primul rînd regiei, nu actoriei," spune el.

„Jose Chung" s-a dovedit în primul rînd o gură de oxigen într-un moment în care cu toţii se apropiau de sfîrşitul sezonului şi mulţi începeau să se simtă obosiţi. Poate că cea mai mare revelaţie pentru echipa de filmare s-a dovedit starul Charles Nelson Reilly, care a captivat pe toată lumea şi „ne-a ridicat moralul cu entuziasmul său", după cum remarcă regizorul-adjunct Tom Braidwood. Reilly striga „Soră! Soră!" ori de cîte ori trebuia să se consulte cu responsabilul de scenariu şi-i poreclea pe toţi. Costumierelor Jenni Gullett şi Gillian Kieft le spunea „señorita" şi „Carlotta." Întrebate ce părere au despre el, Gullett şi asistenta ei, Janice Swayze, au răspuns într-un glas: „A fost minunat!" Şi Gillian Anderson este de aceeaşi părere.

CARE PERSONAJ CIUDAT DIN „CLYDE BRUCKMAN'S FINAL REPOSE" REAPARE ÎN „*DIN SPAŢIU*, DE JOSE CHUNG"?

Uimitorul Yappi, cel care ridică mereu din sprîncene, reapare în falsa autopsie a unui extraterestru, bazată, culmea, pe autopsia făcută de Scully unui „cenuşiu".

Problemele tehnice au inclus echipamentul extraterestru de ancorare, care trebuia să fie revelator, fără să intre în conflict cu departamentul de standarde al Reţelei Fox. Producătorul de efecte vizuale Mat Beck îşi aminteşte de asemenea că acest episod a cauzat o scenă comică. Unul dintre piloţii lipsă a apărut gol puşcă în timp ce mergea pe

autostradă şi echipei lui Beck i s-a cerut să acopere fundul actorului, pentru a nu irita Compania Fox. „Am realizat o uriaşă sclipire luminoasă care vine dinspre farurile maşinii, pentru a-i acoperi fundul," spune Beck.

Extraterestrul cel mare – descris în scenariu drept „Behemoth de pe planeta Harryhausen", în amintirea maestrului de efecte speciale Ray Harryhausen – a fost interpretat de coordonatorul cascadorilor, Tony Morelli, într-un costum creat de maestrul în machiaje speciale Toby Lindala. Costumul avea mai mult de 2,20 m înălţime, aşa că tălpile lui Morelli erau practic la nivelul genunchilor. Morelli a stat mai mult de zece ore în acel costum, rivalizînd cu greaua încercare prin care a trecut Morgan în rolul Omului-peşte din „The Host." Lindala precizează cu mîndrie că respectivul costum era prevăzut cu telecomandă pentru ochi şi pleoape. Pe urmă Beck a aranjat filmul prin tehnica sa digitală, pentru a retuşa monstrul.

După părerea lui Snow, „Jose Chung" a fost de asemenea, pînă acum, singurul episod în care s-a folosit însăşi tema *Dosarelor X* pentru a sublinia ideea. Compozitorul a modificat cea de-a cincea şi a şasea notă pentru a crea o tonalitate dulce-amară a muzicii de pe fundalul monologului lui Chung despre singurătate, din final. „Nu s-a mai folosit fluieratul," spune Snow, parafrazîndu-l aproape pe detectivul Manners, cînd adaugă: „A fost atît de unic, încît mi-am zis, ce mai, îl fac!"

Manuscrisul pentru *„Din spaţiu,* de Jose Chung" a fost pur şi simplu un exemplar din scenariul episodului. Pentru filmarea scenei în care Mulder se întîlneşte cu pilotul, s-a ales Ovaltine, cel mai vechi restaurant din Vancouver, unde agentul se îndoapă cu plăcinte.

AVATAR
(Avatarul)

EPISODUL: 3 X 21

PRIMA DIFUZARE:

26 aprilie 1996

SCENARIUL:

Howard Gordon

DUPĂ O POVESTE DE:

Howard Gordon şi David Duchovny

EDITOR:

Jim Gross

REGIA:

James Charleston

APARIŢII SPECIALE:

Mitch Pileggi (Directorul-adjunct Walter Skinner)
Tom Mason (Detectivul Waltos)
Jennifer Hetrick (Sharon Skinner)
William B. Davis (Cigarette-Smoking Man)

NU VĂ ÎNCREDEŢI

Amanda Tapping (Carina Sayles)
Malcolm Stewart (Agentul Bonnecaze)
Morris Panych (Omul cu părul sur)
Michael David Simms
(Agentul principal)
Tasha Simms (Jay „Jane" Cassal)
Stacy Grant (Judy Fairly)
Janie Woods-Morris (Lorriane Kelleher)
Brendan Beiser (Agentul Pendrell)

IDEEA:

În plin divorţ, Skinner devine suspect de crimă, unul dintre indiciile cazului fiind o femeie ciudată, care apare în visele lui.

LOCUL ACŢIUNII:

Washington, D.C.

SINOPSIS:

Avocatul său îi dă la semnat hîrtiile de divorţ directorului-adjunct Walter Skinner, dar acesta refuză să le semneze. „După şaptesprezece ani, pot să mai aştepte o zi," spune el. Vrînd să-şi înece necazul într-un bar de hotel, Skinner întîlneşte o tînără atrăgătoare cu care face dragoste. Skinner se trezeşte brusc dintr-un coşmar în care vede o bătrînă aplecată peste el şi o găseşte moartă pe femeia de lîngă el, cu gîtul rupt.

Skinner îi spune lui Mulder, venit la locul crimei, că nu are de ce să se implice în acest caz. Detectivul anchetator îl informează că Skinner a refuzat testul cu detectorul de minciuni şi că este suspect de crimă. Scully examinează cadavrul, găsind amprentele lui

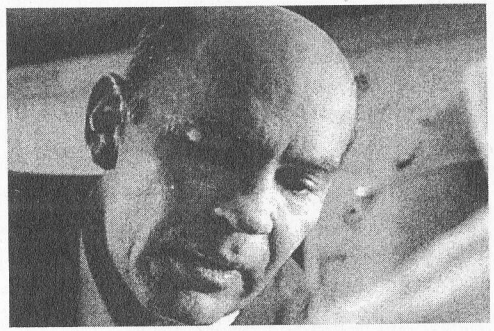

Skinner şi o aparentă iritaţie vaginală produsă de prezervativ. „Cel puţin a avut grijă să şi-l pună", bombăne Mulder, informînd-o pe partenera sa că femeia era prostituată. După plecarea lui, Scully observă o sclipire fosforescentă în jurul gurii victimei.

Agenţii îi fac o vizită patroanei prostituatei, care le spune că noaptea trecută a luat numărul cărţii de credit a lui Skinner. Scully înşiră dovezile împotriva lui Skinner, dar Mulder îi atrage atenţia că sînt datori să afle ce s-a întîmplat. „Ştim doar că şi-a pus pielea la bătaie de atîtea ori pentru noi", îi aminteşte el. Skinner este eliberat şi este vădit şocat să afle că femeia era prostituată. O vede din nou pe bătrînă, dar, cînd o prinde, constată că este altcineva, şi anume soţia lui, Sharon. Sharon Skinner le spune lui Mulder şi Scully că sînt despărţiţi de opt luni şi că soţul ei a ridicat un zid în jurul lui, de care nu trece nimeni. „Mulder", adaugă ea, „a fost unul dintre puţinii despre care mi-a pomenit." Apoi îl întreabă deschis dacă-l consideră vinovat pe soţul ei de moartea acelei femei. „Nu, nu cred că este," îi răspunde Mulder.

În biroul lui Skinner sînt informaţi că va avea loc o audiere a doua zi, pentru a se hotărî dacă-şi poate păstra funcţia, iar Scully îi spune lui Mulder că şeful lor „se poartă ca un om vinovat".

Tahsa Simms, care a jucat rolul mamei uneia dintre Eve în „Eve" şi cel al fiicei unui bătrîn de la azil, în „Excelsius Dei," revine în acest episod, interpretînd-o pe avocata lui Skinner.

Cei din epoca medievală împărţeau fiinţele supranaturale în tot atîtea categorii cîte există azi pentru insecte şi peşti. Dintre acestea făceau parte şi succubi şi incubi. Un succubus este o tînără femeie care apare bărbaţilor în somn şi-i seduce, iar un incubus este omologul ei masculin, care le apare femeilor. Dacă azi asemenea vizite ar fi binevenite, în Evul Mediu ele erau considerate un blestem şi erau privite cu groază. Dar, oricum ar fi fost privite, succubus era întotdeauna o femeie tînără şi frumoasă.

Tot ea descoperă că Skinner urma un tratament pentru tulburarea somnului, deoarece îi apărea mereu în vise o bătrînă care-l sufoca. S-ar putea deci s-o fi ucis pe prostituată în somn, fără să-şi dea seama. Mulder observă că descrierea femeii seamănă cu cea a unui succubus – spirit mitologic, care-i vizitează pe bărbaţi în somn, ucigînd uneori alte femei din gelozie. Acest fapt îi aminteşte lui Scully de urmele fosforescente, dar, cînd examinează din nou cadavrul, constată că ele au dispărut. Mulder sugerează că tulburarea din somn ar putea explica atitudinea lui Skinner – probabil că nu vrea să ştie dacă este vinovat sau nu.

Sharon îl vizitează pe Skinner, spunîndu-i că vrea să-l ajute, dar el o refuză. După plecarea ei, acesta adoarme şi cînd se trezeşte o vede din nou pe bătrînă, în timp ce detectivii sună la uşă, ca să-l anunţe că soţia lui a avut un accident de maşină şi este grav rănită.

Presat de Mulder, Skinner recunoaşte că a văzut-o din nou pe bătrîna care i-a apărut pentru prima oară în Vietnam, în timp ce zăcea între viaţă şi moarte, şi atunci l-a luat şi l-a dus departe de lumină. La vremea aceea a pus vedenia pe seama drogurilor pe care le lua ca să reziste. „Nu am fost uşă de biserică," mărturiseşte el. „Prizam droguri." Mulder îi sugerează că spiritul încearcă poate să-l protejeze.

Mulder cercetează maşina lui Skinner – folosită pentru a-i accidenta soţia – şi dă sacul pneumatic de protecţie la analiză. Între timp, Scully îl apără pe Skinner la audiere, unde este pusă pe jăratic de anchetator, care vrea să ştie dacă directorul-adjunct s-a lăsat „vrăjit" de teoriile lui Mulder legate de paranormal. FBI-ul îl concendiază pe Skinner, iar Mulder spune că s-au folosit de Dosarele X „ca să ne ţină din scurt. Dacă-l îndepărtează pe Skinner, lovesc în noi."

Mulder, care a descoperit conturul unei feţe pe sacul pneumatic, consideră că acest mod de a-l elimina pe Skinner este mai puţin evident decît o altă încercare de a-l ucide. Mulder şi Scully se duc la patroana de bordel, dar o găsesc moartă – se pare că s-a aruncat de pe terasă sau a fost împinsă. În faţa blocului, agenţii zăresc o femeie, Judy, pe care au văzut-o prima oară cu patroana şi-i cer să aranjeze o întîlnire cu bărbatul care şi-a imprimat faţa pe sacul de aer şi care a angajat-o pe prostituata moartă, folosind numele lui Skinner. Judy îl sună, spunîndu-i să se întîlnească la Hotelul Ambasador peste o oră.

Soţia lui Skinner zace în comă la spital şi el îi spune că nu va semna hîrtiile de divorţ, pentru că ţine mult la ea. Femeia îşi revine brusc, în timp ce Skinner o zăreşte pentru o clipă pe bătrînă în locul ei. „Ascultă-mă..." îi spune soţia lui pe un ton ciudat.

Mulder aşteaptă jos, în barul hotelului, în timp ce Scully o păzeşte pe Judy într-o cameră. Deodată, un om înarmat dă buzna pe uşă, luînd-o prin surprindere pe Scully. Mulder aude împuşcături şi-l găseşte pe Skinner, care l-a lichidat pe criminal. Investigaţia care urmează nu reuşeşte să dezvăluie identitatea acestuia şi Mulder îl

înteabă pe Skinner de unde a ştiut să vină la hotel. „Părerea mea despre cele întîmplate nu-şi are locul într-un raport oficial," îi răspunde directorul-adjunct, refuzînd să comenteze, chiar şi neoficial. Rămas singur în biroul lui, Skinner deschide sertarul – hotărît să-şi salveze căsătoria – şi îşi pune la loc verigheta pe deget.

CULISELE POVEŞTII: David Duchovny spune că a sugerat să i se dea lui Skinner rolul principal într-un episod, dar nu s-a ţinut cont pe moment de părerea lui. „De fapt, am avut această idee ca să mă mai eliberez puţin," spune el zîmbind, subliniind faptul că episoadele în care Mulder şi Scully nu apar împreună sînt singurele momente de respiro pentru el şi Anderson în timpul producţiei. Atunci unul dintre ei se poate odihni, în timp ce celălalt filmează. „Dacă sîntem împreună, nu avem cum," spune el. „Dar s-a dovedit un episod foarte greu pentru mine." „Totuşi", adaugă Duchovny, „mi-a părut bine pentru Mitch. Cred că merita să fie vedeta unui episod, după doi ani de muncă. S-a descurcat de minune."

Duchovny şi editorul serialului s-au furişat într-un dulap special amenajat pentru scena amoroasă a lui Pileggi. „De fapt, nu s-au furişat," precizează Pileggi, rîzînd. „Au dat buzna înăuntru, iar apoi au ieşit şi ne-au criticat puţin". Cît despre filmarea secvenţei în sine, actorul adaugă: „Noi (adică Pileggi şi actriţa Amanda Tapping) am stat în pat şi am repetat timp de patru sau cinci ore" – înconjuraţi, bineînţeles, de membrii echipei, care reglau luminile şi cadrul şi pregăteau filmarea.

Acum, cînd popularitatea lui Skinner este în creştere şi în lumina rolului mai activ jucat

în „Calea binecuvîntării" şi „Agrafa de birou," Pileggi consideră că episodul l-a ajutat să-şi precizeze poziţia faţă de echipa *Dosarelor X,* stabilind cît de departe va merge în îndeplinirea misiunii sale. „Chris Carter nu vrea să-l pună cot la cot cu Mulder şi Scully," spune el, remarcînd că „Mulder a încercat să fie mai apropiat de Skinner în acest episod, dar el l-a ţinut la distanţă. Rămîne un om dur, dar cinstit." Skinner şi-a povestit experienţa de dincolo de moarte în episodul „O răsuflare."

„Avatar" este un cuvînt sanscrit, care înseamnă încarnarea umană a unei zeităţi.

Specialistul în machiaje Fern Levin a folosit o cerneală specială şi o lumină fluorescentă pentru a crea urmele fosforescente din jurul gurii cadavrului. „I-am spus actriţei că este cel mai rece cadavru pe care l-am avut vreodată," povesteşte ea. Compozitorul Mark Snow şi-a subţiat de asemenea partitura obişnuită pentru acest episod, considerînd că această abordare se potriveşte mai bine cu subiectul prezentat. „Sunetul este normal," explică el. „Sînt mai puţine accente horror şi mai multă muzică obişnuită."

„Avatar", care în sanscrită înseamnă coborîrea pe pămînt a unei zeităţi în formă umană sau animală, se remarcă de asemenea prin două omisiuni semnificative: mai întîi, o scenă cu Cigarette-Smoking Man (William B. Davis apare în distribuţie, deşi nu are nici un rol), care se duce la Skinner ca să-l întrebe de partea cui este; şi o replică de-a lui Skinner, care răspunde: „Nu-mi vine să cred că spui asta tocmai tu". Răspunsul acesta a părut prea combativ, în timp ce la scena cu Cigarette-Smoking Man s-a renunţat doar din

În distribuţia serialului, veţi vedea că avocatul lui Skinner este o femeie, „Jay Cassal". Personajul trebuia să fie iniţial bărbat, dar, cînd a fost aleasă Tasha Simms, el a fost redenumit Jane Cassal, dar nu şi în distribuţie.

considerente legate de timp. „Am fost confruntaţi cu una din alegerile dure, în care trebuia tăiat ceva," mărturiseşte Carter.

Regizorul James Charleston a debutat în serial cu acest episod, după care a intrat în rotaţia obişnuită a regizorilor. Charleston a fost regizor-adjunct la alte seriale, ceea ce i-a fost de folos, îşi aminteşte operatorul John Bartley, pentru că regizorul-adjunct Val Stefoff a fost bolnav în ziua cînd au filmat saltul aşa-zis sinucigaş al femeii de pe terasă şi nici Charleston nu se simţea bine din cauza vremii. „I-am spus că n-ar fi reuşit fără experienţa regizorului-adjunct," povesteşte Bartley.

Episodul a necesitat de asemenea nişte retuşuri în etapa de postproducţie – s-a observat că soţia lui Skinner a clipit în timp ce zăcea în comă, dar departamentul de efecte speciale a remediat această problemă. Deşi nu sînt la fel de complicate ca o metamorfozare, aceste schimbări iau destul timp şi presupun un efort considerabil. „Cei care nu se pricep cred că este o nimica toată," spune Mat Beck.

QUAGMIRE
(Mlaştina)

EPISODUL: 3 X 22

PRIMA DIFUZARE:

3 mai 1996

SCENARIUL:

Kim Newton

EDITOR:

Leon Carrere

REGIA:

Kim Manners

APARIŢII SPECIALE:

Chris Ellis (Şeriful Lance Hindt)
Timothy Webber (Dr. Paul Farraday)
R. Nelson Brown (Ansel Bray)
Mark Acheson (Ted Bertram)
Peter Hanlon (Dr. William Bailey)
Tyler Labine (Stoner)
Nicole Parker (Chick)
Terrance Leigh (Snorkel Dude)

NU VĂ ÎNCREDEŢI

IDEEA:

Mulder şi Scully investighează o serie de crime care ar putea avea legătură cu un monstru din lac, cunoscut de localnici sub numele de Big Blue („Marele Albastru").

LOCUL ACŢIUNII:

Blue Ridge Mountains, Georgia

SINOPSIS:

Un cercetător, doctorul Farraday, se plînge de dispariţia rapidă a broaştelor în apropiere de Heuvelman's Lake, dar presupunerile lui sînt contrazise de un alt om de ştiinţă, doctorul Bailey. Cînd se întoarce la maşină, doctorul Bailey îşi dă seama că şi-a pierdut pagerul şi-l caută pe marginea lacului, unde este tras zbierînd în apă.

Mulder şi Scully sînt în maşină, pe autostrada din Georgia, cu Queequeg, şpiţul pe care l-a dobîndit Scully într-un episod anterior. „Chiar trebuia să-l iei cu tine?" o întreabă Mulder, la care ea îi răspunde că n-a avut de ales, pentru că nu a găsit pe nimeni la care să-l lase. Între timp, Scully vrea să ştie de ce investighează acest caz de dispariţie şi Mulder îi spune că a mai dispărut şi şeful unei echipe de cercetaşi. Întrebat dacă crede că ar putea fi vorba de un criminal în serie, Mulder spune: „Nu, mai degrabă de un monstru", exact cînd trec pe lîngă un afiş cu Big Blue, şarpele sudului. „Ah, spune-mi te rog că nu vorbeşti serios," bombăne Scully.

Agenţii discută cu Farraday şi cu proprietarul magazinului din localitate, care scoate bani frumoşi pe seama legendei monstrului, vînzînd tricouri şi alte mărfuri cu emblema lui Big Blue. Afară, un pescar prinde ceea ce pare a fi cadavrul şefului de cercetaşi, sau mai bine-zis jumătate din el, deoarece partea de la talie în sus lipseşte. Scully spune că e posibil să fi căzut în lac şi să fi fost devorat de peşti, dar Mulder îi răspunde: „Mie mi se pare că cineva a muşcat serios din el".

Proprietarul magazinului merge prin pădure încălţat cu nişte cizme speciale pentru a lăsa urme false de dinozaur şi se înnămoleşte, după care este atacat şi el cu ferocitate. Mulder îi spune şerifului că lacul ar trebui închis, dar acesta îi declară că nu are destui oameni pentru a acoperi cele 48 de mile de ţărm.

Heuvelman's Lake se afla în Millikan County şi purta numele lui Rick Millikan, responsabilul cu distribuţia al serialului. Heuvelman's Lake a fost denumit după vestitul cercetător Van Heuvels, „criptozoolog" olandez, preocupat de studiul monştrilor. Cartea sa *The Wake of the Sea Serpents* este considerată un studiu clasic despre monştrii lacurilor. Altă lucrare clasică oglindită în acest episod este biblia populară psihologică a lui Berne din anii '70, *Games People Play*. Cînd Mulder spune că ar vrea să aibă un picior de lemn ca să nu mai fie nevoit să muncească atît de mult, se inspiră direct din această carte.

Doi adolescenţi stau pe chei şi văd deodată un scafandru. Apa se înroşeşte brusc, înainte să apară capul lui la suprafaţă, ridicîndu-se încet. Scully este de părere că a fost decapitat de elicea unei bărci cu motor. Dar, după ce Ansel – un fotograf dor-

nic să-l fotografieze pe Big Blue – cade şi el victimă, Mulder se întreabă de ce se produc deodată atîtea accidente. Şeriful împărtăşeşte părerea lui Scully, pînă cînd cade în lac şi simte „ceva mare" trecînd pe lîngă el. „Închideţi lacul!" zbiară el, ieşind repede.

Mulder se uită la pozele lui Ansel, în timp ce Scully îl plimbă pe Queequeg, care fuge în pădure. Scully se ia după el, dar găseşte doar zgarda cîinelui. Ea este distrusă de dispariţia animalului, iar Mulder observă că, în ultima vreme, Big Blue a fost văzut tot mai aproape de ţărm. În noaptea aceea ies pe lac. Barca lor se loveşte de ceva şi se scufundă, iar ei scapă, refugiindu-se pe o stîncă mare. „S-au dus cei 500 de dolari ai noştri pe care i-am dat garanţie pentru barcă," spune Scully.

În timp ce stau acolo, Scully se întreabă de ce or fi luat acest caz. Mulder îi spune că majoritatea lucrurilor pe care le investighează sînt intangibile, aşa că acum ar dori foarte mult să prindă monstrul – cel puţin este ceva care există într-un spaţiu bine delimitat. Scully îi răspunde că este obsedat, la fel ca fotograful, cînd aud deodată un pleoscăit în apă care-i face să-şi scoată armele, dar nu este decît o raţă.

Mulder o întreabă timid ce părere are despre canibalism şi dacă a slăbit în ultima vreme. Explicîndu-i că a ales numele cîinelui după un personaj din *Moby Dick,* Scully îl compară pe Mulder cu Ahab. „Adevărul sau o balenă albă? Ce mai contează?" se întreabă ea cu voce tare. Conversaţia lor este întreruptă de o lovitură răsunătoare şi Scully întreabă ce ar putea fi. „Nu ştiu, dar în orice caz nu este o raţă," îi răspunde Mulder şi îşi scot din nou armele.

Zgomotul vine de fapt de la Farraday, care se plimba pe ţărmul aflat doar la o aruncătură de băţ de ei, deşi nu-l vedeau în beznă. Mulder spune că dispariţia broaştelor, semnalată de Farraday, ar obliga un dinozaur acvatic să-şi caute o altă sursă de hrană, şi anume oamenii, aventurîndu-se mai aproape de ţărm. Şeriful îi găseşte şi-i anunţă că a mai apărut o victimă, de partea cealaltă a lacului, dar Mulder susţine că monstrul se află în acest adăpost între stînci. În momentul acela aud un strigăt şi-l găsesc pe Farraday rănit – muşcat de picior.

Mulder o lasă pe Scully lîngă el şi pleacă în urmărirea monstrului prin pădure. Trage cînd aude ceva mare năsputindu-se spre el în beznă şi, la lumina lanternei sale, vede un aligator mort.

După aceea, Scully îl întreabă de ce este atît de dezamăgit acum cînd a salvat oamenii de teroarea aligatorului. „Cred că îmi doream ca Big Blue să fi fost real," recunoaşte el. „Îmi pusesem speranţele în această posibilitate." Iar Scully îi spune că toate legendele dovedesc că „oamenii vor să creadă". Mulder se întoarce cu spatele exact cînd silueta unui şarpe uriaş despică apa.

CULISELE POVEŞTII:

„Mlaştina" se remarcă mai ales pentru secvenţa de coşmar din al treilea act, în care Mulder şi Scully rămîn izolaţi pe lac.

„Mi-a plăcut," recunoaşte Anderson. „M-am distrat şi cred că rolul lui Scully a fost scris foarte bine... După ce am fost separaţi, am rămas pe stînca aceea, unde am avut ocazia să

Este al doilea episod în care apar Tyler Labine şi Nicole Parker, în rolul lui „Stoner" şi „Chick," doi adolescenţi preocupaţi de eterna problemă a înălţimii ideale. Au apărut prima oară în „Războiul coprofagilor", unde inhalau metan.

filozofăm şi să ne spunem adevărul unul altuia, într-un fel ciudat."

Regizorul Kim Manners spune că scena a conţinut în mare zece pagini de dialog – cam mult pentru un serial săptămînal – dar „a fost o conversaţie frumoasă, iar Gillian şi David s-au ridicat la înălţimea ei".

„A fost un episod plin de echivocuri şi mult mai greu decît ne-am aşteptat," explică Manners. „Nu mi-a venit uşor să-l creez, pentru că acţiunea se desfăşura sub un cer albastru şi este destul de dificil să sugerezi o atmosferă horror cînd peisajul este atît de pitoresc şi idilic... Nu este întuneric, nu ai reflectoare, te afli în aer liber."

Departamentul de efecte vizuale a generat monstrul lacului în ultimul minut, după ce, iniţial, s-au făcut eforturi pentru crearea fizică a unei creaturi, folosind, după cum se exprimă Mat Beck, „ceva de plastic" în apă. Dar nu era decît un mic echipaj într-o ambarcaţiune care trăgea un şarpe de mare puţin convingător. „Cînd au văzut că nu merge," adaugă Beck, „i s-a cerut să mărească imaginea digital. Dar, pînă la urmă, s-a renuţat la Big Blue generat de computer şi la micul val pe care-l creează."

Monstrul reprezintă o problemă obişnuită în domeniul graficii computerizate. „Dacă nu ne străduim îndeajuns, pare prea rigid," spune el. „Iar dacă insistăm, ajunge să semene cu Beany şi Cecil."

În „Mlaştina" apar cîteva trupuri sfîrtecate, înclusiv jumătatea care pluteşte pe apă şi capul care iese la suprafaţă. „Ne-am împăcat bine cu Fast Flex," remarcă Toby Lindala, spunînd că uretanul durabil a fost bine ales pentru acest episod, unde trupurile „au stat atît de mult timp în apă".

Alt moment memorabil este dat de moartea cîinelui lui Scully, Queequeg, care poartă numele unui personaj din *Moby Dick*, deci ar părea justificat să-şi găsească sfîrşitul în gura altui monstru acvatic. Deşi uciderea unei căţeluş simpatic prezintă întotdeauna riscuri, din punctul de vedere al reacţiei telespectatorilor (oamenii tolerează cu mai multă uşurinţă măcelărirea altor fiinţe umane decît a unor animale de casă), scenariştii glumesc, spunînd că toţi au căutat un mod de a include cîinele într-o manieră înspăimîntătoare. „L-am readus în serial ca să-l ucidem," declară editorul Frank Spotnitz, în timp ce consilierul de creaţie Vince Gilligan adaugă: „Poţi să ucizi o legiune de bărbaţi şi femei, dar nu cîini. Asta îi face pe toţi să înnebunească".

Ambarcaţiunea care se scufundă pe lac, cu Mulder şi Scully, se numeşte *Patricia Rae*, după numele mamei scenaristului Kim Newton.

Fanii serialului ştiu că Scully s-a ales cu cîinele de la o femeie care a murit, în episodul al patrulea al sezonului, „Odihna lui Clyde Bruckman." Şpiţul a mai apărut ulterior într-o scurtă secvenţă în „Războiul coprofagilor".

WETWIRED

EPISODUL: 3 X 23

PRIMA DIFUZARE:

10 mai 1996

SCENARIUL:

Mat Beck

EDITOR:

Heather MacDougall

REGIA:

Rob Bowman

APARIŢII SPECIALE:

Mitch Pileggi (Directorul-adjunct Walter Skinner)
Sheila Larken (Doamna Scully)
William B. Davis (Cigarette-Smoking Man)
Tom Braidwood (Frohike)
Dean Haglund (Langly)
Bruce Harwood (Byers)
Steven Williams (X)
Colin Cunningham (Dr. Stroman)

Tim Henry (Omul cu haine ponosite)
Linden Banks (Joseph Patnik)
Crystal Verge (Dr. Lorenz)
Andre Danyliu (Medicul legist)
Joe Maffei (Directorul de motel)
John McConnach (Ofiţerul 1)
Joe DoSerro (Ofiţerul 2)
Heather McCarthy (Asistenta de gardă)

IDEEA:

Mulder şi Scully descoperă o conspiraţie care implică dirijarea psihică prin intermediul semnalelor de televiziune, posibilă cauză a unei serii de crime într-un orăşel şi a comportării ciudate a lui Scully.

LOCUL ACŢIUNII:

Braddock Heights, Maryland;
Washington, D.C.

SINOPSIS:

Un bărbat îngroapă un cadavru, după care îl ucide, se pare, pe acelaşi om în bucătăria sa. Cînd soseşte poliţia, îl găseşte punînd trupul în portbagaj. Dar i se pare că şi poliţiştii seamănă cu cel pe care l-a ucis, pînă cînd pun mîna pe el să-l aresteze. Spre oroarea lui, omul îşi dă seama acum că bărbatul din portbagaj este de fapt soţia sa.

Mulder se întîlneşte în maşina lui cu Omul în haine ponosite, care a luat legătura cu el fără să se prezinte. Îi dă un articol din ziar despre nişte crime, fără să spună cine l-a trimis, dar precizează că „vor muri mai mulţi oameni" dacă Mulder nu va investiga acest

caz. Mulder şi Scully se duc la clinica de psihiatrie unde era internat suspectul şi află că acesta a ucis cinci oameni, crezînd că înjunghie mereu aceeaşi persoană şi că o tînără babysitter, implicată de asemenea într-o crimă inexplicabilă, se ţine de chefuri în acelaşi cartier. Doctorul Stroman spune că omul este predispus la răbufniri de moment.

Acasă la criminal, Mulder observă un bărbat care lucrează la linia de cablu şi găseşte sute de videocasete datate, pe care sînt înregistrate ştiri transmise prin cablu. Le urmăresc şi ei, iar Scully presupune că vizionarea atîtor scene violente a influenţat poate comportamentul omului. Dar Mulder numeşte legătura dintre violenţă şi televiziune „pseudoştiinţă", adăugînd că „TV nu poate face un om normal să ucidă cinci persoane, crezînd că este una şi aceeaşi". În timp ce vizionează casetele, Scully se duce să bea ceva şi-l vede pe Mulder într-o maşină, discutînd cu Cigarette-Smoking Man, căruia îi dă o casetă şi pleacă. Mulder spune însă că n-a scos maşina din garaj.

A doua zi, o femeie spală vasele în timp ce se uită la televizor. La un moment dat, ea pune mîna pe o armă şi-l vede pe soţul ei făcînd dragoste cu o altă femeie în curte. Detectivii sosiţi la faţa locului îl găsesc însă mort pe vecinul de alături, iar în casa femeii descoperă o mulţime de videocasete. Mulder îl zăreşte de asemenea pe acelaşi tip care reglează cablul, însă acesta fuge cu maşina înainte să-l prindă. Mulder se caţără pe stîlpul de tele-

Joseph Patnik, ucigaşul, este interpretat de Linden Banks, care a jucat rolul reverendului Sistrunk, militantul împotriva avortului, din „Colonia." Crystal Verge, care îl interpretează aici pe doctorul Lorenz, a apărut în „Muzeul roşu", cu un turban roşu, citind instrucţiuni „transmise" de Odin. Colin Cunningham, din rolul misteriosului doctor Stroman, a fost leprosul Escalante în „731".

fon şi scoate un dispozitiv cu un aspect ciudat, în timp ce Scully continuă să se poarte neobişnuit.

Mulder duce obiectul găsit Pistolarilor Singuratici, care spun că este uimitor de sofisticat şi emite un fel de semnal. Apoi o sună pe Scully, sugerînd că cineva face o experienţă de un anumit gen. Scully este cuprinsă de nebunie şi închide, căutînd prin cameră dispozitive de ascultare. Cînd aude o bătaie la uşă, trage cu pistolul, după care o ia la fugă, cînd intră Mulder.

Agentul ia legătura cu mama lui Scully, întrebînd-o dacă ştie ceva de Dana, şi-i spune lui Skinner că, după părerea lui, partenera sa suferă de o formă de psihoză paranoică. Skinner îi atrage atenţia că este înarmată şi periculoasă şi ar face bine să dea de ea

Scenaristul acestui episod Mat Beck, este producătorul efectelor speciale pentru *Dosarele X*. Ca dovadă a multiplelor lui însuşiri, el şi-a luat licenţa la Harvard cu o lucrare despre percepţia vizuală.

înainte să iasă în calea altcuiva. Între timp, Pistolarii Singuratici au terminat de analizat obiectul pe care îl caracterizează drept un dispozitiv de control al minţii. După părerea lor, Mulder este imun pentru că un factor esenţial este culoarea, iar el nu distinge nuanţele de roşu-verde.

Poliţia îl anunţă că au găsit un cadavru care poate fi al lui Scully. Nu este, dar faptul că nu au reuşit să dea de mama ei îi sugerează lui Mulder s-o viziteze pe doamna Scully la domiciliul ei, unde Dana, ascunsă în casa părintească, îl ameninţă cu pistolul. „Nu a avut niciodată încredere în mine," zbiară ea, la care Mulder îi răspunde: „Eşti singura în care am încredere, Scully". Doamna Scully îşi calmează fiica şi Dana este

internată la spital, spunînd că avea impresia că toată lumea voia să-i facă rău. „Acum ştii cum mă simt eu de cele mai multe ori," îi răspunde Mulder pe un ton blînd.

Mulder este de părere că semnalul video exacerbează spaimele oamenilor, transformîndu-le într-o adevărată demenţă. Scully îi povesteşte că l-a văzut discutînd cu Cigarette-Smoking Man şi Mulder presupune că ar putea fi implicat şi acesta. Apoi agentul încearcă să ia legătura cu doctorul Stroman, medicul pacientului care şi-a ucis soţia, dar constată că acesta a plecat. Numărul lui de telefon corespunde cu cel al motelului unde a apucat-o criza pe Scully. La motel, în camera lui Stroman, Mulder descoperă nişte binecunocute mucuri de ţigară în scrumieră. Ia adresa doctorului din registrul motelului şi se duce acasă la Stroman. Acolo îl vede intrînd pe cel care repara cablul, aude focuri de armă şi-i găseşte morţi pe amîndoi. „Ai venit prea tîrziu, agent Mulder," îi spune X. Cînd Mulder îl întreabă de ce a mai apelat la el, dacă tot avea de gînd să-i ucidă, X îi răspunde că aşa a primit ordin şi spera ca Mulder să-i găsească înaintea lui.

Mulder îi spune că este un laş care lucrează din umbră, dar X pleacă fără să-l bage în seamă. „Adevărul este că ai nevoie de mine, agent Mulder," spune el. Skinner îl întreabă ce-i cu ucigaşul şi Mulder îi răspunde că „nu se ştie", în timp ce şeful lui îl priveşte sceptic.

X se suie într-o maşină, pe o alee întunecată, unde se întîlneşte cu Cigarette-Smoking Man, care întreabă dacă şi-a făcut treaba. X îi răspunde că tot personalul şi echipamentele au fost „îndepărtate" şi sursa lui Mulder eliminată. Cînd Cancerosul se întreabă care a fost acea sursă, X îi spune doar, „Persoana rămîne necunoscută".

O rară eroare de continuitate: Scully trage şase gloanţe în uşa de la motel, deşi nouă ni s-a spus ulterior că au fost patru.

CULISELE POVEŞTII: Dat fiind subiectul său, ar fi trebuit să fie un episod dificil pentru Gillian Anderson, dar actriţa este de altă părere. „Este ciudat, pentru că încărcătura emoţională este foarte mare, dar nu particip tot timpul. Dispar o perioadă," spune ea. „Mă confrunt cu o situaţie dramatică şi trebuie să joc în aşa fel încît să par cît mai credibilă, fără să exagerez. Să sperăm," adaugă ea, înainte să vadă episodul, „că va ieşi bine."

Prima întîlnire dintre X şi Cigarette-Smoking Man în scena finală a fost un şoc pentru unii telespectatori şi producătorii s-au străduit ca secvenţa să arate cît mai bine. „Timp de cîteva ore am fost filmat venind pe aleea aceea," spune Steven Williams amuzat, după care adaugă ironic: „La această secvenţă am stat cîteva ore, iar la dialog doar o jumătate de oră". Omul cu haine ponosite, care apare la început ca mesager al lui X, a fost folosit pentru că Williams a avut un conflict de producţie cu celălalt serial în care joacă, *L.A. Heat*. „Au dat trei dintre scenele mele altui personaj," mărturiseşte el, spunînd că producătorii serialului sînt fani ai *Dosarelor X* şi au promis să rezolve aceste probleme logistice pe viitor.

Mat Beck, coordonatorul efectelor speciale, debutează ca scenarist, inspirîndu-se

Mulder susţine că nu a fost afectat de semnalele video, pentru că este daltonist (şi îşi arată cravata, drept cea mai bună dovadă că are această deficienţă).

pentru acest episod nu numai din dezbaterile despre violenţa indusă de televiziune, ci şi din propria sa dorinţă de a studia efectele televiziunii asupra oamenilor. „Conceptul a evoluat puţin," recunoaşte el, remarcînd că „a fost mai complex la început" – cînd a studiat modul de interacţiune a creierului cu mijloacele vizuale – şi în cele din urmă s-a simplificat, pe măsură ce s-a închegat episodul.

Camera de motel a lui Scully a fost construită în studio, la fel ca biroul Pistolarilor Singuratici. Episodul a prezentat ulterior probleme de sonorizare, care au prelungit etapa de postproducţie pînă în dimineaţa difuzării pe post. Coproducătorul Paul Rabwin a furnizat vocea unui comentator TV care se aude pe fundal.

TALITHA CUMI

EPISODUL: 3 X 24

PRIMA DIFUZARE:

17 mai 1996

SCENARIUL:

Chris Carter

DUPĂ O POVESTE DE:

David Duchovny şi Chris Carter

EDITOR:

Jim Gross

REGIA:

R.W.Goodwin

APARIŢII SPECIALE:

Mitch Pileggi (Directorul-adjunct Walter Skinner)
William B. Davis (Cigarette-Smoking Man)
Peter Donat (Bill Mulder)

Jerry Hardin (Deep Throat)
Roy Thinnes (Jeremiah Smith)
Brian Thompson (Vînătorul)
Angelo Vacco (Uşierul)
Steven Williams (X)
Hrothgar Mathews (Galen Muntz)
Rebecca Toolan (Doamna Mulder)
Stephen Dimopoulos (Detectivul)
John MacLaran (Dr. Laberge)
Cam Cronin (Sanitarul)
Bonnie Hay (Asistenta de noapte)

IDEEA:

Mulder şi Scully caută un bărbat misterios, înzestrat cu puteri de vindecare, a cărui existenţă ameninţă să dezvăluie o conspiraţie legată de prezenţa extratereştrilor pe pămînt, în timp ce diverse forţe caută o armă ciudată, care intră în posesia lui Mulder.

LOCUL ACŢIUNII:

Washington, D.C; Quonochontaug, Rhode Island: Arlington, Virginia.

SINOPSIS:

Un bărbat, Galen, bate cîmpii într-un fast-food, după care se ridică de pe scaun şi scoate arma. „Nu mişcă nimeni! Staţi pe loc!“ strigă el. Un om cu o figură blîndă apare din mulţime, încercînd să-l calmeze, dar, cînd cineva vrea să iasă, Galen trage, rănind trei oameni, înainte să fie împuşcat de un poliţist. „O să mor,“ spune Galen, tremurînd.

„N-o să moară nimeni,“ îl contrazice Vindecătorul şi-l atinge, făcînd ca rana să se închidă imediat.

Spre regretul lui Mulder, pînă cînd el şi Scully ajung la restaurant, Vindecătorul a fugit. Altă scenă o prezintă pe mama lui Mulder, care se duce la vechea reşedinţă de vară a familiei, din Rhode Island, unde se întîlneşte cu Cigarette-Smoking Man, care-i reaminteşte de vremurile bune din trecut. Spune că se pricepea mai bine bine la schi nautic decît soţul ei, adăugînd sardonic: „Dar asta se poate spune despre multe alte lucruri... nu-i aşa?“ Doamna Mulder spune că „a îngropat tot în adîncul sufletului“, dar Cigarette-Smoking Man vrea neapărat ca ea să-şi amintească ceva şi urmează o ceartă aprinsă.

Skinner sună ca să-l informeze pe Mulder că mama lui a suferit un accident cerebral şi este la spitalul din Rhode Island. Nu poate vorbi, dar, cînd îşi vede fiul, scrie într-un carneţel cuvîntul „PALM“. În altă scenă, secvenţa cu împuşcăturile filmată la restaurant îl arată pe bărbatul misterios, care pare să dispară din imagine. Omul care îşi spune Jeremiah Smith este prins repede de bodyguarzii lui Cigarette-Smoking Man în biroul lui din clădirea Asigurărilor Sociale şi băgat la închisoare.

În afară de titlul „Talitha Cumi“, mai sînt şi alte referiri la *Fraţii Karamazov* în acest episod. Dialogurile din celula închisorii dintre Cigarette-Smoking Man şi Jeremiah Smith se bazează direct pe „Marele Inchizitor,“ în care inchizitorul se justifică, spunînd că îşi ţine enoriaşii în ignoranţă şi sclavie, pentru că n-ar şti cum să se descurce cu libertatea. Cigarette-Smoking Man îl parafrazează pe inchizitor cînd afirmă: „Acela care poate uşura conştiinţa unui om este capabil să-i răpească libertatea“.

Mulder se duce la casa de pe plajă, unde este surprins de X, care îi spune că el a chemat ambulanţa care a salvat-o pe mama lui după întîlnirea cu Cancerosul şi îi arată nişte fotografii drept dovadă. Mulder nu-şi imaginează de ce s-au întîlnit, dar X îi sugerează că Cigarette-Smoking Man vrea ceva de la ea. „S-ar putea să fie ceva foarte vechi," spune el. „Şi, în orice caz, foarte important."

Jeremiah Smith se predă de bunăvoie la sediul FBI-ului, spunînd că nu-şi aminteşte să fi vindecat pe cineva sau să fi plecat de la locul crimei. Derutaţi, Skinner şi Scully îl eliberează. Mulder se întoarce în noaptea aceea să percheziţioneze casa de pe plajă, dezlegînd pînă la urmă anagrama "LAMP" (lampă) din cuvîntul "PALM". Agentul sparge apoi cîteva lămpi pînă cînd găseşte un ciudat stilet extraterestru, ascuns într-una din ele.

Cigarette-Smoking Man îl interoghează pe Jeremiah Smith, întrebîndu-l dacă îşi dă seama de consecinţele acţiunilor sale. Oamenii, spune el, cred în autoritate şi ştiinţă, nu în miracole, şi „trebuie să creadă în continuare la fel, pentru ca proiectul să meargă înainte," adăugînd că „data este stabilită". Dar în momentul acela Smith îl ia prin surprindere, metamorfozîndu-se în Deep Throat, care întreabă cîţi trebuie să mai moară „pentru proiectul tău".

Supărat din cauza mamei sale, Mulder se duce la Skinner şi-i cere să-i spună numele lui Cigarette-Smoking Man. „Oamenii aceştia nu au nume," insistă Skinner, spunînd că nu mai poate să-l ajute pe Mulder în aceste privinţe. Mulder şi Scully se duc la

Jeremiah Smith la birou, dar acesta dispare într-o mulţime, luînd înfăţişarea unui bărbos.

Cigarette-Smoking Man se întoarce în celulă ca să continue interogatoriul şi Jeremiah Smith se metamorfozează în domnul Mulder. „Nu sînt unul dintre voi," spune Cigarette-Smoking Man, la care celălalt îi răspunde: „Nu, tot ce vrei este să faci parte din ce va fi – să fii unul dintre comandanţi cînd se va pune în practică proiectul". Apoi el îi spune lui Cigarette-Smoking Man că are cancer pulmonar, iar acesta, şocat, îl acuză că „spui asta ca să-ţi salvezi viaţa".

„Şi tu nu vrei să ţi-o salvezi?" îl întreabă Jeremiah Smith calm.

„Bărbosul care a scăpat de Mulder şi Scully mai devreme este de fapt vînătorul extraterestru întîlnit o dată de Mulder (în "Colony"/"End Game"). După ce localizează închisoarea unde este deţinut Jeremiah Smith, se metamorfozează la loc în forma lui iniţială, scoţînd la iveală propriul său stilet extraterestru. Dar, cînd intră, Vînătorul găseşte celula lui Jeremiah Smith goală.

Mulder află că mama lui s-ar putea să nu-şi revină şi plînge la patul ei. În hol, îl vede pe Cigarette-Smoking Man pregătindu-se să-şi aprindă o ţigară. „Vrei s-o fumezi, sau o preferi pe asta?" îl întreabă el, băgîndu-i pistolul sub nas. Cigarette-Smoking Man spune că a cunoscut-o pe mama lui Mulder „cu mult înainte să te naşti tu, Fox," susţinînd că a căutat-o pentru că s-ar putea să deţină informaţii despre sora lui Mulder. Între timp, Scully verifică fişierele din computer şi descoperă că există o mulţime de Jeremiah Smith cu aceeaşi înfăţişare.

X îl interceptează pe Mulder în parcare şi-i cere să-i dea arma extraterestră. „Doar

aşa putem să-i ucidem," spune Mulder, iar X îl aprobă, adăugînd că „nu este de ajuns o singură împuşcătură". Pe urmă îi spune că cei care vor arma or să-l ucidă pe Mulder, ca s-o dobîndească, chiar dacă asta înseamnă să-l transforme într-un martir şi munca lui într-o cruciadă. „Este vorba de o colonizare, data este fixată deja, nu-i aşa?" întreabă Mulder.

X îl loveşte pe neaşteptate şi cei doi se încaieră brutal, după care îşi scot armele. Mulder se dă înapoi încet, spunînd că X n-o să găsească arma, dacă îl împuşcă. „Eşti un om mort, agent Mulder," îi declară X gîfîind.

Scully ajunge acasă şi Jeremiah Smith o vizitează, spunîndu-i că omul pe care l-a întîlnit este un impostor şi că deţine informaţii pentru Mulder despre „un plan complicat, despre un proiect şi despre sora lui". Mulder o sună pe Scully, prevenind-o că este în pericol, şi-i cere să se întîlnească pe autostradă. Jeremiah Smith, care o însoţeşte pe Scully, îi spune lui Mulder că a riscat mult să vină pînă acolo şi Mulder vrea să-l ducă la mama lui la spital. Dar în momentul acela sînt orbiţi de nişte faruri şi vînătorul extraterestru iese din maşină cu arma scoasă. „A venit să mă ucidă," spune Jeremiah Smith şi Mulder strînge stiletul în mînă, încordat.

Va urma...

CULISELE POVEŞTII: Schimbul de cuvinte dintre Mulder şi Cigarette-Smoking Man, cînd acesta îi spune că a cunoscut-o pe mama agentului cu mult înainte de naşterea lui, generează, aşa cum era de aşteptat, diverse speculaţii chiar în cadrul serialului. Oamenii se întreabă dacă acest personaj tenebros ar putea fi tatăl biologic al lui Mulder – amintind de *Războiul stelelor*. „Sigur, eram

convins că îşi vor pune această întrebare," a spus Chris Carter oftînd, înainte de filmarea episodului.

În ceea ce-l priveşte, David Duchovny consideră că este o posibilitate reală, care ar spori mitologia epică a serialului, iar William B. Davis spune că s-a gîndit la un asemenea scenariu în trecut. „Am fost mînat în parte de aceste gînduri cînd am interpretat scenele respective", recunoaşte el.

„Ştiu că am discutat acest subiect cu Chris," spune Duchovny. „De îndată ce Cigarette-Smoking Man a început să devină un personaj adevărat, a apărut şi această posibilitate." Actorul adaugă că orice analogie cu *Războiul stelelor* ar fi deplasată, deoarece George Lucas s-a inspirat din diverse mituri pentru crearea trilogiei, iar sursa putea fi oricare dintre zecile de povestiri.

Pe Internet s-au exprimat nemulţumiri apropo de posibilitatea apropierii Cancerosului de arborele genealogic al familiei lui Mulder. „Nu am anticipat această reacţie, dar, ca să fiu cinstit, mă bucură," recunoaşte Carter. „Stîrneşte întrebări şi, în mod sigur, suspiciune. Captează atenţia telespectatorilor... Nu am de gînd să dezvălui semnificaţia," adaugă el, vorbind cifrat, ca de obicei. „Ar putea însemna orice."

Preocuparea Companiei Fox faţă de evitarea violenţei în programele TV a avut drept rezultat ajustarea scenei cu încăierarea dintre Mulder şi X. Deşi cascadorii şi-au adus din plin contribuţia, Steven Williams şi-a sucit umărul în timpul filmărilor, sugerîndu-i regizorului Bob Goodwin că are nevoie de serviciile unei maseuze.

Din punct de vedere tehnic, stiletul extraterestru funcţionează pe baza unui tub

pneumatic, trecînd un furtun prin mîneca actorului, pentru a declanşa dispozitivul. „Soluţiile tehnice simple sînt întotdeauna cele mai bune," spune maestrul recuzitei, Ken Hawryliw. Coproducătorul Paul Rabwin a furnizat din nou efectele sonore pentru dispozitiv – scoţînd un sunet ca un fîşîit – la fel ca în „Colonia"/„Joc final" din al doilea sezon. Rabwin, care a scos sunetul respectiv, după ce un tehnician se chinuise ore-n şir să găsească ceva potrivit, numeşte această anecdotă de culise „contribuţia mea la triumful serialului".

Fast-food-ul „Brothers K" este denumit aşa după *Fraţii Karamazov,* inspirînd ideea cu inchiziţia, care se reflectă în discuţia dintre Cigarette-Smoking Man şi Jeremiah Smith. Titlul episodului, care înseamnă „Fecioara înviată" în străvechea limbă aramaică, vine de la vindecarea unei tinere, care are loc în acest episod.

Aluzia la talentul la schi nautic cu care este înzestrat Cigarette-Smoking Man vine de la o altă glumă de culise, apropo de faptul că William B. Davis a fost campion la acest sport. În plus, ora care apare de două ori este 11:12 p.m. – fanii vor recunoaşte în mod sigur data de naştere a soţiei lui Chris Carter, Dori, un număr care (alături de propria zi de naştere a lui Carter, 10/13) se va repeta de nenumărate ori pe parcursul serialului.

Dublura lui Anderson, Bonnie Hay, joacă rolul asistentei, fiind la a cincea apariţie în serial. Hay a mai interpretat rolul unei asistente în „D.P.O.", al unui doctor, în „Colonia"/„Joc final", şi al unui terapeut, în „Oubliette." Cînd i se spune că joacă mereu în roluri medicale, Hay răspunde ridicînd din

umeri: „Par, probabil, o persoană miloasă şi săritoare".

Cîteva aluzii cheie din „Talitha Cumi" se referă la episoade anterioare, mai ales la „Colonia"/„Joc final". Declaraţia lui X, potrivit căreia cei care i se opun lui Mulder îşi vor asuma riscul să-l ucidă şi să-l transforme într-un martir, se referă de asemenea la un schimb de cuvinte care a avut loc în „Ascensiunea" (partea a doua de la „Duane Barry", episod de referinţă al celui de-al doilea sezon), cînd Cigarette-Smoking Man declară că numai teama de a nu transforma munca lui Mulder într-o cruciadă împiedică forţele cu care colaborează să-l lichideze pe agent.

Din pură coincidenţă, episodul final al serialului *Homicide: Life on the Street* de pe canalul NBC – difuzat în aceeaşi noapte, imediat după *Dosarele X* – a debutat tot cu o scenă de împuşcături într-un restaurant.

CUM SE SCRIU *DOSARELE X*

Oricine are un computer sau o maşină de scris se gîndeşte, probabil, că ar putea s-o facă, dar cei care îşi cîştigă existenţa din această activitate sînt de acord că este mult mai greu să scrii *Dosarele X* decît îşi poate imagina cineva.

„Cred că aceasta este cea mai greşită concepţie: oamenii nu-şi dau seama pur şi simplu că nu este uşor să scrii aceast serial. Îţi ia o mulţime de timp şi te consumă emoţional," spune editorul Frank Spotnitz, unul dintre scenariştii pentru care *Dosarele X* reprezintă primul lor serial de televiziune. Dintre aceştia mai fac parte John Shiban şi Vince Gilligan, care, împreună cu Spotnitz, îşi aduc contribuţia şi la al treilea sezon.

Producătorul şi creatorul Chris Carter este un perfecţionist binecunoscut, care cunoaşte pe de rost relaţia dintre Mulder şi Scully şi parametrii spectacolului, aşa că scenariştii trebuie să respecte aceste principii în serial.

Coproducătorul Howard Gordon – singurul scenarist, în afară de producător, care a contribuit la *Dosarele X* din primul sezon – îl

consideră pe Carter forţa şi busola serialului. „Cred că orice serial de succes are o voce. Este aproape ca un roman," afirmă Gordon. „Avantajul unui romancier este acela că are cuvintele şi scoate o carte. În schimb, Chris trebuie să-şi protejeze propria voce, care este de fapt cea a lui Mulder şi Scully, dar, în acelaşi timp, să permită şi contribuţia altor voci." În privinţa introducerii altei voci în universul lui Carter, Gordon adaugă: „Cred că Darin (Morgan) este de fapt singurul care a preluat cu succes acele voci, după (Glen) Morgan şi (James) Wong".

Darin s-a alăturat serialului în timpul celui de-al doilea sezon, cînd a scris „Humbug," episodul cu gnomii de circ. A urmat contribuţia sa din timpul celui de-al treilea sezon, cu episoadele de tonalitate gravă „Odihna lui Clyde Bruckman," „Războiul coprofagilor," şi *„Din spaţiu,* de Jose Chung". Fratele lui Morgan, Glen, şi partenerul său, James Wong, au creat personaje cum ar fi Pistolarii Singuratici şi Tooms înainte să plece, în timpul celui de-al doilea sezon, pentru a produce serialul *Space: Above and Beyond.*

Conform spuselor lui Darin Morgan, stilul său unic a evoluat în parte pentru că umorul era în esenţă singurul mod de abordare a acestui serial care-i era la îndemînă. În „Humbug", de exemplu, el i-a povestit ce avea de gînd lui Carter, dar nu a ştiut exact ce scria. „Într-un serial TV, scenariştii tre-

buie să scrie în stilul serialului," spune el. „Am făcut-o cum m-am priceput, ca să termin odată."

Popularitatea de care s-a bucurat „Humbug" l-a încurajat pe Morgan să-şi dea frîu liber fanteziei în episoadele care au urmat, dar scenaristul subliniază că, în ciuda accentelor comice, s-a simţit obligat să se menţină în parametrii serialului. „Am fost mereu conştient că trebuie să fie un dosar X," susţine el. „Nu am încercat să parodiez. Am făcut nişte glume pe socoteala serialului, dar nu l-am parodiat în nici caz."

Alţi scenarişti îşi exprimă de asemenea admiraţia faţă de abilitatea lui Morgan de a insufla o notă mai lejeră, fără să submineze însă miezul serialului. „Episoadele lui Darin au elemente de satiră – nu de parodie, dar de satiră. Te amuzi şi apoi întri în joc mai departe, fără să întrerupi legătura dintre serial şi telespectatori." În viziunea lui, „este ca un actor care se adresează publicului pentru o clipă."

Gordon recunoaşte că uneori întîmpină greutăţi în scrierea episoadelor şi apelează la Carter pentru îndrumare. „Cred că înţeleg foarte bine aceste personaje," spune el despre Mulder şi Scully, „dar Chris este etalonul şi, dacă trişez puţin, mă prinde imediat." Folosind o analogie cu fotbalul, el adaugă: „Uneori cred că pot ajunge în careul de şase metri, dar am nevoie de el ca să înscriu golul".

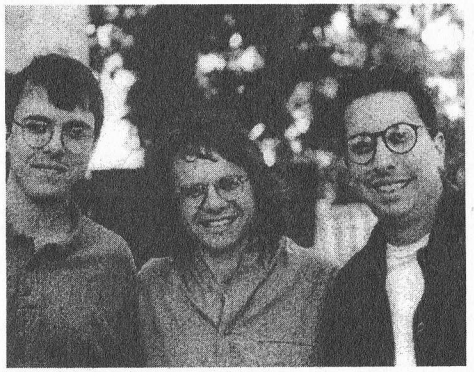

De la stînga la dreapta: Vince Gilligan, Frank Spotnitz şi John Shiban.

Spotnitz, ziarist şi gazetar care s-a alăturat serialului în mijlocul celui de-al doilea sezon, recunoaşte că producătorul Carter este pretenţios, dar preferă acest lucru: „Cred că mai rău decît să ai pe cineva care ştie exact ce vrea ar fi un şef care habar n-are," susţine el. „Carter este dotat cu un al şaselea simţ, care-i spune ce este înspăimîntător, cum poate fi accentuat un moment horror, cum se ascute o dramă. Este uimitor să priveşti cum îi funcţionează instinctele şi se pare că nu se înşală niciodată. Da, este foarte pretenţios, dar pretenţiile sale sînt susţinute de o viziune coerentă."

Şi Gordon este de aceeaşi părere, afirmînd despre Carter că „este capabil să rezolve problemele în ceasul al doisprezecelea". „Ernest Hemingway spunea că un scriitor bun este înzestrat cu un detector de greşeli – cînd scrii ceva care nu ajută nici naraţiunii, nici personajelor, trebuie să se declanşeze," citează Gordon. „Chris a impus cu adevărat acest mod riguros de gîndire. Fiecare scenă trebuie să însemne ceva şi să ducă povestirea mai departe. Este benefic pentru serial."

Dincolo de disciplina impusă de Carter, majoritatea scenariştilor consideră că *Dosarele X* se deosebesc de celalalte programe de televiziune dintr-o varietate de motive. „Acest spectacol este unic prin faptul că diferă de tot ce am lucrat pînă acum," spune Gordon, care a scris scenarii pentru seriale de genul *Beauty and the Beast* şi *Spenser: For Hire*. „Nu se bazează pe nici o formulă sau convenţie caracteristică serialelor siropoase. Ideea este că nu trebuie să faci nimic din ce ai mai făcut, aşa că te obligă să-şi foloseşti imaginaţia şi să încerci să spui povestea altfel."

Scenariştii de acum consideră că Morgan, Carter, Wong şi Gordon împreună cu fostul său partener Alex Gansa – care au scris aproape toate episoadele din primul sezon – au stabilit că telespectatorii nu trebuie să ştie la ce să se aştepte de la un episod la celălalt. „Acest principiu era într-un fel în contradicţie cu teoria convenţională despre televiziune, potrivit căreia vezi acelaşi serial în fiecare săptămînă," spune Spotnitz. „Cred că este de fapt o calitate să prezinţi mereu altceva şi să păstrezi prospeţimea serialului."

„Cred că cea mai palpitantă caracteristică a *Dosarelor X* este faptul că fiecare episod este diferit," remarcă producătorul-regizor Kim Manners. „Singurii care se repetă sînt cei doi protagonişti, prezentaţi însă în alt cadru, într-o situaţie complet nouă de fiecare dată."

Această dinamică ar explica în parte de ce scenariştii fără experienţă în serialele TV s-au descurcat uneori mai bine decît cei experimentaţi. „Într-un fel, faptul că *Dosarele X* diferă atît de mult de celelalte seriale face ca oamenilor cu experienţă în munca de televiziune să le vină mai greu, deoarece sînt obişnuiţi să scrie într-un anumit fel, aşa că este oarecum un avantaj să angajezi scriitori fără experienţă," afirmă Gordon.

„Le-a fost mai greu celor veniţi din televiziune, pentru că sînt obişnuiţi cu un alt stil de muncă," spune şi consilierul de creaţie Vince Gilligan, care scrisese scenariul pentru filmul *Wilder Napalm,* înainte să creeze episodul celui de-al doilea sezon, „Lumină blîndă" – despre un om a cărui umbră putea ucide pe loc – după care şi-a adus permanent contribuţia la scenariile serialului. „În general, le vine mai uşor celor care au scris scenarii de film, indiferent dacă au fost ecranizate sau nu."

John Shiban este de asemenea nou în televiziune şi spune că *Dosarele X* oferă scenariştilor mai multă libertate creatoare, datorită pregătirii şi dorinţei lui Carter de a trata fiecare episod în parte ca pe un film de sine stătător de o oră. „În cele mai multe seriale, nu ai voie să incluzi instrucţiuni pentru echipa de filmare. Noi însă sîntem chiar încurajaţi s-o facem," spune Shiban, care a creat „Plimbarea" şi „Teso dos Bichos." „Chris vrea să spună povestea vizual şi vrea

ca şi noi s-o spunem la fel. În schimb, din cîte am înţeles, majoritatea serialelor TV nu doresc, nu agreează şi nici nu încurajează acest lucru. Asta-i treaba regizorului. Totodată, majoritatea serialelor TV se desfăşoară într-un anumit cadru şi spun în fiecare săptămînă aceeaşi poveste. Noi însă creăm ceva deosebit de fiecare dată, aşa că ne prinde bine să fim lipsiţi de experienţă."

Carter a insituit de asemenea un obicei inedit – scriitorii, care stau cu toţii la Los Angeles, se duc la Vancouver ca să asiste la procesul de producţie ori de cîte ori se filmează episodul pe care l-au scris, pentru a-şi apăra viziunea şi a o împărtăşi regizorului şi echipei de filmare. „Este minunat şi inteligent în acelaşi timp," remarcă Shiban. „Ai ocazia să te perfecţionezi, văzînd practic cum se asamblează fiecare scenă şi ce probleme întîmpină, iar cînd începi să scrii viitorul episod ştii de ce capcane să te fereşti. Te întrebi: «Cum pot face acest lucru?» sau «Cum pot face din acest acest lucru ceva interesant şi în acelaşi timp uşor de realizat?»"

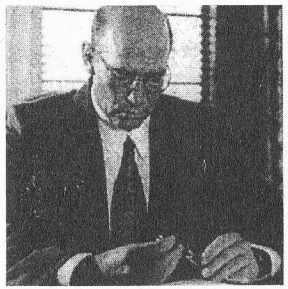

Aceste călătorii îi ajută de asemenea pe scriitori să-şi dea seama ce este posibil şi ce nu din punctul de vedere al producţiei. „Trebuie să fii conştient de acest fapt, să te gîndeşti ce le ceri să realizeze, fără să se depăşească bugetul sau timpul alocat," spune

Spotnitz. „Mi-au trebuit cîteva episoade ca să mă lămuresc pe deplin," adaugă el zîmbind, după ce a scris episoade antologice, cum ar fi „Colonia"/„Joc final" şi „Nisei"/„731", care au solicitat submarine, trenuri şi nave spaţiale – adevărate pietre de încercare pentru echipa de producţie.

Două episoade majore, compuse din două părţi, implică şi alte considerente, cum ar fi atenţia care trebuie acordată de către scenarişti locului episodului. Este important să se ţină cont de episoadele de sine stătătoare, cu subiecte diferite, care vin după cele ample, care explorează teme cosmice. Gordon, de exemplu, consideră că „D.P.O." – episodul său despre adolescentul care dirijează trăsnetele – a avut de suferit pentru că a venit după complicata trilogie „Anasazi"/„Calea binecuvîntării"/„Agrafa de birou". Ne preocupă întotdeauna ce exprimăm", afirmă Spotnitz.

Sigur, unii fanii consideră că episoadele interesante, de sine stătătoare, vor fi cele de care-şi vor aminti cu mai multă uşurinţă cînd se va termina serialul. În timp ce altora le place să pună lucrurile cap la cap, pentru a completa arcul mitologic, oricare ar fi preferinţele telespectatorilor, episoadele individuale îşi propun să dea aceiaşi fiori ca şi celalalte.

Din punctul de vedere al poveştii în sine, *Dosarele X* parcurg diverse genuri, încadrîndu-se în mare în categoriile despre monştri, ştiinţifico-fantastic, conspiraţie / mitologie.

Totuşi, serialul a adăugat în permanenţă alte accente, inclusiv umorul negru, precum şi un episod ca „Avatarul," în care personajul principal a fost şeful protagoniştilor, directorul-adjunct Walter Skinner. În orice caz, personajele sînt mînuite întotdeauna cu o artă deosebită.

Deşi *Dosarele X* au explorat mituri ca Manitu („Forme") sau poveşti contemporane despre vamipiri („3"), serialul s-a delimitat clar de monştrii convenţionali, păstrîndu-şi unicitatea. „Dacă te ocupi prea mult de aceşti monştri, îţi dai seama că nu ajungi niciodată să-i cunoşti, pentru că nu vorbesc, ci doar se fîţîie de colo-colo," sugerează Gilligan. „Este mai interesant să construieşti un personaj care să li se opună. Pot lua legătura la alt nivel, în loc să se urmărească unul pe altul." Gilligan observă că Tooms, mutantul mîncător de ficat, care a apărut de două ori în cel de-al doilea sezon, era „un monstru interesant, pentru că avea personalitate".

Aşa cum era de aşteptat, una dintre cele mai dificile sarcini ale scenariştilor este găsirea ideilor potrivite pentru serial. Gordon dă exemplu scenariul lui Gilligan pentru „Pusher", în care conceptul se potriveşte perfect cu serialul – cineva care poate pune stăpînire pe voinţa altei persoane, şoptindu-i la ureche ce să facă. „Cînd Vince mi-a împărtăşit ideea lui, parcă m-a străfulgerat ceva. I-am spus: «Este un episod uimitor.»

Mi-am dat seama din prima clipă că a găsit ceva interesant," afirmă Gordon.

Este greu să-ţi vină asemenea idei şi scenariştii îşi găsesc adeseori inspiraţia unde se aşteaptă mai puţin. Uneori este de ajuns un articol din ziar sau o fotografie ca să-i lumineze, aşa cum s-a întîmplat cu fotografia „feţei de pe lună", care a dus la crearea episodului „Spaţiu," sau a imaginii periscopului unui submarin străpungînd gheaţa, care a sugerat „Colonia"/„Joc final".

Shiban spune că îşi petrece mult timp la Biblioteca UCLA, accesînd informaţii prin Internet, unde a descoperit nişte date importante despre proiecţia astrală, folosite în „Plimbarea".

„Desfăşori o muncă de cercetare intensivă," spune Gordon, care i-a folosit adeseori drept sursă pe fraţii săi, medici amîndoi. Şi Spotnitz a apelat la fratele său, care este neurolog, şi la tatăl său, medic, cînd a scris episodul „Oraşul nostru", în care conflictul cheie se referă la boala Creutzfeldt-Jacob. „Am studiat-o," spune Gordon, „dar am avut nevoie de fraţii mei care să mi-o explice."

Scriitorii susţin, de asemenea, că este un avantaj să oferi periodic episoade care pot fi rezolvate fără explicaţii paranormale evidente – cum ar fi „Grotesc", care pare doar un caz de nebunie provocat de muncă, sau „Războiul coprofagilor", în care invazia gîndacilor poate fi explicată cu uşurinţă printr-un caz de isterie colectivă. „Este o

schimbare binevenită faţă de convingerea lui Mulder, care crede că are întotdeauna dreptate," remarcă Gordon. „Ori de cîte ori el spune că vinovatul este un vampir sau băiatul trăsnetelor şi are dreptate, nu strică să insinuezi că poate este exagerat."

Deşi scenariştii sînt încurajaţi să fie creatori şi să exploreze domenii noi, *Dosarele X* sînt clar delimitate. Scenariştii trebuie să-şi pună în permanenţă întrebări de genul în ce măsură ideea lor este în spiritul *Dosarelor X,* cum să-i includă pe Mulder şi Scully în povestire, cum să se deosebească de episoadele anterioare. „Se pune întotdeauna problema că am mai abordat această temă şi, dacă am abordat-o, subiectul trebuie să fie destul de diferit pentru a justifica reluarea lui," spune Spotnitz. „Încerc întotdeauna să-mi dau seama dacă am ce-mi trebuie. Sigur, nu trebuie să fie gata toată povestea, dar măcar atît cît să poţi întreba: «Îţi place ideea?»"

Gilligan oferă drept exemplu un episod la care se gîndise, referitor la fotografierea psihicului – cineva capabil să-şi proiecteze gîndurile într-o cameră video şi să creeze o imagine. „Este ceva intangibil," recunoaşte el. „De obicei, dacă ţi-ai structurat în minte scena tematică, poţi să te duci la Chris ca să-i spui: «Cum ţi se pare?» Tema se poate schimba pe măsură ce lucrezi la episod, dar în esenţă este importantă nu numai pentru a capta atenţia telespectatorilor, ci mai ales

pentru a trezi interesul lui Chris. Dar trebuie să ai cu ce s-o susţii."

Carter a stabilit de asemenea, de la bun început, că *Dosarele X* lasă loc mai multor interpretări, aşa că un scenarist trebuie să spună povestea în aşa fel încît să poată genera speculaţii. „Cu cît dezvălui mai mult, cu atît devine mai puţin misterios şi, prin urmare, ştirbeşti din farmecul *Dosarelor X,*" spune Gilligan. „În schimb, cu cît dezvălui mai puţin, cu atît mai bine. Imaginaţia oamenilor este mai bună decît soluţia pe care ai putea să le-o oferi."

„Dacă ştii totul, nu mai are nici un farmec," confirmă Spotnitz.

Scenariştii încearcă să fie la curent cu ce lucrează fiecare dintre ei, pentru a nu se imita fără să vrea. Shiban precizează că realizarea scenariului este un efort colectiv. Înainte să se ducă la Carter, discută adeseori între ei ideile respective. „Rescriem pasaje întregi, răsucim fiecare scenă pe toate părţile, pentru ca povestea să fie cît mai reuşită", spune el. Deşi, de obicei, nu apare decît un singur scenarist în distribuţie, scenariile sînt cizelate în colectiv, Carter fiind acela care le dă ultimul retuş.

Cu toate acestea, există cazuri cînd scenariştii sînt nemulţumiţi de subiectul episodului sau de faptul că este prea aproape de altul, cu o temă asemănătoare. „Nu iese întotdeauna pe gustul nostru," recunoaşte Spotnitz, referindu-se la apariţia unor per-

soanaje recurente, cum ar fi Skinner, X sau Cigarette-Smoking Man. „Skinner a lipsit mult la începutul sezonului, după «Agrafa de birou» şi dintr-o dată apare practic în fiecare episod." „Ar fi fost mai potrivit să nu ia bătaie atît de des," adaugă Gilligan, dînd glas unei observaţii făcute de Mitch Pileggi, care a început să bombăne cînd Skinner a luat-o pe coajă a treia oară – de data aceasta de la o „fată pipernicită" – în „Pusher".

Dar întrebuinţarea personajelor rămîne la latitudinea scenariştilor. Ei trebuie să hotărască logica prezenţei lor. „Povestea are întotdeauna întîietate," afirmă Spotnitz.

„Chris nu ar spune niciodată «Pune-l pe X în această poveste», dacă prezenţa lui n-ar fi esenţială," spune Shiban. „Singurii care nu trebuie să lipsească sînt Mulder şi Scully."

„Apreciem că nu face presiuni asupra noastră," adaugă Gilligan.

Dosarele X nu prea au folosit echipe de scenarişti – spre deosebire de celelalte seriale de televiziune – în afară de Morgan şi Wong (cunoscuţi adeseori, fără nici un motiv anume, sub numele de „familia Wong") şi Gordon & Gansa, înainte să se separe. Prin urmare, Gordon este singurul care poate spune ce diferenţă este între a lucra cu un partener şi a trudi de unul singur. „În loc să dormi liniştit noaptea, la gîndul că o să-i vină celuilalt ideea salvatoare, mi-am pierdut mai multe nopţi ca să rezolv problemele care

apar", spune Gordon, care suferă într-adevăr de insomnie, afecţiune care i-a inspirat episodul „Insomniacii", despre veteranii de război operaţi pentru a elimina necesitatea somnului. „Este mai greu să scrii de unul singur, dar şi mai palpitant, pentru că trebuie să-ţi asumi responsabilitatea în întregime," spune el în concluzie.

Scenariştii nu ştiu dinainte cine va regiza episoadele lor, deşi nu prea contează, pentru că regizorii obişnuiţi ai serialului – mai ales Rob Bowman şi Kim Manners – s-au confruntat cu toate genurile de episoade. Coproducătorul R.W. Goodwin observă că unele episoade se bazează pe dramă, suspans, acţiune sau comedie, în timp ce altele au cîte puţin din toate. „Nu poţi să-i duci de nas pentru că au experienţă acum," spune Spotnitz. „S-a întîmplat ca primul meu episod să fie unul de substanţă", precizează el.

Regizorii, bineînţeles, conferă propria lor sensibilitate scenariului, la fel ca şi actorii. Manners, de exemplu, este de acord cu David Duchovny, considerînd că Mulder şi Scully trebuie să evolueze pe parcursul serialului. „Ne dăm seama la sfîrşitul celui de-al treilea sezon că trebuie să li se imprime o altă dinamică," afirmă el în concluzie. „Scully nu poate rămîne atît de sceptică." Contrar părerii celor care se opun noţiunii de a pătrunde în vieţile personale ale eroilor, Manners adaugă: „Ar trebui s-o vedem pe Scully cu un tip şi pe Mulder cu o femeie, sau cu un

interes anume. Cred că serialul trebuie să evolueze în această direcţie".

Duchovny are propriile lui păreri despre scenarii şi influenţează adeseori episoadele – punînd o replică sub semnul întrebării sau insistînd ca Mulder să acţioneze aşa cum crede că i s-ar potrivi. Gordon consideră că inteligenţa înnăscută a lui Duchovny este un atu preţios pentru scenarişti, ca şi faptul că atît el, cît şi Anderson ştiu cum să facă un episod credibil.

Între timp, conducerea Studiourilor Fox i-a dat mînă liberă lui Carter („nu mai primim atîtea indicaţii," remarcă el), deşi producătorul susţine că departamentul de standarde – care trasează direcţiile de conţinut al programelor – este la fel de vigilent ca acela al celorlalte companii. Scenariştii nu-şi propun în mod expres să depăşească limitele, fiind preocupaţi doar ca poveştile lor să fie cît mai convingătoare.

Majoritatea scenariştilor şi producătorilor urmăresc comentariile de pe Internet referitoare la episoadele prezentate, deşi recunosc că nu le mai dau atîta importanţă acum, cînd audienţa serialului a crescut. Deşi participă mii de persoane la asemenea dezbateri, serialul este urmărit de milioane, de la săptămînă la săptămînă, aşa că producătorii nu pot lua de bună părerea unei minorităţi. Prin urmare, adevărul nu poate fi întotdeauna de partea lor.

„Accesez mai rar Internetul decît înainte", spune Spotnitz. „Sigur, le sîntem recunoscători fanilor credincioşi, care urmăresc fiecare nuanţă a serialului, dar ei reprezintă doar un mic procent şi sînt interesaţi de anumite lucruri care nu preocupă publicul larg şi nici pe noi. Este neplăcut să lucrezi la unele aspecte care ţi se par cu adevărat importante şi apoi să vezi că se comentează doar relaţia dintre Mulder şi Scully, care nu este atît de interesantă pentru noi."

„Trebuie să-şi dai seama că cei mai mulţi dintre telespectatori urmăresc serialul cu interes fără să acceseze Internetul", spune Gilligan. „Îmi amintesc de «Lumina blîndă», jumătate dintre comentarii s-au referit la ochelarii de soare moderni pe care-i purta Mulder în scena finală cu înmormîntarea. Şi mi-am zis: «Ce înseamnă asta?» Nu este ceva atît de interesant, de care să ţii cont în scenariile viitoare."

Mai ales cînd ai alte lucruri care să te preocupe.

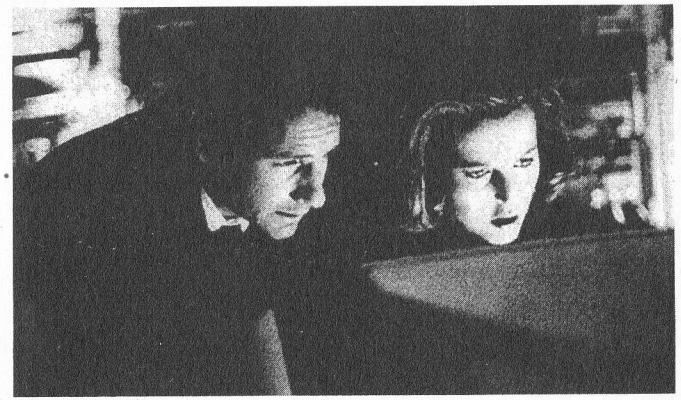

ÎNTREBĂRI PUSE ÎN MOD FRECVENT DESPRE *DOSARELE X*

Aşa cum era de aşteptat, *Dosarele X* au generat serioase dezbateri şi speculaţii în rîndurile fanilor. Ca scriitor al cărţii *Adevărul este dincolo de noi: Ghidul oficial al Dosarelor X,* am auzit multe ipoteze şi întrebări despre serial.

Voi prezenta în cele ce urmează cîteva dintre cele mai frecvente întrebări care mi-au fost puse în perioada cît am scris această carte, la convenţii, interviuri şi prezentări de carte. Eu, la rîndul meu, am dezbătut întrebările cu actorii şi echipa de filmare, dîndu-le ocazia să lămurească nişte probleme care apar în mod frecvent. Dacă întrebările dumneavoastră nu se regăsesc pe lista mea, singurul motiv este că nu am putut să le cuprind pe toate în acest spaţiu limitat. Şi oricum, pînă o să citiţi cartea, o să găsiţi probabil noi întrebări.

1. Cum poate cineva să contribuie cu scenarii sau idei la serial?

Nu poate, acesta ar fi răspunsul pe scurt. Decît dacă le trimite pe filiera oficială.

Motivul ţine de legalitatea spectacolului. Producătorii şi Compania Fox nu pot accepta materiale de la public şi nici măcar nu au voie să asculte idei noi, dacă nu sînt transmise prin filiera stabilită, deoarece există riscul să se trezească daţi în judecată după difuzarea episodului fiindcă şi-au însuşit scenarii sau idei care nu le aparţin.

De aceea, ei nici nu se uită la materiale dacă nu au fost transmise printr-un agent literar autorizat sau printr-un avocat, sau dacă nu sînt însoţite de un acord scris şi semnat al autorului. Iniţial, producătorii primeau scenarii dacă îndeplineau aceste condiţii, dar în ultima vreme nu mai primesc, spune Chris Carter, „pentru că, practic, nu are cine să le citească pe toate".

Situaţia este asemănătoare oricărui serial popular de televiziune, dezbătut de fani pe Internet, adaugă Carter, căruia îi place să dialogheze cu ei, dar nu-i lasă să formuleze idei, pentru a evita „enormele consecinţe juridice" care ar putea să apară.

2. Care este statutul filmului *Dosarele X*?

Cînd a apărut această carte, pot să vă spun că părintele serialului, Chris Carter, a încheiat o înţelegere pentru realizarea scenariului şi producerea filmului şi apoi s-a trecut la încheierea contractelor cu actorii. „Pe urmă, singura problemă este găsirea unui scenariu potrivit," spune Carter, „şi fixarea datei. Ideea ar fi să se facă filmul primăvara – cînd serialul îşi încheie etapa de producţie – urmînd să apară toamna sau iarna."

Dar nu se ştie exact cum se va proceda. Depinde de disponibilitatea actorilor şi trebuie să se hotărască dacă filmul se va realiza în timpul difuzării serialului. „Nu vreau, bineînţeles, să periclitez serialul, dar filmul trebuie să fie mai grozav decît un serial TV, altfel nu mai este film," afirmă Carter.

Ideal ar fi să se producă după terminarea serialului TV, „ceea ce ar fi mai interesant", spune producătorul, decît să se oscileze între serial şi film. Carter vede în film un mod de a extinde privilegiile *Dosarelor X,* din punct de vedere al poveştii în sine, adăugînd: „Cel mai bine ne pricepem să povestim".

3. Cum şi unde se poate participa la discuţiile de pe Internet sau de pe alte canale?

Codul oficial al Companiei Fox este http://www. the x–files.com. Studioul afirmă că primeşte cel puţin o mie de vizitatori pe zi şi tot atîtea scrisori, mai mult decît oricare televiziune. Materialele disponibile pe Internat includ un episod din ghid, produse legate de serial şi diverse posibilităţi de dialog. Există de asemenea un serviciu neautorizat pe America Online.

Cei pasionaţi de computer se pot înscrie în The Official *X-Files* Fan Club, care include un buletin cu noutăţi, o autorizaţie de membru şi alte permise, pentru a comanda produse. Cei interesaţi pot scrie pe adresa:

CREATION „X-FILES"
411 N. Central Avenue, Suite 300
Glendale, CA 91203

4. Credeţi în OZN-uri şi paranormal?

Depinde pe cine întrebaţi. Printre actori şi echipa de filmare se găsesc atît sceptici, cît şi oameni care acceptă noţiunea de paranormal. Totuşi, întrebarea este deosebit de persistentă, spre regretul celor implicaţi, care – separînd realitatea de rolurile pe care le joacă – nu consideră că răspunsul are vreo legătură cu felul în care-şi cîştigă existenţa. „Nu cred că vom scăpa de ea," spune David Duchovny oftînd, referindu-se la întrebarea în sine şi adăugînd: „Pe Jimmy Smits (din *NYPD Blue*) nu-l întreabă nimeni dacă crede în aplicarea legii".

5. Va exista vreodată o relaţie amoroasă între Mulder şi Scully?

Nu atîta timp cît Carter va avea un cuvînt de spus. Creatorul serialului a susţinut în repetate rînduri că nu se va întîmpla aşa ceva, pentru că ar ştirbi farmecul serialului.

Totuşi, Gillian Anderson spune că este întrebarea care i se pune cel mai des, în ciuda celor afirmate de Carter. Ba chiar se glumeşte pe seama unei eventuale relaţii dintre Scully şi Skinner sau chiar Mulder şi Skinner. „Jur că oamenii insistă în continuare, deşi cunosc răspunsul lui Carter," spune Anderson, ridicînd din umeri. Ea recunoaşte de asemenea că prima copertă a revistei *Rolling Stones* a alimentat asemenea

fantezii – sugerînd că ea şi Duchovny sînt combinaţi sau că acolo vor ajunge Mulder şi Scully.

6. De ce se dau atîtea reluări ale serialului în timpul sezonului?

Datorită politicii economice stabilite de companie. Datorită constrîngerilor legate de timp. Serialul nu poate produce decît 24 de episoade în 10 luni (Majoritatea serialelor TV de succes produc 22-25 episoade în fiecare sezon, cu excepţia lui *Melrose Place,* care toarnă 34 de episoade, străduindu-se să fie cît mai originale, pentru că nu se pretează reluărilor).

David Duchovny a pledat de fapt în mod public pentru reducerea numărului la 22, pentru a le oferi protagoniştilor timpul necesar să se ocupe de filme. Dar, pentru că *Dosarele X* au atîta succes, conducerea Companiei Fox nu a acceptat.

Cît despre necesitatea reluărilor, situaţia se prezintă în felul următor: sezonul oficial de televiziune ţine de la jumătatea lui septembrie pînă în mai, cuprinzînd 35 de săptămîni. În afară de acest fapt, reţelele de televiziune încearcă să difuzeze noi episoade din serialele lor de succes în noiembrie, februarie şi mai, care sînt perioade de vîrf, luni-cheie, pentru că sînt folosite pentru a determina rata audienţei.

Prin urmare, în acele perioade rulează vreo douăsprezece episoade după deschiderea noului sezon. Pentru a prelungi furnizarea de episoade originale pînă în mai, majoritatea serialelor sînt nevoite să difuzeze

reluări în lunile decembrie (cînd oamenii sînt oricum plecaţi în vacanţă şi rata de audienţă este scăzută), martie şi aprilie. Chiar dacă nu este benefic pentru *Dosarele X,* puteţi să vă consolaţi cel puţin cu gîndul că fanii serialelor *ER* şi *Friends* se plîng de acelaşi lucru.

7. Cînd şi unde se vor transmite reluările episoadelor prezentate?

Reţeaua de cablu fX va transmite *Dosarele X* de luni pînă vineri în septembrie 1997. S-au încheiat de asemenea acorduri separate cu posturi locale TV pentru a redifuza serialul în week-end. Aşa că cel mai bine este să consultaţi programele de televiziune.

8. De unde se inspiră scenariştii?

De oriunde, inclusiv din reviste, buletine de ştiri, filme vechi, practic din orice materiale care au legătură cu *Dosarele X.* Cînd i se pune această întrebare, scenaristului John Shiban îi place să răspundă: „Din experienţa dobîndită în atîţia ani".

9. De ce titlurile episoadelor sînt atît de cifrate şi derutante?

Pentru că sînt făcute special să fie aşa. Fanilor le place să descifreze înţelesurile ascunse şi scenariştii încearcă să le facă tot mai impenetrabile. „Sigur, nu ne batem prea mult capul cu ele," spune Vince Gilligan, „şi Chris le aprobă în majoritatea cazurilor."

„Ne încurajează să fim cît mai obscuri posibil," adaugă editorul Frank Spotnitz.

10. Cum merge piaţa obiectelor legate de serial?

Este înfloritoare. De exemplu, coperta revistei australiene *Rolling Stones* s-a vîndut cu 100 $ bucata. Un obiect care poartă autografele celor doi protagonişti s-a dat cu 475 $ la o convenţie. La o altă convenţie din San Diego, două scenarii cu autografe au fost licitate pentru suma de 650 $ fiecare şi un poster semnat de David Duchovny şi Gillian Anderson s-a vîndut cu 240 $. Un exemplar din benzile desenate *Dosarele X* cu autograful lui Chris Carter s-a dat cu 160 $.

La fiecare convenţie are loc o licitaţie în scopuri caritabile, de care beneficiază Eras Center for Autism, pentru ajutorarea copiilor autişti. Cel care i-a sugerat ideea lui Carter este un director al Companiei Fox, care are un copil autist.

11. Cigarette-Smoking Man fumează în realitate?

Nu. William B. Davis, care interpretează acest personaj, s-a lăsat de fumat cu ani în urmă şi pufăie doar ţigări speciale, din ierburi.

12. Adevărul este într-adevăr dincolo de noi?

Sigur. Poate. Fiţi cu ochii-n patru.

DESPRE AUTOR

Brian Lowry este editorul departamentului de televiziune al ziarului *Los Angeles Times,* pentru care lucrează din mai 1996, perioada în care scrie această carte. Este de asemenea autorul primei cărţi însoţitoare a *Dosarelor X,* intitulată *Adevărul este dincolo de noi: Dosarele X, Ghidul oficial,* publicată în 1995. Lowry a lucrat la departamentul de televiziune al ziarului *Daily Variety,* scriind cronici şi editorialul săptămînal „Changing Channels". S-a născut la Los Angeles şi a absolvit UCLA.